

חשן המושפט הלכות מתנת שכיב מרע רנח רנב קסב

העדים על עמנה אלו אלה לשים אחרים שאמרו לאלו כן ואפילו כתבו כעלמא דבדל כנון נזרו לפטוי פלוני ואמרו לנו העדותנו פלוטע על עמנה גם כן אינו כלום שאין צ"ל פחות מג' חבל אם היה שם מטלטלן ותפסום הנשוא שלא בעט עדים א"כ בעט עדים ולא דרש עכשיו נאמנתן כן עומר היא נחמס לכן בקנין או בחבנן מנו דלוי כשו אמרי לקוחים הם נדירות או לא תפסנו או נמי תפסנו והחזרת כל היבא לזיכא עדים ורשע וכדאיתא בפי' ה"טוב (סד) : צבנדא דבקרף דיתמי ומה שטען כי מה שקנתה לו שטרי מוצ שגשעו לאחר זמן התמנה לא קט דלון אדם חוקקה דבר שלא בא לשלם כדן טוען :

רנא (א כג) המוציא את האבדור

בה להשיבה לבעליה שאלמך השב השיבם ואם נטלה על מנה לגולה ועדיין לא נתיישב וממנה הבעלים עובר משום השב תשיבם וממנו לא תגזול וכו' עד איט עובר אלא משום לא תוכל להתעלם שרף אלו מציאות (ט) : אמר רבא רחא סלע שפגלה נטלה לפני יאוש על מנת לגולה עובר כגולן משום כל תגזול ומשום השב תשיבם וממנו לא תוכל להתעלם ואף ע"כ דחזירה לפני יאוש חתנה הא דהייב ליה וחיבורא דעבד עבד נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש תחזיק לגולה עובר משום השב תשיבם המתן לה עד שתיישב הבעלים ונטלה פניו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם כלל וכו' רבי' לא תגזול לא שיהא אלא בשעת נטלה ע"כ ויגזול את הנחת מיד החזיר לא תוכל להתעלם איט חזרה אלא לכוונת עיניו וממנו תלהיל לילך הטעם ע"כ להחזיר ולאחר יאוש תחזיק לגולה אין כאן התעלם אלא השב תשיבם איכא תשטל עד ששיבנה : המתן לה : כשעה שראת חזקה ולא נטלה להחזיר עבר לא תוכל להתעלם שדרי העלים עיניו עכ"ל : והלא דלמדין מתנה בעלמא הוא דהייב ליה וחיבורא דעבד עבד תכנון החוספת וא"ל והלא לאו דלא תגזול מוקרי יתקן לעשה פרק שילוח הקן אם כן כיון דלפטין גוילה לא מוקרי ומה עבד גם השב תשיבם לחי לא הויקן וכן אמר רבא קאי אלא על לאו דלא תוכל להתעלם שעבר שלא החזיר קודם

הלכות אבידה ומציאה

רנב (ה) הרואה את האבידה חייב ליטפל בה להשיבה
לבעליה שנאמר השב תשיבם : (ז) ואם נגזלה ע"כ לגולה ועדיין לא נתיישבו סמנה הבעלים עובר משום השב תשיבם וממנו לא תגזול וממנו לא תוכל להתעלם ואפי' אם יחזירה אח"כ כבר עבר משום לא תוכל להתעלם : (ז) נטלה לפני יאוש על דעת להחזירה ולאחר יאוש נטלה אינו עובר אלא משום השב תשיבם המתין עד אחר יאוש ונטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם : (ז) בדיא שהוא במקום שחייב להשיב משם ובמקום שראוי להסתפק בה באבידה ושתהא בענין שמוכחה שהיא אבידה ושלא תהיה כמתעב והיה בה שוה פרוטה וסימן בגופה או במקומה ושהיא אבידה כה דעתה שלו ושתהיה של מי שחייב להשיב אבידתו אבל אם חסר אדם מאלו אינו חייב בהשבתה : (ז) כיצד המוציא מציאה במקום שישאל מצויין שם חייב להחזיר שלא נתיישבו בעליהן שישחשבו אולי ימצאנה ישראל ויחזיר לו אפילו אם העיר מוחזה כותים ומוחזה ישראל או אפילו רובה כותים והוא מצאה במקום שרוב העוברים שם ישראל חייב להחזיר : (ז) אבל אם רוב העיר כותים או אפילו רוב

רנב (ה) הרואה את האבדור
חייב ליטפל בה וכו' : נראה דלפי שפילו רואה את האבדור כשדרי חייב ליטפל ולהביאה לשדרי

כדלקמן בסיומן ר"ג וגם אפילו רואה מרחוק חייב ליטפל אחרים ובגמרא ס"פ כ' (דף ק"ג) נתנו שיעור ר"מ אחר ראייה שיש בה פגיעה וליקח את חב"כ תפגע דמכיר לגבי זכרה ומכיר מראה דלגבי פריקה אלא דמד דיעה חזקה וכו' ודעת דהא לשם (דף ק"ג) עבד דרכותא לקרא דלדעה ומריקה ושענה : לפיכך כתב רבינו סתם והואה את האבדור חייב ליטפל בה וכו' ונשמך על מ"ש שיעור ר"מ אחר וכו' שליש אחר לגבי פריקה לקחת בסיומן ר"ג סעי' ו' וע"כ אמר לא כתבה רבינו בני הצעת אבדה גם הרמב"ם לא כתבה אלא בני פריקה בפ"ג מה' רוח : (ז) ואם נטלה ע"כ לגולה וכו' נ"ל חלו מציאות אחר רבא רבא רחא סלע שפגלה נטלה לפני יאוש וכו' ואע"כ דמורה לאחר יאוש חתנה הא דהייב ליה וחיבורא דעבד עבד וכו' והוא"ל דחזרי בחזרה ויגזול חתנה הא דתגזול דיתמי ומה שטען על מנת להחזירה ולאחר יאוש תחזיק לגולה עובר משום השב תשיבם המתין לה עד שתיישב הבעלים ונטלה פניו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם שרף אלו מציאות (ט) : אמר רבא רחא סלע שפגלה נטלה לפני יאוש על מנת לגולה עובר כגולן משום כל תגזול ומשום השב תשיבם וממנו לא תגזול וממנו לא תוכל להתעלם ואפי' אם יחזירה אח"כ כבר עבר משום לא תוכל להתעלם : (ז) נטלה לפני יאוש על דעת להחזירה ולאחר יאוש נטלה אינו עובר אלא משום השב תשיבם המתין עד אחר יאוש ונטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם : (ז) בדיא שהוא במקום שחייב להשיב משם ובמקום שראוי להסתפק בה באבידה ושתהא בענין שמוכחה שהיא אבידה ושלא תהיה כמתעב והיה בה שוה פרוטה וסימן בגופה או במקומה ושהיא אבידה כה דעתה שלו ושתהיה של מי שחייב להשיב אבידתו אבל אם חסר אדם מאלו אינו חייב בהשבתה : (ז) כיצד המוציא מציאה במקום שישאל מצויין שם חייב להחזיר שלא נתיישבו בעליהן שישחשבו אולי ימצאנה ישראל ויחזיר לו אפילו אם העיר מוחזה כותים ומוחזה ישראל או אפילו רובה כותים והוא מצאה במקום שרוב העוברים שם ישראל חייב להחזיר : (ז) אבל אם רוב העיר כותים או אפילו רוב

רנב (ה) הרואה את האבדור
חייב ליטפל בה וכו' : נראה דלפי שפילו רואה את האבדור כשדרי חייב ליטפל ולהביאה לשדרי

כדלקמן בסיומן ר"ג וגם אפילו רואה מרחוק חייב ליטפל אחרים ובגמרא ס"פ כ' (דף ק"ג) נתנו שיעור ר"מ אחר ראייה שיש בה פגיעה וליקח את חב"כ תפגע דמכיר לגבי זכרה ומכיר מראה דלגבי פריקה אלא דמד דיעה חזקה וכו' ודעת דהא לשם (דף ק"ג) עבד דרכותא לקרא דלדעה ומריקה ושענה : לפיכך כתב רבינו סתם והואה את האבדור חייב ליטפל בה וכו' ונשמך על מ"ש שיעור ר"מ אחר וכו' שליש אחר לגבי פריקה לקחת בסיומן ר"ג סעי' ו' וע"כ אמר לא כתבה רבינו בני הצעת אבדה גם הרמב"ם לא כתבה אלא בני פריקה בפ"ג מה' רוח : (ז) ואם נטלה ע"כ לגולה וכו' נ"ל חלו מציאות אחר רבא רבא רחא סלע שפגלה נטלה לפני יאוש וכו' ואע"כ דמורה לאחר יאוש חתנה הא דתגזול דיתמי ומה שטען על מנת להחזירה ולאחר יאוש תחזיק לגולה עובר משום השב תשיבם המתין לה עד שתיישב הבעלים ונטלה פניו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם שרף אלו מציאות (ט) : אמר רבא רחא סלע שפגלה נטלה לפני יאוש על מנת לגולה עובר כגולן משום כל תגזול ומשום השב תשיבם וממנו לא תגזול וממנו לא תוכל להתעלם ואפי' אם יחזירה אח"כ כבר עבר משום לא תוכל להתעלם : (ז) נטלה לפני יאוש על דעת להחזירה ולאחר יאוש נטלה אינו עובר אלא משום השב תשיבם המתין עד אחר יאוש ונטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם : (ז) בדיא שהוא במקום שחייב להשיב משם ובמקום שראוי להסתפק בה באבידה ושתהא בענין שמוכחה שהיא אבידה ושלא תהיה כמתעב והיה בה שוה פרוטה וסימן בגופה או במקומה ושהיא אבידה כה דעתה שלו ושתהיה של מי שחייב להשיב אבידתו אבל אם חסר אדם מאלו אינו חייב בהשבתה : (ז) כיצד המוציא מציאה במקום שישאל מצויין שם חייב להחזיר שלא נתיישבו בעליהן שישחשבו אולי ימצאנה ישראל ויחזיר לו אפילו אם העיר מוחזה כותים ומוחזה ישראל או אפילו רובה כותים והוא מצאה במקום שרוב העוברים שם ישראל חייב להחזיר : (ז) אבל אם רוב העיר כותים או אפילו רוב

רנב (ה) הרואה את האבדור
חייב ליטפל בה וכו' : נראה דלפי שפילו רואה את האבדור כשדרי חייב ליטפל ולהביאה לשדרי

חשן המשפט הלכות ומציאה רם

הבעלים הנימוק שם לבי עשה לשון לקחתו ובחזקה לא וכלו לקחתו מיד ואינו חבוז מעת כיון שהמקום משתמר קנה וכן נמי ספק הנימוק דבר שיש בו סימן נוטל ומכריו אבל דבר שיש בו סימן לא כגוף החפץ ולא במקום כגון גזילות המדדון לא יטול שמה הנימוק ויבואו הבעלים ויטלו וכן נמי ספק הנימוק נוטל וכל ענין נטלו לא חזרה לחזקתו הנימוק הוא שהנימוק הוא שחייב בהשגחה ומיד לנטות הגב ויעלימה ובמקום שאין משתמר כלל ואין בו סימן אפי' ודאי הנימוק נוטל וכל ענין נטלו כגון רכיבות כ"ה לדין בהם סימן מקום דהשפטי' ומעיקרה הנימוק שם להקל משאם ושכחום שמה ומציאו' כיון לדין סימן לה כגוף ולא במקום עכ"ל :

ומי' רבינו בשם הרמב"ם ז"ל וכתב עולו ללא נהירא כבר השיגו

הרמב"ד והפוסקים ה"ה בהשגחה ובסמוך לכבודו בזה בס' וז"ל הרמב"ם ז"ל בפט"ז מהל' גזילה כל המוצא אבדה בין שיש בה סימן בין שאין בה סימן אם מצאה דרך הנחה אסור ליבנה דה שמה בעליה הנימוק שם עד שימורה לה ואם לא עלתה והיה דבר שאין בו סימן הרי אבד ממון חבירו בידו שהרי אין לו בה סימן לחזרו בו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי זה המציא לרדוף אחריו ולתת סימנה ולפיתך אסור לו שיבנה בה עד שימלאנה דרך נפילה אפי' נסתפק לו הדבר ולא ידע אם דבר זה אבד או מונח ה"ו לא יבנה בו ואם עבר ונטלו אסור לו להחזירו לשם ואם היה דבר שאין בו סימן זכה ואינו חייב להחזירו וכל דבר שיש בו סימן בין ספק הנייה בין נדקדק נפילה בין כרה"י בין כרה"י חייב להחזירו וכתב ה"ה לפי המנהג המסוגל האחרון על תשמיש דמלא אחר הגפס ע"כ ללא חמירין דספק הנימוק לא יטול אלא בשלל בו סימן אבל בשלל בו סימן יטול ויכרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל אם הוא

(יג) ובמקום שאינו משתמר כלל אפילו אם ודאי הונח שם אם אין בו סימן הרי הוא ש"ל מוצאו כמו כריכות קטנות ברשות הרבים שאין בהן סימן לפי שמתגלגלים ברנלי בני אדם ומתחילה הניחום בעליהם שם להק' משמאם ושכחום שמה ונתמייאשו כיון שאין בהן סימן לא בהפנין ולא במקום ואם יש בהן סימן נוטל ומכריו ובמקום שישתמר קצת כגון שבולים שבשדות בין אם ידוע שהבעלים הניחום שם בין אם הוא ספק אם יש בו סימן בין בנפשו בין בנפשו ושכרם שם היטב ואם אין סימן בנפשו הרי הוא דבר שיש לתלות שהונח שם מדעת יש סימן בבקום כגון אלומות גדולות שאין בהתגלגלים ברנלי בני אדם ושלשה מסבעות עשויים כמגדלים נוטל ומכריו ואם גם במקום אין סימן כגון אלומות קטנות שמתגלגלין או גוזלות מרדנין דאיכא למיסר שמה נדרו שם לא יטול דאיכא למיסר שמה הונחו שם ויבואו ויקחו שלהם ואם יטלו ויפסדו יבעלו שהרי אין בו סימן ואם נטלו אפילו בידו ולא היוזיו במקומו כבר נתחייב בהשבה מעליא ולא יחזרונו לסקומו אלא יהא מונח עד שיבוא אליהו והרמב"ם כתב אם נטלו הוא ש"ל ולא נהירא : (יח) המוצא באשפה כלים מסוכים גדולים לא יגע בהן שמדעת הטמינותם בדי' באשפה שאינה עשויה להפנות כלל אבל אם מתחילה הניחה עשויה להפנות בה דבר אשפה מדעת אחריו הוא ש"ל מוצאו ואם מתחילה לא היתה עשויה להפנות ונטלו עליה לפנותה נוטל ומכריו בדי' בכלים גדולים אבל בכלים קטנים בכל ענין שהתה האשפה שהן נמצאין בה נוטל ומכריו שאפשר שהיושבי' שם על ידי כיבוד שכבדו הבית :

המוציא

ספק הנימוק ואין בו סימן ה"ו לא יטול ואם נטל לא יחזיר אם יש בו סימן נוטל ומכריו דהיינו אבדה שחייבה תורה להחזיק לה ליעול ולהכריזו והיינו דהשקין הכה למה קשר סימון וליהוי מקום סימן כלומר יטול ויכרו ויקח הבעל סימן קשר או מקום ע"כ כתב לענין פסק הלכה גם הרמב"ם ז"ל הפסיד לזה אלא שכבד דהיינו במקום שאין סימן לחזרו לגמרי אבל החשמתו לא יטול וה"ל מדרכי רבינו שה"ו ז"ל גורם כן כנסן אוקס טוביה אלא הוציא למימר איננו אנגעניכו וה"ו ז"ל ספק הנימוק וכו' ואוקימתא זו כותרת אוקומתות הראשונות שהיו עומדין דוקא בשלל בסימן ותי' מהרה מן ההלכות ומגורפת ספריו הוא מה שהכתבו וכן פרש"י ספק הנימוק דבר שאין בו סימן עכ"ל והג"ה רואה כמה דחוקים דבריו לחדש גירסא מדעתי ועד שהגירסא היא מנואר שהיא דחוקה מזה ולכן נראה לי שהרמב"ם ז"ל סובר דבר דרבי אבא דר גזילה אחר ספק כל ספק הנימוק להתחלה לא יטול בין שיש בו סימן בין שאין בו סימן קחמ' והא דקחמ' מה מלא אחר הגפס מוהגדר גזולות מקוצרין מה טעמיה לחזרוני הני איננו אנגעניכו וה"ו שקיל להו לית להו למיירי כימנא כנווייהו לאו למימרא דלא איירי מתני' אלא בשלל בו סימן דבין גיש בו סימן בין נכאין בו סימן מיירי והיכא דליח בהו סימן אסור ליבנה דה שמה בעליה הנימוק שם עד שימורה לה ואם לא עלתה והיה דבר שאין בו סימן חייב להחזירו בידו שהרי אין לו בה סימן לחזרו בו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי זה המציא לרדוף אחריו ולתת סימנה ולפיתך אסור לו שיבנה בה עד שימלאנה דרך נפילה אפי' נסתפק לו הדבר ולא ידע אם דבר זה אבד או מונח ה"ו לא יבנה בו ואם עבר ונטלו אסור לו להחזירו לשם ואם היה דבר שאין בו סימן זכה ואינו חייב להחזירו וכל דבר שיש בו סימן בין ספק הנייה בין נדקדק נפילה בין כרה"י בין כרה"י חייב להחזירו וכתב ה"ה לפי המנהג המסוגל האחרון על תשמיש דמלא אחר הגפס ע"כ ללא חמירין דספק הנימוק לא יטול אלא בשלל בו סימן אבל בשלל בו סימן יטול ויכרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל אם הוא

מרישה

לבויה לו מייחין בו' כל' וכן הוא בש"י : (א) בבי כריכות הנימוק בו' פי' עמיה קטנים : ששן בתי סימן יפ' שמחמתם כל כריכות קטנות כגון מלאה ששן סימן החמ' ומחיה ל' היה סימן ל' שמתגלגלים : הנימוק שם בפניהם להקל ממשאם בו' פירוש כשהיו עומדים לטוב : ומכאן שמה ונתיאשו ר' יעקבא שיש שיהיה לו המוצא שיש לחזרו ומשי' לחזרו ומשי' סמוך שמה מן עולו ומדרכי רבינו שיהיה שיש בו סימן לרדוף ולתלו ולתלו ע"כ וכן כתב הרמב"ם ז"ל והג"ה רואה כמה דחוקים דבריו לחדש גירסא מדעתי ועד שהגירסא היא מנואר שהיא דחוקה מזה ולכן נראה לי שהרמב"ם ז"ל סובר דבר דרבי אבא דר גזילה אחר ספק כל ספק הנימוק להתחלה לא יטול בין שיש בו סימן בין שאין בו סימן קחמ' והא דקחמ' מה מלא אחר הגפס מוהגדר גזולות מקוצרין מה טעמיה לחזרוני הני איננו אנגעניכו וה"ו שקיל להו לית להו למיירי כימנא כנווייהו לאו למימרא דלא איירי מתני' אלא בשלל בו סימן דבין גיש בו סימן בין נכאין בו סימן מיירי והיכא דליח בהו סימן אסור ליבנה דה שמה בעליה הנימוק שם עד שימורה לה ואם לא עלתה והיה דבר שאין בו סימן חייב להחזירו בידו שהרי אין לו בה סימן לחזרו בו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי זה המציא לרדוף אחריו ולתת סימנה ולפיתך אסור לו שיבנה בה עד שימלאנה דרך נפילה אפי' נסתפק לו הדבר ולא ידע אם דבר זה אבד או מונח ה"ו לא יבנה בו ואם עבר ונטלו אסור לו להחזירו לשם ואם היה דבר שאין בו סימן זכה ואינו חייב להחזירו וכל דבר שיש בו סימן בין ספק הנייה בין נדקדק נפילה בין כרה"י בין כרה"י חייב להחזירו וכתב ה"ה לפי המנהג המסוגל האחרון על תשמיש דמלא אחר הגפס ע"כ ללא חמירין דספק הנימוק לא יטול אלא בשלל בו סימן אבל בשלל בו סימן יטול ויכרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל אם הוא

דרישה

ז"ל במקום החשמתו ודאי הנימוק כלומר ודאי הנימוק שם עכ"ל הרי כתב שכל המוצא במקום השמיר נוטל הנימוק שם הוא : (א) ובמקום שיש משמיר ריבוי כ"ה אם יש בו סימן בו הרמב"ם כתב דהיינו כפי' ז"ל כל המוצא חזרה בין לו אם היה סימן בו הרי הרי סימן אם היה חפץ וכן נמי ספק הנימוק נוטל ומכריו ואם נטלו ויפסדו יבעלו שהרי אין בו סימן ואם נטלו אפילו בידו ולא היוזיו במקומו כבר נתחייב בהשבה מעליא ולא יחזרונו לסקומו אלא יהא מונח עד שיבוא אליהו והרמב"ם כתב אם נטלו הוא ש"ל ולא נהירא : (יח) המוצא באשפה כלים מסוכים גדולים לא יגע בהן שמדעת הטמינותם בדי' באשפה שאינה עשויה להפנות כלל אבל אם מתחילה הניחה עשויה להפנות בה דבר אשפה מדעת אחריו הוא ש"ל מוצאו ואם מתחילה לא היתה עשויה להפנות ונטלו עליה לפנותה נוטל ומכריו בדי' בכלים גדולים אבל בכלים קטנים בכל ענין שהתה האשפה שהן נמצאין בה נוטל ומכריו שאפשר שהיושבי' שם על ידי כיבוד שכבדו הבית :

מרישה

לבויה לו מייחין בו' כל' וכן הוא בש"י : (א) בבי כריכות הנימוק בו' פי' עמיה קטנים : ששן בתי סימן יפ' שמחמתם כל כריכות קטנות כגון מלאה ששן סימן החמ' ומחיה ל' היה סימן ל' שמתגלגלים : הנימוק שם בפניהם להקל ממשאם בו' פירוש כשהיו עומדים לטוב : ומכאן שמה ונתיאשו ר' יעקבא שיש שיהיה לו המוצא שיש לחזרו ומשי' לחזרו ומשי' סמוך שמה מן עולו ומדרכי רבינו שיהיה שיש בו סימן לרדוף ולתלו ולתלו ע"כ וכן כתב הרמב"ם ז"ל והג"ה רואה כמה דחוקים דבריו לחדש גירסא מדעתי ועד שהגירסא היא מנואר שהיא דחוקה מזה ולכן נראה לי שהרמב"ם ז"ל סובר דבר דרבי אבא דר גזילה אחר ספק כל ספק הנימוק להתחלה לא יטול בין שיש בו סימן בין שאין בו סימן קחמ' והא דקחמ' מה מלא אחר הגפס מוהגדר גזולות מקוצרין מה טעמיה לחזרוני הני איננו אנגעניכו וה"ו שקיל להו לית להו למיירי כימנא כנווייהו לאו למימרא דלא איירי מתני' אלא בשלל בו סימן דבין גיש בו סימן בין נכאין בו סימן מיירי והיכא דליח בהו סימן אסור ליבנה דה שמה בעליה הנימוק שם עד שימורה לה ואם לא עלתה והיה דבר שאין בו סימן חייב להחזירו בידו שהרי אין לו בה סימן לחזרו בו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי זה המציא לרדוף אחריו ולתת סימנה ולפיתך אסור לו שיבנה בה עד שימלאנה דרך נפילה אפי' נסתפק לו הדבר ולא ידע אם דבר זה אבד או מונח ה"ו לא יבנה בו ואם עבר ונטלו אסור לו להחזירו לשם ואם היה דבר שאין בו סימן זכה ואינו חייב להחזירו וכל דבר שיש בו סימן בין ספק הנייה בין נדקדק נפילה בין כרה"י בין כרה"י חייב להחזירו וכתב ה"ה לפי המנהג המסוגל האחרון על תשמיש דמלא אחר הגפס ע"כ ללא חמירין דספק הנימוק לא יטול אלא בשלל בו סימן אבל בשלל בו סימן יטול ויכרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל אם הוא

מרישה

לבויה לו מייחין בו' כל' וכן הוא בש"י : (א) בבי כריכות הנימוק בו' פי' עמיה קטנים : ששן בתי סימן יפ' שמחמתם כל כריכות קטנות כגון מלאה ששן סימן החמ' ומחיה ל' היה סימן ל' שמתגלגלים : הנימוק שם בפניהם להקל ממשאם בו' פירוש כשהיו עומדים לטוב : ומכאן שמה ונתיאשו ר' יעקבא שיש שיהיה לו המוצא שיש לחזרו ומשי' לחזרו ומשי' סמוך שמה מן עולו ומדרכי רבינו שיהיה שיש בו סימן לרדוף ולתלו ולתלו ע"כ וכן כתב הרמב"ם ז"ל והג"ה רואה כמה דחוקים דבריו לחדש גירסא מדעתי ועד שהגירסא היא מנואר שהיא דחוקה מזה ולכן נראה לי שהרמב"ם ז"ל סובר דבר דרבי אבא דר גזילה אחר ספק כל ספק הנימוק להתחלה לא יטול בין שיש בו סימן בין שאין בו סימן קחמ' והא דקחמ' מה מלא אחר הגפס מוהגדר גזולות מקוצרין מה טעמיה לחזרוני הני איננו אנגעניכו וה"ו שקיל להו לית להו למיירי כימנא כנווייהו לאו למימרא דלא איירי מתני' אלא בשלל בו סימן דבין גיש בו סימן בין נכאין בו סימן מיירי והיכא דליח בהו סימן אסור ליבנה דה שמה בעליה הנימוק שם עד שימורה לה ואם לא עלתה והיה דבר שאין בו סימן חייב להחזירו בידו שהרי אין לו בה סימן לחזרו בו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי זה המציא לרדוף אחריו ולתת סימנה ולפיתך אסור לו שיבנה בה עד שימלאנה דרך נפילה אפי' נסתפק לו הדבר ולא ידע אם דבר זה אבד או מונח ה"ו לא יבנה בו ואם עבר ונטלו אסור לו להחזירו לשם ואם היה דבר שאין בו סימן זכה ואינו חייב להחזירו וכל דבר שיש בו סימן בין ספק הנייה בין נדקדק נפילה בין כרה"י בין כרה"י חייב להחזירו וכתב ה"ה לפי המנהג המסוגל האחרון על תשמיש דמלא אחר הגפס ע"כ ללא חמירין דספק הנימוק לא יטול אלא בשלל בו סימן אבל בשלל בו סימן יטול ויכרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל אם הוא

חשן המיטפט הלכות אבידה ומציאה רסב

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

נהתום ומהירוות של דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דרישה

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

דמי טלז אפיולו גרתי" היונו מוטס דהוי דרך נכילה לפי שאין דרך להטמא על הארץ אכילו עומד לכזה אלא פורס עליה על הארץ כדלא יאקורו להווא הוא דיפלו שלא מדעת וכל זה אליבא דרבנן והא דמתי אגב דיקורי מידע ידע כהו אינו אלא לאכ"י ולא לריבא כך היא דעת הגה"ס וקולא לפי הרמב"ם

הדיוט הגרנות

כתב הצדקן להרד"ק ור"ל דמחזיר לאלוהיו ידר גבתי מפי" אה"ב כח דהא ראה מפי" גנא ואין בו סימן צורך להיות מנוח כדור (פרושה): מפני שחא איתן שרוהיין ובה לידו קורם שנתויאש ומה"א אם לא ראה מפי" גנא ואין בו סימן צורך להיות מנוח כדור (פרושה):

מ"ג

בי השן המשפט הלכות אבידה ומציאה רמב"ם קע"א

לא להכריזו וז' אינה אלא ככתיב בנפשות וזכתי מדרשות חקוק שתי' מתיישם
ואין כתיבין אלא פנימים שלם והרמב"ן ז"ל מ' שלא אמרו כן אלא במזל חקוק
שתי' מתיישם עין וז' אלא הביא שלם וכו' ושרש הלכות כפי' אלו מציאות
והיא מציאות כפי' ככל על ויבנתו (ספ:) עכ"ל. ומפסע דברי הרמב"ם נראה

רמב"ם (ה) המוציא דבר שהא
מתיישב
להחזירו וכו' ומשנה שם מלא שק או קופס
אם אין דרכו לטובל ל"ו לא יעול ולבארה
שמעו דברי קבלת אם הוא אדם פסוק
שאלך דרכו לעטלל קופס ושק ל"ו לא
יעול כלל אלא רש"י מירש דלא קאמר אלא
באדם שאין דרכו להכניס מן החזק לבית
שימור הפסוק כיון דאפילו בשלם היה
מתיישב בתוך אף ע"פ שצנעו לרדי הפסד
ולא היה מחזירה לבית שימור הולך פטור
ג"כ מלהשיב לחזירו ויבית דקאמר רבא
בגמרא כל שנשלו מחזור בשל החזיר נמו
מחזור כלומר אפילו אם הוא אדם חשוב
ואין דרכו כלל לעטלל שק וקופס מכל חקוק [אם] מחט הפסד מחזק היה נטולה
ומתיישב מן החזק לבית שימור שלא תחזיר זה חייב ג"כ בהשגת אבדת שק וקופס
אבל אין היה מתיישב שצנעו לרדי הפסד גם בשל החזיר אין לרדי להחזיר וכן
הס

ומשיבו לו ונוטל ומכיר ברא' בת"ח שאינו
במסכתא ופוריא וארשפויא ואם משנה
ביבירו ברבר אחר אין
מחזירין לו במוציא עין אבל המוציא
במקום שאין ת"ח מצויין
שם או שהבלי עדיין חדש ולא
גשתמש בו בענין שיבירו אינו
חייב להכירו :

רמב"ם (ה) המוציא דבר שהיה
מחבייש להחזירו אם הוא בענין
שאילו היה שלו מחזירו חייב
ליטובל בו
ולחזירו לחברו ואם לא היה
מחזירו בשלו גם אינו חייב בשל
חבירו אם הוא בהמה והכה בה מעט
כדי להחזירה חייב להשיבה
לבעליה

דלמטה מלא בחקוק שאין ת"ח מתיישם
אם נה' וזמיר יו' לי פנישע עין
ככל שדמיה חייב להחזירו לו וכו' וז'
דכין שהאבד הוא ת"ח כשמרגיש שאבד
ע"פ שאין לו סימן אלא חקוק מתיישב לפי
שהא' וידע שימורו על בנישעו עין
כתיב בנפשות אשירי' בפרק הכוכב אין
האטל ויול לומר לטובל מרנן אה
מחזיק שחשבו דיוברם ולא אחזיר לך
בנישעו עין אלא ח"כ יו' לו עדים עכ"ל
וכ"כ לקדק מדברי הרמב"ם ז"ל. כחז
עוד בנפשות אשירי' אפילו לטובל מרנן
דלא חשבו בדיבור אלא כתיב ובשיל
הטלס אחי חן מחזירין לו אבידה
בנישעו עין א"כ קדק' על מלוקו כשלוכו
שלא הפסד עכ"ל והכירו מחזירין
בפי' אלו קדוק' (קד') ח"ר חזקן איזה
ת"ח מחזירין לו אבדה בנישעו עין
זה המקפיד על מלוקו הפסד ופרש"י
המקפיד על מלוקו להפסד בנפשות
הפסד המקפיד עליו והפסד שמתקד
עליו שלא ידעו התפירות המנוגות
ואמרי האלוק ויש מחזיק על הסוקים
שחשבו זה: כתב ל"ו כ"ל מן המציאות
אם
להחזיר לטובל מרנן קים ליה
בגווייה וחייב להכירו בכתיב כנפשות
ובנפשות מדרשות
דהאח' כיון דלית כתיב סתם
גם לטובל מרנן לכתוב מתיישב
ל"כ הרש"א והר"ן: ובתב עור כתיב
מתיישב ל"כ הרש"א והר"ן: ובתב עור
כתיב מתיישב ל"כ הרש"א והר"ן: ובתב
עור כתיב מתיישב ל"כ הרש"א והר"ן:
דחזקו על יום כרוב וישראל נתי
אחרו ועממא מאוס לתיבתי איש
דלא מעלי וקטלי וכו' מחזירין לו אבדה
בנישעו עין אלא ח"כ יו' לו עדים
עכ"ל. כחז ע"כ. וכו' וז' אלא הביא
שלם וכו' ושרש הלכות כפי' אלו
מציאות והיא מציאות כפי' ככל על
ויבנתו (ספ:) עכ"ל. ומפסע דברי
הרמב"ם נראה

רמב"ם (ה) המוציא דבר שהיה
מחבייש להחזירו אם הוא בענין
שאילו היה שלו מחזירו חייב
ליטובל בו
ולחזירו לחברו ואם לא היה
מחזירו בשלו גם אינו חייב בשל
חבירו אם הוא בהמה והכה בה מעט
כדי להחזירה חייב להשיבה
לבעליה

רמב"ם (ה) המוציא דבר שהיה
מחבייש להחזירו אם הוא בענין
שאילו היה שלו מחזירו חייב
ליטובל בו
ולחזירו לחברו ואם לא היה
מחזירו בשלו גם אינו חייב בשל
חבירו אם הוא בהמה והכה בה מעט
כדי להחזירה חייב להשיבה
לבעליה

רמב"ם (ה) המוציא דבר שהיה
מחבייש להחזירו אם הוא בענין
שאילו היה שלו מחזירו חייב
ליטובל בו
ולחזירו לחברו ואם לא היה
מחזירו בשלו גם אינו חייב בשל
חבירו אם הוא בהמה והכה בה מעט
כדי להחזירה חייב להשיבה
לבעליה

חשן המשפט הרכות אבירה ומציאה רסו

וב"ש ואם יש חילול השם וכו' : פירוש בגון שגורע שגורע מציאה ואיכא חילול השם אם לא יחזיר שגורע כותים ראו שאין למונה בישראל שם מקדשים וגו' ומשפט הריבא עליו טעם שישאל מציאה דליכא חילול השם אם לא יחזיר לא יקום חזיר להחזיר : ומ"ש בשם הרמב"ם דאם מחזיר ה' משונה : למד כן מעובדא

חמא בר גוריא א"ר מנין לאבדות כותים שהיא מותרת שגורע לכל אבדות חמיר לאחזק אהה מחזיר וכו' : ואימא ה"ל ביכא דלא אחי ליהי' דלא מייחב לאבדורי חזרה אבל היכא דלמי ליהי' ליהידיה חמיר קרא ומצאיה דאחזקי ליהי' משמע : **ומ"ש** ולא עוד אלא שהיה חמיר בדבר אם מחזיר לו בפרק הגשמי (עו) :

אחריה ולהשיב א"א אפילו אם באה לידו מותרת ולא עוד אלא שהיה איסור בדבר אם החזירו לו ואם יש חילול השם אם לא יחזירנה לו הייב להחזירה לו וכתב הרמב"ם ואם מחזירה לו כדי לקדש את השם כדי שיתפארו ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח : (י) ובכל מקום שבניסוחם כליהם מפני הגנבים עם כלי ישראל מפני דרכי שלום : (ז) אבל אבירה של כל ישראל הייב להחזיר לו ואפילו הוא אוכל נבלות להתאבן אם שגא אבירה מטלטלין לא שגא אבירה קרקע שאם רואה מים באין לשטוף שדרו הייב לנדוד בפניהן כדי להציל : (ז) אבל להכעיס ה"ז מין ובינין ואפיקורסים וכותים לא היו מחזירין להן אבירתן :

אבירה מטלטלין לא שגא אבירה קרקע שאם רואה מים באין לשטוף שדרו הייב לנדוד בפניהן כדי להציל : (ז) אבל להכעיס ה"ז מין ובינין ואפיקורסים וכותים לא היו מחזירין להן אבירתן : (י) בני שטורד הנאה מהברו מחזיר לו אבירתו ל"ש אם נכסי מחזיר אסורין על בעל אבירה לא שגא אם נכסי בעל אבירה אסורים על המחזיר או אפילו אם נכסי שניהם אסורין זה על זה ובמקום שנוטלין עליה שבר אם נכסי בעל אבירה אסורין על המחזיר (או איפבא) יפול השבר להקיש : (י) חתול רע החרג

כבר בניזור גי"ד כיון כ"א ועל כן ק"ר כאן ונקט מילתא דמסקא דנמא שפול שבר להקדש יחא בכל גווי : (י) **התול** רע וכו' : איכא דמיקד כיוון שחמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

דרישה

כ"ה רמב"ם (א) ולא עוד אלא שהיה חמיר כ"ה וכו' : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

הוא חמיר רבוי דלין בן משום גזל למען כריך לעבולו : (י) חתול רע החרג כרי ליקדש את השם שפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה הרי זה משובח ומיקדים שיש חילול השם אבירות אסורה ומייב להחזיר עכ"ל : ומ"ש ואם החזירה ליקדש את השם וכו' : ה"ל משנת הוא מרואתא בירושלמי : ומ"ש ובמקום שיש חילול השם אבירתו אסורה היט דרבי פתחם בן יאיר דכסוץ אלף ש"ר פתחם נקט קידוש האם במקום חילול השם : ומ"ש ומייב להחזירה נראה דהיינו לומר דלע"ג דלא

ומיש רבינו ר' יוחנן כח פטוריה נכשת אבידה הוא נסיון רמ"ה וחס דברי הרמ"ה שהתקתי בסמוך: (ג) **פרק** וטען פרק וטען אפילו כמה פעמים חייב משהם שם וילקח לה מלכת עמום: (ד) **ומיש** הו הכעלים שם לפרוק ולטען עשה פטור שם כמנהג וילקח לה מלכת עמו וכסוד וכתב דברי רבינו דהא דפטור אינו אלל דכעני מלכות חלל מ"ח חייב הוא מטעם דער בעלי חיים והרמ"ה סתם וכח פטוריה דכח דכחזר דפטור ז"ל שמתן על מה שספק בחזרו פרק דין דער בעל חיים: ומ"ה חלל אס און הכעלים שם או פטור שם והוא זקן או חולה חייב ש נכשת אס היה זקן או חולה חייב וטעמה משום דכיון דלאן כסם כח למיטע ר"ל כמאן דליתניה:

(ה) **ומיש** היה עליו יוקר ממחשו חייב עמו כמשה ר' יוסף הגלילי אומר אס היה עליו יוקר ממחשו אינו זקוק לו שגמור רובן תחת מחשו מחשו סוף וכל עומד לו ומתעט כגמרה דרען פליגי עליה והלכתה כותיקיה וכן פסק הרמ"ה ז"ל פטוריה מלכות רוח: ומ"ה חלל אס היה החמור לרכו ורכוון תמיד תחת מחשו לו ששם עומד ומחשו עליו אינו חייב ברייתא שם (ג): רובן ולא רצון רובן ולא עומד: והר"ף (הרמ"ה) [הרמ"ה] ז"ל אמרתי וכו' וטעמה משום דלפי דמטוריה כלאו מטעם פריקה חייב כסם מטעם דער ב"ה וכמ"ה ר"י בסמוך:

(ו) **מאימתי** חייב לפרוק ולטען עמו משידוריה ראייה שיהא כפגיעה וכו' ברייתא שם (ג): (ז) **ומיש** ולאחר שפרק וטען צריך ללכת עמו מיל וכו' גס דין ברייתא שם: (ח) **ומיש** אלא שבריייתא כחוב פירוש ושקול סוף הוא דברי רבינו: אחר רבה דר חנה וטעל שר: (ט) **היה** כן והכנה בנית הקבוצת רובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ

ודינו כמו שפירשתי בהשבת אבידה: (א) פרוק וטען פרק וטען אפילו כמה פעמים חייב: (ב) היה הכעלים שם והלק וישבו לו ואמר לו הואיל ועליך מצוה לפרוק ולטען עשה פטור אבל אם היה הכעלים שם או שהיה שם הרוק זקן או חולה חייב: (ג) אפילו היה עליו יותר ממחשו חייב אבל אם החמור רכבו לרבוץ תמיד תחת מחשו או שהוא עומד ומשאו עליו אינו חייב: (ד) מאימתי חייב לפרוק ולטען עמו משידוריה ראייה שהיא כפגיעה שהרי נאמר כי תראה וכתוב כי תפגע ושעירו חכמים משידוריה ביניהם רמ"ה אמרת ושני שלישי אמה ואם רחוק יותר אין זקוק לו: (ה) ולאחר שפרק וטען צריך ללכת עמו מיל שאם יפול יחזור ויטייעו אבל צריך ליתן לו שברו על זה: (ו) היה כהן והבהמה בבית הקברות אינו מיטמא למייעו עמו זקן ואינו כבודו שיפרוק ויטען ואם היה שלו היה מניחו גם בשל חבירו אינו חייב: (ז) וכתב הרמ"ה ז"ל ואם הוא חסיד ועושה לפנים משורת הדין אפילו הוא הנשיא הגדול וראוה בהמת חבירו רובצת תחת מחשו של תבן או קינא בתוך פרוק וטען עמו אבל א"א הרא"ש ז"ל כתב כיון דהתורה פטרה לכן אין לו לזולל בכבוד תורתו ואיסורא הוא נבי דיריה אס יזולל בכבוד תורתו והחכם שבא לעשות לפנים משורת הדין י יותר ממונו כמו שעשה רבי ישמעאל ברבי יוסי שאמר לו אדם אחד בוא וטייעני למען משא של עצים וקנאם מסנו ר' ישמעאל כדי שלא יצטרך למייעו אבל אין לו רשות לזולל בכבודו: (י) הפוגע בשנים אחד רובץ תחת מחשו ואחד פרוק וצריך למען מצוה לפרוק תחילה משום דבעלי חיים ואח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

(א) **ולאחר** שפרק וטען צריך ללכת עמו מיל. תימה דכרייתא (ד' ל"ג) איתא בכל הספרים תנא ומדדה עמו עד פרסה ואפשר דרבינו היה גורס עד מיל אבל כספר ב"ה כחש ש"ס הוא דברי רבינו: (ב) **היה** כן והכנה כמ"ה. מנהג שם לפני השבת אבידה ותימה למה לא כתב זה רבינו צריך ללכת עמו אבידה וכתב כלן גבי פריקה וטענה והרמ"ה כתב פט"ו מגילה גבי השבת אבידה וכתב גם כן גבי י"ג מהשבת רוח גבי פריקה וטענה ואפשר דכיון דכחזר גבי פריקה דליכא נמי דער בעלי חיים דפטור מחילה נשמע דל"ה דפטור כהשבת אבידה וזמק: ומ"ה וכן אס הוא זקן ואינו כבודו וכו'. לכו דוקא זקן חלל לפי שספק זקן אינו כבודו שיפרוק וטען וקט"ו הכי ולגבי השבת אבידה תנא כהני דהא לזון ואינו לפי כבודו דאזכור קרל והתעלמות פעמים שזקה מתעלם חלל דמ"ה מ"ה לרבוץ דוקא היכא דכחש שסם היה עלו היה עליו חסידו זקן חלל לפי שפרוק ולטען היכא דכחזר לא היה מניחו וכו' הרמ"ה לדידה לנס ולכתי גס רבינו נמי רמ"ה לא הכיר זקן ואינו לפי כבודו חלל כסם וכח אס הוא בענין שאלו היה עלו היה מחזיר חייב וטעל ז' וכו' וטעם דבריו כן הוא דלא זקן לכו אקנה חכמה קאמר דה"ה לתוכיד כעלמה ואי קשיא כיון דלער ב"ה דלרמייהא זקן ואינו לפי כבודו למה אינו פרוק תיך דלי דכיון דלער ב"ה הוה לתשמיש על בני אדם כ"ה לכבודם כגז ואל תפנה גדול כבוד הכריות ע"כ"ל וזה הקייצב דלא קאסר לרבינו דפסק דנפטוק כחללכה דלאו ליתול שר של כעלמו אפילו כפריקה ואינו מחייב למחמת מטריו ולפרוק אע"פ דלער ב"ה דלרמייהא חלל דהוי דלראתו חוהר דער ב"ה והוא דער הרמ"ה חלל

כמ"ה כלי ע"ה הר"ן ומכילוי ב"י ע"ה: (א) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

ויהיה ושקול סוף הוא דברי רבינו: אחר רבה דר חנה וטעל שר: (ט) **היה** כן והכנה בנית הקבוצת רובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ

כמ"ה כלי ע"ה הר"ן ומכילוי ב"י ע"ה: (א) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

כמ"ה כלי ע"ה הר"ן ומכילוי ב"י ע"ה: (א) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

כמ"ה כלי ע"ה הר"ן ומכילוי ב"י ע"ה: (א) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

יהיה גם כיון שלך קחם: (ג) אפילו כמה פעמים חייב שם בגמרה שגמור עמו מטעם דרובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

יהיה גם כיון שלך קחם: (ג) אפילו כמה פעמים חייב שם בגמרה שגמור עמו מטעם דרובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

יהיה גם כיון שלך קחם: (ג) אפילו כמה פעמים חייב שם בגמרה שגמור עמו מטעם דרובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

יהיה גם כיון שלך קחם: (ג) אפילו כמה פעמים חייב שם בגמרה שגמור עמו מטעם דרובן מימחה למיטעו שם (ג): ומ"ה וכן אס וכן ואינו כבודו שפרוק וטען וכו' שם נכשת אבידה ובג"ה (ל) לענין פריקה וטענה: (ט) **ומיש** כסם הרמ"ה אס הוא חסיד ושם לפנים משורת הדין וכו' ומ"ה חלל אס היה חסיד ושם יטענה לפרוק ולטען עמו כמנהג רובן וטען וכו' גס דין ברייתא שם: (י) **הפוגע** נשים אחר רובן תחת מחולה משום דכיון דלאן כסם לפרוק ומח"כ יטען כדיא בששניהן אהובים

חשן המשפט הלכות זכיייה מהפקר ובנכסי הגר רעג רעד ב"י

זה נכחו ר"ם ומזר וכתבו כאן לאורוי דאף בכה"ג שהטורס המזדה גרס לכות ילדיון מצודה שלו והמזדה גרס על תוך דלויכה לתימר דכליו קונון לו אפ"ה בעל הגדה הוא שקנה דבר הניגוד מצודה זו להרמב"ם כדלית ליה ולרינו כדלית ליה : (ד) **כ"י** שפירש מצודה וכו' והטעם נזון הוא : פי' נזון דלוריתא אהל אס און ככלי און אלה נזל

מדרבנן וכו' לקון כסותו ש"פ סעיף ט' ואיכה למדק דהכח משמע דליתו נזל אלא"כ כדפי' וזכרתי לא יחשו (ד' כ"א) קולא מרמיקין מצודה הדג מן הדג כמלה רינת הדג ומרמיקין עד פרסה וקאמר עמחא אנו דגים דהכי סייחורא ופר"ש דגים טמאים עין דהכנהס ליות רבילין לרון למקום שיירא שס מיוונת הליכך כיון שזכור זה חורו ונתן מצודה ומזונות בחור מלוא רינתו בטוח הוא שילבדו וזהו ליה כמחן דמיתא לידה ומתא מצורו מליה אלמא דהוי נזל מדרבנן אפילו לא לכדו וי"ל דהכח במזכיר את חורו אבל בשאר דגים אינו נזל אפי' מדרבנן כל זמן שלא דאן : עני' המנקף וכו' : עין בסיון רס"ד סעיף ה' דין עלות המונח ע"ג דף דנקף ליה חזון עני' המנקף :

(טו) **שחורים** הגדלים נשדה פשחן ומתרים לכל אדם ליתולם וכו' פירק המקל (דף קו') א"ר יודיה הני תמלי דבי ביתנא אף כסמ מסוס נזל עומדות על גבוליו וכן כהה מסוס וזהו אסוק לירע אפילו דבי ביתנא של אפסיד : (טו) **בר** שדה שיש בו כלאים וכו' הירי אלו המפקר וכל הקודם לזכות דורעים שנה קנאס דרש שקלים תנן בחדר בחדר משמעין על הכלאים וכו"ל

(טז) **עני** המנקף ברחם האינן ומזיר פירושה וכו' גם זה שם במשנה (נט') עני המנקף ברחם היות זה שמחזיקו נזל מפי דרכי שלום רבי יוסי אומר נזל גמור ופי' רש"י מנקף חותך ונבגרה (סא') תנא אס ליקט ונתן ביד הרי זה נזל גמור ופי' רש"י אס ליקט ונתן על גבי קרקע ביד האלו ומטו לידה נזל גמור הוא :

(טז) **שחורים** הגדלים נשדה פשחן ומתרים לכל אדם ליתולם וכו' פירק המקל (דף קו') א"ר יודיה הני תמלי דבי ביתנא אף כסמ מסוס נזל עומדות על גבוליו וכן כהה מסוס וזהו אסוק לירע אפילו דבי ביתנא של אפסיד : (טו) **בר** שדה שיש בו כלאים וכו' הירי אלו המפקר וכל הקודם לזכות דורעים שנה קנאס דרש שקלים תנן בחדר בחדר משמעין על הכלאים וכו"ל

ואז זכרה לו שדרה אפי' לא אמר כלום : (יז) **דגים** שקפצו לתוך הספינה קנאם בעל הספינה ולא חשבינן לה חצר המהלכת לפי שהיא נזהה על המים והמים סולכין אותה : (יח) פי' שפירש מצודה לצוד וצד חיה ועוף ודגים ובא אחר ונטלם מסנה אם המצודה עשויה ככלי הרי קנו לו כליו והנוטלם מסנה נזון הוא ומוציאין מידו ואם אינה ככלי אז אין על הנוטל דין נזון אבל אמור לו ליתולם : עני המנקף בראש אילן ומזיר פרוהיה ונפלו לארץ אם באו ליד העני קודם שנפלו לארץ קנאם אחר גטלים אחר לאחר שנפלו לארץ מוציאין מידו אבל אם לא באו לידו תחילה אין בהן משום נזל להוציאין מיד הנוטל אבל לכתחלה אסור לו ליתולם :

(יט) שחלים הגדלים כשרה פשתן מותרים לכל אדם לישלם מפני שהן הפקר שמפסידין את הפשתן ויש עסרו על המיזר או שנדלו כל צרכן אסורין : (כ) כל שדה שיש בו כלאים כגון שיש בו אחד סכ"ד מטיין אחר כמפורש בכלאים הרי הוא הפקר וכל הקודם לזכות בוועים שבה קנאם :

רעד (ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ואז זכרה לו שדרה אפי' לא אמר כלום : (יז) **דגים** שקפצו לתוך הספינה קנאם בעל הספינה ולא חשבינן לה חצר המהלכת לפי שהיא נזהה על המים והמים סולכין אותה : (יח) פי' שפירש מצודה לצוד וצד חיה ועוף ודגים ובא אחר ונטלם מסנה אם המצודה עשויה ככלי הרי קנו לו כליו והנוטלם מסנה נזון הוא ומוציאין מידו ואם אינה ככלי אז אין על הנוטל דין נזון אבל אמור לו ליתולם : עני המנקף בראש אילן ומזיר פרוהיה ונפלו לארץ אם באו ליד העני קודם שנפלו לארץ קנאם אחר גטלים אחר לאחר שנפלו לארץ מוציאין מידו אבל אם לא באו לידו תחילה אין בהן משום נזל להוציאין מיד הנוטל אבל לכתחלה אסור לו ליתולם :

(יט) שחלים הגדלים כשרה פשתן מותרים לכל אדם לישלם מפני שהן הפקר שמפסידין את הפשתן ויש עסרו על המיזר או שנדלו כל צרכן אסורין : (כ) כל שדה שיש בו כלאים כגון שיש בו אחד סכ"ד מטיין אחר כמפורש בכלאים הרי הוא הפקר וכל הקודם לזכות בוועים שבה קנאם :

רעד (ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

(ה) **עוד** יש דברים המותרים אע"פ שאינם הפקר משום חתקה יהושע שגורגת אף בחוצה לארץ : (כ) ואלו הן שיהא כל אדם רשאי לרעות בהמהו ביער חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאילנותיו נסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו אף נסה ביער נסה לא ואצ"ל בהמה נסה ביער דקה דלא : ומלקטין קוצים לחים המחוברים בכל מקום אבל התלושין או אפילו המחוברים והן יבשים וכן כל שאר עצים בכל ענין

פרישה

הוא גול כלומר ומעלות דרעיס שבדו הוא מר המשפח וזכר בעל הדעה דכ"ס פמ"ט : וזה זכרה לו שדרה אפי' לא אמר כלום : (יז) **דגים** שקפצו לתוך הספינה קנאם בעל הספינה ולא חשבינן לה חצר המהלכת לפי שהיא נזהה על המים והמים סולכין אותה : (יח) פי' שפירש מצודה לצוד וצד חיה ועוף ודגים ובא אחר ונטלם מסנה אם המצודה עשויה ככלי הרי קנו לו כליו והנוטלם מסנה נזון הוא ומוציאין מידו ואם אינה ככלי אז אין על הנוטל דין נזון אבל אמור לו ליתולם : עני המנקף בראש אילן ומזיר פרוהיה ונפלו לארץ אם באו ליד העני קודם שנפלו לארץ קנאם אחר גטלים אחר לאחר שנפלו לארץ מוציאין מידו אבל אם לא באו לידו תחילה אין בהן משום נזל להוציאין מיד הנוטל אבל לכתחלה אסור לו ליתולם :

רישה

זה נכחו ר"ם ומזר וכתבו כאן לאורוי דאף בכה"ג שהטורס המזדה גרס לכות ילדיון מצודה שלו והמזדה גרס על תוך דלויכה לתימר דכליו קונון לו אפ"ה בעל הגדה הוא שקנה דבר הניגוד מצודה זו להרמב"ם כדלית ליה ולרינו כדלית ליה : (ד) **כ"י** שפירש מצודה וכו' והטעם נזון הוא : פי' נזון דלוריתא אהל אס און ככלי און אלה נזל מדרבנן וכו' לקון כסותו ש"פ סעיף ט' ואיכה למדק דהכח משמע דליתו נזל אלא"כ כדפי' וזכרתי לא יחשו (ד' כ"א) קולא מרמיקין מצודה הדג מן הדג כמלה רינת הדג ומרמיקין עד פרסה וקאמר עמחא אנו דגים דהכי סייחורא ופר"ש דגים טמאים עין דהכנהס ליות רבילין לרון למקום שיירא שס מיוונת הליכך כיון שזכור זה חורו ונתן מצודה ומזונות בחור מלוא רינתו בטוח הוא שילבדו וזהו ליה כמחן דמיתא לידה ומתא מצורו מליה אלמא דהוי נזל מדרבנן אפילו לא לכדו וי"ל דהכח במזכיר את חורו אבל בשאר דגים אינו נזל אפי' מדרבנן כל זמן שלא דאן : עני' המנקף וכו' : עין בסיון רס"ד סעיף ה' דין עלות המונח ע"ג דף דנקף ליה חזון עני' המנקף :

פרישה

הוא גול כלומר ומעלות דרעיס שבדו הוא מר המשפח וזכר בעל הדעה דכ"ס פמ"ט : וזה זכרה לו שדרה אפי' לא אמר כלום : (יז) **דגים** שקפצו לתוך הספינה קנאם בעל הספינה ולא חשבינן לה חצר המהלכת לפי שהיא נזהה על המים והמים סולכין אותה : (יח) פי' שפירש מצודה לצוד וצד חיה ועוף ודגים ובא אחר ונטלם מסנה אם המצודה עשויה ככלי הרי קנו לו כליו והנוטלם מסנה נזון הוא ומוציאין מידו ואם אינה ככלי אז אין על הנוטל דין נזון אבל אמור לו ליתולם : עני המנקף בראש אילן ומזיר פרוהיה ונפלו לארץ אם באו ליד העני קודם שנפלו לארץ קנאם אחר גטלים אחר לאחר שנפלו לארץ מוציאין מידו אבל אם לא באו לידו תחילה אין בהן משום נזל להוציאין מיד הנוטל אבל לכתחלה אסור לו ליתולם :

ובט"ו : זו הוי מפקדיו כל שדה שיש בו כלאים וזרים מ"ק מפרש דלא הוי מפקדיו אלא"כ תלואו כה אחד מ"כ מתיין אחר : ומ"ח וט' לתווה על רבינו למח כתב הרי הוא הפקר דמשמע דתמילא הוי הפקר והכח משמע דכ"ד מפקדיו אותו שדה אבל תמילא לא היה הפקר :

חשן המשפט הגרכות נהרות רפא

המנהיג פ"ו דמלתה שהארץ פ"ו: (ה) (ט) **שאלה** אחת וכו' ודבריו קיימים אפילו במקום כן אע"פ שלא שיר לבת המעשה דאם שיר לך עין שדבריו קיימים ובפרק מי שמת קאמריין דלא אחותי לחמתה שכל כחתינין ובמסורין אלא כעולה הכל שיר ענין קנין וכדלעיל כפי ר"ן מוכיח בתפוסה זו מפרט דמלתה מחמת חופה חא דלפולו שיר מהני ומכל מקום קשה מאי דקאמר אע"פ שלא שיר ויש למוד דק"י לא מוכחא דאם שיר לבת כלום דלא אחי חתנה על מה שכתוב בתורה דלא אפי' לא שיר לבת כלום אלא מינה כשנותה הרי"ג ס' ק"ח כתב וז"ל באת משוכת רבתי הוי' דהכונה נכסיו לאחריהם לא שלא יינח כלום דל"ר מחנה ע"מ כשנותה נהרות קיימים מניין כוונתו שאלס

היה מזהב ואמר אם אפטר אני קודם לאשתי עשיתי אותה יורשת נמורה בכל נכסי והנתיח ליורשי אחרי ה' זדובים לכל אחד ומיהוים תלך אשתי ותחזיק בנכסים בכל מה שיש לי בעולם חוקה נמורה מהיום ולעולם ומעכשיו תירש ותוריש ותנהיל ותעשה הפצה בכל מה שיש לי בעולם ולקח קנין על זה. תשובה מה שנתן לאשהו בלשון יורשה לאו כלום הוא אמנם רואה אני לקיים צוואה זו מתוך תיובה אחת שכתוב בה ותחזיק בכל מה שיש לי בעולם ותחזיק הוא בלשון מתנה ותנן כ"ב לשון מתנה ראובן כתיבה בין באמצע בין שוף דבריו קיימים: (ח) שאלה אחת ראובן צוה מחמת מיתה שיתנו נכסיו ל' כך וכך והשאר יחלקו

אופן ל' אחיותיו לכל אחת שלישי והיה לו בת * תשובה ודאי מה שהוריש לאחיותיו במקום בת לאו כלום הוא אמנם כיון שאמר שיתנו לפלוני כך וכך מהני לשון מתנה ללשון יורשה דאחיות ועוד אין אנו צריכין לכל זה דאפילו ליכא הכא מתנה דאחר קנו אחיות דיחלקו לשון מתנה הוא ודבריו קיימים אפילו במקום בת: (ט) אע"פ שלא שיר לבת כלום דלא בעי שיר בהמתנת שכ"ס היכא שמת אלא דבריו קיימים ובמסורין דמו: (י) שאלה אחת ד' אחיות היו פגניות ודרות ביחד וזויה לך אח אחיה היה נוהג כשורה לפי דעתן והיו רוצים להעביר נהלתן בסמן כל מי מהן שתמות שלא יירש אחיהן אלא אחיותיהן ויטלו חלקו ונתנו ארבעתן כל אחת מהן במתנת בריא מיהוים כל נכסיה לשלש אחיותיה וכן * עשו כל אחת ואחת נתנה חלקה ל' אחיותיה והכל ביום אחד ומתו הראשונה והשנייה והשלישית ונשאר המסון ביד הרביעית ובאין כני האה לתבוע חלק של ג' אחיות אביהן ואימרום כי הסתנה שנתנה כל אחת מהן ל' אחיותיה אחר שנתנו ד' המתנות חזור כל המסון להיות ארבעתן בשותפות בכתחילה ויש לו לירש חלק הג' אחיות שמתו ונסתפקנו בדבר זה אחר שכולן בחיי אחיותיהן נתנו שותף לאחיותיהן וחזרו חלילה לא היה דעתן שיריש האה אפילו מהחלק שיריש כל אחת מאחיותיה כמו שלא יירש ממה שנתנה היא לאחיותיה ואו דילמא מה שנתנה היא במתנה לא יירש אבל מה שירשה כל אחת מאחיות יירש כי הרי הוא כאילו לא עשו ולא כלום: תשובה מתוך שאלתך משמע שפשוט לך שלא יירש ממה שנתנה לאחותה וזה מנין לך אם אחר שחזרו חלילה חזרו להיות שותפות בכתחילה דכל אחת ואחת ההיורה המתנה שקבלה או נתבטלו כל המתנות והיא ראוי שתשלה לי שטרות המתנות כי הדין מתחלק לפי שטרות המתנות אם יוכל להתברר מי נתנה תחילה ומי בשניה ומי בשלישית ומי ברביעית או הדין כמו שאכתוב לך כי הרביעית לך אם נשאר בידה כלום כי היא נתנה באחרונה כל מסונה ל' אחיותיה אין לו חלקו כמו לו אלא כמו שאבאר לך ותעשה כמות שיהיה כי המסון ק"ה יהיובים ויהיה מסנה לכל אחת כ"ו יהיובים והנה לך ג' ציורו מחלה גזעה חנלה מלכה כשנתנה מחלה תחילה מסונה ל' אחיותיה לא נשאר בידה

ואתן ל' אחיותיו לכל אחת שלישי והיה לו בת * תשובה ודאי מה שהוריש לאחיותיו במקום בת לאו כלום הוא אמנם כיון שאמר שיתנו לפלוני כך וכך מהני לשון מתנה ללשון יורשה דאחיות ועוד אין אנו צריכין לכל זה דאפילו ליכא הכא מתנה דאחר קנו אחיות דיחלקו לשון מתנה הוא ודבריו קיימים אפילו במקום בת: (ט) אע"פ שלא שיר לבת כלום דלא בעי שיר בהמתנת שכ"ס היכא שמת אלא דבריו קיימים ובמסורין דמו: (י) שאלה אחת ד' אחיות היו פגניות ודרות ביחד וזויה לך אח אחיה היה נוהג כשורה לפי דעתן והיו רוצים להעביר נהלתן בסמן כל מי מהן שתמות שלא יירש אחיהן אלא אחיותיהן ויטלו חלקו ונתנו ארבעתן כל אחת מהן במתנת בריא מיהוים כל נכסיה לשלש אחיותיה וכן * עשו כל אחת ואחת נתנה חלקה ל' אחיותיה והכל ביום אחד ומתו הראשונה והשנייה והשלישית ונשאר המסון ביד הרביעית ובאין כני האה לתבוע חלק של ג' אחיות אביהן ואימרום כי הסתנה שנתנה כל אחת מהן ל' אחיותיה אחר שנתנו ד' המתנות חזור כל המסון להיות ארבעתן בשותפות בכתחילה ויש לו לירש חלק הג' אחיות שמתו ונסתפקנו בדבר זה אחר שכולן בחיי אחיותיהן נתנו שותף לאחיותיהן וחזרו חלילה לא היה דעתן שיריש האה אפילו מהחלק שיריש כל אחת מאחיותיה כמו שלא יירש ממה שנתנה היא לאחיותיה ואו דילמא מה שנתנה היא במתנה לא יירש אבל מה שירשה כל אחת מאחיות יירש כי הרי הוא כאילו לא עשו ולא כלום: תשובה מתוך שאלתך משמע שפשוט לך שלא יירש ממה שנתנה לאחותה וזה מנין לך אם אחר שחזרו חלילה חזרו להיות שותפות בכתחילה דכל אחת ואחת ההיורה המתנה שקבלה או נתבטלו כל המתנות והיא ראוי שתשלה לי שטרות המתנות כי הדין מתחלק לפי שטרות המתנות אם יוכל להתברר מי נתנה תחילה ומי בשניה ומי בשלישית ומי ברביעית או הדין כמו שאכתוב לך כי הרביעית לך אם נשאר בידה כלום כי היא נתנה באחרונה כל מסונה ל' אחיותיה אין לו חלקו כמו לו אלא כמו שאבאר לך ותעשה כמות שיהיה כי המסון ק"ה יהיובים ויהיה מסנה לכל אחת כ"ו יהיובים והנה לך ג' ציורו מחלה גזעה חנלה מלכה כשנתנה מחלה תחילה מסונה ל' אחיותיה לא נשאר בידה

פירוש

והנחנו לירשו אחיו מחמת ואימרום. אומר שומר וכו' לסתכל על הניס לירשנו על שם מתקיים יורש דאחיותיה ורואה ליה כתב בתשובה שהניס רבתי לפול סימן ג' ס"ו וז' ורואן כתב נכסיו לאחר מותו כ"י פ"ו ע"ש ויש מפרשים דמשהו הכי כתיב ה' והיכנס ירום לך כל ח' חיוי מתנתו מתנה דהכיבית כל נכסיו ולא לשנתו לחיותיו ולא פשעה חלל לחטותיו ויש לו דבר מלך וכו' ומי שמכר לעצמו בסימן רמ"ו וחי משנה ונבדלן יורשה חיים נפשית מאשרתם כל שבתים וכו' (ה) וזוהי ה"ה (הג) וזוהי ה"ה (ה) שבתים וכו' ויש וכו' כתיב לא שיר לבת כלום אלא ל' אפי' לא שיר לבת כלום אלא מינה כשנותה הרי"ג ס' ק"ח כתב וז"ל באת משוכת רבתי הוי' דהכונה נכסיו לאחריהם לא שלא יינח כלום דל"ר מחנה ע"מ כשנותה נהרות קיימים מניין כוונתו שאלס

היה מזהב ואמר אם אפטר אני קודם לאשתי עשיתי אותה יורשת נמורה בכל נכסי והנתיח ליורשי אחרי ה' זדובים לכל אחד ומיהוים תלך אשתי ותחזיק בנכסים בכל מה שיש לי בעולם חוקה נמורה מהיום ולעולם ומעכשיו תירש ותוריש ותנהיל ותעשה הפצה בכל מה שיש לי בעולם ולקח קנין על זה. תשובה מה שנתן לאשהו בלשון יורשה לאו כלום הוא אמנם רואה אני לקיים צוואה זו מתוך תיובה אחת שכתוב בה ותחזיק בכל מה שיש לי בעולם ותחזיק הוא בלשון מתנה ותנן כ"ב לשון מתנה ראובן כתיבה בין באמצע בין שוף דבריו קיימים: (ח) שאלה אחת ראובן צוה מחמת מיתה שיתנו נכסיו ל' כך וכך והשאר יחלקו

אופן ל' אחיותיו לכל אחת שלישי והיה לו בת * תשובה ודאי מה שהוריש לאחיותיו במקום בת לאו כלום הוא אמנם כיון שאמר שיתנו לפלוני כך וכך מהני לשון מתנה ללשון יורשה דאחיות ועוד אין אנו צריכין לכל זה דאפילו ליכא הכא מתנה דאחר קנו אחיות דיחלקו לשון מתנה הוא ודבריו קיימים אפילו במקום בת: (ט) אע"פ שלא שיר לבת כלום דלא בעי שיר בהמתנת שכ"ס היכא שמת אלא דבריו קיימים ובמסורין דמו: (י) שאלה אחת ד' אחיות היו פגניות ודרות ביחד וזויה לך אח אחיה היה נוהג כשורה לפי דעתן והיו רוצים להעביר נהלתן בסמן כל מי מהן שתמות שלא יירש אחיהן אלא אחיותיהן ויטלו חלקו ונתנו ארבעתן כל אחת מהן במתנת בריא מיהוים כל נכסיה לשלש אחיותיה וכן * עשו כל אחת ואחת נתנה חלקה ל' אחיותיה והכל ביום אחד ומתו הראשונה והשנייה והשלישית ונשאר המסון ביד הרביעית ובאין כני האה לתבוע חלק של ג' אחיות אביהן ואימרום כי הסתנה שנתנה כל אחת מהן ל' אחיותיה אחר שנתנו ד' המתנות חזור כל המסון להיות ארבעתן בשותפות בכתחילה ויש לו לירש חלק הג' אחיות שמתו ונסתפקנו בדבר זה אחר שכולן בחיי אחיותיהן נתנו שותף לאחיותיהן וחזרו חלילה לא היה דעתן שיריש האה אפילו מהחלק שיריש כל אחת מאחיותיה כמו שלא יירש ממה שנתנה היא לאחיותיה ואו דילמא מה שנתנה היא במתנה לא יירש אבל מה שירשה כל אחת מאחיות יירש כי הרי הוא כאילו לא עשו ולא כלום: תשובה מתוך שאלתך משמע שפשוט לך שלא יירש ממה שנתנה לאחותה וזה מנין לך אם אחר שחזרו חלילה חזרו להיות שותפות בכתחילה דכל אחת ואחת ההיורה המתנה שקבלה או נתבטלו כל המתנות והיא ראוי שתשלה לי שטרות המתנות כי הדין מתחלק לפי שטרות המתנות אם יוכל להתברר מי נתנה תחילה ומי בשניה ומי בשלישית ומי ברביעית או הדין כמו שאכתוב לך כי הרביעית לך אם נשאר בידה כלום כי היא נתנה באחרונה כל מסונה ל' אחיותיה אין לו חלקו כמו לו אלא כמו שאבאר לך ותעשה כמות שיהיה כי המסון ק"ה יהיובים ויהיה מסנה לכל אחת כ"ו יהיובים והנה לך ג' ציורו מחלה גזעה חנלה מלכה כשנתנה מחלה תחילה מסונה ל' אחיותיה לא נשאר בידה

סוף משנתן ק"ח	מחלה	נתיבה	מחלה	נתיבה	מחלה
כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז
מחלה נתיבה כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז	כ"ז

ב לכאורה היה נראה רצ"ל במוקד ה"ה היו רוצין להעביר כ"י עד אלא אחיותיה יטלו חלקו כ"י עד חזל כיה אחר ונתנו ארבעתן כ"י עד ל' אחיותיה והשאר אחי ששיר דלא יהיה כמילה דבריו דקאמר מתחלה והיו רצין להעביר כ"י אחיהם כ"י עד עשו כ"י אחיהם רצו והא"כ כתב דנתיבין היתה מתנה בריא מיהוים וכו' (פירוש):

ג ר"ל בציור כיה * אחיהם כ"י עד עשו כ"י אחיהם רצו והא"כ כתב דנתיבין היתה מתנה בריא מיהוים וכו' (פירוש):

ד אמת יחלקו השלש הנותרות ובחשתשוב לכל אחת שליש דמחילה נוסף על הנשאר בידה יגיע כצדוק הזה: ד לישאן דגברא ב"ב (ז) פד"ש"י בר קשוא בשאל העני:

חשן המשפט הלכות נחלות רפב רפג

רפג (ה) הכותי יורש וכו' וכתיב הרמז'ס' ואם נזאו בית דין לאכזר ממנו וכו'. בספרי הרמז'ס' שנידעו כחוד ואם ראו בית דין להקדיש הענין דרוש'ת בית דין א'ס מומר לישמעאלים' ר' ראוי לקנסו ולא מילתא דפסיקא הוא ככל המומר' דפקע וישמעאל וכו': וי"ט ואל' ז"ל כתב טוב ליתקנה וכו' - לאיסלונא דאכרי הרמז'ס' כתב כן דלדוקיה א'ס א'ן לו בני' קונסי' ארוה' אבל הרמז'ס' יתנובו ביד בית דין אזלי ישזו א'ן דאכרי ת"ה א'וכא ליתמר ז"ל'ס דהרמז'ס' מדבר בתומר דאכרי מתקן' ליתמו' דלית' ביה גטחון שטוב כחשונה ולפי'ך קונסי' ארוה' ובה' גטחון נ"ס הרמז'ס' אל' בתומר דלית' ביה גטחון שיטתו'ס ביד בית דין ולכן אמר הרמז'ס' ואם ראו בית דין וכו' תלמוד כראית'ם ודבריהם א'ס י' גטחון בתומר י' א'ס לאל' : (ה) **שאלה** לא"ר הרמז'ס' דא"ן תשובה ז"ו סותרת למ"ס הרמז'ס' טוב ליתקנס ביד בית דין וא'ס יתומר בתשובה יתנו' לו דזדלי מן הסמס יתנו' ביד בית דין אל' ביד'

ועוב' לשיב' תשובת' שאלה זו יראה לי ט'לה תועיל מתנה זו בתנאי זו וכו' ע"ס בסיון כ' : יורש את אביו ד"ת ז"ל יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים אל' גר יורש אביו הטוב מד"ם של א' יתומר לסמו' מומר' דרבה פ"ק דקדושין (ז) : וכאן המדברי א'ס היקף או הלוא כותי לישלום ומת' א'ס אינו מחזור ליורשו קמי' גטון וכאן דאכרי' דוקא א'ס ידוע ליורשו' או לאחרי'ם שאז' קייב אל' א'ס א'ז' ידוע א'ן קייב להמור' : (ג) **ו'טו'** וכו' וגר שירש אביה'ס כותי יכול הגר למור' לכותי עול אחת עכו"ם וא'י ומת' וא'ס משיבז' לרשותו אפסו' עכו"ם בפי' דמתי' ומתי' לה כפי' קדושין (טס) וכפי' דעכו"ם (סד') ומשכא מתי' בגמרא דגר איש יורש את אביו עכו"ם מד"ם אל' חל' לא' דאי סלקא דעתך מדאורייתא לא יד' כל' לרשותו מי' כי שקול חלוטו עכו"ם הוא דקא שקיל אל' מדרבנן ב'זריה הוא דעבדו רבנן שמת' מחזור לכותי וכו' רש"י וכו' משכא לרשות גר אסור להחלוט' דקא מתהני מאיסורי הגה' כי לא כל' כל' מי' מי' מתי' עכו"ם וזה דמתי' והשח' קא מחליף לכו' אל' ע"ה ה' דורש את אביו עכו"ם לכו' מדאורייתא הוא דאינו מתיישב אחר עכו"ם וכקטן עגול דמי אל' מדרבנן הוא שח' מחזור לסמו' משום תמו' : (ז) **ישראל** שהמור מן הדין יורש קרובו הישראל כפי' דקדושין (יז') ואל' חייב' דבר אכזר' ויח'ן עכו"ם יורש את אביו ד"ת דכתיב כי יירשה לעשו נתתי את הר שעי' ודילת' ישר'אל מומר' שא'י אל' מכה' לו לנני לזו נתתי את ער יירשה מדרבנן ודילת' ישראל מומר' שא'י משמע דשטיט' ליה דמומר' יורש את אביו ישראל וכן פסק הרמז'ס' בפי' מהלכות' מלכות' ז"ל ישראל שהמור יורש את קרוביו הישראלים כשהיה הכהן

עכשו' בעולם אבל לכו' שאינו עכשו' בעולם לא ורבים אמרים שיכול אדם לעשות ע"י שקדו'ש נכסיו ע"ם שאם יתן בהן בנו הגדול ובנו הגדול סלע בשנה ידור בהן ויאכל פירותיהן ואינו אומר שהמקדיש ע"ם מקדיש ומשייר ואי אפשר ליפות כחו בשויר יותר מכשהיו ש'ו' ונצמי' ובתחילה לא היה לו כח ליתן בדרך זו וכו"ש כשהקדיש' תשובה ששאלת' ללכת כחוקי הכותים להעביד הנהלה מכל זרעו ולהעמידה ביד בנו הגדול אסור לכל בן ברית להעלות דבר זה על לבו כדתנן הכותב נכסיו לאהרים והניה' בנו אין רוח הכנסים' נוחה הימנו וכו"ש בדבר זה כבו שכתבת' . ושוב השיב בתשובה שאלה זו יראה לי שלא תועיל מתנה זו בתנאי זה הריו כמו נכסיו לך ואחר'ך לפלוני דקיי"ל כרשב"ג שאין לשני אלא מה ששויר ואם מבר' ראשון מבור' ועוד אם לא נולד בן בני בשעת המתנה אינו יכול להקנות לו כיון שלא בא לעולם ואף אם יקדיש הממון בתנאי שבנו הגדול יתן כך וכך לשנה ויהנה מאותו הקדש וכן בן הגדול עד לעולם אינו מועיל כי אין תנאי מועיל לזכות למי שלא בא לעולם ואפילו כע"ם אלא בענין זה יכול אדם לעשות שיתן אותו הממון לבנו הגדול בתנאי זה כאשר יולד לבנו הגדול בן שיוכה הוא [ל'ן] מיד הנכסים ואם לא יזכה אותם לבני שיו"ל זה תוך חדש [אחר שיו"ל] שתבטל המתנה ותחזור לאהיו הק'ן ממנו וע"ם שאחיו ק'בני יזכה אותם הנכסים לבנו הגדול כשיו"ל לו ואם לא יזכה לו שתבטל הנחלה למי שקרוב להם יירש אחרי' בניהם וכשהוא מוכה הממון לבנו הגדול שיו"ל לו יתנהו לו על אחר' הנאי שקבלו מאביו וכן לעולם :

רפג (ה) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

ואם ראו כ"ד לאכזר את תמונו שאל יורש כדו שלל לחוק ידי הרשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

ואם ראו כ"ד לאכזר את תמונו שאל יורש כדו שלל לחוק ידי הרשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

דרכי משה
רפג (א) וכתב הסרדי ה' שמואל ז' שג"ל ע"ב רה"ה אין הגר את הברית ראוין חילוק בזה בין אם לאם :

דרכי משה
רפג (א) וכתב הסרדי ה' שמואל ז' שג"ל ע"ב רה"ה אין הגר את הברית ראוין חילוק בזה בין אם לאם :

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

רפג (ב) הכותי יורש את אביו דבר תורה ואין יורש את אביו הגר ולא גר את הגר לא מדברי תורה ולא מד"ם : (ג) אבל גר יורש אביו הכותי מד"ם שלא יחזור לסמו' : (ג) **וכותי וגר שירשו אביהם כותי** יורש וכו' מ"ס' יעל אביו דבני' מעות ואם משכא לרשותו אסור : (ז) ישראל שהמור לעבודת כו"ם מן הדין יורש קרובו הישראל וכתב הרמז'ס' ואם באו ביד לאכזר ממונו ולקנסו [שלא לירש] שלא להחוי' ידי רשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל יתן ירושת אביהם המומר להם וא"א הרא"ש ז"ל כתב טוב ליתנה ביד בית דין ואם יהווד בתשובה יתנה לו : (ה) שאלה לא"ר הרא"ש ז"ל מומר לעבודת כו"ם שנתן הירושה שהיה לו לירש מאביו

אזי הלא לעשות עמכם כדרך ששעמם עמו בתואר ע"ו מהלכת וזיהו גמלא שמשפיעת זו לא חזרו להם אלא זה החלק ונמלאו האחים מספרים חלקם מזה וכן אחרים להם כפי מה שהיה על סמך הכסף ועד דפסעה כדרימה הכי השמע דקתי חזרת להחזק ואיפשר שעתה י' מוגל'ס והראב"ד ז"ל הוא שעתה האב כך היה שכל אחד יגביל חלקו לכשיאזל אשה הכי רביט נרתיק עב"ל .

תן במחוייבין (טז) אבל השולח לחזרו כדי יין וכדי שנת חוק נבדק כד"ל חסתי שהן גמילות חסדים ופי' לי השולח לחזרו וכו' ואזי אובל ושמח עמו ואפילו שאלם נבית המשנה והבן ע"ס להיות ששבוין דכל שהא דבר מחלק ומשקף דרוזן בעלמא הוא שלם ע"מ לחזור וכן פירש הרמב"ם עב"ל הריטב"א :

רפו (ז) שמת והניח בנים גדולים והשביחו הגדולים את הנכסים כל השבח לאמצע ואפילו שבר עמלם לא יטלו (ח) בדיא ששבחו מחמת הנכסים בנות שלקחו מן השותפות ושכרו פועלים אף על פי שפרשו בשכירות הפועלים השבח לאמצע כיון שאין בו אלא ריבוי מורה וכן אם פרשו בשכירות הבתים או במחורה השבח לאמצע אבל אם השביחו משלהם שהוציאו יציאות מכיסם או שפרשו בגופן השבח לעצמן ואם השביחו בדבר שאם היו מודיעין אותו לקטנים גם הם היו יכולין לעשותו כיון לשמור וכיצא בו השבח לאמצע אע"פ שפרשו בגופן כיון שלא הודיעום תחילה : (ט) והראב"ד כתב הא דפלגינן בין שבחו הנכסים מחמת נכסים בין שהשביחום משלהם דוקא כשגזונים יחד מתמישות הבית אבל אם אין גזונים יחד אין לו רשות לירד ולהשביח ואפילו השביח מחמת עצמו אינו נוטל אלא

רפו (ז) שמת והניח בנים גדולים וקטנים וכו' * שמת פרק מי שמת (סוף דף קמ"ג) וכנהו 'תאום' והראב"ם ל"ס ע"ש ריב"ז דה"ס גדולים וגדולים חלה לזרמייה דמילתא נקט והראב"ם הוסיף דריב"זא אשמועינן רבנא דאפילו לקטנים מחיל ל"ס לגדולים דמיוזר אחר לזרמייהא כהנהו וגם הם יסורו היום או מאיר ועוד וכו' ובסיפא כיון דבני קטנים אמרו כיון לאודיעי אבי מחילה ל"ס לגדולים דבני מחילה טיטא וגם הם כן דעת לחלק ולא חלקו וכדכתיב ריבט כמות ספיק ד' מיהו נראה מדברי האוספות ל"ס דמחיל דלמרוזי בשבחו נכסים מחמת עצמן דהשביחו לעצמן אין זה אלא בגדולים וקטנים שהיו כחצו דבשבחו מחמת נכסים כגון דשכרו פועלים משל אביהם דהיי ללאמצע אייטו עמלתא דהיי או אמרי רמיז וכו' הוי אוהבי קטנים או קטונים שזכרים להם פועלים משל אביהם בשבולם ומהלך אודיעינהו אמילי חלמי בבדיא ט' חלק בשבחו מחמת עצמן שהוציאו וטרוהו בגופן שאפילו היו מודיעים לקטנים לא היו יכולין לעשותו גם אם אביהם או קטניהם לא היו מודיעים נכסיהם או שזכרו בגופן שכל

הקטנים הלכך השבח לעצמן אפילו לא אמרו ראו וכו' לפי זה ודאי בגדולים וגדולים כיון שהגדולים היו יכולין לעשותו להוציא משלהם ולמרוז בגופן כל מה שהשביחו מן הכסף ולא אודיעינהו לגדולים השביחו ללאמצע והיי מוכח לדריא מחיל דקאמר תלמודא שאני אודיעינהו הא דעריבא ואפילו קטנים נמי מלי מנערי ליה וכמו שכתב רביט כסמחן ואם השביחו דכד שאלם היו מודיעים אותו לקטנים וכו' דלפ"ו בגדולים וגדולים כיון שהגדולים יכולים הם כן לעשותו כמו אלו גדולים השבח ללאמצע אע"פ שפרשו בגופן וכן מחילא מדברי רביט שכתב ואם יאמרו ראו וכו' עד ולי"ס שיעלו כל השבח לעצמן כשיפרשו עב"ל דמדבר בשבחו הנכסים מחמת נכסים בלבד ע"פ' כתיב דעת הי"ל דמחלק בין קטנים וגדולים וגדולים והראב"ם כתיב שאין חילוק אבל בשבחו הנכסים מחמת עצמן שהוציאו משלהם וטרוהו בגופן שאפ"י היו מודיעים לא היו יכולים לעשותו וכיון שהם קטנים בזה לא דיבר רבי' מלמהו ונאמר על מ"ס בני קטנים שאם היו יכולין לעשותו השבח ללאמצע אף ע"פ שפרשו הגדולים בגופן כיון שלא אודיעינהו דמזה נשמע לחלק בין קטנים וגדולים וגדולים וגדולים הי"ל שכתב שפרשו בגופן והקטנים לא היו יכולין לעשותו ואגדולים יכולין לעשותו דוק : וכן בגון שלקחו מן השותפות ושכרו פועלים אע"פ שפרשו בשכירות וכו' וכן אם פרשו בשכירות הבתים או במחורה השבח לאמצע * נראה שכתב רביט כי הלאוהי מפרשו ריב"ס שהיה נכבחה אשירי דמחמת נכסים לא היו אלא כמו שכתב רביט שכתב ששכרו שירטון ע"י עירור וחיוב אשירי פרשו בגופן רק שלא הוציאו משלהם אלא מתקופת הבית ומחמת עצמן ולא בגופן שהנכסים הם כמו שהיו מעולם אלא שאל דים ששכרו בגופן שזכו בחלקו וכו' שזכרים והם פרשו אחר הריבוי והקטנים לא היו יכולים לעשותו זה ור"ת מפרש מחמת נכסים כגון נכסיהם ומרביי' דשאל מחמת עצמן היינו שהיה להן מתקופת ועשך מהן כלום ועודות ונעדרים עב"ל כיון דהוהו' כתיב ועד יפ' פי' ר"ת ופי' ריב"ס ולא יטרו בעיני ריי' לפיכך דהיי רבי' שירטון אל וכתב כפ"רי * וסמורה דהיי ללאמצע מפורש דבנייה דהיי ל"ס דהואני הקטנים היו נמי מולאין להשכיר דאין סורח למכור ולקנות ומתאר כך מעובדה דרב

רפו (ז) שמת והניח בנים גדולים וקטנים וכו' * שמת פרק מי שמת (סוף דף קמ"ג) וכנהו 'תאום' והראב"ם ל"ס ע"ש ריב"ז דה"ס גדולים וגדולים חלה לזרמייה דמילתא נקט והראב"ם הוסיף דריב"זא אשמועינן רבנא דאפילו לקטנים מחיל ל"ס לגדולים דמיוזר אחר לזרמייהא כהנהו וגם הם יסורו היום או מאיר ועוד וכו' ובסיפא כיון דבני קטנים אמרו כיון לאודיעי אבי מחילה ל"ס לגדולים דבני מחילה טיטא וגם הם כן דעת לחלק ולא חלקו וכדכתיב ריבט כמות ספיק ד' מיהו נראה מדברי האוספות ל"ס דמחיל דלמרוזי בשבחו נכסים מחמת עצמן דהשביחו לעצמן אין זה אלא בגדולים וקטנים שהיו כחצו דבשבחו מחמת נכסים כגון דשכרו פועלים משל אביהם דהיי ללאמצע אייטו עמלתא דהיי או אמרי רמיז וכו' הוי אוהבי קטנים או קטונים שזכרים להם פועלים משל אביהם בשבולם ומהלך אודיעינהו אמילי חלמי בבדיא ט' חלק בשבחו מחמת עצמן שהוציאו וטרוהו בגופן שאפילו היו מודיעים לקטנים לא היו יכולין לעשותו גם אם אביהם או קטניהם לא היו מודיעים נכסיהם או שזכרו בגופן שכל

דלמרי' כפ' מי שמת (קמ"ג) : ל"ס אלא ששבחו מחמת נכסים אבל אם שבו מחמת עצמן השביחו לעצמן כ"ן מרי כר חיסק ירד לכל נכסי אביו והשביח מחקרקי ומטלטלי הייבוס והראב"ד כתב מהלך דקדק דהיי חסדא חס השביח מרי נכסים מחמת נכסים או מחמת עצמו השמע שאין חילוק וכו' דמפלגינן הכס בשבחו גדולים וקטנים מתקרבין יחד מתקופת הבית או רשאים האחים לירד ולהשביח מיהו ללאמצע השביחם אף לא חסרו מדידה ומספתה מחילי בבדיא כיון דקטנים טיטא ואם השביחו מחמת עצמן השביחו לעצמן ואם אמרו לביט דין הרי אנו שאלים ואוכלים השביחו לעצמן ואפילו קטנים נכסים מחמת עצמם שכל נכסיהם רשות כל

השביחו מחמת עצמן השביחו לעצמן ואם אמרו לביט דין הרי אנו שאלים ואוכלים השביחו לעצמן ואפילו קטנים נכסים מחמת עצמם שכל נכסיהם רשות כל

רפו (א) חזו שלא כדברי ז"ל פרק המסקד דף ע"ב שכתב ששאר שברי פרזו וכו' :

הדרי ששה רפ"ז (א) חזו שלא כדברי ז"ל פרק המסקד דף ע"ב שכתב ששאר שברי פרזו וכו' :

רפ"ז (א) חזו שלא כדברי ז"ל פרק המסקד דף ע"ב שכתב ששאר שברי פרזו וכו' :

רפ"ז (א) חזו שלא כדברי ז"ל פרק המסקד דף ע"ב שכתב ששאר שברי פרזו וכו' :

רפ"ז (א) חזו שלא כדברי ז"ל פרק המסקד דף ע"ב שכתב ששאר שברי פרזו וכו' :

חשן המשפט הלכות נחלות רפז

דבר ספרא דאיתא חס (דף תמ"ד): (ג) ואם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים אלא עממת נכסים עממת נכסים

וזו עסק שפטים וכוונתן מן האמצע אבל הכא שלא היה האם נזק עמו אין לו רשות לירד ולהטעה ואפי' הטעה מחמת עצמו אינו נוטל אלא כיוצא בזה ברשות עב"ל. כתב ג"כ אהא דלמירון נתי דאורייתא דלמ"י קטנים מתי מטעמי לה יס פירשו שכל מלאכה שיוכלו הפעוטות לעשותה בגופן נחמלת אמ"י קטנים אלו מוטעלים בעירובי והכי קאמר אפילו מי

אלא כיוצא בזה אלא אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

רמב"ן והרמב"ם נראה מל' רבנו עב"ל ור"ן הכספים לדעת הרמב"ן וזה הדעת נוטה: (ב) ור"ם פירש שצריך שאמר בפני בית דין לעצמו אני עושה וא"ל הרמב"ם כתב שאם הם כולם גדולים אין צורך שיאמר בפני ב"ד רק בפני עדים אבל אם יש בהם קטנים צריך שיאמר אותו בפני ב"ד ואם זה שהשביח תלמיד חכם ואין דרכו ליטבל מליבודו ולפירות בעבור אחרים הרי הוא באילו פירש לעצמי אני עושה והרמב"ם ז"ל כתב אפילו אמר לעצמי אני עושה השבחה לאמצע ואם השבחה מחמת הרצאה שהוציא משלו אבל אם שבוה מחמת נכסים השבחה לאמצע וא"ל כתב בסברא הראשונה וכן השיג עליו הראב"ד: (ד) וי"א דהאי דינא לא הוי אלא בגדולים וקטנים אבל אם כולם גדולים והשביחו מקצת גדולים הנכסים לא השביחו לאמצע אלא נוטלין בדין ארים בחלק האחרים וכן אם אמר לעצמי אני עושה אין מוטעיל בכולם גדולים אבל א"א כתב שאין חילוק בין גדולים וקטנים ובין כל השבחה לעצמן כשפירשו:

רמב"ן והרמב"ם נראה מל' רבנו עב"ל ור"ן הכספים לדעת הרמב"ן וזה הדעת נוטה: (ב) ור"ם פירש שצריך שאמר בפני בית דין לעצמו אני עושה וא"ל הרמב"ם כתב שאם הם כולם גדולים אין צורך שיאמר בפני ב"ד רק בפני עדים אבל אם יש בהם קטנים צריך שיאמר אותו בפני ב"ד ואם זה שהשביח תלמיד חכם ואין דרכו ליטבל מליבודו ולפירות בעבור אחרים הרי הוא באילו פירש לעצמי אני עושה והרמב"ם ז"ל כתב אפילו אמר לעצמי אני עושה השבחה לאמצע ואם השבחה מחמת הרצאה שהוציא משלו אבל אם שבוה מחמת נכסים השבחה לאמצע וא"ל כתב בסברא הראשונה וכן השיג עליו הראב"ד: (ד) וי"א דהאי דינא לא הוי אלא בגדולים וקטנים אבל אם כולם גדולים והשביחו מקצת גדולים הנכסים לא השביחו לאמצע אלא נוטלין בדין ארים בחלק האחרים וכן אם אמר לעצמי אני עושה אין מוטעיל בכולם גדולים אבל א"א כתב שאין חילוק בין גדולים וקטנים ובין כל השבחה לעצמן כשפירשו:

(ב) בתשובת סימנן ס"ס משפטים סימן ר"ח אה גרל שטאנס איזה דבר מידו אפילו נגנב או נאבד פסור אע"פ שאינו הקפין אין לו כלום בידו ס"ס מקיפי שמינה בעבלי"ם ור"ם: כתב

דרכי טהרה

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

רפ"א א ור"ם שהיה גורם נכסים מחמת עצמן אבל שבוה נכסים מחמת דמתי' קאי דקתי אם אמר ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

אם אביו ראו מה שהטעו לנו אביו וכו' . עס כחשבה: וז"ל והרמב"ם כתב בריש פ"ט דנחלות ה"ט וכחזק עס שהיה גורם נתירון קושיית דאורייתא אלא אזי איתמר הכי איתמר ל"ש אלא ששננו נכסים עממת נכסים עממת נכסים

וגמתינו אין היתומים דכסום ולא כחן רבית זה לפי שהא דכר שפוט כדיון דלחן רשאין לון פסיסא דאס עברו ודנו ומחייבו ללא עזא כלום אלל דסלקא יעמך אמנא כי היכל דאס נמחייבו לא הפסידו הכי נמי אס זכו לא הרוויחו דלחן רצו וזו דין כלל קמ"ל דאס זכו הדין קיים :

(טו) ואין להוציא עבדים למירוה וכו'... מה ת"ק ור"י והר"ף והרא"ש כתבו בסתם וס"ל לרבינו דמטכו על הא דקיימא לן הלכה כדני מחנירו ולא מחנירו וכן פסק הרמב"ם פרק י"א מנחות וכן הוא דעת שאר מחברים דלא כהרא"ד ועיין צ"י : ומ"י בשם הרמ"ה י' ק"א אכל הכדורים שאין האפטרופוס רשאין לעשות דאשו אלל שלא נדרשו ד"ד וכו' וכן כתב ה"ה על סם הרמב"ן והרשב"א והכי איתא בתוספתא : (כג) ונתבאר מסתמא וכו' ואיכא לתמוה הא פסיקא הוא דה"ד רשאין לעשות כל מה ישראלה לסם שהוא תועלת ליתומים כדכחז רבינו כמון ע"ש הרמ"ה ויין חולק על זו וכדכחז ה"ה גם ע"ש הרמב"ן והרשב"א ודכתיב חזק ורבינו ע"ש בתוספתא וכו' הא"כ וכו' כפן כפן רבינו ע"ש הרשב"ד לדין ד"ד ויולין למנות אפטרופוס האמנינו כלא שבועה וכו' דחמתה דאפי"ר וראה ל"ד שהיא תועלת ליתומים וכו' ודלא כהרא"ש וראה ל"ד רובא מיהא הרשב"ד שאס לא יחלומו כענין אחר דרשאין למנות וכדכתב רבינו ע"ש הרשב"א אלל דס"ל לרא"ש אלל נאמר בה האפטרופוס

מן השטעה דלבי גדלי יתמי ותובעים חמוו השבועה צריך לישבע דאין ד"ד יוכלין למנות אפטרופוסים כלשטט בלא שבועה דככסי דיתמי ניניה ואלל מהניא דכו פשוט דידעו וזכו ערדקא בלשטט אלל כתב שאין ד"ד רשאין למנות וכו' דורו רשאין קן למנותו שלא יתחייב שבועה כשתקבע ממנו שבועה ורבינו נמו לא הכיז דברי הרשב"ד לחלוק אמ"ש הרשב"ד אלל הביא דברי הרשב"ש דמחוסס נלמד לפרט דברי הרשב"ד דליון ד"ד דאין רשאין ד"ד למנותו להאמנינו בלא שבועה דפשיטא דרשאין רשאין אלל שאין יוכלין להאמנינו לפרטו בלא שבועה חפץ בלשטטע ממנו היתומים לבי גדלי וד"ד ודלא איכא בעקבותיה בתיא רשאין ד"ד למנותו להאמנינו בלא שבועה דהשתא רוחא הוא אפטרופוס יתעו חמתו השבועה כון שפטרשו ד"ד מהחלה אלל ודלא אס בלא היתומים לתבוע ממנו השבועה חייב לישבע ואין מועיל לו הפיטור שפטרשו ד"ד וכו' ודחמתה לבע"ד כשגויא דג' הכותב (רפ"ה) דקאמר ר"ש אלל דתקן ד"ד אומר אלל אינה תובעת כחובתה אין הוראים משביעין אותה קאי אלל והלכה מקביר בעלם לבית אביה או שחורה לבית תמייה ואלל נעשית אפטרופוס אף הירשין משביעין אותה ואס נעשית אפטרופוס וירשין משביעין אותה על העמיר לטעא ויין משביעין אותה על שבדך והתא רבי שמעינן למימר ד"ד שבעתה כחובתה ואין משביעין אותה אינה תובעת כחובתה אף וירשין משביעין אותה ומקמיסגני כפלוותה דלכא שאלו ורבינו תקן אפטרופוס שמינה אפי היתומים וישבע מיטבו ד"ד לא יעבע מיטבו ד"ד לא יעבע אכא שאלו אומר חילוף הכדורים מיטבו ד"ד יעבע מינה אפי היתומים לא יעבע ר"ש כלאכא שאלו ורבינו כרבינו וכתבו הכוס' ומתי"נ כון שמינה בעבלל אחר חמתה דכחיו ד"ד ליכא ללאקומי דאין מעמידין כגיס אפטרופוס כ"י עכ"ל ועוד ל"ל להוסף על דברי הכוס' מדקאמר ואלל נעשית אפטרופוס אלל ר"ד דלא כחיו ד"ד ה"ל למימר ואלל עשאוה אפטרופוס ואס עשאוה אפטרופוס אלל ואלל למר ואלל נעשית ככר אפטרופוס בחיו בעבלל ואס נעשית אפטרופוס בחיו בעבלל והשתא כון דלרבינו מינה אפי היתומים יעבע אע"פ שפטר הרבכל השבועה על העמיר לטעא דכתב לה דרר ושבועה אין לי ואלל לירשיע עילך ועממא הוי משום דינא מכח בעבלל בלא שבועה זו אלל מנכסי היתומים וכוון להשתא ככסי דיתמי ניניה ללא הנהירי כחו פיטור דדייה ואלל מייסגין לדימאל אחי לאמנינו ואלל הויא אפטרופוס דאי ללא דהוי לה הנהירי מיניה בחיו לא הוי ממנה לה כדיתא בתוספתא י"ב לחא שאלו במיטבו ד"ד דישבע אפילו כשפטרשו ד"ד משבועה כרבינו וישבע לבי גדלי יתמי ותובעים ממנו השבועה כיוון שפטרשו דככסי דיתמי ניניה כתבואר לסם בפי' הכותב וכו דכיון דעממא דלכא שאלו במיטבו ד"ד יעבע הוי משום דבהנאה הנהירי דנפיק עליה קלא דלינסי מהיהמכלא הוי דא סמוך עליה ד"ד משום שבועה לא אחי לאמנועי כדיתא בהינוקא א"כ כל שכן

יכל

ואי רמית עליה שבועה אחי לאמנועי ופי' רש"י מילתא בעלמא הוא דעבדו להדדי המורישין כ"ג הרשב"ל כשבועה וכתיב ה"ה כספי' חוה"ל נהלות מבאין נראה ללמוד האשטרופוסות בעל כרחו דכר ברור הוא שאין זו מלוכה שד"ד יספו עליה וכתיב ונתן ודוקא קודם שיחייב בכסבים אלל משהיוק לא כל הימנו ואינו יוכל להסתלק

דרכי משה

אבידה אבל אינו נעשה שומר כהרמב"ם או בחשולמן אם התורו לו עכ"ל. ועיין בחשובת הריב"א סימן תתצ"ז (י) כתב בת"ה סימן שמ"ג ספק שאין אפטרופוס יוכל להגות

פרישה

בג"מ שינתא אפטרופוסים עם הלקוח ששפטרו ותמי איכנת ליה בשפטרין ואין עיינו לון זכ אלל כלומר שלא יקבל כדמיי"ל לא תעשה שפסק קנין גמור ושפיר לוקחין ליל מירוה ואלל חמת, ל"ה' גרסותיו ברבינו ע"ש שהם ויתרום וכו' בגמרא ח"ל וכו' ש"ס ואלל חיוס דחמתה שפטרין ומממן לחיות בתבילת הספקת וק"ל ועמ"ש בסמ"ע (ב) שבת ט"ז ע"כ אלל

וכך

כטעמתייהם ולכשיגדלו היתומים יתנו עמו : לזכות אמתי לא ידעו עמו : אס דט וגודלו היתומים אמתי לא היו דינה : אלל הכי קאמר אין רשאי לון לחוב על מנת לזכות . אס דטו כדי לזכות ומחייבו אין היתומים נפסדים : והרמב"ם כתב כפ"ח מחלוקת נחלות און רשאין לון לחוב על מנת לזכות יתומים שמה לא יזכו

ומתנא הובז קיים וכתיב ד' המצור דה"ס סגויא לרעמו קא סלקא דתיעו ללמוה הא כגון שאלם מפרער ותובע נכסיס וזכות הוא שהם תובעים בככסיס אחרים וקרא האחד לחוב לפי שפטי' וכו דיינס לא ניוספס לפס ריוה אלל כיוי הס בככסיס כמו שהיו והשני נקרא לזכות לפי שהוא קרוב לשכר שמה לזכות כדיוס ורחוק להפטר שפטי' לא יזכו אלל אצדו כלום ממה שהם מוחזקין ו לפיכך הקפו לזכות אמתי לא והלא אמר שדיומו ואי אמר שפטריו ומירט אלל לחוב על מנת לזכות כלומר אינס רשאין להוקף לון עם שום תובע דדיעו לחוב אע"פ שהם בזלים על מנת לזכות דין ולטעון כדרי וטוסס והטעס כתב רבינו שמה לא זכז ומתנא הובז קיים כלומר לפי אשר שנתאר שיהיו רשאין להוקף לון ואס זכו וכו' ואס מחייבו לא עשו כלום שאס-כן לקחה מדת הדין בכך שיהיה חובע זה ויכול להפסידו ולא להרוח ולפיכך אמרו שאינס רשאין להוקף כלל עם חובע וכו' רש"י שאין רשאים לון עמו עברו ודנו ומחייבו לא עשו כלום כן ו"ל לדעת רבינו עכ"ל : (טו) ומי"ט ואין רשאין להוציא עבדים

(לחירות) ואפי' ליקח מהעבד דמיים וכו'... מהכא דרשנו קא סלקא דתיעו ללמוה הא כגון שאלם מפרער ותובע נכסיס וזכות הוא שהם תובעים בככסיס אחרים וקרא האחד לחוב לפי שפטי' וכו דיינס לא ניוספס לפס ריוה אלל כיוי הס בככסיס כמו שהיו והשני נקרא לזכות לפי שהוא קרוב לשכר שמה לזכות כדיוס ורחוק להפטר שפטי' לא יזכו אלל אצדו כלום ממה שהם מוחזקין ו לפיכך הקפו לזכות אמתי לא והלא אמר שדיומו ואי אמר שפטריו ומירט אלל לחוב על מנת לזכות כלומר אינס רשאין להוקף לון עם שום תובע דדיעו לחוב אע"פ שהם בזלים על מנת לזכות דין ולטעון כדרי וטוסס והטעס כתב רבינו שמה לא זכז ומתנא הובז קיים כלומר לפי אשר שנתאר שיהיו רשאין להוקף לון ואס זכו וכו' ואס מחייבו לא עשו כלום שאס-כן לקחה מדת הדין בכך שיהיה חובע זה ויכול להפסידו ולא להרוח ולפיכך אמרו שאינס רשאין להוקף כלל עם חובע וכו' רש"י שאין רשאים לון עמו עברו ודנו ומחייבו לא עשו כלום כן ו"ל לדעת רבינו עכ"ל : (טו) ומי"ט ואין רשאין להוציא עבדים

מי"ט

וכאשר יגדלו היתומים נתן להם ממון מורישם ואין צריך לעשות חשבון מה הכנסים ומה הוצאות כבר נכתב בסימון זה דרש"ג רבי

חילוניו במילתא ושהכלל כרש"ג דאומר אין צריך לתבוע ממנה באחרונה ועיין בשבועת מהר"ק שער ג' ומ"ש ומבצע בנקיעת סמן שלא עיכב משלחם כלום כיון דכ"ה בשמטתו ד"ד אלל אס מינה אפי היתומים או שאר המורישין אין נשבעין טענת ספק בפרק הנוקין (ג) תקן אפטרופוס שמיינה אחי היתומים יעבע שמיטו ד"ד לא יעבע אכא שאלו אומר חילוף הכדורים וירש"י יעבע כשיגדלו היתומים יעבע לון שאין בירו כלום משלחם וירש"י נכתב דלכא שאלו ופי"ג דיתמייהו תסם ברייתא דפסקה הלכתא כרא"ש דפליגי ליה אכא שאלו ספקו ופסקיהם כלאכא שאלו ומפרש טעמיה בגמרא מילתא ד"ד האכא הנהירי דקא נפיק עלי' קלא דלינסי מהיהמכלא הוי דא סמוך עליה ד"ד משום שבועה לא אחי לאמנועי מינה אחי היתומים לא יעבע מילתא בעלמא הוא דעבדו להדדי ורבי חזקיה בר אבהו ורשתי היה כייסיה ולא הנהירי ממון כל כך : ומ"ש רבינו לא שדרי דברי חזקיה ב"ב ויבולס ל"ג שום אלם להיות אפטרופוס על היתומים ואינו חייב לקבל האשטרופוסות בעל כרחו דכר ברור הוא שאין זו מלוכה שד"ד יספו עליה וכתיב ונתן ודוקא קודם שיחייב בכסבים אלל משהיוק לא כל הימנו ואינו יוכל להסתלק

דרכי משה

אבידה אבל אינו נעשה שומר כהרמב"ם או בחשולמן אם התורו לו עכ"ל. ועיין בחשובת הריב"א סימן תתצ"ז (י) כתב בת"ה סימן שמ"ג ספק שאין אפטרופוס יוכל להגות

פרישה

בג"מ שינתא אפטרופוסים עם הלקוח ששפטרו ותמי איכנת ליה בשפטרין ואין עיינו לון זכ אלל כלומר שלא יקבל כדמיי"ל לא תעשה שפסק קנין גמור ושפיר לוקחין ליל מירוה ואלל חמת, ל"ה' גרסותיו ברבינו ע"ש שהם ויתרום וכו' בגמרא ח"ל וכו' ש"ס ואלל חיוס דחמתה שפטרין ומממן לחיות בתבילת הספקת וק"ל ועמ"ש בסמ"ע (ב) שבת ט"ז ע"כ אלל

וכך

חשן המשפט הלכות אפטרופוס רצוא

(ג) **לשון** הרמב"ם ז"ל א"ע"פ שאין האפטרופוס צריך לעשות חשון צריך לחשוב ויטו לבין עצמו וכו' בסוף הלכות נהלות : (ג) **קמן** שנגדיל אפי' הוא אוכל והוכיח חזק מדלי וכו' אין בית דין מונעין ממנו אלא ומשם מעמידו לו אפטרופוס וכו' כן כתב הרמב"ם בפי' מהלכות נהלות וכתב ה"ה מוכר המפקד (קד לט) : אפטרופוס

(ה) **שארה** וכו' . פי' האשאל שאל דיון דלבי' אפטרופוס מעד ה"ה יכול להיות דיון או שאל א"ע"פ שמעיד לא ידון מידי דבאי משנה דלמיד ואינו נכסה דיון והכריז אם אינו מקבל פרום ואינו נוגע בדבר פשיטא דמעיד ומתעטס זה נמו ויכול לדון כיון דלמינו נוגע בדבר :

(ב) **ראובן** היה אפטרופוס וכו' עד מהותוים טענת הספקם עכ"ל . גראה דמ"מ היא לה טענת דבי והיותוים נשבעים דימת ולגבי הוראה הוא מודה מקצת ואינו כמשיב אבדה כמ"ס רב האי לעיל פי' ע"ה וכבר כתבתי בדיון פנקס למעלה כפי' ז"ל והארכתי בחילוקי דיוני כמ"ד ע"ס :

(ג) **רצא** (ב) יתן איכא לחזקת מנ"ל לרבינו ה"ה דכחב וגם משמיענו וכו' בן ב"ש בין ב"ש והלמח קרה לא חתא חלל לאשתמיטין חדה וגראה דלפי דברי' האשאל חזק דרשא שנייה ב"ש עין חייב בגנבה וזכרה ופרץ לזרעה ראשונה ב"ש עין משלס פלומי ככל בטוען טענת גנב ומזהירין אפי' קרנא בלא טענה עדיפא חכסילא בטוענה ובמקד החמקד קאמרוין דר' יוחנן ור"א לית להו כך סברא ולדיוקא קשה מנ"ל דראשונה ב"ש וטעיה ב"ש אפי"ך חלל וכתבו החוספות לס' (קד מ"ה) ד"ה קרנא דרבינו שמואל פי' מזהבה דראשונה כסף או כלים דרגילות ביה לשרתי' חלל דליכא ביה טרחא וכשנייה כתוב בהמה והשתא לבטול דר"ס האשאל דנקפא לן כתי מקרנא עדיפא ולא מזהבה דראשונה כסף וכלים וכשנייה בהמה עכ"ל דלית לה שירוקא לחזיקא חלה דשנייה וכתב בראשונה כסף וכלים (וכו') (גראה) לרבינו דלכך פוגע צריך לומר דראשונה משמיענו דלפי' עין ב"ש כ"כ טורח וכו' אפי' פגור וכשנייה משמיענו א"ע"פ יש עס בהם טורח וכו' אפי' חייב והשתא כיחא

רצא (ב) יתן איכא לחזקת מנ"ל

ראובן

שמעון

אלמנה

אחד מהקרויים שימרתו על כל איש ואשה שהקדה בהם האלמנה הזכירה נכסים מנכסי בעלה שיהא יורד וכן האשה שתקריע עמוה אם יע לה שום מתן הנכסיה בעלה שחיה נכ"ל כחז רבי"ז פי' עכ"ה שאומנין לו והיות דין מעלתם רחוק להם להסך נזכות היתומים ורחוי להם להחריס קומה על כל מי שידע בהם עדות או רשו עדות שיטעו שאל"ס עשנו וכן האלמנה אם יבואו עדים שיש בידה מעל וקתומים חייבת לחזיקי חלל מה שטוען שהאלמנה חמרים עמה וכו' אינו מן הדיו חזר סברא בטענה עכ"ל (י) : (ב) **קמן** שאלה מחמרים לצורך פריסתו אם חייב לטען כשנגדיל עיין בסיון ר"ה הוא נפרותה הדן סימן ע"ח :

רצא (ב) יתן אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' .

פרשה ראשונה האמרה בשומר חנם כו' ב"ר' האשאל (ד) : פ"ר פרשה ראשונה האמרה כפי' ענייה ב"ש שליטה בשואל והקשה ראשונה ב"ש ענייה ב"ש אפי"ך חלל ומזהבה ענייה ב"ש עין חייב בגנבה ואבדה אדרבה ראשונה ב"ש עין משלס פלומי ככל אפי' קרנא בלא טענה עדיפא חכסילא בטוענה טרע דהא שאל כל כהנה שט ואינו משלס חלה קרן ופרסי' ששנה פרישות הן סמוכות כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' ספר על הגנבה דלכך נכתב חזקת האש

הלכות פקדון

רצא (ב) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' פרשה ראשונה נאמרה בשומר חנם ופטור בה גניבה ואבדה ואצ"ל באונסין הגדולים מהן כגון שבורה ומתה ולא חייב בה אפי' פשע בשמירתן וגם משמיענו אע"פ שאין כל כך מורה בשמירתן ובקל יכול לשמרה שלא יגנבו אפי' פגור ופרשה שנייה בשיש ופגור כה שאין כגון שבורה ומתה חייב בה גניבה ואבדה ואצ"ל פשיעה ולכך פרט בה חסור או שור או שה לפי שיש טורח בשמירתן ואין דרך לשמור בהם וגם משמיענו אע"פ שיש טורח בשמירתן ואי אפשר לשמרם שלא יגנבו אלא כטורח אפי' חייב עליהם אבל לענין הדיון אין חילוק בין כסף או כלים לכהמה ליש בשומר חנם ליש בשיש ופרשה שלישית נאמרה בשואל חייב בחזקתו

באשונה כלל ע"ד סימן ה' אשה אלמנה שמעיה לענוה סנכר בעלה אין פתוחין לה מכתובתה דה"ל חיתומים שמכנה אהל בע"ה : (י) עיין בסיון פי' בתבואה אם מצויין בחז"ז חיתומים באשונה או ראה בלא עזרה ברה"ה :

רצא (ב) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' פרשה ראשונה נאמרה בשומר חנם ופטור בה גניבה ואבדה ואצ"ל באונסין הגדולים מהן כגון שבורה ומתה ולא חייב בה אפי' פשע בשמירתן וגם משמיענו אע"פ שאין כל כך מורה בשמירתן ובקל יכול לשמרה שלא יגנבו אפי' פגור ופרשה שנייה בשיש ופגור כה שאין כגון שבורה ומתה חייב בה גניבה ואבדה ואצ"ל פשיעה ולכך פרט בה חסור או שור או שה לפי שיש טורח בשמירתן ואין דרך לשמור בהם וגם משמיענו אע"פ שיש טורח בשמירתן ואי אפשר לשמרם שלא יגנבו אלא כטורח אפי' חייב עליהם אבל לענין הדיון אין חילוק בין כסף או כלים לכהמה ליש בשומר חנם ליש בשיש ופרשה שלישית נאמרה בשואל חייב בחזקתו

פרישה

וא"ש כתב רחוק מילוק עדי' : (ג) לשון הרמב"ם ז"ל א"ע"פ כי מן שאלה לאל"ס הרמב"ם ז"ל כל מדוי הרמב"ם הן ס"ב בסוף הלכות נהלות ע"ס : שכות רובן ערות כי ל"ל סוסה ע"ד כי פלתיים נבשיים וזאת על החזק על כן יסוד דמדיק משעיס דרשי מ"ל אפילו חלל למשלה וגבר למטה חייבת מהם על גביר ק"ו חייבת סגבור ממשלה והלל מלמטה ודלפיה :

רצא (ב) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' פרשה ראשונה נאמרה בשומר חנם ופטור בה גניבה ואבדה ואצ"ל באונסין הגדולים מהן כגון שבורה ומתה ולא חייב בה אפי' פשע בשמירתן וגם משמיענו אע"פ שאין כל כך מורה בשמירתן ובקל יכול לשמרה שלא יגנבו אפי' פגור ופרשה שנייה בשיש ופגור כה שאין כגון שבורה ומתה חייב בה גניבה ואבדה ואצ"ל פשיעה ולכך פרט בה חסור או שור או שה לפי שיש טורח בשמירתן ואין דרך לשמור בהם וגם משמיענו אע"פ שיש טורח בשמירתן ואי אפשר לשמרם שלא יגנבו אלא כטורח אפי' חייב עליהם אבל לענין הדיון אין חילוק בין כסף או כלים לכהמה ליש בשומר חנם ליש בשיש ופרשה שלישית נאמרה בשואל חייב בחזקתו

רצא (ב) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' פרשה ראשונה נאמרה בשומר חנם ופטור בה גניבה ואבדה ואצ"ל באונסין הגדולים מהן כגון שבורה ומתה ולא חייב בה אפי' פשע בשמירתן וגם משמיענו אע"פ שאין כל כך מורה בשמירתן ובקל יכול לשמרה שלא יגנבו אפי' פגור ופרשה שנייה בשיש ופגור כה שאין כגון שבורה ומתה חייב בה גניבה ואבדה ואצ"ל פשיעה ולכך פרט בה חסור או שור או שה לפי שיש טורח בשמירתן ואין דרך לשמור בהם וגם משמיענו אע"פ שיש טורח בשמירתן ואי אפשר לשמרם שלא יגנבו אלא כטורח אפי' חייב עליהם אבל לענין הדיון אין חילוק בין כסף או כלים לכהמה ליש בשומר חנם ליש בשיש ופרשה שלישית נאמרה בשואל חייב בחזקתו

חשן המשפט הלכות פקדון רצב

מתי' אלא כר' ושמעאל אבל לר' אפילו עלטלה להביא עליה גזולות והחזירה לחקוה צריך דעת בעלים: הלחם דלח מור דיעו להיות כשאר אפי' אלא היה עליו חיובו כי אם שאל בעלמא וכן מהיה דפיק הסבינה בשילה בנו אלא חנוי' וכו' ויחזיקה רב שעת כגון שטעלה להביא עליה גזולות וקסמו שאלא אלא שדבר גזנן היו ומשעת ודלו ללא חוקרי שאל

שיא' שיא' מדעת ריקני' שרינו כנולן: (ג) הטה את החבית ונטל ממנה רביעית ונשברה אינו הייב אלא ברביעית כיון שיא' הנבייה: (ד) אבל הנבייה כדי ליטול רביעית חייב אפי' לא נטל: (ה) וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית וחסימה חייב כבולה שסחבת שהסרה החסימה: (ו) כדא' בחבית של יין שדרכו לההבין כשהוא חסר אבל שאר פירות ששלה יד במקצתן ולא הגבירן אינו כהחייב אלא כפי מה שנטל: (ז) אמר שרדע' לישלח יד בפקדון אינו חייב אפילו שואטר כן בפני עדים: (ח) אמר לישלחו לישלוח יד בפקדון ועשה מאמרו חייב המשלה: (ט) דין השולח יד בפקדון הוי כשאר גזנן שאינו משיא אלא כמו

כל זמן שלא נשתמש בה: (ב) הטה את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה אינו חייב אלא ברביעית כיון שלא הנבייה ממנה שם הטה את החבית ונטל ממנה ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית ופרש' ושדברה 4 לאחר זמן אינו משלם אלא רביעית שלחיות יד אינו מחייב כדאוסנן עד שישתדך או יגביה דהיה קנייה: (ג) ומי' אצל הנבייה כדי ליטול רביעית חייב אפילו לא נטל שם במשנה אצל הנבייה ונטל הימנה רביעית ושדברה משלם דמי כולה ופרש' הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

הנבייה ונטל. דהוי קנייה בהנבחה חייב כדאוסנן ובגמרא אמר שמואל לא נטל נטל חמש אלא כיון שהנבייה ליטול אפי' שלא נטל: (ד) ומי' וכן אם הטה ונטל ממנה רביעית והמחיה חייב כבולה וכו' שם ארישא דמתקנין דקמינה שאל את החבית ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

דרישה

היה כולו נטל ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

דרישה

היה כולו נטל ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

היה כולו נטל ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

היה כולו נטל ונטל ממנה רביעית ושדברה 4 אינו משלם אלא רביעית אמר רבה לא שט' כשרה אצל המחיה משלם כולה מ'ט גרי דדייה הוא דלחיה לה: (ה) ומי' כמה דברים אמורים בחבית של יין שדרכו להחמין כשהוא חסר אבל

חשן המישפט הרכות פקדון רצו

אזנו עתה נידו אלל המפקד בל ל'ד' ואמר יש לי עדים שהפקדון ביד פלוני חפץ שסמנו כד וכך וכו' נרובים להראותו לעדים וכו' הואמר לחבריו חן לי פקדון שנידו והלא אומר חוזרתי ולקחתיו ממך עיון נפסקי ה'ר"ם הגול פתח: **כתב** ה'ר"ם נר לחזק נפקדן שטוען שסמנו אלו כצורתו משכון כאלו נידו על חוב שזה חייב לו ומת הנפקד אם

אם העדים מכירין ההפין רואין אותו עתה בידו אלא אפילו לא ראו אותו עתה בירו אלא המפקד בא לביד ואומר יש לי עדים שהפקדתי ביד פלוני הפין שסמנו כך וכך ואנו רואין אותו ביד היתומים באותו סימן שהוא אומר צריכים להראותו לעדים ואם העדים מכירין שהוא זה מחזירין אותו אע"פ דלגבי אביהן בעודו הי כה"ג נאמן לומר ליה בידו בבעני ההחזרתיו לך בל זמן שלא ראו אותו עדים בירו והכירוהו לגבי יתומים לא טוענין ליה הכי ביון דלא שכיח וצריכין להראות לעדים ואם יכירוהו שזה הוא ההפין ה"ל בעדים ומוציאין אותו מידם אע"פ שאם היתומים בעצמן היו טוענין אבינו אמר שילו היה נאמנין בשבועה כל זמן שלא ראו אותו עדים בידו משם אנן לא טוענין ליה: (ב) לא אברו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

אזנו עתה נידו אלל המפקד בא ל'ד' ואמר יש לי עדים שהפקדון ביד פלוני חפץ שסמנו כד וכך וכו' נרובים להראותו לעדים וכו' הואמר לחבריו חן לי פקדון שנידו והלא אומר חוזרתי ולקחתיו ממך עיון נפסקי ה'ר"ם הגול פתח: **כתב** ה'ר"ם נר לחזק נפקדן שטוען שסמנו אלו כצורתו משכון כאלו נידו על חוב שזה חייב לו ומת הנפקד אם

אם העדים מכירין ההפין רואין אותו עתה בידו אלא אפילו לא ראו אותו עתה בירו אלא המפקד בא לביד ואומר יש לי עדים שהפקדתי ביד פלוני הפין שסמנו כך וכך ואנו רואין אותו ביד היתומים באותו סימן שהוא אומר צריכים להראותו לעדים ואם העדים מכירין שהוא זה מחזירין אותו אע"פ דלגבי אביהן בעודו הי כה"ג נאמן לומר ליה בידו בבעני ההחזרתיו לך בל זמן שלא ראו אותו עדים בירו והכירוהו לגבי יתומים לא טוענין ליה הכי ביון דלא שכיח וצריכין להראות לעדים ואם יכירוהו שזה הוא ההפין ה"ל בעדים ומוציאין אותו מידם אע"פ שאם היתומים בעצמן היו טוענין אבינו אמר שילו היה נאמנין בשבועה כל זמן שלא ראו אותו עדים בידו משם אנן לא טוענין ליה: (ב) לא אברו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

אמר

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

פרישה

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

ררישה

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

חרישי הגרות

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

חרישי הגרות

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

מהלכות שאלה: (א) (ו) מ"ש לא אמרו היתומים שאמר להם אביהם שהיה שאלו והמפקד יודע ביה סימן ואינו רגיל לזכורם לבית הנפקד רצו

ואילו ועתה הוסיף וכתב המורה עליו כ"ל: ומה רכינו ונראה שאין חלק בין שר לשומר שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר...

המדינה ונראה שאין חילוק בין שר לשר והיה לשל רבנים מדינה עובדא דרוניא שתלא דרבינא הוה ופלקיה בלא התראה:

הלכות שומר

שז (א) השומר בחמה או כלים דתני בשומר שר בהפסד מאונסין ולתחייב בגנבה ואבדה מיד משעה שנמלטו הבעלים: (ב) אבל המשכיר וכולי לחזור בו עד שימשוך השומר במקום הראוי למשיכה או שיעשה קנין אחר הקונה בלוקה: (ג) שאלה לא ראוי לראובן שומר בית משמיעו ונתן חמה באוצר העשוי לכך ופחטה שערמה שם החמה ימים רבים נתקללו וחוללי העלייה ונראה לשכנים לקלול העלייה והתרו בו שימלק החמה ולא סלקה ונפלו כותלי העלייה ונפלו כותלים אחרים שהיו סמוכות שהיו עלתה ותובע שמעון ושכניו את ראובן שהיוקן והפסידן ומען ראובן שלא פשע אלא נתן חמה באוצר העשוי לכך ותמיד היו רגילים ליתן שם יותר משנהיה הוא לשם. תשובה אם היה גיביר וידוע לקלול וכותלין והתרו בו השכנים לסלק החמה ולא סלקה פושע הוא וחייב לשלם כל ההזקות שעשה לבטח והשכנים דרוי גירוי דיליה שהכבד משאוי על כותלין רבעים שלא היו יכולין לסבלו והפילים: (ד) כל דיני ש"ש בשבועותיו ובתשלומין ובענין קניית הכפל נהוגין נ"כ בשוכרו כשם שאין השי"ש רשאי לסבור לאחר כך השומר אין רשאי להשכיר לאחר ואם השכיר לאחר חייב אפי' באונסין אלא אם כן יש לעני ראיה שיפטר בה הראשון: (ה) ואם השאלה לאחר ומה דרדכה הוא נאנסה כיון שהשני חייב תחזור לבעלים הראשונים שאין הלה עושה סחורה בפרתו של זה ואפילו אם המשכיר יודע שמתה דרדכה אפילו הכי חייב לשלם למשכיר וסיוה

ואילו ועתה הוסיף וכתב המורה עליו כ"ל: ומה רכינו ונראה שאין חלק בין שר לשומר שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר... (ה) השומר בחמה או כלים דתני בשומר שר בהפסד מאונסין ולתחייב בגנבה ואבדה מיד משעה שנמלטו הבעלים: (ב) אבל המשכיר וכולי לחזור בו עד שימשוך השומר במקום הראוי למשיכה או שיעשה קנין אחר הקונה בלוקה: (ג) שאלה לא ראוי לראובן שומר בית משמיעו ונתן חמה באוצר העשוי לכך ופחטה שערמה שם החמה ימים רבים נתקללו וחוללי העלייה ונראה לשכנים לקלול העלייה והתרו בו שימלק החמה ולא סלקה ונפלו כותלי העלייה ונפלו כותלים אחרים שהיו סמוכות שהיו עלתה ותובע שמעון ושכניו את ראובן שהיוקן והפסידן ומען ראובן שלא פשע אלא נתן חמה באוצר העשוי לכך ותמיד היו רגילים ליתן שם יותר משנהיה הוא לשם. תשובה אם היה גיביר וידוע לקלול וכותלין והתרו בו השכנים לסלק החמה ולא סלקה פושע הוא וחייב לשלם כל ההזקות שעשה לבטח והשכנים דרוי גירוי דיליה שהכבד משאוי על כותלין רבעים שלא היו יכולין לסבלו והפילים: (ד) כל דיני ש"ש בשבועותיו ובתשלומין ובענין קניית הכפל נהוגין נ"כ בשוכרו כשם שאין השי"ש רשאי לסבור לאחר כך השומר אין רשאי להשכיר לאחר ואם השכיר לאחר חייב אפי' באונסין אלא אם כן יש לעני ראיה שיפטר בה הראשון: (ה) ואם השאלה לאחר ומה דרדכה הוא נאנסה כיון שהשני חייב תחזור לבעלים הראשונים שאין הלה עושה סחורה בפרתו של זה ואפילו אם המשכיר יודע שמתה דרדכה אפילו הכי חייב לשלם למשכיר

כ"ל: ומה רכינו ונראה שאין חלק בין שר לשומר שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר... (ה) השומר בחמה או כלים דתני בשומר שר בהפסד מאונסין ולתחייב בגנבה ואבדה מיד משעה שנמלטו הבעלים: (ב) אבל המשכיר וכולי לחזור בו עד שימשוך השומר במקום הראוי למשיכה או שיעשה קנין אחר הקונה בלוקה: (ג) שאלה לא ראוי לראובן שומר בית משמיעו ונתן חמה באוצר העשוי לכך ופחטה שערמה שם החמה ימים רבים נתקללו וחוללי העלייה ונראה לשכנים לקלול העלייה והתרו בו שימלק החמה ולא סלקה ונפלו כותלי העלייה ונפלו כותלים אחרים שהיו סמוכות שהיו עלתה ותובע שמעון ושכניו את ראובן שהיוקן והפסידן ומען ראובן שלא פשע אלא נתן חמה באוצר העשוי לכך ותמיד היו רגילים ליתן שם יותר משנהיה הוא לשם. תשובה אם היה גיביר וידוע לקלול וכותלין והתרו בו השכנים לסלק החמה ולא סלקה פושע הוא וחייב לשלם כל ההזקות שעשה לבטח והשכנים דרוי גירוי דיליה שהכבד משאוי על כותלין רבעים שלא היו יכולין לסבלו והפילים: (ד) כל דיני ש"ש בשבועותיו ובתשלומין ובענין קניית הכפל נהוגין נ"כ בשוכרו כשם שאין השי"ש רשאי לסבור לאחר כך השומר אין רשאי להשכיר לאחר ואם השכיר לאחר חייב אפי' באונסין אלא אם כן יש לעני ראיה שיפטר בה הראשון: (ה) ואם השאלה לאחר ומה דרדכה הוא נאנסה כיון שהשני חייב תחזור לבעלים הראשונים שאין הלה עושה סחורה בפרתו של זה ואפילו אם המשכיר יודע שמתה דרדכה אפילו הכי חייב לשלם למשכיר

ואילו ועתה הוסיף וכתב המורה עליו כ"ל: ומה רכינו ונראה שאין חלק בין שר לשומר שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר דהיינו שיהיה שומר... (ה) השומר בחמה או כלים דתני בשומר שר בהפסד מאונסין ולתחייב בגנבה ואבדה מיד משעה שנמלטו הבעלים: (ב) אבל המשכיר וכולי לחזור בו עד שימשוך השומר במקום הראוי למשיכה או שיעשה קנין אחר הקונה בלוקה: (ג) שאלה לא ראוי לראובן שומר בית משמיעו ונתן חמה באוצר העשוי לכך ופחטה שערמה שם החמה ימים רבים נתקללו וחוללי העלייה ונראה לשכנים לקלול העלייה והתרו בו שימלק החמה ולא סלקה ונפלו כותלי העלייה ונפלו כותלים אחרים שהיו סמוכות שהיו עלתה ותובע שמעון ושכניו את ראובן שהיוקן והפסידן ומען ראובן שלא פשע אלא נתן חמה באוצר העשוי לכך ותמיד היו רגילים ליתן שם יותר משנהיה הוא לשם. תשובה אם היה גיביר וידוע לקלול וכותלין והתרו בו השכנים לסלק החמה ולא סלקה פושע הוא וחייב לשלם כל ההזקות שעשה לבטח והשכנים דרוי גירוי דיליה שהכבד משאוי על כותלין רבעים שלא היו יכולין לסבלו והפילים: (ד) כל דיני ש"ש בשבועותיו ובתשלומין ובענין קניית הכפל נהוגין נ"כ בשוכרו כשם שאין השי"ש רשאי לסבור לאחר כך השומר אין רשאי להשכיר לאחר ואם השכיר לאחר חייב אפי' באונסין אלא אם כן יש לעני ראיה שיפטר בה הראשון: (ה) ואם השאלה לאחר ומה דרדכה הוא נאנסה כיון שהשני חייב תחזור לבעלים הראשונים שאין הלה עושה סחורה בפרתו של זה ואפילו אם המשכיר יודע שמתה דרדכה אפילו הכי חייב לשלם למשכיר

בעת לחי' ללא אגרא בעית לחי'כ דהשת' מי'ו דללו עד הכ' בעי לחי'כ
למה יק' לו שז' ויש לומר דק' דק'אר לטעם ללא שבי' ללאר' היינו ל'י אוק'ן
דמי' שזכר מזה אכל בעי' פורח' ומל' לשכור ובי' נהנה כזה שז' עד כאן
לכך נוק' לו ח'י שזכר ואין צורך לפסוק המשכיר משכור מה שז' נוק' עת' יח'ר
מעט מחאן אולר' כיון שז' אגרא אט' או
נח כנו' שזכר לטוב סחור'ו נחמו'ס
שמת וירוח' כה' ויש סומרים הרבה שאין
מציאין סחור'ן אלא עד כאן לכך יק'ן
ח'י שזכר עכ"ל : ומ"ש וגר'ה שכל היכ'ה
שחי'ב להעמיד לו חמור וכו' אם מת כח'י
הדרך ואינו מוצ' לשכור אלא ביוקר גדול
צריך המשכיר להשכיר לו ואינו יכול לומר
לו אחי' משכיר' וכן אם ימצא השכר
לשכור בול' לא יוכל לומר אשכיר' לעמי'
וכו' דברי טעם הם : ומ"ש ומדברי ר"י
יראה' שזכר המשכיר לומר אחי'ך לך
שכר' נחמתי' אה' דתק' מת' או נשכרה
חי'ב להעמיד לו חמור פרטי' חי'ב
המשכיר למכור' הגדלה והער' לכלב'ס
ולהספיק לו משנת ולהעמיד לו חמור
ישכור לו חמור דמי' נכל' שזכר חמור
זה שיעד' לו ואינו לו שזכר וגר'ה
שעמו' משום דמי' לחמור' זה שיעד'
לו ואינו יכול לומר לו כח'י הדרך אחי'
לך משותף' וקח' חמור' היינו דוק' כבוד'
החמור' ואכל כמות' אה'ה ליה לענין זה
שהוא רצה להאחר' לו שזכר אינו יכול
לנטול לחמור' הגדלה ולקח' או לשכור
דמי' זה נראה לומר דמי' רש"י אבל
דעת הרמב"ן כדעת רבנו שמכר' זה שיעד'
לאחר' ליה חמור' זה אם יש דמי' לקח'
או לשכור ישכור' י'.

משכרו וגר'ה שכל היכ'ה שחי'ב להעמיד לו חמור אחר' כנו'
דאמר ליה חמור פתם או חמור זה ויש ברמי' לשכור אם מת
כח'י הדרך ואינו מוצ' לשכור אלא ביוקר גדול צריך המשכיר
לשכור לו ואינו יכול לומר לו אחי'ך לך מעותיך וכן אם ימצא
השוכר לשכור בזול' לא יוכל לומר אשכיר' לעצמי' ואין לך שכר
ח'י הדרך שזהלכת' עסק' ומדברי רש"י יראה שיוכל המשכיר
לומר אחי'ך לך שכר'ך ולא נהר'ה דמי' שיש ברמיה' לשכור
באילו-היא עדיין קיימת ואין אחד מהם יכול לחזור בו בר"א שיש
ברמיה' לשכור אבל אם אמר לו חמור זה ואין הגבלה שזה כלום
נראה שצריך ליתן לו שכר ח'י הדרך אפילו אם אינו מוצ'ה
לשכור בכאן אלא ביוקר שאינו יכול לשכור כח'י הנשאר ואינו
יכול לעכב משכר' הח'י שהלך כרי' שיהיה לו חמור לפי מה
ששכר' החילה שלא שעבר' לו מנכסיו כולם אלא זה החמור אבל
לא שיתן לו מביטו' כלום לפיכך כיון שמת ואינו שזה כלום אין
לזה על זה כלום אלא שצריך לשלם ח'י הדרך שהביאו ואם
הגבלה שזה קצת [ויותר] משכר' ח'י הדרך הנשאר ואינו מוצ'ה
לשכור אלא ביוקר אינו יכול לומר קח שכירותך והעמד לי חמור או
אקח אני הגבלה שזה החמור נשתעבד לי ואשלים עליה כח'י השכר
שעדיין בידי' לשכור לו חמור שלא נשתעבד לו אלא עד כדי
דמי' הגבלה ולהספיק עליה עד כדי ח'י הנשכירות כפי מה שזכר
בשעה ישכרה אבל אם אינו מוצ'ה אלא ביוקר לזה לא נשתעבד
לו

ד"ה אלו עד הכ' ראש (דף ע"ט) : ומ"ש וגר'ה שכל היכ'ה וכו' ומדברי רש"י
יראה וכו' לשון רש"י כזה כמכר' נחמלת' טעין' זה ומ"ש ולא יבחר' דכל זמן שיש
דמי'ה לשכור וכו' מדברי רבנו משמע שהכין מדברי רש"י שכתב כך היכ'ה דל"ל
חמור זה וכך הכין רש"י ואכן עליו שז'ה ממונת' וכו' ולפע"ד דל"ל ענה על
דעת רש"י מעולם לומר כך דכדכ' פסוק
היה דחמתיך גדל'ל חמור' סתם היה
כדחנן מת' או נשכרה חי'ב להעמיד לו
חמור אחר' . ואין לו אלא גדל'ל חמור
סתם גדלתי'ה בנחמל' ובדכתי' רש"י
גופיה אלא דרש"י בה' לפרש דכסיפ' כיון
דהמשכיר אינו רוצה להפסיד משכרו
כלום לכך חי'ב להעמיד לו חמור על ידי
שיוסיף משנת' לו הגבלה ויקנה לו חמור
אחר או ישכור לו חמור דמי' נכל' ומ"ש
שהרי חמור זה שיעד' לו אין רענו' לומר
דל"ל חמור זה דודאי חמור סתם חל"ל'
אלה דעכ"ס חמור זה שיעד' לו ואף יותר
מזה נאסעבד להעמיד לו חמור אחר' חי'ב
ימות זה ואינו שזכר וכן שזכרו הלכך חי'ב
לעשות אחת משתי' או יקנה חמור אחר'
או ישכור מיהו אם יחיד' לו שזכר פסוק
אלה בשל' שזכר ובאמחר' לו שזכר ל'ט'
שנאנס דמת החמור אין המשכיר חי'ב
כלום . מיהו דעת רבנו נכון היכ'ה
הגבלה שזה הרבה הע"כ דאינו מוצ'ה
לשכור אלא ביוקר גדול דל"ל המשכיר
לשכור לו ואינו יכול לומר אחי'ך לך
משותף' והגבלה תהא עני' כיון דהמור זה
שיעד' לו ואין חלקו עני' דל"ל חמור סתם
כן חל"ל חמור זה דל"ל חמור זה שיעד'
לו עכ"ס וממלתק' יוכל להשכיר ולפע"ד אין

פשוט דל"ל חמור זה ואל' חמור רש"י דיוכל לחמור' זה שזכר אלה היכ'ה ארון
נכלל כדלי' לשכור לו חמור אחר' דל'ו יחיד' לו שזכר ופסוק ולשון רש"י ודאי
משמע דל"ל חמור זה דמי' נכל' והער' כרי' להעמיד לו חמור או חי'ב המשכיר
למכור השוכר והגבלה וכו' או אם אין נכלל להעמיד לו חמור אחר' ואינו יכול
להספיק ממת' זה יחיד' לו שזכר ואינו לשלם ח'י זה משמע חמור אחר' ולפי זה ראה'
יחיד' לו שזכר מיירי' נשגבכל' שז' קצת דכתיב רבנו דמי' כסחוד' וכמו שיתבאר
בכ"ז ולא היה כדאי לכבוד על פרטי' ולא יבחר' דודאי פירושו נטור' ויבחר'
ודפי' . ומ"ש רבנו דנשאן נשגבכל' שז' כלום וכו' שאל' שיעד' לו מנכסיו כלום אלא
זה החמור וכו' דברים ברורים הם שהשכר מח'י הדרך שהלך לו מנכסיו כשאר'
נכסיו של נשכר'ו ויוון שהגבלה אינו שז' כלום אין לשכור עליו כלום דל"ל
נשתעבד יתן לו מביטו' : ומ"ש ואם הגבלה שז' קצת ח'י הדרך שזכר לו חמור רש"י
להספיק לו מביטו' כיון שאין הגבלה שז' כל כך כדכר' כח'י נשתעבד להעמיד
וגר'ה וה"ק צ"ל דמי' דל"ל חמור רש"י וכן נראה דמי' נכל' ונחתי' השכירות כשאר'
השת' דל"ל להעמיד לו חמור שמו"כו לתקום נשכר' לו ח'י השכירות אם נכסיו
כשאר נכסיו שזכר'ו וכו' אלא להספיק ולקח' מן השכירות עם דמי'
הגבלה עד ח'י שכר'ו כפי מה שזכר בשעה ששכר'ו ומה שמשלם יחיד' מזה בשל'
היוקר הוא מקרי' מוסף מביטו' שז'ה שכירותו . ואחר' טעם ליה כיון שאין הגבלה
ששכירותו הוא דמי' הגבלה שז'ה נשתעבד לו משא"כ כשז' קצת וצריך להספיק
מן

פשוט דל"ל חמור זה ואל' חמור רש"י דיוכל לחמור' זה שזכר אלה היכ'ה ארון
נכלל כדלי' לשכור לו חמור אחר' דל'ו יחיד' לו שזכר ופסוק ולשון רש"י ודאי
משמע דל"ל חמור זה דמי' נכל' והער' כרי' להעמיד לו חמור או חי'ב המשכיר
למכור השוכר והגבלה וכו' או אם אין נכלל להעמיד לו חמור אחר' ואינו יכול
להספיק ממת' זה יחיד' לו שזכר ואינו לשלם ח'י זה משמע חמור אחר' ולפי זה ראה'
יחיד' לו שזכר מיירי' נשגבכל' שז' קצת דכתיב רבנו דמי' כסחוד' וכמו שיתבאר
בכ"ז ולא היה כדאי לכבוד על פרטי' ולא יבחר' דודאי פירושו נטור' ויבחר'
ודפי' . ומ"ש רבנו דנשאן נשגבכל' שז' כלום וכו' שאל' שיעד' לו מנכסיו כלום אלא
זה החמור וכו' דברים ברורים הם שהשכר מח'י הדרך שהלך לו מנכסיו כשאר'
נכסיו של נשכר'ו ויוון שהגבלה אינו שז' כלום אין לשכור עליו כלום דל"ל
נשתעבד יתן לו מביטו' : ומ"ש ואם הגבלה שז' קצת ח'י הדרך שזכר לו חמור רש"י
להספיק לו מביטו' כיון שאין הגבלה שז' כל כך כדכר' כח'י נשתעבד להעמיד
וגר'ה וה"ק צ"ל דמי' דל"ל חמור רש"י וכן נראה דמי' נכל' ונחתי' השכירות כשאר'
השת' דל"ל להעמיד לו חמור שמו"כו לתקום נשכר' לו ח'י השכירות אם נכסיו
כשאר נכסיו שזכר'ו וכו' אלא להספיק ולקח' מן השכירות עם דמי'
הגבלה עד ח'י שכר'ו כפי מה שזכר בשעה ששכר'ו ומה שמשלם יחיד' מזה בשל'
היוקר הוא מקרי' מוסף מביטו' שז'ה שכירותו . ואחר' טעם ליה כיון שאין הגבלה
ששכירותו הוא דמי' הגבלה שז'ה נשתעבד לו משא"כ כשז' קצת וצריך להספיק
מן

פרישה

עלו : ומדברי רש"י יראה כי פ"י בין נחמור חמור זה או נשכר חמור זה או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה
בדרישה ור"י טעם המעשה והטעם ול"ל דכל זמן שיש דמי' לשכור וכו' ור"י רש"י כמב'
בתרומות בין נחמור סתם בין נשכר או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה
מיהו דמי' נכל' ויעמיד לו חמור אחר' כיון כמב' סתם בין נחמור חמור זה או לשכור חמור זה
בנחמור חמור זה ור"י נשכר ויעמיד לו חמור אחר' כל זמן שיש לו חמור אחר' כמב' חמור זה או לשכור חמור זה
כיון שהיה יחיד' ולא קנה שיעבדו השוכר בייחודה משלל' נלמד והטעם מייד' דל"ל חמור חמור
סתם ומת' (חמור' נחמור'ו ונכסיו לטור' לו חמור) כ"ז משכיר' נבדי' ומשכיר' כח'י כמב'
או ואינו יכול לומר לו כיון דחמתיך נחמור' ומחמ'ה ומחמ'ה ור"י : גר'ה שצריך ליתן לו
שכר' כח'י הדרך וכו' ל"י פ"י חמור דל"ל חמור אחר' כיון שיש עמו חמור אחר' ויחיד' ליתן לו
שכר' עמו חמור אחר' כפי' למה לו עד חמור' שכל' אלא לשון דגמול' קנה לוי' : ואינו
מוצ' לשכור אלא ביוקר' כ' ששכירות' שזכר' כמב' נחמור' ור"י : ואשלים עליה מח'י השכר'
כו' פ"י מפי' השכר שצריך ליתן לו (ואינו מפי' שזכר' כל כך כדכר' ששכירות' נטול' דל"ל חמור
הגבלה שזה כלום צריך ליתן לו כפי מה שזכר) כמב' . ושכר' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י
דון חמור' ונכסיו מתיקר' ויקנה ליתן לו חמור' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י חמור' כד' ו'
שכר' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
לשכור חמור אחר' ליה משכיר' לא נשתעבד לו חמור אחר' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'

דרישה

פ"י חמור חמור זה או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה
בדרישה ור"י טעם המעשה והטעם ול"ל דכל זמן שיש דמי' לשכור וכו' ור"י רש"י כמב'
בתרומות בין נחמור סתם בין נשכר או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה או לשכור חמור זה
מיהו דמי' נכל' ויעמיד לו חמור אחר' כיון כמב' סתם בין נחמור חמור זה או לשכור חמור זה
בנחמור חמור זה ור"י נשכר ויעמיד לו חמור אחר' כל זמן שיש לו חמור אחר' כמב' חמור זה או לשכור חמור זה
כיון שהיה יחיד' ולא קנה שיעבדו השוכר בייחודה משלל' נלמד והטעם מייד' דל"ל חמור חמור
סתם ומת' (חמור' נחמור'ו ונכסיו לטור' לו חמור) כ"ז משכיר' נבדי' ומשכיר' כח'י כמב'
או ואינו יכול לומר לו כיון דחמתיך נחמור' ומחמ'ה ומחמ'ה ור"י : גר'ה שצריך ליתן לו
שכר' כח'י הדרך וכו' ל"י פ"י חמור דל"ל חמור אחר' כיון שיש עמו חמור אחר' ויחיד' ליתן לו
שכר' עמו חמור אחר' כפי' למה לו עד חמור' שכל' אלא לשון דגמול' קנה לוי' : ואינו
מוצ' לשכור אלא ביוקר' כ' ששכירות' שזכר' כמב' נחמור' ור"י : ואשלים עליה מח'י השכר'
כו' פ"י מפי' השכר שצריך ליתן לו (ואינו מפי' שזכר' כל כך כדכר' ששכירות' נטול' דל"ל חמור
הגבלה שזה כלום צריך ליתן לו כפי מה שזכר) כמב' . ושכר' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י
דון חמור' ונכסיו מתיקר' ויקנה ליתן לו חמור' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י חמור' כד' ו'
שכר' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
לשכור חמור אחר' ליה משכיר' לא נשתעבד לו חמור אחר' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'

עליו [גם ב"ס כה"ל ר"ה] ונשמע לו מדברי ב"י שבין שרפי' מוירי נחמור חמור זה ומ"ש
זה שיעד' לו ואשכיר' ח'י ירצה יחיד' לו שזכר דכיון שמת חמור' ליה ותמור' לו דיתב' שרפי' מוירי נחמור חמור זה ומ"ש
מתי' נחמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה
אחר' לו חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה ור"י יחיד' זה חמור' זה
ששכיר' לו נכסיו המשכיר' אלא חמור' זה אין המשכיר' צריך לנטול' נכסיו' ור"י : גר'ה שצריך ליתן לו
שכר' כח'י הדרך וכו' ל"י פ"י חמור דל"ל חמור אחר' כיון שיש עמו חמור אחר' ויחיד' ליתן לו
שכר' עמו חמור אחר' כפי' למה לו עד חמור' שכל' אלא לשון דגמול' קנה לוי' : ואינו
מוצ' לשכור אלא ביוקר' כ' ששכירות' שזכר' כמב' נחמור' ור"י : ואשלים עליה מח'י השכר'
כו' פ"י מפי' השכר שצריך ליתן לו (ואינו מפי' שזכר' כל כך כדכר' ששכירות' נטול' דל"ל חמור
הגבלה שזה כלום צריך ליתן לו כפי מה שזכר) כמב' . ושכר' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י
דון חמור' ונכסיו מתיקר' ויקנה ליתן לו חמור' כד' ו' והכתי' וכו' ר"י ח'י חמור' כד' ו'
שכר' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
לשכור חמור אחר' ליה משכיר' לא נשתעבד לו חמור אחר' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'
הדרך נחמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו' חמור' כד' ו'

שדרה העיבור כולל בלא כחה בחקלה שנה וזמר שנה וזמר דרוך על הדך
 ערדס כראשונים ל"ט ועוד דאפוקי מחוזה הא וזלרשטעט שאמר שנתעברה לשוכר
 ולכן מוסיפין חזיו ומתקן כ"ל (ועין כ"י פ' ה' ה' ה' ה') [ד] וכח עזר שפאל על
 המשכיר בית לפירו נכך וכן לשנה דר כו"ג ו' ע"ט לאותו פן והנה האחרונה
 היא שנת העיבור והוא עומד מתחשבת המשכיר
 שנת חודש העיבור והוא עומד מתחשבת המשכיר
 זה לאי משכיר לך נכך וכן לשנה היו
 לאומר לו כל שפמחד שם ולא מוסיף
 משום קפלה לך וכן נכל שנה ואפילו
 נה לאיצו משם משנה ראשונה ואילו
 אינו רשאי לגמול ארבע קודם לכן
 הזמן הקצוב בלא גמרה ואפילו נה להרבות
 בשכר הן שנת שכר שנת שם אינו יכול
 ומתנה אם נתעברה שנה נעמדה לשוכר
 והיו הוא בכלל השנתינו ששנינו המשכיר
 בית למכור נעמדה שנה נעמדה
 לשוכר דכל גמול הדין אינו יכול לאיצו
 והיו הוא בכלל השנתינו הראשון ע"ל :
 והענין ש' להדין צריך להוסיף לו
 נכיל חודש העיבור כ"ס השאל
 נמשך : ומה שאמר הכור לו חודש
 ושנה בין שאמר לו דין לחודש י"ב דנין
 לשנה בין שאמר לו י"ב דנין לשנה דין
 לחודש חודש העיבור הוא של המשכיר
 למסקנה לו אי תפס לשון ראשון או
 אחרון וקרקע בחוקק בעליה עומדת
 ואין מוסיפין אותו חזיו ואפילו לא נה
 לגמול השכיר עזר חודש שכר דר

בסמך דלאומר שנה אחת כסמך אסור י"ג חדיש וכלל ביה דברי הרשב"א
 דאין אלא י"ב חודש ולא כסמך וזו גרסה ודאי דלע"ז דהרשב"א נטיח ס"ל
 דדין משכיר ושוכר כדן מדרים מ"ח דנינו מחלק ביניהם ומכיר לה דרוקא
 נדרים הלך אחר לשון בני אדם וכשלאמר שנה אחת אסורים עליהם י"ג
 חדיש כמו השנה שמוזין בה שיהא
 מעוברת אבל נעמדה שנה אחת אינו
 משמע אלא שנה מחוב השני שאינו אלא י"ב
 חודש ולכן המשכיר (שואל) [שוכר] אינו
 אלא י"ב חודש : והשכיר לו חודש שנה כ"י
 הכי אסוק רב נחמן נגמרה דמסקנה
 לן אי תפס לשון ראשון או לשון אחרון
 וקרקע בחוקק בעליה קיימת ופרטי'
 ואפילו נה בסוף חודש כולו למשכיר
 שהסמך לא עמד עשאו אלא מחמת
 החודש טול והעמד קרקע על חוקקו
 ומחלל על כול חברו וצריך להגלות לו
 שכר אכל נכך דכור נשלטים סאה
 כסבלו אי מוכר לך דראשון ראשון קנה
 החס משום דתפסו הלוך כל סאה
 וסאה כשנמדד לרשאו ואין בנו כה
 להוציא חזיו והעמד דבר על חוקקו ואין
 לעיל כסמך ר' סוף סוף י"א ולא דמי
 למדה נחלק בין חסר ק"י יקר לעיל דמי
 ר"ח סוף ט' דקרקע הוא ומחלקו כה
 הגדולים ולשם התבאר דכלל אחד מה'
 הלאשנות איבא קולא וחומר ועין שם :
 (טו) ובת"ב הרמב"ם וכן אם אחר
 נעמדה וכו' ע"ג נס

בטעמא חלל חמירין דהמשכיר מחוקק נקרקעו א"ע דהשוכר דר בו כגון להבעל
 הכות עומד לזמן זה השכיר לך ויכוס לו למחר הוא סוף הימנו והשוכר אומר
 סמך השכירי ולא תוכל להוציא אותו כל י"ג ואפי' יבי"ח צריך להודיע קודם
 כששור שנתנו חמירי או שאמר האוכר לזמן ארוך השכיר לך ו' ע"ט המשכיר
 נחמן כשנשנת הכות דקרקע בחוקק בעליה קיימת : (טז) נפ"ל שנים לתת
 שהשכיר וכו' . ס"פ השואל : ומ"ס נכס הרמ"ב וכו' ע"ט יג
 ואכינו וכו' . למד כן מדן השוכר את החמיר ומה שנבחר בסמיו י"ב א"ל
 הרא"ש מפרש כפ"י נכס' סוף החמירין (דף ע"ט) כ"ד וחס' י"ב בדמיו וכו'
 דמדלמדו גבי בית היבא דנפל אודל לה ולא אחר חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אלאה דבית שאני דליתו עומד למכור אלא להוסיף עליו ולחזור ויבטחו בבנין בית
 וכיון דל"ל בית זה ועל און למכור וגם לא קבל עליו להוסיף ויבטחו בבנין בית
 ואלו אלא בית זה כמו שהשכיר לו לזמן כל זמן שיוכל לו נפל אודל אכל
 חמור אינו עומד אלא למכור בדמיו ולכן חס' י"ב בדמיו ליקח יקה לשכור
 ישכור ומחלל למד הרא"ש כמשנה כלל ל"ה ס' ה' דלס' נתקלקל הקודם
 דמסקנה עומד הוא ליקחן לא ש"ך לזמן אודל ליה והמי להאוד הקודם
 הילכך חייב המשכיר ליתן עכ"ל הרא"ש והביאו רש"י כ"א וגרסה נפ"ל דלהרמב"ם
 מחלק דרוקא המשכיר לרכיבי הוא דלמירין חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אכל המשכירי למשק אפילו אם ליקח לא יקה וכו' ע"ט ע"ט וכו' אלא י"ב כ"י
 ע"י יחיה לדדיה נמי הא דלמד הכ"א אי נפל אודל ולא חמירין חס' י"ב דמי
 ע"ט

דברי משנה
 (ג) וכתב ג"י פרק השואל ר' ק"ל ע"א הו' דמסקנה לן היינו דרוקא ב' לישנות סמכותו חז' לוח לכו"ץ אחר עיקר הכוונה בפרשת ע"ל כתב הרשב"א
 בחיובו ב' הרמב"ם השוכר מלמד ב' דיינין דעשה כל חדיש ב' פשישים ונעמדה השנה וזו חדיש ב' השוכר והוא ב' יקרקע שבוהקת ב' קיימא דמינו ודמינו
 שלמד עמו מפרטו א"ח רג"ל דעשו שחומת שכירות השנה לומר עמו א"ץ לישנה דו ועד' שהמלמד בן חבירו שלא מרעו האב אין האב חייב לישלם לו כהם וע"ש והקפ"ס פ"י של"ד :
 (ד) וכתב הרמ"ם פ"י מהלכות שבויות וכן חרין בכל סילתא דלא עכידא נלתי :

בטעמא חלל חמירין דהמשכיר מחוקק נקרקעו א"ע דהשוכר דר בו כגון להבעל
 הכות עומד לזמן זה השכיר לך ויכוס לו למחר הוא סוף הימנו והשוכר אומר
 סמך השכירי ולא תוכל להוציא אותו כל י"ג ואפי' יבי"ח צריך להודיע קודם
 כששור שנתנו חמירי או שאמר האוכר לזמן ארוך השכיר לך ו' ע"ט המשכיר
 נחמן כשנשנת הכות דקרקע בחוקק בעליה קיימת : (טז) נפ"ל שנים לתת
 שהשכיר וכו' . ס"פ השואל : ומ"ס נכס הרמ"ב וכו' ע"ט יג
 ואכינו וכו' . למד כן מדן השוכר את החמיר ומה שנבחר בסמיו י"ב א"ל
 הרא"ש מפרש כפ"י נכס' סוף החמירין (דף ע"ט) כ"ד וחס' י"ב בדמיו וכו'
 דמדלמדו גבי בית היבא דנפל אודל לה ולא אחר חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אלאה דבית שאני דליתו עומד למכור אלא להוסיף עליו ולחזור ויבטחו בבנין בית
 וכיון דל"ל בית זה ועל און למכור וגם לא קבל עליו להוסיף ויבטחו בבנין בית
 ואלו אלא בית זה כמו שהשכיר לו לזמן כל זמן שיוכל לו נפל אודל אכל
 חמור אינו עומד אלא למכור בדמיו ולכן חס' י"ב בדמיו ליקח יקה לשכור
 ישכור ומחלל למד הרא"ש כמשנה כלל ל"ה ס' ה' דלס' נתקלקל הקודם
 דמסקנה עומד הוא ליקחן לא ש"ך לזמן אודל ליה והמי להאוד הקודם
 הילכך חייב המשכיר ליתן עכ"ל הרא"ש והביאו רש"י כ"א וגרסה נפ"ל דלהרמב"ם
 מחלק דרוקא המשכיר לרכיבי הוא דלמירין חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אכל המשכירי למשק אפילו אם ליקח לא יקה וכו' ע"ט ע"ט וכו' אלא י"ב כ"י
 ע"י יחיה לדדיה נמי הא דלמד הכ"א אי נפל אודל ולא חמירין חס' י"ב דמי
 ע"ט

בטעמא חלל חמירין דהמשכיר מחוקק נקרקעו א"ע דהשוכר דר בו כגון להבעל
 הכות עומד לזמן זה השכיר לך ויכוס לו למחר הוא סוף הימנו והשוכר אומר
 סמך השכירי ולא תוכל להוציא אותו כל י"ג ואפי' יבי"ח צריך להודיע קודם
 כששור שנתנו חמירי או שאמר האוכר לזמן ארוך השכיר לך ו' ע"ט המשכיר
 נחמן כשנשנת הכות דקרקע בחוקק בעליה קיימת : (טז) נפ"ל שנים לתת
 שהשכיר וכו' . ס"פ השואל : ומ"ס נכס הרמ"ב וכו' ע"ט יג
 ואכינו וכו' . למד כן מדן השוכר את החמיר ומה שנבחר בסמיו י"ב א"ל
 הרא"ש מפרש כפ"י נכס' סוף החמירין (דף ע"ט) כ"ד וחס' י"ב בדמיו וכו'
 דמדלמדו גבי בית היבא דנפל אודל לה ולא אחר חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אלאה דבית שאני דליתו עומד למכור אלא להוסיף עליו ולחזור ויבטחו בבנין בית
 וכיון דל"ל בית זה ועל און למכור וגם לא קבל עליו להוסיף ויבטחו בבנין בית
 ואלו אלא בית זה כמו שהשכיר לו לזמן כל זמן שיוכל לו נפל אודל אכל
 חמור אינו עומד אלא למכור בדמיו ולכן חס' י"ב בדמיו ליקח יקה לשכור
 ישכור ומחלל למד הרא"ש כמשנה כלל ל"ה ס' ה' דלס' נתקלקל הקודם
 דמסקנה עומד הוא ליקחן לא ש"ך לזמן אודל ליה והמי להאוד הקודם
 הילכך חייב המשכיר ליתן עכ"ל הרא"ש והביאו רש"י כ"א וגרסה נפ"ל דלהרמב"ם
 מחלק דרוקא המשכיר לרכיבי הוא דלמירין חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אכל המשכירי למשק אפילו אם ליקח לא יקה וכו' ע"ט ע"ט וכו' אלא י"ב כ"י
 ע"י יחיה לדדיה נמי הא דלמד הכ"א אי נפל אודל ולא חמירין חס' י"ב דמי
 ע"ט

בטעמא חלל חמירין דהמשכיר מחוקק נקרקעו א"ע דהשוכר דר בו כגון להבעל
 הכות עומד לזמן זה השכיר לך ויכוס לו למחר הוא סוף הימנו והשוכר אומר
 סמך השכירי ולא תוכל להוציא אותו כל י"ג ואפי' יבי"ח צריך להודיע קודם
 כששור שנתנו חמירי או שאמר האוכר לזמן ארוך השכיר לך ו' ע"ט המשכיר
 נחמן כשנשנת הכות דקרקע בחוקק בעליה קיימת : (טז) נפ"ל שנים לתת
 שהשכיר וכו' . ס"פ השואל : ומ"ס נכס הרמ"ב וכו' ע"ט יג
 ואכינו וכו' . למד כן מדן השוכר את החמיר ומה שנבחר בסמיו י"ב א"ל
 הרא"ש מפרש כפ"י נכס' סוף החמירין (דף ע"ט) כ"ד וחס' י"ב בדמיו וכו'
 דמדלמדו גבי בית היבא דנפל אודל לה ולא אחר חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אלאה דבית שאני דליתו עומד למכור אלא להוסיף עליו ולחזור ויבטחו בבנין בית
 וכיון דל"ל בית זה ועל און למכור וגם לא קבל עליו להוסיף ויבטחו בבנין בית
 ואלו אלא בית זה כמו שהשכיר לו לזמן כל זמן שיוכל לו נפל אודל אכל
 חמור אינו עומד אלא למכור בדמיו ולכן חס' י"ב בדמיו ליקח יקה לשכור
 ישכור ומחלל למד הרא"ש כמשנה כלל ל"ה ס' ה' דלס' נתקלקל הקודם
 דמסקנה עומד הוא ליקחן לא ש"ך לזמן אודל ליה והמי להאוד הקודם
 הילכך חייב המשכיר ליתן עכ"ל הרא"ש והביאו רש"י כ"א וגרסה נפ"ל דלהרמב"ם
 מחלק דרוקא המשכיר לרכיבי הוא דלמירין חס' י"ב בדמיו ליקח יקה וכו'
 אכל המשכירי למשק אפילו אם ליקח לא יקה וכו' ע"ט ע"ט וכו' אלא י"ב כ"י
 ע"י יחיה לדדיה נמי הא דלמד הכ"א אי נפל אודל ולא חמירין חס' י"ב דמי
 ע"ט

חשי המשפט הלכות חובר ומקבל שבה

שבה (א) החובר

שבה וכו' משנה שם ופ' דורע פשתן מכתש הארץ
הרבה ואינה חזרת לזרעה עד ז' שנים וכו'
ענפים של אילן סרק שקרוין שקמה שקמה לקורות
ולעשות קורות כמחוט מ' שנים הילכך זה שקבל שבה
זרעה פשתן ואין לו בקורת שקמה: דלאו
לדעתה לקורות נחית אלא לזרוע אוהבה:
ואפילו נשנה וכו'. פירוש א"פ דאיכא
למימר לדעתה דהך שבה נחית כיון
שאלו אילני זה שנתן פירות קמ"ל דלא נחית
כלל אלא לדעתה דזרעה ופליגי בה
אזני רבא והלכה כרבא דלחמר הכי:
ומ"ש בין אם ירד לתוכה (בחזן) [בסוף]
שבע וכו'. כ"כ הר"מ"ם לשם:

(ג) קבר
השדה הזרעה וכו' עד
סוף הסיומן. מיתרא
לדמורתי שם וע"פ ס' ה'ה'ה'ה' ומנילו ב"י:
המקבל

שלישית או רביעית קוצצה כשישלימו לה שבע שהרי יגדלו
לכשיצא ממנה עד שיהווהו לכמו
שהיה כשירד לתוכה ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה
אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ)
קבל השדה לזרעה ואם עלו במקום הראוי לזרעה
אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו
היה נמשך שמיין לאילנות כאילו נמשך
ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ
לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו
אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע
ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

המכחיש כגון משעורין לחמין ומתבואה לקטנית אבל בקבלות
יכול מקבל לשנות לדבר המכחיש אם הוא טוב יותר
ואינו יכול לשנות לדבר שהוא פחות אפילו אם אינו
מכחיש כל כך כד"א בא"י אבל בבבל וכווצא בה שהיה
לחה יכול לשנות לשנות: סאיזה מין שררצה:

(ה) שבה החובר
שדה מחבירו לפחות משבע שנים לא
יזרעה פשתן ואין לו בקורת שקמה
שכשקוצצין אותה אינה חזרת לכמו שהיתה עד אחר ז'
שנים ואפי' בשבח שהשביחו הענפים כעודן בשרותו
אין לו קבלה לו שנים יכול לזרוע שנה ראשונה פשתן
וקוצצין קורת השקמה בין אם ירד לתוכה בסוף
שבע משקוצצה בין אם ירד לתוכה בשנה

שלישית או רביעית קוצצה כשישלימו לה שבע שהרי יגדלו
לכשיצא ממנה עד שיהווהו לכמו
שהיה כשירד לתוכה ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה
אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ)
קבל השדה לזרעה ואם עלו במקום הראוי לזרעה
אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו
היה נמשך שמיין לאילנות כאילו נמשך
ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ
לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו
אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע
ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

המקבל

שהרי בעלים חולקין און לו בקורת שקמה עץ סרק הוא וקוצצין ענמיו לקורות הבנין והם חוזרים וגדלים ומחוט מ' שנים
אין נשאוין קורות הילכך קבלה לפחות
מ' שנים לא יקון קורות שבה דלאו לדעתה לקורות נחית: ומה שאמר ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ) קבל השדה לזרעה
ואם עלו במקום הראוי לזרעה אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו היה נמשך שמיין לאילנות
כאילו נמשך ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

דרכי משה
ש"כר (א) וכו' פ' המקבל דף ק"ד ע"א ודבריו דחלי בדיקתו יש לנו רין בבל:
ש"בה (א) ותימן בה ב"י ס'ק המקבל:

שבה (ב) החובר

שדה מחבירו לפחות משבע שנים לא
יזרעה פשתן ואין לו בקורת שקמה
שכשקוצצין אותה אינה חזרת לכמו שהיתה עד אחר ז'
שנים ואפי' בשבח שהשביחו הענפים כעודן בשרותו
אין לו קבלה לו שנים יכול לזרוע שנה ראשונה פשתן
וקוצצין קורת השקמה בין אם ירד לתוכה בסוף
שבע משקוצצה בין אם ירד לתוכה בשנה

שלישית או רביעית קוצצה כשישלימו לה שבע שהרי יגדלו
לכשיצא ממנה עד שיהווהו לכמו
שהיה כשירד לתוכה ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה
אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ)
קבל השדה לזרעה ואם עלו במקום הראוי לזרעה
אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו
היה נמשך שמיין לאילנות כאילו נמשך
ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ
לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו
אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע
ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

שהרי בעלים חולקין און לו בקורת שקמה עץ סרק הוא וקוצצין ענמיו לקורות הבנין והם חוזרים וגדלים ומחוט מ' שנים
אין נשאוין קורות הילכך קבלה לפחות
מ' שנים לא יקון קורות שבה דלאו לדעתה לקורות נחית: ומה שאמר ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ) קבל השדה לזרעה
ואם עלו במקום הראוי לזרעה אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו היה נמשך שמיין לאילנות
כאילו נמשך ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

פרשה

מיומן ובגמול רש דף ק"ו גרסוין משני ב"י [עיי' לע' בגמרא בבב"א] כן הוא גרסת רש"י
הר"מ"ם ורבינו יעקב ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
שארם כ"כ ששה רש"י ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
גם הוכחנו כן בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת
דבריו רש"י ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
לדמורתי ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
לדעתו כ"י הוא"ש שאלו שם דף ק"ד ופ' ואלו לביכוס מרש ששולל פחות וירעב הוא ובני ביתו:
אלו בבבל כ"י הוא"ש שאלו שם דף ק"ד ופ' ואלו לביכוס מרש ששולל פחות וירעב הוא ובני ביתו:
ורש"י הר"מ"ם ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
בשאר חרזת סיון כ"י וכו' י"ד ש"ל מ"ן בבל יש לו לענין זה ע"ש:

ס' שבה (א) החובר
שדה מחבירו לפחות משבע שנים לא
יזרעה פשתן ואין לו בקורת שקמה
שכשקוצצין אותה אינה חזרת לכמו שהיתה עד אחר ז'
שנים ואפי' בשבח שהשביחו הענפים כעודן בשרותו
אין לו קבלה לו שנים יכול לזרוע שנה ראשונה פשתן
וקוצצין קורת השקמה בין אם ירד לתוכה בסוף
שבע משקוצצה בין אם ירד לתוכה בשנה

שלישית או רביעית קוצצה כשישלימו לה שבע שהרי יגדלו
לכשיצא ממנה עד שיהווהו לכמו
שהיה כשירד לתוכה ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה
אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ)
קבל השדה לזרעה ואם עלו במקום הראוי לזרעה
אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו
היה נמשך שמיין לאילנות כאילו נמשך
ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ
לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו
אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע
ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

פרשה

מיומן ובגמול רש דף ק"ו גרסוין משני ב"י [עיי' לע' בגמרא בבב"א] כן הוא גרסת רש"י
הר"מ"ם ורבינו יעקב ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
שארם כ"כ ששה רש"י ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
גם הוכחנו כן בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת וגם בר"ם קמ"ב בפרשת
דבריו רש"י ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
לדמורתי ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
לדעתו כ"י הוא"ש שאלו שם דף ק"ד ופ' ואלו לביכוס מרש ששולל פחות וירעב הוא ובני ביתו:
אלו בבבל כ"י הוא"ש שאלו שם דף ק"ד ופ' ואלו לביכוס מרש ששולל פחות וירעב הוא ובני ביתו:
ורש"י הר"מ"ם ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק ורבינו יצחק
בשאר חרזת סיון כ"י וכו' י"ד ש"ל מ"ן בבל יש לו לענין זה ע"ש:

ס' שבה (א) החובר
שדה מחבירו לפחות משבע שנים לא
יזרעה פשתן ואין לו בקורת שקמה
שכשקוצצין אותה אינה חזרת לכמו שהיתה עד אחר ז'
שנים ואפי' בשבח שהשביחו הענפים כעודן בשרותו
אין לו קבלה לו שנים יכול לזרוע שנה ראשונה פשתן
וקוצצין קורת השקמה בין אם ירד לתוכה בסוף
שבע משקוצצה בין אם ירד לתוכה בשנה

שלישית או רביעית קוצצה כשישלימו לה שבע שהרי יגדלו
לכשיצא ממנה עד שיהווהו לכמו
שהיה כשירד לתוכה ופרש"י דזה לא איירי אלא בהכירות
אבל בקבלות יזרעה בה מה שזרעה
אפי' תוך ז' כיון שיש לו לבצע השדה חלק בו: (פ)
קבל השדה לזרעה ואם עלו במקום הראוי לזרעה
אם אמר שחפץ במה שעלו בה אילנות ואפי' אם לא עלו
היה נמשך שמיין לאילנות כאילו נמשך
ונתן לו שוויים כשיצא ממנה אבל אם אמר שיותר היה חפץ
לזרוע במקום האילנות ממה שחפץ
באילנות רואין את האילנות אם היה בענין שאם יעקרו
אותן יהיו ראויין ליטע (בו) במקום אחר
צריך ליתן לו בשבילים דמי נטיעות העומדים ליטע
ואם אינן ראויין ליטע אינן נותן לו אלא דמי עצים:

חשן המשפט הלכות חכר ומקבר שבת של

והכוונה לדומדומין כמה ראוי ליעשות ואינו מנכה לו כחשא דארעא והכי הוא ומשמעת הפוסקים דנותן לו כפי שראוי ליעשות לא פחות ולא יותר והכי נקטינן ודלא כתלמודי הרשב"א:

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן וכו'. תוספתא כתבה ה"ר"ט

החזקל גבי ה"ה שחלף (דף ק"ט) וכתבו תלמודי הרשב"א ופי' התוספתא דה"ק לא יאמר לבניו וכו' אם נחנקל אביהם כל שכרו און בעל השדה יכול לומר תנו לי מה שאכל אביהם יתר על מה שעשה לפי שהם יכולין לומר לו אהני נגמרו עבודתו מאחר שכבר נחנקל אביהם כל השכר וכן אם לא נחנקל אביהם כלום אין הבנים יכולים לומר לו מנו לנו עבודתו ונשלים אותה וכן לנו זה שפסקת עמו חלף שמין מה שעשה האב ונתנין קמ"ל לומר להם אין לי חשזון עם כל אדם אלא עמו וכו' ע"ל ומייתי ליה ד"י בסיון קע"ו סליה וע"ש מ"ב ע"ד ד"ן זכ:

אעבד אשלים נמיטובא דהסא לא נזים בעלמא אוא דקא נזים: ומו"ז וכמו דלך כתב לו דמי ושלם לו לפי מה שראוי לעשות כ"כ שם ה"ר"ק דלא אמר רבא דהוי אסמכתא אלא מאי דנזים אבל שיעור מאי דאזכיר לא הוי אסמכתא ומו"ז דאוסוף על שיעורא דר"הוי דנזים אלא דהוי אסמכתא ולא שענד נפשיה אבל שיעורא דר"הוי לנשות איתא בכלל חלפא זוי שעבדו משענד נפשיה ומייתי ביה וביבא רחוקא לדבר וכן פסק הרמב"ם ב"ב ה"ה ופ"ט שר"א חלק על ראיות משום דכיון דה"ל דכיון שחננו לכתוב כן אף אם לא כתב מחוייב לשלם מאי דאספיד הילכך ה"ל כשחנקל דכרו העמודה על דמי וישלם מאי דאספיד עיין ב"ב:

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכן ה"ל לא יאמר לו תן לי מה שעשה אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

שבת (א) המקבר שדה מחבירו לזמן ידוע וכו' לא יאמר לכן תן לי מה שאכל אביך וכו' בפרק המקבל (קט.) רב יוסף ה"ל ה"ה שחלף שכר עבד חמש חמנותא ח"ל אי ניחא לכו דאספידו שתיכיו מוטב וחי ל"ל מסלקא לכו בלא שחלף דאמר רב יהודה ה"ה שחלף דשכר מסלק' ליה בלא שחלף ולאו מילתא היא וכו' ה"ר"ט ולא מילתא היא פירוש ה"ה דקאמר מסלקין ליה בלא שחלף אבל אי בני יידי ל' שחלף ומסלק ליה דמינו מוזיל להירישו לבניו והכי איתא בתוספתא דפרקין המקבל שדה מחבירו לא יאמרו לו תנו לנו מה שעשה אבותינו אלא שמין ונתנין לו וכו' הרמב"ם אחד מן השותפין או מן המתעסקין שמת בעל השותפות או העסקא אפי' החט לזמן קצוב וכו' ה"ה באו"ט (א):

ה"ה באו"ט (א):

ה"ה באו"ט (א):

ה"ה באו"ט (א):

שומעין לו כהנהנה שכתפתי כמותך חמיסו נפ חקנבל עליו ואלו פינך את סכרך ואלו טעם את שן פון שומעין לו : ומה שאמר בשם הרמ"ה ד"ל דוקא דעבר חשיבה לו כהנהנה וכו' דברים נטונים כמעטם הם : (ב"ח) נהנה ונחזה חייסותיה בה"ס משפטיהו : ומה דקתן השומר את המעלה שיעשה בשכרך אין שומעין לו דוקא בתנאי וקש דהוה מדי דמיכר הוא אבל כדבר שאב"ל בנ"ג במהות ויבואה בה שומעין לו ע"ל . א ומה דקתן לו מנין לו ולא עדי אלא שרומעין עמוה"ס ש"קדוהו הוי חרובותיה : ומ"ס ואם שכו לשמור לו דבר של הפקר וכול למור לו פול מה שעשית בשכרך לפי שעדיין לא זכר בו בע"ה ויולך הוא ויזכה בו וכתב הרמ"ה הגי מילי דליכא מידי אחרינא נבי בע"ה לאישתלמוי מיניה אבל או איכא מידי אחרינא לביה לאשתלמוי מיניה או מידי דקפין עליה וזכינו מפי אין שומעין לו ואין נראה דמטעמא שיכול למור לו פול מה שעשית בשכרך כיון שעדיין לא זכה בו בע"ה נמצא שאין עליו חיוב שכר לכך יכול למור פול מה שעשית בשכרך הילכך שאין אם יש לו הרבה שיכול לומר לו כן : (ו) השוכר הפועל ונאחז באנגריא לעבודת המלך אינו יכול למור לו דמיני לפיכך אלא אינו נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו :

ואם נתרצה הפועל ליפלו בשכרו ואח"כ הור בו הבעל הבית אין שומעין לו וכתב הרמ"ה דוקא דעבר משיכה או הנבחה דאי לאו הכי במאי קני אבל הואי אי קאי ברשותיה הפועל אי נמי נקמ ליה אבתפיה לא בעי משיכה אדרייתא והא שכו לשמור לו דבר של הפקר יכול למור לו פול מה שעשית בשכרך לפי שעדיין לא זכה בו בע"ה ויולך הוא ויזכה בו וכתב הרמ"ה הגי מילי דליכא מידי אחרינא נבי בע"ה לאישתלמוי מיניה אבל או איכא מידי אחרינא לביה לאשתלמוי מיניה או מידי דקפין עליה וזכינו מפי אין שומעין לו ואין נראה דמטעמא שיכול למור לו פול מה שעשית בשכרך כיון שעדיין לא זכה בו בע"ה נמצא שאין עליו חיוב שכר לכך יכול למור פול מה שעשית בשכרך הילכך שאין אם יש לו הרבה שיכול לומר לו כן : (ו) השוכר הפועל ונאחז באנגריא לעבודת המלך אינו יכול למור לו דמיני לפיכך אלא אינו נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו :

שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו : (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו : (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו : (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

לכמה דמיני נותן לו אלא כפי מה שעשה עמו : **שרו (ה) פועל העושה מלאכה לבע"ה דרי זה אוכל ממה שהזא עושה אמילו אינו מויו לא ידיו ולא נדלו רק נושא על כתפו :** (ז) ומידו אם חסמו שלא לאכול פמור ופירש רש"י ב"ן א"ם קצין עמו שרו יאכל ב"ן שחסמו בעל כרחו ודוקא לענין מלקת קאמר שהזא אמיל אכל לאמורא איכא א"ם חסמו

חשן המשפט הרכות פועלים שלו

לחתימו א"ל שאהה מנוה על חתימו ולא מיידי ק"ו אלא מיידי דכפושך הלך
 חמתייה דלא נפקא לן חמפנך אלא המליך לא לךי אכל חיבורא ודאי חיוב
 תי'ו כילז ופי' זו ס"ל לרבינו כיון דחיבורא חיוב חיוב דלא תידי (דף
 ז"ל) החוסם את הפרה הם זה לוקה ומשלים ואקשינן י"א אינו לוקה ומשלים
 דה"ל כ' רשעית וכתיב כדו רשעית ואסוק
 רב פפל חמפת חטיבה אחיובי לה
 נמונוהיה ומלקא לא לךי עד שעת
 סיחמה וכו' רבינו בסיומ' ס"ה ס"ה א"כ
 דה"ל דלנו לוקה פטעט דמשלם אם
 הסמו נע"כ ופי' מביא רביה רמיה דכ"כ
 הרמ"ה דנע"כ לא מני לחיובם וכו' :
 (ג) **בר"א** שאולכו וכו' משנה סס (דף
 פ"ו ונדף פ"ט) ת"ר דש
 מה דש דבר שהיה גידולי קרקע וכו' .
 והוספתו כתבו וז"ל גירוש נכל מערבינ'
 חטיב ז"ח גדולי קרקע דררשו ונתח הכפך
 נצקר ונלאן מה הפירש במפורש פירי
 חפירי וגידולי קרקע הםה קרי להו גידולי
 קרקע לפי שציונין מן הקרקע אכל הכה
 מתיק חובי חולב ונמנן דלא חוי ככלל
 דש שהיה גדל ונמנן מן הקרקע עכ"ל .
 ומ"ש קודם שיגמר סוף המלכה המחייבת
 לאותו קודם האחרון שבו פירוש כגון חטיב
 סוף פ"ט וכו' והכי שביקנה התם (דף פ"ט
 סוף פ"ט) ומ"ש ואפילו המנכס בכללים
 סס (דף פ"ט) : (ד) **כתב** הרמ"ס
 וכו' ומיני טעמי וכו' עיני ככ"י
 האריר להביא דעת הגדולים בזה :
 (ה) **העושה** תמלוט וכו' ואפילו
 האירונה וכו' . ה"א

התם (דף פ"ט) מידי מעשר קא גרים
 גמר מלכה קא גרים ופר"ש מלכה קא גרים
 נלא זמן מעשר וכו' . וכו' כהו' והודל בתמרים אע"פ דליכא מעשר אלא
 מדרבנן חמשה גמר מלכתו למעשר כיון דלוי הוה כהו מעשר מדאורייתא הוה
 אלונין נקר גמר מלכתו למעשר עכ"ל . ובמקצת ספרי רביט כתוב כאן הסוכר
 הפועל

החמו בעל ברהו וכו' הרמ"ה דבעל ברהו לא מצי למחסמיה ואם
 הסיב היה שלא פדעוהו שלוחי בשלם מלכי לא לךי : (א) בר"א
 שאובל כשהוא עושה בגדולי קרקע במחובר בשעת נמר מלאכה
 כגון כוצר בענבים ומוסק בותים ואורה בתאנים וגודר בתמרים
 ובהלוש מן הקרקע קודם שיגמר סוף מלאכה המחייבת אורו בחיוב
 אהרון שבו אבל העושה דבר שישן גדולי קרקע כגון החולב
 והמגבן והמסבין אינו אובל וכן העושה במחובר שלא בשעת נמר
 מלאכה כגון העורר בגפנים או מבכה שרשי האילנות ואפי' המנכס
 בבצלים ושומים כגון שעוקר את הקטנים מן הגדולים לא יאכל מהם
 ואע"פ שהוא נמר מלאכה הקטנים שעוקר המלאכה לצורך הגדולים
 להרחיב להן ועדיין לא נגמר מלאכתן : (ב) הרמ"ס העושה במחובר
 כגון כוצר וקוצר אינו אובל אלא כשיגמור עבודתו כגון שיבצור ויתן
 לסל עד שימלאנו וינפץ הסל למקום אחר ויהזור ויבצור וימלאנו אינו
 אובל אלא אחר שימלא הסל ע"כ ואינו יורה למה לא יאכל בעוד
 שמתעסק בבצירה וקצירה אלא אחר וורה אלא כדבר בעוד
 נגמרה מלאכתו אבל העושה דבר שנגמרה מלאכתו יכול לאכול כ"ז
 שמתעסק בו : (ג) העושה בתלוש לאהר שנגמרה מלאכתו למעשר
 כגון בודל בתמרים ובגוררות אינו אובל שכל דבר שאין אחר
 חיוב מעשר חיוב אחר כגון תאנים וענבים לאחר שנתחייבו
 במעשר אינו אובל ממנו ובדבר שיש בו חיוב אחר כגון חמין
 העומדין

עשיית המלכה אחרו שאולכו כעוד
 בהחיות הכל שטופו לגת וכו' עוד הרמ"ס פסק הנוכר המנכס מתמכרת
 ואובל בשעת מלכה הרי זה עובר בלא תעשה שנמנו ומרמז על תיף וכו' חטי
 המנועה למדו שכל זמן שהוה עוסק בקצירה לא יציק מרמז למכירתו וכן כל
 דיוה כזה עכ"ל וכתב ה"ה בהשגות ח"ח דבריו הללו חין לרס שורש ובסיפרי
 כרוס קטפת מלינות נדך שנה יחא קוצר כמגל וחובל ומרמז לת תיף בשעת
 שאהה מינף חרמט על קמת נע"ה ולא חמני נישול מלכה אלא שלה יעשה אכילתו קבע כעין מלכתו ע"כ . והרמ"ן ז"ל פירש בהרייתא שאין הכוונה חמל
 לעצמו עוד ושיקשקו או מנכס בעצמים שאינן עושין בגמר מלכה שאינן חוללים כהו שמתכר נגמ' וכו' על דברי רבינו וכדומה לו שטעם בקצירה בהרייתו ח
 נכסותיו ור"ש פירש השנה שסכאח על המלכה כן וכו' לא אחרו שאולכו חטע עוסק במלכה אלא שישב ואלכ נומר הרי מעשהו חת עלמי זה וגמ'
 נעמתי עכשו אשכ לי זה וסונו וקרויים דבריו לדברי רבינו עכ"ל : ומלמדי הרש"ח הכיחו מפשט דמתי' דוכולן לא חמרו חמס בשעת גמר מלכה דיעקר הכינת
 פועל מן התורה הוה בשעה שמתעסק במלכה נע"ה ואלה כדברי הרמ"ס וקרא דמרמז לת תיף לחו חמרה לחוככו הוה חמס חמרה קקור שלח יקוצר וימכר מנכ
 קושק וימכר ויבאח דבסיפרי ה"ק דקרא בשעה שאהה מינף חרמט עסקין וקאחר דקושק . ואובל כדאמרי' ליעל בשעת חרמט חמל חמול וי"א
 תייה חמל כי תיקא כדבר רעך יכול לעולם תלמוד לומר ואל לך לא חתן בשעה שאהה נומן נכליו על דברי רבינו ומייה הכינתו הרי"ה גרים
 נמחתינו וכו' לא חמרו אלא בשעת גמר מלכה ולא לחימרה דלנו אובל אלא בשעה שמתעסק במלכתו חמל עד שעת גמר מלכה קאחר שהוה מוכל כגון בשעה
 שצורק ופועל לאסוקי אחר שנגמרה מלכתו חמל וקדקתני סיפא ובחמור כשפאח מוקרת שפירטו עד שהיה מוקרת עכ"ל : (ה) **העושה** תמלוט וכו' חמני חמור
 מלכתו למעשר כן בול בתמרים ובגוררות אינו אובל שכל דבר שאין אחר חיוב מעשר חיוב אחר כגון תאנים וענבים לאחר
 חמנו ובדבר שיש בו חיוב אחר כגון חטים העומדים לעשות פת שחייבת בחלה אובל עד שיגמור מלכתו להחייב בחלה ולאחר מכן אינו מוכל שם כדברייתא
 (פ) . ובגמרא והתם וליף לה מקרא ומ"ש ואפילו האירונה גמי שחין חיוב נמנן כיון שנגמרה מלכתו במקום שיש חיוב מעשר הפתם נמני לא ימכר :

מחירו

התם (דף פ"ט) מידי מעשר קא גרים
 גמר מלכה קא גרים ופר"ש מלכה קא גרים
 נלא זמן מעשר וכו' . וכו' כהו' והודל בתמרים אע"פ דליכא מעשר אלא
 מדרבנן חמשה גמר מלכתו למעשר כיון דלוי הוה כהו מעשר מדאורייתא הוה
 אלונין נקר גמר מלכתו למעשר עכ"ל . ובמקצת ספרי רביט כתוב כאן הסוכר
 הפועל

החמו בעל ברהו וכו' הרמ"ה דבעל ברהו לא מצי למחסמיה ואם
 הסיב היה שלא פדעוהו שלוחי בשלם מלכי לא לךי : (א) בר"א
 שאובל כשהוא עושה בגדולי קרקע במחובר בשעת נמר מלאכה
 כגון כוצר בענבים ומוסק בותים ואורה בתאנים וגודר בתמרים
 ובהלוש מן הקרקע קודם שיגמר סוף מלאכה המחייבת אורו בחיוב
 אהרון שבו אבל העושה דבר שישן גדולי קרקע כגון החולב
 והמגבן והמסבין אינו אובל וכן העושה במחובר שלא בשעת נמר
 מלאכה כגון העורר בגפנים או מבכה שרשי האילנות ואפי' המנכס
 בבצלים ושומים כגון שעוקר את הקטנים מן הגדולים לא יאכל מהם
 ואע"פ שהוא נמר מלאכה הקטנים שעוקר המלאכה לצורך הגדולים
 להרחיב להן ועדיין לא נגמר מלאכתן : (ב) הרמ"ס העושה במחובר
 כגון כוצר וקוצר אינו אובל אלא כשיגמור עבודתו כגון שיבצור ויתן
 לסל עד שימלאנו וינפץ הסל למקום אחר ויהזור ויבצור וימלאנו אינו
 אובל אלא אחר שימלא הסל ע"כ ואינו יורה למה לא יאכל בעוד
 שמתעסק בבצירה וקצירה אלא אחר וורה אלא כדבר בעוד
 נגמרה מלאכתו אבל העושה דבר שנגמרה מלאכתו יכול לאכול כ"ז
 שמתעסק בו : (ג) העושה בתלוש לאהר שנגמרה מלאכתו למעשר
 כגון בודל בתמרים ובגוררות אינו אובל שכל דבר שאין אחר
 חיוב מעשר חיוב אחר כגון תאנים וענבים לאחר שנתחייבו
 במעשר אינו אובל ממנו ובדבר שיש בו חיוב אחר כגון חמין
 העומדין

עשיית המלכה אחרו שאולכו כעוד
 בהחיות הכל שטופו לגת וכו' עוד הרמ"ס פסק הנוכר המנכס מתמכרת
 ואובל בשעת מלכה הרי זה עובר בלא תעשה שנמנו ומרמז על תיף וכו' חטי
 המנועה למדו שכל זמן שהוה עוסק בקצירה לא יציק מרמז למכירתו וכן כל
 דיוה כזה עכ"ל וכתב ה"ה בהשגות ח"ח דבריו הללו חין לרס שורש ובסיפרי
 כרוס קטפת מלינות נדך שנה יחא קוצר כמגל וחובל ומרמז לת תיף בשעת
 שאהה מינף חרמט על קמת נע"ה ולא חמני נישול מלכה אלא שלה יעשה אכילתו קבע כעין מלכתו ע"כ . והרמ"ן ז"ל פירש בהרייתא שאין הכוונה חמל
 לעצמו עוד ושיקשקו או מנכס בעצמים שאינן עושין בגמר מלכה שאינן חוללים כהו שמתכר נגמ' וכו' על דברי רבינו וכדומה לו שטעם בקצירה בהרייתו ח
 נכסותיו ור"ש פירש השנה שסכאח על המלכה כן וכו' לא אחרו שאולכו חטע עוסק במלכה אלא שישב ואלכ נומר הרי מעשהו חת עלמי זה וגמ'
 נעמתי עכשו אשכ לי זה וסונו וקרויים דבריו לדברי רבינו עכ"ל : ומלמדי הרש"ח הכיחו מפשט דמתי' דוכולן לא חמרו חמס בשעת גמר מלכה דיעקר הכינת
 פועל מן התורה הוה בשעה שמתעסק במלכה נע"ה ואלה כדברי הרמ"ס וקרא דמרמז לת תיף לחו חמרה לחוככו הוה חמס חמרה קקור שלח יקוצר וימכר מנכ
 קושק וימכר ויבאח דבסיפרי ה"ק דקרא בשעה שאהה מינף חרמט עסקין וקאחר דקושק . ואובל כדאמרי' ליעל בשעת חרמט חמל חמול וי"א
 תייה חמל כי תיקא כדבר רעך יכול לעולם תלמוד לומר ואל לך לא חתן בשעה שאהה נומן נכליו על דברי רבינו ומייה הכינתו הרי"ה גרים
 נמחתינו וכו' לא חמרו אלא בשעת גמר מלכה ולא לחימרה דלנו אובל אלא בשעה שמתעסק במלכתו חמל עד שעת גמר מלכה קאחר שהוה מוכל כגון בשעה
 שצורק ופועל לאסוקי אחר שנגמרה מלכתו חמל וקדקתני סיפא ובחמור כשפאח מוקרת שפירטו עד שהיה מוקרת עכ"ל : (ה) **העושה** תמלוט וכו' חמני חמור
 מלכתו למעשר כן בול בתמרים ובגוררות אינו אובל שכל דבר שאין אחר חיוב מעשר חיוב אחר כגון תאנים וענבים לאחר
 חמנו ובדבר שיש בו חיוב אחר כגון חטים העומדים לעשות פת שחייבת בחלה אובל עד שיגמור מלכתו להחייב בחלה ולאחר מכן אינו מוכל שם כדברייתא
 (פ) . ובגמרא והתם וליף לה מקרא ומ"ש ואפילו האירונה גמי שחין חיוב נמנן כיון שנגמרה מלכתו במקום שיש חיוב מעשר הפתם נמני לא ימכר :

פרישה

פרישה

פרישה

פרישה

הרדשי הגהות

קטנליה ע"ג דישה מוא ולא איפשטא ודעו דלולתי כה לחומרה דמסיקה דלוריהא
 הוא ופשיטא דלא לקי מסיקה וכיון דלמקוח חין לט בומן מה לא ה"ל לריט
 יכחוב אינו לוקח אלא שנתן אחר דברי הרמב"ם ר"ל בסוף ה' שכיחה ויש לתמוה
 על ריבוי השמיטה עומד כנה מחזק ושמה יס למד דלא השק דמחלה הוא נלמד
 תשאר דברים שזכורים ועל הרמב"ם ז"ל
 יש לתמוה עתה שכתב הרצ"ח לה ארי מחזק
 ככלל ענה דאינו לוקח עליהם וכיון
 דאחרתין נהגו בגמ' דחסימה מעלייתא היא
 לא סיה לכתוב זאת בכללם ונראה לי
 ש"ס הם ונרצח לנתיב רצח לה ארי
 מחזק : (ט) **ומה** שאמר אבל האור
 רשאי להאכילה מקישי עמדי כדי
 שלא חלכל הרבה מן הדישה ורשאי בעל
 הבית להרעינה כדי שחלכל הרבה מן
 הדישה ברייתא שם :
 (יז) **היה** לה לפרט חולי משיים וקשה
 לה שחלכל הרבה מן הדישה
 ויחד להמכה וכו' שם כעו מרוב עת
 הינה לזכולה ומתרות מה משום דמעלי לה
 הוא וכו' לא מעלי לה לא דלמחא משום
 דחוס ומעטרה וכו' חזיה ומעטרה אמר
 רב עשה נתיבות וכו' שמה מיהא משום
 דמעלי לה הוא שמה מיהא ופירש רש"י
 ומתרות. חולי משיים שהשיה קאים לה :
 (יח) **שעורים** שהשור פנה נתיבות
 ומייבשים אותם

הוא נלמד משאר דברים שזכור ע"ל . ולא נהירא דלמה לו לריטו ללמדו מחלה
 כיון דלמחלה נופיה לא למדו אבל נראה נכון כיון דאיכה דגרסי עמד כנה מחזק
 מוא אבל העמד לא מקריעה ליה דשמיטה דחסימה מעלייתא הוא ואיכה דגרסי
 העמד כנה מחזק מוא אבל עמד כנה מחזק לא קריעה ליה דשמיטה דלמחלה
 חסימה היא וכדכתבו הקוספות להדיא
 לכן חפני חלוף גרסאות נסתלק ריטו
 כהלכה זו והשמיטה . עמד כנה בית יוסף
 דעל הרמב"ם יש לתמוה שכתב הרצ"ח לה
 ארי מחזק ובגמרא אמרין דחסימה
 מעלייתא היא וז"ל טענות מוסר הוא וז"ל
 רצח לה ארי מחזק ע"ל . אבל לטון
 הרמב"ם לא חששו הכי שרי כחז וז"ל
 יש לה קון בפיו דש כה והרי אינה
 אוכלת הרצ"ח לה ארי מחזק או אכרצח
 כנה מחזק הרי שמה וכו' . ופ"ה
 ט"ס היה לו לכתוב רצח לה ארי מחזק
 עס ישג לה קון בפיו כנה מחזק וימור
 ישג לה קון בפיו רצח לה ארי מחזק דש
 כה והרי אינה אוכלת הרצ"ח כנה מחזק
 וכו' . אבל נראה דכן היתה גירסת
 הרמב"ם דלא פריך תלמודא אלא האסויב
 לה קון בפיו חסימה מעלייתא ה"ה אבל
 אכרצ"ח לה ארי מחזק והעמדה לה כנה
 מחזק לא פריך מדי . דכיון דאינו עשה
 מעשה בגוף הפרה נהיה דקריעה ליה
 כה ולכן מיכר הרב שמי בפיות אלו

בתורה אחת וכתבם כנה מחזק ע"ל . ולכן כאן ט"ס :
שלט (ח) **מצוה** לקח שכר שציר כוחו ולא חזרו עובר בלאו פ"ה
 דכ"י מירושלמי חז"ל לקח כוחו כדרכיו כוחו קמן שכר
 ופ"ה פטנו לטון ביותו פירוט כוחו בין שציר יוס בין שציר ליה מחזק הוא לקח
 שכירותו כוחו ולא חזרו עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 עובר משום לא קנה עליו השם עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 מדרבי שמעון אבל הרמב"ם רש"י משכירות כתב מזהו לקחו כוחו שגמ' ביותו
 קמן שכיר וכו' ולא חזרו עובר בלאו העשה שגמ' ולא קנה עליו השם ומיהא חפני
 מה חפני דכדכרו הכתוב סוה שז"ה ככיר ליה וחד מהכתוב הכתוב שז"ה ככיר
 יוס וז"ל ה' הנגזר ואף על פי שכתבנו ה"ה הוא שכירות ה"ה הוא שכירות שז"ה ריש
 לומר שגליה עובר אף בשל יוסיונים עובר אף בשל ליה זה וזה שפ"ה ואמר דעשה
 דכוחו קמן שכר הוא על כל שכיר ולמטה יקבאר ע"ל . ואיכה לירצח דכחן
 כח רצ"ח וז"ל חזרו עובר בלאו דמשמע דאינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 הרמב"ם לדעו עובר בלאו שגמ' ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 ע"ש עובר כ"ל לחזן גם דרמב"ם יש להקשות כן יש לומר דאחריו היינו עובר
 בלאו חמקן לי ויחד חמקן וזה אינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 דאינו עובר ולא נהולו אלא הכתוב דכיון דלמחר לא נמחו קן לי נמי יש כן כיר
 ואינו נותן לך אי נמי לא שכתבך משולם דהו עשוק וגו' וליכך עובר בכל ה'
 לאון ועיין דברק המקביל (דף ק"ה) אצל חז"הו עשוק פ"ה גז :
 (ג) **וער** שכר קרקע כתב הרמב"ם וכו' סי' דמכתוב לא עשוק שכר עני
 ואינן מחזיקין לו מגדך אש ככרצ"ח נשעירך דרשינן מישעש אש
 שצ"ח ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 כח חמקן לרשות בזהו וכלים מ'ל ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 עבר שכר קרקע ודרישין לה דאש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 ארצ' קרקע אצל חין ככלל דרש"ה ו ארצ' עמדה דשכר קרקע אינו עובר : (ג) **ומיני**
 בשכירות יוס ויש חזק בשכירות ליה ע"ל . אבל מדרבי ה"ה
 שכתבו

הוא נלמד משאר דברים שזכור ע"ל . ולא נהירא דלמה לו לריטו ללמדו מחלה
 כיון דלמחלה נופיה לא למדו אבל נראה נכון כיון דאיכה דגרסי עמד כנה מחזק
 מוא אבל העמד לא מקריעה ליה דשמיטה דחסימה מעלייתא הוא ואיכה דגרסי
 העמד כנה מחזק מוא אבל עמד כנה מחזק לא קריעה ליה דשמיטה דלמחלה
 חסימה היא וכדכתבו הקוספות להדיא
 לכן חפני חלוף גרסאות נסתלק ריטו
 כהלכה זו והשמיטה . עמד כנה בית יוסף
 דעל הרמב"ם יש לתמוה שכתב הרצ"ח לה
 ארי מחזק ובגמרא אמרין דחסימה
 מעלייתא היא וז"ל טענות מוסר הוא וז"ל
 רצח לה ארי מחזק ע"ל . אבל לטון
 הרמב"ם לא חששו הכי שרי כחז וז"ל
 יש לה קון בפיו דש כה והרי אינה
 אוכלת הרצ"ח לה ארי מחזק או אכרצח
 כנה מחזק הרי שמה וכו' . ופ"ה
 ט"ס היה לו לכתוב רצח לה ארי מחזק
 עס ישג לה קון בפיו כנה מחזק וימור
 ישג לה קון בפיו רצח לה ארי מחזק דש
 כה והרי אינה אוכלת הרצ"ח כנה מחזק
 וכו' . אבל נראה דכן היתה גירסת
 הרמב"ם דלא פריך תלמודא אלא האסויב
 לה קון בפיו חסימה מעלייתא ה"ה אבל
 אכרצ"ח לה ארי מחזק והעמדה לה כנה
 מחזק לא פריך מדי . דכיון דאינו עשה
 מעשה בגוף הפרה נהיה דקריעה ליה
 כה ולכן מיכר הרב שמי בפיות אלו

בתורה אחת וכתבם כנה מחזק ע"ל . ולכן כאן ט"ס :
שלט (ח) **מצוה** לקח שכר שציר כוחו ולא חזרו עובר בלאו פ"ה
 דכ"י מירושלמי חז"ל לקח כוחו כדרכיו כוחו קמן שכר
 ופ"ה פטנו לטון ביותו פירוט כוחו בין שציר יוס בין שציר ליה מחזק הוא לקח
 שכירותו כוחו ולא חזרו עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 עובר משום לא קנה עליו השם עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 מדרבי שמעון אבל הרמב"ם רש"י משכירות כתב מזהו לקחו כוחו שגמ' ביותו
 קמן שכיר וכו' ולא חזרו עובר בלאו העשה שגמ' ולא קנה עליו השם ומיהא חפני
 מה חפני דכדכרו הכתוב סוה שז"ה ככיר ליה וחד מהכתוב הכתוב שז"ה ככיר
 יוס וז"ל ה' הנגזר ואף על פי שכתבנו ה"ה הוא שכירות ה"ה הוא שכירות שז"ה ריש
 לומר שגליה עובר אף בשל יוסיונים עובר אף בשל ליה זה וזה שפ"ה ואמר דעשה
 דכוחו קמן שכר הוא על כל שכיר ולמטה יקבאר ע"ל . ואיכה לירצח דכחן
 כח רצ"ח וז"ל חזרו עובר בלאו דמשמע דאינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 הרמב"ם לדעו עובר בלאו שגמ' ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 ע"ש עובר כ"ל לחזן גם דרמב"ם יש להקשות כן יש לומר דאחריו היינו עובר
 בלאו חמקן לי ויחד חמקן וזה אינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 דאינו עובר ולא נהולו אלא הכתוב דכיון דלמחר לא נמחו קן לי נמי יש כן כיר
 ואינו נותן לך אי נמי לא שכתבך משולם דהו עשוק וגו' וליכך עובר בכל ה'
 לאון ועיין דברק המקביל (דף ק"ה) אצל חז"הו עשוק פ"ה גז :
 (ג) **וער** שכר קרקע כתב הרמב"ם וכו' סי' דמכתוב לא עשוק שכר עני
 ואינן מחזיקין לו מגדך אש ככרצ"ח נשעירך דרשינן מישעש אש
 שצ"ח ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 כח חמקן לרשות בזהו וכלים מ'ל ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 עבר שכר קרקע ודרישין לה דאש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 ארצ' קרקע אצל חין ככלל דרש"ה ו ארצ' עמדה דשכר קרקע אינו עובר : (ג) **ומיני**
 בשכירות יוס ויש חזק בשכירות ליה ע"ל . אבל מדרבי ה"ה
 שכתבו

בתורה אחת וכתבם כנה מחזק ע"ל . ולכן כאן ט"ס :
שלט (ח) **מצוה** לקח שכר שציר כוחו ולא חזרו עובר בלאו פ"ה
 דכ"י מירושלמי חז"ל לקח כוחו כדרכיו כוחו קמן שכר
 ופ"ה פטנו לטון ביותו פירוט כוחו בין שציר יוס בין שציר ליה מחזק הוא לקח
 שכירותו כוחו ולא חזרו עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 עובר משום לא קנה עליו השם עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 מדרבי שמעון אבל הרמב"ם רש"י משכירות כתב מזהו לקחו כוחו שגמ' ביותו
 קמן שכיר וכו' ולא חזרו עובר בלאו העשה שגמ' ולא קנה עליו השם ומיהא חפני
 מה חפני דכדכרו הכתוב סוה שז"ה ככיר ליה וחד מהכתוב הכתוב שז"ה ככיר
 יוס וז"ל ה' הנגזר ואף על פי שכתבנו ה"ה הוא שכירות ה"ה הוא שכירות שז"ה ריש
 לומר שגליה עובר אף בשל יוסיונים עובר אף בשל ליה זה וזה שפ"ה ואמר דעשה
 דכוחו קמן שכר הוא על כל שכיר ולמטה יקבאר ע"ל . ואיכה לירצח דכחן
 כח רצ"ח וז"ל חזרו עובר בלאו דמשמע דאינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 הרמב"ם לדעו עובר בלאו שגמ' ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 ע"ש עובר כ"ל לחזן גם דרמב"ם יש להקשות כן יש לומר דאחריו היינו עובר
 בלאו חמקן לי ויחד חמקן וזה אינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 דאינו עובר ולא נהולו אלא הכתוב דכיון דלמחר לא נמחו קן לי נמי יש כן כיר
 ואינו נותן לך אי נמי לא שכתבך משולם דהו עשוק וגו' וליכך עובר בכל ה'
 לאון ועיין דברק המקביל (דף ק"ה) אצל חז"הו עשוק פ"ה גז :
 (ג) **וער** שכר קרקע כתב הרמב"ם וכו' סי' דמכתוב לא עשוק שכר עני
 ואינן מחזיקין לו מגדך אש ככרצ"ח נשעירך דרשינן מישעש אש
 שצ"ח ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 כח חמקן לרשות בזהו וכלים מ'ל ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 עבר שכר קרקע ודרישין לה דאש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 ארצ' קרקע אצל חין ככלל דרש"ה ו ארצ' עמדה דשכר קרקע אינו עובר : (ג) **ומיני**
 בשכירות יוס ויש חזק בשכירות ליה ע"ל . אבל מדרבי ה"ה
 שכתבו

בתורה אחת וכתבם כנה מחזק ע"ל . ולכן כאן ט"ס :
שלט (ח) **מצוה** לקח שכר שציר כוחו ולא חזרו עובר בלאו פ"ה
 דכ"י מירושלמי חז"ל לקח כוחו כדרכיו כוחו קמן שכר
 ופ"ה פטנו לטון ביותו פירוט כוחו בין שציר יוס בין שציר ליה מחזק הוא לקח
 שכירותו כוחו ולא חזרו עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 עובר משום לא קנה עליו השם עובר בלאו שכיר יוס עובר משום על חזק וזכיר ליה
 מדרבי שמעון אבל הרמב"ם רש"י משכירות כתב מזהו לקחו כוחו שגמ' ביותו
 קמן שכיר וכו' ולא חזרו עובר בלאו העשה שגמ' ולא קנה עליו השם ומיהא חפני
 מה חפני דכדכרו הכתוב סוה שז"ה ככיר ליה וחד מהכתוב הכתוב שז"ה ככיר
 יוס וז"ל ה' הנגזר ואף על פי שכתבנו ה"ה הוא שכירות ה"ה הוא שכירות שז"ה ריש
 לומר שגליה עובר אף בשל יוסיונים עובר אף בשל ליה זה וזה שפ"ה ואמר דעשה
 דכוחו קמן שכר הוא על כל שכיר ולמטה יקבאר ע"ל . ואיכה לירצח דכחן
 כח רצ"ח וז"ל חזרו עובר בלאו דמשמע דאינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 הרמב"ם לדעו עובר בלאו שגמ' ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 ע"ש עובר כ"ל לחזן גם דרמב"ם יש להקשות כן יש לומר דאחריו היינו עובר
 בלאו חמקן לי ויחד חמקן וזה אינו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 דאינו עובר ולא נהולו אלא הכתוב דכיון דלמחר לא נמחו קן לי נמי יש כן כיר
 ואינו נותן לך אי נמי לא שכתבך משולם דהו עשוק וגו' וליכך עובר בכל ה'
 לאון ועיין דברק המקביל (דף ק"ה) אצל חז"הו עשוק פ"ה גז :
 (ג) **וער** שכר קרקע כתב הרמב"ם וכו' סי' דמכתוב לא עשוק שכר עני
 ואינן מחזיקין לו מגדך אש ככרצ"ח נשעירך דרשינן מישעש אש
 שצ"ח ולא חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר בלאו ע"ל . וז"ל חזרו עובר
 כח חמקן לרשות בזהו וכלים מ'ל ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 עבר שכר קרקע ודרישין לה דאש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח כלומר אש ככרצ"ח
 ארצ' קרקע אצל חין ככלל דרש"ה ו ארצ' עמדה דשכר קרקע אינו עובר : (ג) **ומיני**
 בשכירות יוס ויש חזק בשכירות ליה ע"ל . אבל מדרבי ה"ה
 שכתבו

עד נקר ראשון נבדל מכאן ואילך מאי אחר רב עובר משום כל תשעה אחר רב
 ויפך מאי קראה אל תאמר לרעד לך ושוב ומה אתן ויש אחר :
שכיר (ח) שכיר שבידו כובל הבית שאין דרכו להיות בידו מעות אלא ביום השוק
 וכנולו (י) אחר רבה בר רב הונא הו עוקאי דמורה לא

שם (ה) השואר מחזירו בהמה או כלים וכו' גם כן כחז רבינו דאין
 חלוק בין בהמה או כלים כאשר כתב בדיון ש"ח וע"ש
 ושאר וכך הוא הלשון בדמ"ס פ"א דה' שאלה חלה שרינו כחז מחלה ונאמרו כינו
 וכו' כדמתיב קרא וכו' וישאל ג' ושאר או מה בעליו אלא עמו שלם וישאל וכו'
 שאלה נכין דדוקא כשבר או מה דחשבורה
 ומתה לא וילקוח דמה לצבורה ומתה
 ללא חפשי למתרה ושארי תאמר בגבנה
 וכו' לכך כתב דקרא רבנא דמתא דחשבורה
 דחשבורה נשבר או מה ואין נרדף לומר
 שחייב בגבנה ואכרה היינו טעמיה דילפינן
 ליה נתי' מש"ש כדחיתא ר"ס השאלה ריש
 (דף ז"ה) אצל הרמ"ם כתב תהלה השאלה
 כלים וכו' ואכרה או נגבג ואפי' נחנם
 אונם גדול וכו' ומ"ש אצל כל לקולא וכו'
 מיתרל דרבה פירק השואל סוף (דף ז"ו)
 ובראה דלפי דקמ"ד דכין דחשבורה נמתה
 שאלה מחמת מלמכה חייב כל שכן בחקה
 מחמת מלמכה שואל נשוי קא גרים לה
 דמתה דפשיטא דחייב להכי קאמר רבה
 דליתא אלא ל"ח אם הכתובה מחמת
 מלמכ' דקדרא בריא דפטור השואל שער'
 כך השאלה האשאלה שפשה בה מלמכה
 ומסתמא תהא כחשה מחמת מלמכה אלא
 חפשי מחה נמי פטור דלא הוה ליה
 לטשילה למלמכה כל שאינו יודע בה
 שזכר לטוב לומר מחמת מלמכה ואינו דקאמר
 תהא לאו לאוקמה בטילתא שאלתה
 ומדברי הרמ"ן לדמו לפרש כך הביאו ר"ח
(ג) וכו' והוא שאלה שנה וכו' ר"ח
 תהא חייבה סה"ד דלא שייק
 ביה ויאמר . פי' ולי לא מייתי סה"ד
 ישבע השואל שאלה שנה וכו' דהתורה
 סימן שד"ת : (ג) וכו' וכן נכתב
 הכשר מאלו וכו' פסק כמתב' :
 דמת

עובר משום כל תלין ומ"ם הוא חייב ליתן לו מיד וכל שעה
 שאינו נותן לו עובר משום אל תאמר לרעד לך ושוב : (ח) שכיר
 שמכיר בבעל הבית שאין דרכו להיות בידו מעות אלא ביום
 השוק אינו עובר ככל תלין אפי' יש לו מעות ומזים השוק ואילך
 אם אינו נותן לו עובר משום אל תאמר לרעד לך ושוב : (ט) אין
 בע"ה עובר משום כל תלין אלא איב תבעו השכיר לא תבעו או
 שתבעו ולא היה לו מעות ליתן לו או שהמחזרו אצל שולחני
 ליתן לו וקבל עליו ליתן לו אינו עובר אפי' אם אין לבעל הבית
 בין שולחני כלום ואם המחזרו אצל שולחני ואין לו בידו כלום
 חז לא אסר בפירוש אני פוטריך אלא בהסמך ולא קנו מידו יכול
 השולחני לחזור בו מליתן לו ואז הוא דבר פשוט שחוזר ונתבע
 מבי"ה אלא אפילו אם אין השולחני חזר בו יכול לחזור ולתבע
 מבעל הבית : (י) דין שבועת השכיר שנשבע ונפול כתבתי למעלה
 במיטת פ"ט :

הלכות שואל

שם (ה) השואל מחזירו בהמה או כלים או כל מפלסלין ונאמרו
 בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב
 ואין צ"ל שחייב בגניבה ואבידה אבל כל לקולא שאירע בה מחמת
 מלמכה ששאלה בשבילה לא מביעא איה הוכחשה מחמת
 מדאבה שדווא פטור מכל אלא אפי' מתה מחמת מלאכה פטור :
 (ב) והוא שלא ישנה לעשות בה דבר אחר חוץ מהמלאכה ששאלה
 בשבילה : (ג) וכן אם נכחש הבשר סאליו וסופו לחזור פטור :
 אבל

הכש או שחכשו ולא היו לו מעות ליתן לו
 שהמחזרה אצל שולחני ליתן לו וקבל עליו ליתן
 לו אינו עובר משום ש"ה עבר מה ש"ה עבר מה ש"ה עבר מה ש"ה
 וכן משום ביהוה חתן שכיר יבן משום
 לא תלין פטולה שכיר אימתי בזמן שחכשו
 לא חכש אינו עובר עליו המכיר אלא
 חתן אלא שולחני אינו עובר עליו ובגמרה
 ת"ר לא תלין פטולה שכיר יכול אפי' לא
 קנשו ח"ל חתן לעשות יבול אפי' חתן
 הלמוד למד אחר שיש אחר יבול אפי'
 המכיר אלא חתני ואכל שולחני ת"ל אחר
 ולא שמתה אלא חתני ואכל שולחני ופרטי'
 לרעדן ולא חשבו ולשון הרמ"ם . . .
 ע"ש : ומ"ש רבינו וקבל ליתן לו שנהמה
 או וקבלת שמתה שפטי' לא תמרה הטעם במחמתה או כיון שקבל עליו ככל ליתן לו ופוטור
 הבורח וכן מפורש בס' בגמרא דברי הר"ף והר"ם ז"ל : ומ"ש ואם המחזרה אצל שולחני ואין לו מעות
 אלא ביום השוק אינו עובר אפי' אם אין לו מעות ומזים השוק ואילך אם אינו נותן לו עובר משום
 אל תאמר לרעד לך ושוב : (ט) אין בע"ה עובר משום כל תלין אלא איב תבעו השכיר לא תבעו או
 שתבעו ולא היה לו מעות ליתן לו או שהמחזרו אצל שולחני ליתן לו וקבל עליו ליתן לו אינו עובר
 אפי' אם אין לבעל הבית בין שולחני כלום ואם המחזרו אצל שולחני ואין לו בידו כלום חז לא אסר
 בפירוש אני פוטריך אלא בהסמך ולא קנו מידו יכול השולחני לחזור בו מליתן לו ואז הוא דבר
 פשוט שחוזר ונתבע מבי"ה אלא אפילו אם אין השולחני חזר בו יכול לחזור ולתבע מבעל הבית :
 (י) דין שבועת השכיר שנשבע ונפול כתבתי למעלה במיטת פ"ט :

שם (ה) השואל מחזירו בהמה או כלים או כל מפלסלין ונאמרו
 בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב ואין צ"ל שחייב בגניבה ואבידה אבל כל לקולא שאירע בה מחמת
 מלמכה ששאלה בשבילה לא מביעא איה הוכחשה מחמת מדאבה שדווא פטור מכל אלא אפי' מתה מחמת מלאכה פטור :
 (ב) והוא שלא ישנה לעשות בה דבר אחר חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה : (ג) וכן אם נכחש הבשר סאליו וסופו לחזור פטור :
 אבל

הכש או שחכשו ולא היו לו מעות ליתן לו שהמחזרה אצל שולחני ליתן לו וקבל עליו ליתן לו אינו עובר משום ש"ה עבר מה ש"ה עבר מה ש"ה עבר מה ש"ה
 וכן משום ביהוה חתן שכיר יבן משום לא תלין פטולה שכיר אימתי בזמן שחכשו לא חכש אינו עובר עליו המכיר אלא חתן אלא שולחני אינו עובר עליו ובגמרה
 ת"ר לא תלין פטולה שכיר יכול אפי' לא קנשו ח"ל חתן לעשות יבול אפי' חתן הלמוד למד אחר שיש אחר יבול אפי' המכיר אלא חתני ואכל שולחני ת"ל אחר ולא שמתה אלא חתני ואכל שולחני ופרטי'
 לרעדן ולא חשבו ולשון הרמ"ם . . . ע"ש : ומ"ש רבינו וקבל ליתן לו שנהמה או וקבלת שמתה שפטי' לא תמרה הטעם במחמתה או כיון שקבל עליו ככל ליתן לו ופוטור הבורח וכן מפורש בס' בגמרא דברי הר"ף והר"ם ז"ל : ומ"ש ואם המחזרה אצל שולחני ואין לו מעות אלא ביום השוק אינו עובר אפי' אם אין לו מעות ומזים השוק ואילך אם אינו נותן לו עובר משום אל תאמר לרעד לך ושוב : (ט) אין בע"ה עובר משום כל תלין אלא איב תבעו השכיר לא תבעו או שתבעו ולא היה לו מעות ליתן לו או שהמחזרו אצל שולחני ליתן לו וקבל עליו ליתן לו אינו עובר אפי' אם אין לבעל הבית בין שולחני כלום ואם המחזרו אצל שולחני ואין לו בידו כלום חז לא אסר בפירוש אני פוטריך אלא בהסמך ולא קנו מידו יכול השולחני לחזור בו מליתן לו ואז הוא דבר פשוט שחוזר ונתבע מבי"ה אלא אפילו אם אין השולחני חזר בו יכול לחזור ולתבע מבעל הבית : (י) דין שבועת השכיר שנשבע ונפול כתבתי למעלה במיטת פ"ט :

פרישה
 פנה שאלו עבר אלא עד נקר ראשון נבדל מכאן ואילך מאי אחר רב עובר משום כל תשעה אחר רב ויפך מאי קראה אל תאמר לרעד לך ושוב ומה אתן ויש אחר :
 שכיר שבידו כובל הבית שאין דרכו להיות בידו מעות אלא ביום השוק וכנולו (י) אחר רבה בר רב הונא הו עוקאי דמורה לא

שם (ה) השואל מחזירו בהמה או כלים או כל מפלסלין ונאמרו בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב ואין צ"ל שחייב בגניבה ואבידה אבל כל לקולא שאירע בה מחמת מלמכה ששאלה בשבילה לא מביעא איה הוכחשה מחמת מדאבה שדווא פטור מכל אלא אפי' מתה מחמת מלאכה פטור : (ב) והוא שלא ישנה לעשות בה דבר אחר חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה : (ג) וכן אם נכחש הבשר סאליו וסופו לחזור פטור : אבל

האומרים (פ:) מן שמור לי ואשמור לך... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון...

האומר לשמור לא והואל עם פתקי פסק רב חלמס דלא אי שאלה... והואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי...

אבל הם שומרי שכר זה לזה והוא הרין נמי אם איל שמור לי היום... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

דרכי משה (א) וזין ברבנו הר"ר דאשירי לטוב בכתרו וזין בזה בג"ר רש"י פרק השואל: (ב) וכתב שם וכו'.

דרכי משה (א) וזין ברבנו הר"ר דאשירי לטוב בכתרו וזין בזה בג"ר רש"י פרק השואל: (ב) וכתב שם וכו'.

פרישה... כ' ושמר גנובים וחסדך עמידי פליט... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

פרישה... כ' ושמר גנובים וחסדך עמידי פליט... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

הואש יפירוט ולר' יונתן כדל' שמוה על חלמס ספק כר' יאשיהו ולא אי... ומה שאמר לך לחמור חייב כיון שלא היה עמו תחלה...

חשן המשפט הגכות שואר שמו

בנוכחות המדעיים: (יג) **ואיני** מנין וכו' כתב הרב המגיד בפ"ג משאלה דעתו ו"ל המושע במקומו. אכן שם ראה בדבור לפניו חייב לשלם וכבר כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יד) **מקרי** דרדקי וכו' מומרה דרבה פ' השאל וכו' אס בני העיר שואלים מהם ככל פעם היו שאלה דבעלים פ' אס שואלים מהם בני העיר אין חלוק בין אם הוא עוסק בדומה שעה במלכתו של השאל או אינו עוסק במלכתו אפ"ה ככל פעם היו שאלה דבעלים כיון ששם יצטרך לו בחזקה שעה יצטרך לבא לעשות מלכתו וכו' ואע"ג דה"ה ליעיל כס"ו כתב דכש"ל לעשות מלכה ידועה וכו' לא היו עמו במלכתו היינו דוקא ששעה ששאלה מתנו לא החולו המשולו ושענה כלל אבל מקרי דרדקי וכו' דאי דכר הקמולו לעשות מלכה לשאר בני עירו א"כ בשעה ששאלו מתנו היה חייב לעשות מלכתה השאל אס היה מצטרף לו בחזקה שעה ולפיכך היו שאלה דבעלים אע"פ שאינו עוסק במלכתם ודלא בהרמב"ם דלא היו שאלה דבעלים אלא כ"כ דבשעה ששאלה עסקו עמו כמלכתו:

הפס לא מסקינן מיניה: (יב) שאל משני שותפין ונשאל לו אחד מהם מיבעיא לן אי הוי בהלק של אותו שנשאל לו שאלה בבעלים או לא וכן שותפין ששאלו ונשאל המשאל לאחד מהם מיבעיא לן אי הוי לאיתו השואל שאלה בבעלים או לא ולא איפשימא לפיכך אין מוציאין מספק ואם תפס לא מסקינן מיניה וכתב הרמב"ם ז"ל הנך בעיין לא איפשימו ולא מסקינן מספק ואם פשע בהן השומר הרי זה משלם ואיני מבין מה חילוק יש בין פשיעה לאונס כיון דקיימא לן פשיעה בבעלים פטור: (יז) מקרי דרדקי של בני העיר ושאלו וטבא ומקויו דם וספרי העיר שהם שכורים לכל בני העיר לעשות להם מלאכתם אם בני העיר שואלין מהן ככל פעם היו שאלה בבעלים כיון שאם יצטרך לו באותה שעה יצטרך לבוא לעשות לו מלאכתו אמילו אם צריך לתת לו שכר מ"ט מוכרח הוא לעשות לו מלאכתו בשכר שנותן לו מידי דהוה אשותפין שכרו שבויר הודש או שנה דבכל שעה היו שאלה בבעלים לכל אחד מהם: (יח) הרב השונה לתלמידיו אם הם צריכים ללמוד עמו בכל מסכתא שירצה הוא ואף אם התהילו מסכתא אחת יכול לשנותם מסכתא למסכתא או הוו הם כשואלין לו שהם עמו במלאכתו ואם שאל מהם הוי שאלה בבעלים ואם הוא צריך ללמוד עמיהם בכל מקום שירצו אי הוא נשאל להם ואפילו שיהא בשעת הלימוד כיון שצריך ללמוד עמיהם בכל עת שירצו ואם הדבר תלי בשניהם מסכתא שהתהילו יגברו ואין הרב יכול לשנות מסכתא בלא דעת התלמידים ולא התלמידים בלא דעת הרב ואם אינן שואלים זה לזה כלל ולפני המועדים שדרך לדרוש לעם מהלכות מועד הוא נשאל להם:

(יט) שאל פרה בבעלים ואח"כ קודם שההזירה לו שכרה שלא בבעלים ונננבה בימי שכירות או שכרה בבעלים ואח"כ קודם שההזירה שאלה שלא בבעלים וסתה בימי שאלה מיבעיא אי הוי שאלה

השונה לתלמידיו וכו' עובדא דרבה ורבנן בפ' השאל וכפי פ' הרא"ש לשם: (טז) **שאר** דבעלים וכו' ואפשיטו דהויין דבעלים בפ' השאל (דף ג"ז) וקמבעי ליה בדיק דרתי וקאמר ככל גירסא אח"כ דה"ל שאלה דבעלים כפי הירושלמי וחסותפין והרא"ש ודברתי בעוה דתרייתא לא קאמר אח"כ ולפיכך כתב הרא"ש ו"ל ופי' מה שאמרנו בהלכות דכל א"כ ששאלו לבעוה קמיתא לא סליק דתיקו אלא תרין בעוה והנהו נמי כיון דמלקי דתיקו לא מסקינן מיניה מחמת דהוא ע"כ וכו' כתב פ"ז ד"ס דממוה על רבנו שרי אין דרדקי שואל הרא"ש לפסוק בדברי הגאונים שסוברים דכל א"כ הוי פשיטתא לבעוה קמיתא וי"ש כאן הוא לדברי הגאונים וליה לא פ"ל לדבריה כולה הוה סתיקא אפי' קמיתא וכו' בדמוס עכ"ל: וזו לישב דרדקי:

ה"ו משלם בפ"ג מהלכות שאלה כתב כן על דין שאל מן השותפין ונשאל לו אחד מהם וכו' דעתו ו"ל המושע במקומו כמו שכתבתי שחלקו עליו וכו' וכן כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יג) **ואיני** מנין וכו' כתב הרב המגיד בפ"ג משאלה דעתו ו"ל המושע במקומו. אכן שם ראה בדבור לפניו חייב לשלם וכבר כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יד) **מקרי** דרדקי וכו' מומרה דרבה פ' השאל וכו' אס בני העיר שואלים מהם ככל פעם היו שאלה דבעלים פ' אס שואלים מהם בני העיר אין חלוק בין אם הוא עוסק בדומה שעה במלכתו של השאל או אינו עוסק במלכתו אפ"ה ככל פעם היו שאלה דבעלים כיון ששם יצטרך לו בחזקה שעה יצטרך לבא לעשות מלכתו וכו' ואע"ג דה"ה ליעיל כס"ו כתב דכש"ל לעשות מלכה ידועה וכו' לא היו עמו במלכתו היינו דוקא ששעה ששאלה מתנו לא החולו המשולו ושענה כלל אבל מקרי דרדקי וכו' דאי דכר הקמולו לעשות מלכה לשאר בני עירו א"כ בשעה ששאלו מתנו היה חייב לעשות מלכתה השאל אס היה מצטרף לו בחזקה שעה ולפיכך היו שאלה דבעלים אע"פ שאינו עוסק במלכתם ודלא בהרמב"ם דלא היו שאלה דבעלים אלא כ"כ דבשעה ששאלה עסקו עמו כמלכתו:

בזמן הראוי למלאכה קאמר ואע"פ ששם ראה בדבור לפניו חייב לשלם וכבר כתבתי שחלקו עליו וכו' וכן כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יז) **מקרי** דרדקי וכו' מומרה דרבה פ' השאל וכו' אס בני העיר שואלים מהם ככל פעם היו שאלה דבעלים פ' אס שואלים מהם בני העיר אין חלוק בין אם הוא עוסק בדומה שעה במלכתו של השאל או אינו עוסק במלכתו אפ"ה ככל פעם היו שאלה דבעלים כיון ששם יצטרך לו בחזקה שעה יצטרך לבא לעשות מלכתו וכו' ואע"ג דה"ה ליעיל כס"ו כתב דכש"ל לעשות מלכה ידועה וכו' לא היו עמו במלכתו היינו דוקא ששעה ששאלה מתנו לא החולו המשולו ושענה כלל אבל מקרי דרדקי וכו' דאי דכר הקמולו לעשות מלכה לשאר בני עירו א"כ בשעה ששאלו מתנו היה חייב לעשות מלכתה השאל אס היה מצטרף לו בחזקה שעה ולפיכך היו שאלה דבעלים אע"פ שאינו עוסק במלכתם ודלא בהרמב"ם דלא היו שאלה דבעלים אלא כ"כ דבשעה ששאלה עסקו עמו כמלכתו:

(יח) **הרב** השונה לתלמידיו וכו' עובדא דרבה ורבנן בפ' השאל וכפי פ' הרא"ש לשם: (טז) **שאר** דבעלים וכו' ואפשיטו דהויין דבעלים בפ' השאל (דף ג"ז) וקמבעי ליה בדיק דרתי וקאמר ככל גירסא אח"כ דה"ל שאלה דבעלים כפי הירושלמי וחסותפין והרא"ש ודברתי בעוה דתרייתא לא קאמר אח"כ ולפיכך כתב הרא"ש ו"ל ופי' מה שאמרנו בהלכות דכל א"כ ששאלו לבעוה קמיתא לא סליק דתיקו אלא תרין בעוה והנהו נמי כיון דמלקי דתיקו לא מסקינן מיניה מחמת דהוא ע"כ וכו' כתב פ"ז ד"ס דממוה על רבנו שרי אין דרדקי שואל הרא"ש לפסוק בדברי הגאונים שסוברים דכל א"כ הוי פשיטתא לבעוה קמיתא וי"ש כאן הוא לדברי הגאונים וליה לא פ"ל לדבריה כולה הוה סתיקא אפי' קמיתא וכו' בדמוס עכ"ל: וזו לישב דרדקי:

ה"ו משלם בפ"ג מהלכות שאלה כתב כן על דין שאל מן השותפין ונשאל לו אחד מהם וכו' דעתו ו"ל המושע במקומו כמו שכתבתי שחלקו עליו וכו' וכן כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יג) **ואיני** מנין וכו' כתב הרב המגיד בפ"ג משאלה דעתו ו"ל המושע במקומו. אכן שם ראה בדבור לפניו חייב לשלם וכבר כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

(יד) **מקרי** דרדקי וכו' מומרה דרבה פ' השאל וכו' אס בני העיר שואלים מהם ככל פעם היו שאלה דבעלים פ' אס שואלים מהם בני העיר אין חלוק בין אם הוא עוסק בדומה שעה במלכתו של השאל או אינו עוסק במלכתו אפ"ה ככל פעם היו שאלה דבעלים כיון ששם יצטרך לו בחזקה שעה יצטרך לבא לעשות מלכתו וכו' ואע"ג דה"ה ליעיל כס"ו כתב דכש"ל לעשות מלכה ידועה וכו' לא היו עמו במלכתו היינו דוקא ששעה ששאלה מתנו לא החולו המשולו ושענה כלל אבל מקרי דרדקי וכו' דאי דכר הקמולו לעשות מלכה לשאר בני עירו א"כ בשעה ששאלו מתנו היה חייב לעשות מלכתה השאל אס היה מצטרף לו בחזקה שעה ולפיכך היו שאלה דבעלים אע"פ שאינו עוסק במלכתם ודלא בהרמב"ם דלא היו שאלה דבעלים אלא כ"כ דבשעה ששאלה עסקו עמו כמלכתו:

פרישה

דרישה

(ג) שאל פ"ו שותפין כו' שם בגמרא מיבעי לן אי הוי בהלק של אותו שנשאל לו שאלה בבעלים או לא וכן שותפין ששאלו ונשאל המשאל לאחד מהם מיבעיא לן אי הוי לאיתו השואל שאלה בבעלים או לא ולא איפשימא לפיכך אין מוציאין מספק ואם תפס לא מסקינן מיניה וכתב הרמב"ם ז"ל הנך בעיין לא איפשימו ולא מסקינן מספק ואם פשע בהן השומר הרי זה משלם ואיני מבין מה חילוק יש בין פשיעה לאונס כיון דקיימא לן פשיעה בבעלים פטור: (יז) מקרי דרדקי של בני העיר ושאלו וטבא ומקויו דם וספרי העיר שהם שכורים לכל בני העיר לעשות להם מלאכתם אם בני העיר שואלין מהן ככל פעם היו שאלה בבעלים כיון שאם יצטרך לו באותה שעה יצטרך לבוא לעשות לו מלאכתו אמילו אם צריך לתת לו שכר מ"ט מוכרח הוא לעשות לו מלאכתו בשכר שנותן לו מידי דהוה אשותפין שכרו שבויר הודש או שנה דבכל שעה היו שאלה בבעלים לכל אחד מהם: (יח) הרב השונה לתלמידיו אם הם צריכים ללמוד עמו בכל מסכתא שירצה הוא ואף אם התהילו מסכתא אחת יכול לשנותם מסכתא למסכתא או הוו הם כשואלין לו שהם עמו במלאכתו ואם שאל מהם הוי שאלה בבעלים ואם הוא צריך ללמוד עמיהם בכל מקום שירצו אי הוא נשאל להם ואפילו שיהא בשעת הלימוד כיון שצריך ללמוד עמיהם בכל עת שירצו ואם הדבר תלי בשניהם מסכתא שהתהילו יגברו ואין הרב יכול לשנות מסכתא בלא דעת התלמידים ולא התלמידים בלא דעת הרב ואם אינן שואלים זה לזה כלל ולפני המועדים שדרך לדרוש לעם מהלכות מועד הוא נשאל להם:

(יט) שאל פרה בבעלים ואח"כ קודם שההזירה לו שכרה שלא בבעלים ונננבה בימי שכירות או שכרה בבעלים ואח"כ קודם שההזירה שאלה שלא בבעלים וסתה בימי שאלה מיבעיא אי הוי שאלה

והוא ששאלו לבעוה קמיתא לא סליק דתיקו אלא תרין בעוה והנהו נמי כיון דמלקי דתיקו לא מסקינן מיניה מחמת דהוא ע"כ וכו' כתב פ"ז ד"ס דממוה על רבנו שרי אין דרדקי שואל הרא"ש לפסוק בדברי הגאונים שסוברים דכל א"כ הוי פשיטתא לבעוה קמיתא וי"ש כאן הוא לדברי הגאונים וליה לא פ"ל לדבריה כולה הוה סתיקא אפי' קמיתא וכו' בדמוס עכ"ל: וזו לישב דרדקי:

ה"ו משלם בפ"ג מהלכות שאלה כתב כן על דין שאל מן השותפין ונשאל לו אחד מהם וכו' דעתו ו"ל המושע במקומו כמו שכתבתי שחלקו עליו וכו' וכן כתבתי שחלקו עליו ע"כ':

ה'ג ותועד ל"ט כ"כ סס ה"א"ש וכן נראה מדברי החס"י ומשום הוא דכיון דלא קבל עליו שלא יזקק לא שיק למימר ליה אילו אחוק מעמלה בעית לשלמוי כוליה תורא : שמה (ה) אסור לגנוב אפי' כל שהוא כ"כ הרמב"ם ז"ל בריש הלכות גניבה ובתנא דה' מפורש פרק ד' מיתות (כו.) ה"ן

מ"פ' שקיבל שמירתו של אדם תכלה ללא קיבל עליו שלא יזקק : ואי חזיק לתורא דעמלה וכו'. כ"כ ז"ל ואי נזיר לא דמי כדל"ת. ומ"ם ואם קיבל עליו לשמרו של אדם יזקק לכל לא שלא יזקק. ר"ל נמי שלא פי' אלא שקבל עליו יזקק ומפיו אומתחם שמעת ללא קבל עליו שלא יזקק כדפי' בסמוך : ומ"ם והוא לשורו של שואל וכו'. אובא לתורא מפי אריאל של שואל אפי' לנזיר דעמלה נמי וי"ל דברותא אשטעינן ללא חימתא וכו' דלא קבל עליו שלא יזקק חזק ; ואי לא ה"כא דלא יזקק חזק הוא לשור דעמלה שלא יתחייב לשלם אכל אכל אפי' אפי' חזק דלא יזקק חזק הוא לשור כיון שהוא כדפי' קמ"ל דלא אלא אפי' הדיק לשורו של שואל נמי חייב לשלם חס וכו' וי"כ ה"א"ש כ"כ ד"כ :

פחות משהו פרושה בתמון כדון ח"י שיעור בחיבור ; ומה שאמר ואפילו על מנת לשלם הכל אסור בריש פרק אחיה נשך (סא) : ומה שכתבתי וי"ל מקרא לא תגנובו לא מנת לשלם תשלומי כפל ופרש"י ע"מ לשלם כפל שרואה להטותו וז"ל ע"מ לשלם יקבל וקראתו ר"ל דבריהם לא תגנובו על מנת לשלם חזק ופרש"י לחיטת . לגנוב ואפי' אפי' רבינו על מנת להחזיר היינו ע"מ לחיטת ומ"ם על מנת לשלם היינו לשלם תשלומי כפל : ומ"ם הכל אסור כדי שלא יגזיל עמלו ככך כ"כ הרמב"ם סס : ומ"ם וכל הגונב ואפילו הוא פרושה עובר על לאו דלא תגנובו וחי' לשלם כ"כ הרמב"ם בהלכות הלכות גניבה ובתנא ד"ה דין שיהו פרושה נתבאר בהרבה מקומות מהם פרק ד' מיתות (כו.) :

דשואל והשאלה היתה בפתם בין תם ובין מועד פטור דאי אזיק לתורא דעמלה שואל בעי לשלמוי שעליו כוונת לשמרו שלא יזקק ואם קבל עליו לשמרו שלא יזקק אבל לא שלא יזקק חזק לשורו של שואל משלם לו המשאיל תם חצי נזק ומועד נזק שלם :

הלכות גניבה

שמה (ה) אסור לגנוב אפילו כל שהוא אפי' דרך שחוק ואפי' ע"מ להחזיר או ע"מ לשלם הכל אסור שלא יגזיל עצמו בכך וכל הגונב אפי' ש"פ עובר על לאו דלא תגנובו וחיובי שלם : (א) אחר הגונב מירשאל בין קטן בין גדול ואחד הגונב מעובד כ"רם שגניבתו אסור : (ב) אבל מעורתי של כותי (א) היה מותר ובלבד שלא יודע לו דליכא חילול השם : (ג) ואיזהו גנב כגון הלוקח בפתור ואפי' רואין אותו כיון שמממין עצמו להסתיר דבריו נקרא גנב . וגולן זה הלוקח בגלוי ובחוקה : (ד) וישעיה אמר כל זמן שהיה בפרשותי הבעלים אינו חייב עד שיגביהנה : (ה) ואם הגניבה לרשותו אפי' לנזיר חצירו וקרפיו אם היא משתמרת חייב אפי' שלא משכה ולא הגביהה ומה משלם הגנב כפל דכתיב אם המצא תמצא בידו הגניבה ונר' שנים ישלם וכל דבר נתרבה לענין כפל ומוסק עליהם שור ושה שאם תבחהם או סברה משלם ד' תחת השדה ה' תחת השור : (ו) ברא' שבאו עדים שגנב ומטה ומכר אבל אם הודה בעצמו משלם אלא הקרן דכתיב אשר ירשיעון אלהים ודרשנין פורט למרשיע את עצמו ואפילו מודה בקנם ואח"כ באו עדים פטור ובלבד שחייב עצמו בקרן כגון שהודה שגנב ומטה או מכר שגנבא שחייב עצמו בקרן ואח"כ באו עדים

(ז) ומה שאמר אחד הגונב מירשאל בין קטן בין גדול כ"כ הרמב"ם ז"ל סס : ומה שאמר ואחד הגונב ממוכד כ"רם שגניבתו אסור כ"כ הרמב"ם ז"ל ובתנא דה"ח כ"כ הגול ומחיל (ק"ג). דגול כמב"ם אסור וכו' לגניבה ואימה כשאר חטאי עכ"ל : (ג) **ומה** שאמר אכל שטות כמות היה מותר ובלבד שלא יודע לו דליכא חילול השם כפי' הגול ומחיל (סס.) :

(ד) ואיזהו גנב כגון הלוקח בפתור ואפילו רואין אותו כיון שמממין עצמו להסתיר דבריו נקרא גנב וגולן זה הלוקח בגלוי ובחוקה נקרא מרוכב (עט) : אחר רבי אלעזר רמיהו שטמין עצמו להסתיר דבריו נקרא גנב וגולן זה הלוקח בגלוי ובחוקה נקרא מרוכב (עט) : אחר רבי אלעזר רמיהו שטמין בחורשין ושנה ומכר תשלומי ד' וכו' וכיון דרמיהו גולן הוא כיון דקא מתיר מייניה גנב הוא ואלא גולן ד' א"ר אבאי כגון הידיע שנתאר ויגזיל את האותיות גנב הוא ויכתיב בחיובו ורבי יוחנן אמר כגון בעלי שם . וז"ל הרמב"ם תהלת הלכות גניבה אחיה גנב זה הלוקח מנת אדם בסתר וזמן הבעלים יודעים כגון הטעם ידו לזקק כיון הכירו ולקח מעמלו וזמן הבעלים רואין וכן כל כוונתו כגון אכל את לקח גנלו ובסתריות בחוח ד' חזן זה גנב אלא גולן למיכך לטעם חזוין שגנב אינו גולן אלא גנב חף ע"פ שבעלים יודעים בענין עניני אחר"כ השינוי וה"ל כ"כ נעזר : (ה) **ומישעיה** שמשך הגניבה נעשה עבד גנב ד"ה שאם היה מורשע הבעלים כההיא שיהיה בפרק מרובה (סס) היה משכו ויזיל ומת בפרשות הבעלים פטור הגביה או שהטילו מן מרשות הבעלים ומת חייב ופרש"י הגביה אפי' בפרשות הבעלים אם היה משתמרת חייב וכלי הגניבה לרשותו אפי' לגנוב חצרו וקרפיו אם היא משתמרת חייב

דבר הנגזב תמון כתיב לכל לא תגנובו ד"ל דברות גנבא נפשות הכתוב מדבר קרא בלמד מענינו כדליתא בתלפ"ת ובתנ"ך פ' בהר : (ב) **אחד** הגונב מירשאל וכו'. ה"א כפי' הגול ומחיל (דף ק"ג) דגול כמות או גנבתו אסור אכל שטות של כותי היה שרי ובלבד שלא יודע לו מפני חילול השם : כתבו החס"י כספ' ר"י וכן פי' בערוך ח"צ"ע דעשת כותי מותר אסור להטעות במקום שסתמו יודע עמלו ושעש עמלו כלא יודע : (ג) **ואיזהו** גנב וכו'. פי' איזה גנב דחייב כפל ואיזה גולן דחייב חייב כפל כגון לקוח בסתר וכו' כפי' מחוכה : (ד) **ומיש** (ואפי' [ח] הכיניו לרשות אפי' היינו חסוד וכו' ומה שאמר חזק מוסר ד' תרבותי וזמן לו חצר אלא ח"כ משתמרת ח"כ אינו משתמרת ומועד בפרו אכל את חייב משתמרת ואינו עומד בפרו חזק קונס לו כדלעיל כפי' רש"י :

(ה) ברא' עדים שגנב ומטה ומכר וכו' ובלבד שחייב עצמו בקרן כגון שהודה שגנב ומטה ומכר וכו'. איכא למידיק לחיוב טרין קאמר שהודה ג"כ שגנב ומכר הוא דהוא אפי' כדורה שגנב בלמד ואח"כ באו עדים שגנב ומטה ומכר נמי פטור מד' וכו' דכיון שהודה דגנב ואינו חייב כדלעיל תו לא מחייב ד' וה' דבר מלמד כפל מיישיהו ה"ל תשלומי ג' וכו' והוא לא כתיב וכן פירש רש"י לדברא כפי' מרובה (דף ע"ב) אברייא דמי כה ואמר גנבתי אכל לא עבדתי ומלא מברתי אינו משלם אלא דק' דריתא אשטעינן דלע"ל דלחטיבה לא הוה ונזיל דנבא או מכר דכלא עדים פטור ונראה לישב דמ"ל רבי' שמעת מללה כתב כגון שהודה שגנב וגם טעה ומכר אלא דה"ל שהודה שגנב ומטה ומכר

אם שור או שה ועבד או מכרו וגו' : (ז) **ומה** שאמר ד"ה עדים שגנב ומטה ומכר וכו' ומה שאמר חזק מוסר ד' תרבותי וזמן לו חצר אלא ח"כ משתמרת ואינו עומד בפרו חזק קונס לו כדלעיל כפי' רש"י :

(ט) ואיזהו גנב כגון הלוקח בפתור ואפילו רואין אותו כיון שמממין עצמו להסתיר דבריו נקרא גנב וגולן זה הלוקח בגלוי ובחוקה נקרא מרוכב (עט) : אחר רבי אלעזר רמיהו שטמין בחורשין ושנה ומכר תשלומי ד' וכו' וכיון דרמיהו גולן הוא כיון דקא מתיר מייניה גנב הוא ואלא גולן ד' א"ר אבאי כגון הידיע שנתאר ויגזיל את האותיות גנב הוא ויכתיב בחיובו ורבי יוחנן אמר כגון בעלי שם . וז"ל הרמב"ם תהלת הלכות גניבה אחיה גנב זה הלוקח מנת אדם בסתר וזמן הבעלים יודעים כגון הטעם ידו לזקק כיון הכירו ולקח מעמלו וזמן הבעלים רואין וכן כל כוונתו כגון אכל את לקח גנלו ובסתריות בחוח ד' חזן זה גנב אלא גולן למיכך לטעם חזוין שגנב אינו גולן אלא גנב חף ע"פ שבעלים יודעים בענין עניני אחר"כ השינוי וה"ל כ"כ נעזר : (ה) **ומישעיה** שמשך הגניבה נעשה עבד גנב ד"ה שאם היה מורשע הבעלים כההיא שיהיה בפרק מרובה (סס) היה משכו ויזיל ומת בפרשות הבעלים פטור הגביה או שהטילו מן מרשות הבעלים ומת חייב ופרש"י הגביה אפי' בפרשות הבעלים אם היה משתמרת חייב וכלי הגניבה לרשותו אפי' לגנוב חצרו וקרפיו אם היא משתמרת חייב

(ז) ואיזהו גנב כגון הלוקח בפתור ואפילו רואין אותו כיון שמממין עצמו להסתיר דבריו נקרא גנב וגולן זה הלוקח בגלוי ובחוקה נקרא מרוכב (עט) : אחר רבי אלעזר רמיהו שטמין בחורשין ושנה ומכר תשלומי ד' וכו' וכיון דרמיהו גולן הוא כיון דקא מתיר מייניה גנב הוא ואלא גולן ד' א"ר אבאי כגון הידיע שנתאר ויגזיל את האותיות גנב הוא ויכתיב בחיובו ורבי יוחנן אמר כגון בעלי שם . וז"ל הרמב"ם תהלת הלכות גניבה אחיה גנב זה הלוקח מנת אדם בסתר וזמן הבעלים יודעים כגון הטעם ידו לזקק כיון הכירו ולקח מעמלו וזמן הבעלים רואין וכן כל כוונתו כגון אכל את לקח גנלו ובסתריות בחוח ד' חזן זה גנב אלא גולן למיכך לטעם חזוין שגנב אינו גולן אלא גנב חף ע"פ שבעלים יודעים בענין עניני אחר"כ השינוי וה"ל כ"כ נעזר : (ה) **ומישעיה** שמשך הגניבה נעשה עבד גנב ד"ה שאם היה מורשע הבעלים כההיא שיהיה בפרק מרובה (סס) היה משכו ויזיל ומת בפרשות הבעלים פטור הגביה או שהטילו מן מרשות הבעלים ומת חייב ופרש"י הגביה אפי' בפרשות הבעלים אם היה משתמרת חייב וכלי הגניבה לרשותו אפי' לגנוב חצרו וקרפיו אם היא משתמרת חייב

אם שור או שה ועבד או מכרו וגו' : (ז) **ומה** שאמר ד"ה עדים שגנב ומטה ומכר וכו' ומה שאמר חזק מוסר ד' תרבותי וזמן לו חצר אלא ח"כ משתמרת ואינו עומד בפרו חזק קונס לו כדלעיל כפי' רש"י :

ש"מ (א) מיהו במדברי פרק הגול בתרא דף כ"ב ע"ב ודף כ"ד ע"ב דאמר לחושין דהא אפילו גניבה דרמי אסור כ"ש לחושין דהא אפילו שעה מצומצום היה שרי : ובמדברי

ש"מ (א) מיהו במדברי פרק הגול בתרא דף כ"ב ע"ב ודף כ"ד ע"ב דאמר לחושין דהא אפילו גניבה דרמי אסור כ"ש לחושין דהא אפילו שעה מצומצום היה שרי : ובמדברי

דרישה
 בראשית וכו' ומה שאמר חזק מוסר ד' תרבותי וזמן לו חצר אלא ח"כ משתמרת ואינו עומד בפרו חזק קונס לו כדלעיל כפי' רש"י :

דרישה
 בראשית וכו' ומה שאמר חזק מוסר ד' תרבותי וזמן לו חצר אלא ח"כ משתמרת ואינו עומד בפרו חזק קונס לו כדלעיל כפי' רש"י :

ש"מ (א) מיהו במדברי פרק הגול בתרא דף כ"ב ע"ב ודף כ"ד ע"ב דאמר לחושין דהא אפילו גניבה דרמי אסור כ"ש לחושין דהא אפילו שעה מצומצום היה שרי : ובמדברי

ב"י חשן המשפט הלכות גניבה שמת' ביח מ

(ג) שארית ראונו חבט לשמעון ענגבס למחר... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה...

שומט (ה) אחד האיש וזמור האשה וכו'...

אחת שידעה ענגבסם ואחר כך החזירם לה וכעל תועב לסקפוק עוין ממדוני... אשה ענגבס תשל בענגה ויזלה וזמור משל אה שמעון...

שאלה (ג) ראונו חבט לשמעון ענגבס למחר...

ראונו חבט לשמעון ענגבס למחר... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה...

שומט (ה) אחד האיש ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם...

ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה...

שומט (ה) אחד האיש ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם...

ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה...

דרכי משה

(ב) ובמדוני מ' הסוכר את הספינה על שאל לשלמה על אשה אחת... ויזקה גנבה החזירה המעות ליד המפקדת תעבה תובע בעלה...

פרישה

כזה חשונק אופן סהה יודע פלמחו ברוך לקהם פטור כלל... הוא שאל לקהם על לא מ' חן נדון טהור לא יועיננו פתוח לקהם...

שומט (ה) אחד האיש ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם...

ואחד האשה שנבנו חייבין לשלם... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה... אשה ענגבס מעות מעבלה וסקפוקין חלל אשה...

שומט א ו אחד האיש יוקם ב' ע"כ מה שאמר וזמור חוקק בידעו שון... כחן שראשית חובת מעבלי בעל הבית משום בעל הבית...

הגדה דרישה ופרישה... שומט ג ב גרה וראשית רדע פדור ויעזר הנכיר ויבט שון דגב סמורם...

הפניה

האנה ראיה כרי' הסדלר כפרק מרובה כזה הראש' חל כפרק פירס כרי' שריף כל ו' סוגיה וכו' ש"מ דלית לכתחא כרי' הסדלר וקפדה דעתי מהכנה ו' ואם כן מהנה אמרתי כחלאי פלגי דאורי' דכרי' ר"י וקפדה דעתי מהסדר דהלכה כחוקיה ע"ל: (ט) גנב ענג מן הגנב אפי' אחר שתיאשו בעלים אינו חייב בכפל ולא כד' וה' וכו' יל הרמזים כפ"ל מהלכות גניבה הגונב מנגב אחר כפי' שתיאשו בעלים אינו משלם משלמו כפל ואם ענה ומכר אינו משלם משלמו ד' וה' לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה חרשש ע"ל:

ראייה כרי' הסדלר: (ט) גנב שננג מן הגנב אפילו אחר שתיאשו הבעלים אינו חייב בכפל ולא כד' וה' לא לבעלים ולא לגנב הראשון: (פ) גנב ובטח ובא אחר ונגבו ממנו אחר פביחה הראשון משלם לבעלים ד' וה' והשני משלם כפל לראשון שהרי קנאו בשינוי מעשה: (פג) גנב וסברו ובא אחר תנגב הראשון משלם ד' וה' והשני אם נגבו אחר שתיאשו הבעלים חייב בכפל ואם נגבו קודם שתיאשו פמור מן הכפל: (פד) וכן הגונב עבדים שמרות וקרקעות פמור מן הכפל וכן הגנב את העבדים ואת הקרקוש אינו משלם את הכפל אלא הקרן: (פע) גנב פטר חסור קודם שנפדה משלם כפל אע"פ שעכשיו אינו שלו ראוייה להיות שלו אחר שיפדה: (פז) הגונב חלבו של חבירו ואכלו משלם לו דמי חלבו:

שנא (ה) יש גנב שפטור משלם ואיזה זה שבא עם התשלומין חיוב מיתה כפי הגונב כים בשבת ולא חבירו ברשות רוב טוקים כרי' מ"ח למסוקי מתנה מגנב חיל קפולא כיון דשמינת מתנה דרי אהל ורינא דכרי' לכו כרי' הסדלר: (ט) גנב ענג מן הגנב וכו' . משנה ר"ע מרובה והעול מן הסוגיא (נדק ס"ח) כדכרי רבינו וכו' הרמזים ס"ח ס"ח דגנבה ח"ל לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה ומשון ונגבו ענה ובא גנב אחר ונגיבו וכו' הטעם פטור דילוח כד' לא קיי אפי' ידעו ורשאו ונגבו רשות קיי ושינוי מעשה לגד מנו קונה: (כז) גנב כגונב עבדי וכו' . משנה פרק האבך (דף כ"ו) וברייתא ריש מרובה ופרק גנב' הגונב את העבדים וכו' . כ"כ הרמזים ריש מ"ב דגנבה ועומד דכין לחמר וכן רשאו ולא הקדש ל"ש דליחשטו של ע"ט' וכדדרישין אלל לא ידעו לך שאור כנ"ק דספחים ע"ל או אמה רואה אבל אמה רואה ואלה לך שאור אחרים פי' ע"ט' וכן וכו' חיל איש על רעהו ולא על עכ"ר:

שנא (ה) יש גנב שפטור משלם ואיזה זה שבא עם התשלומין חיוב מיתה כפון הגונב כים בשבת ולא חבירו ברשות רוב טוקים כרי' מ"ח למסוקי מתנה מגנב חיל קפולא כיון דשמינת מתנה דרי אהל ורינא דכרי' לכו כרי' הסדלר: (ט) גנב ענג מן הגנב וכו' . משנה ר"ע מרובה והעול מן הסוגיא (נדק ס"ח) כדכרי רבינו וכו' הרמזים ס"ח ס"ח דגנבה ח"ל לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה ומשון ונגבו ענה ובא גנב אחר ונגיבו וכו' הטעם פטור דילוח כד' לא קיי אפי' ידעו ורשאו ונגבו רשות קיי ושינוי מעשה לגד מנו קונה: (כז) גנב כגונב עבדי וכו' . משנה פרק האבך (דף כ"ו) וברייתא ריש מרובה ופרק גנב' הגונב את העבדים וכו' . כ"כ הרמזים ריש מ"ב דגנבה ועומד דכין לחמר וכן רשאו ולא הקדש ל"ש דליחשטו של ע"ט' וכדדרישין אלל לא ידעו לך שאור כנ"ק דספחים ע"ל או אמה רואה אבל אמה רואה ואלה לך שאור אחרים פי' ע"ט' וכן וכו' חיל איש על רעהו ולא על עכ"ר:

שנא (ה) יש גנב שפטור משלם ואיזה זה שבא עם התשלומין חיוב מיתה כפון הגונב כים בשבת ולא חבירו ברשות רוב טוקים כרי' מ"ח למסוקי מתנה מגנב חיל קפולא כיון דשמינת מתנה דרי אהל ורינא דכרי' לכו כרי' הסדלר: (ט) גנב ענג מן הגנב וכו' . משנה ר"ע מרובה והעול מן הסוגיא (נדק ס"ח) כדכרי רבינו וכו' הרמזים ס"ח ס"ח דגנבה ח"ל לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה ומשון ונגבו ענה ובא גנב אחר ונגיבו וכו' הטעם פטור דילוח כד' לא קיי אפי' ידעו ורשאו ונגבו רשות קיי ושינוי מעשה לגד מנו קונה: (כז) גנב כגונב עבדי וכו' . משנה פרק האבך (דף כ"ו) וברייתא ריש מרובה ופרק גנב' הגונב את העבדים וכו' . כ"כ הרמזים ריש מ"ב דגנבה ועומד דכין לחמר וכן רשאו ולא הקדש ל"ש דליחשטו של ע"ט' וכדדרישין אלל לא ידעו לך שאור כנ"ק דספחים ע"ל או אמה רואה אבל אמה רואה ואלה לך שאור אחרים פי' ע"ט' וכן וכו' חיל איש על רעהו ולא על עכ"ר:

שנא (ה) יש גנב שפטור משלם ואיזה זה שבא עם התשלומין חיוב מיתה כפון הגונב כים בשבת ולא חבירו ברשות רוב טוקים כרי' מ"ח למסוקי מתנה מגנב חיל קפולא כיון דשמינת מתנה דרי אהל ורינא דכרי' לכו כרי' הסדלר: (ט) גנב ענג מן הגנב וכו' . משנה ר"ע מרובה והעול מן הסוגיא (נדק ס"ח) כדכרי רבינו וכו' הרמזים ס"ח ס"ח דגנבה ח"ל לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה ומשון ונגבו ענה ובא גנב אחר ונגיבו וכו' הטעם פטור דילוח כד' לא קיי אפי' ידעו ורשאו ונגבו רשות קיי ושינוי מעשה לגד מנו קונה: (כז) גנב כגונב עבדי וכו' . משנה פרק האבך (דף כ"ו) וברייתא ריש מרובה ופרק גנב' הגונב את העבדים וכו' . כ"כ הרמזים ריש מ"ב דגנבה ועומד דכין לחמר וכן רשאו ולא הקדש ל"ש דליחשטו של ע"ט' וכדדרישין אלל לא ידעו לך שאור כנ"ק דספחים ע"ל או אמה רואה אבל אמה רואה ואלה לך שאור אחרים פי' ע"ט' וכן וכו' חיל איש על רעהו ולא על עכ"ר:

האנה ראיה כרי' הסדלר כפרק מרובה כזה הראש' חל כפרק פירס כרי' שריף כל ו' סוגיה וכו' ש"מ דלית לכתחא כרי' הסדלר וקפדה דעתי מהכנה ו' ואם כן מהנה אמרתי כחלאי פלגי דאורי' דכרי' ר"י וקפדה דעתי מהסדר דהלכה כחוקיה ע"ל: (ט) גנב ענג מן הגנב אפי' אחר שתיאשו בעלים אינו חייב בכפל ולא כד' וה' וכו' יל הרמזים כפ"ל מהלכות גניבה הגונב מנגב אחר כפי' שתיאשו בעלים אינו משלם משלמו כפל ואם ענה ומכר אינו משלם משלמו ד' וה' לגנב הראשון אינו משלם שגרי דין הכהנה הואת לחזור בעושה לבעלים ולא קפדה הגנב ולבעלים אינו משלם הכפל או ד' וה' חפטי שלא גנבה חרשש ע"ל:

ראייה כרי' הסדלר: (ט) גנב שננג מן הגנב אפילו אחר שתיאשו הבעלים אינו חייב בכפל ולא כד' וה' לא לבעלים ולא לגנב הראשון: (פ) גנב ובטח ובא אחר ונגבו ממנו אחר פביחה הראשון משלם לבעלים ד' וה' והשני משלם כפל לראשון שהרי קנאו בשינוי מעשה: (פג) גנב וסברו ובא אחר תנגב הראשון משלם ד' וה' והשני אם נגבו אחר שתיאשו הבעלים חייב בכפל ואם נגבו קודם שתיאשו פמור מן הכפל: (פד) וכן הגונב עבדים שמרות וקרקעות פמור מן הכפל וכן הגנב את העבדים ואת הקרקוש אינו משלם את הכפל אלא הקרן: (פע) גנב פטר חסור קודם שנפדה משלם כפל אע"פ שעכשיו אינו שלו ראוייה להיות שלו אחר שיפדה: (פז) הגונב חלבו של חבירו ואכלו משלם לו דמי חלבו:

חשן המשפט הלכות גניבה שנה שנה

נגד מטלטלין דאיתו משלם אלא ככל ופטור מהשלמותן כשזש עמו מיחה כגון הגונב כים וכו' והכי דאיתו בפרק אלו נערות : ומ"ש ומזר ידו למפתח הבית וכו' . פירוש שנתו מנדר בידו לחתך חזיריה ודוקא בשנתה ופ"ל ג' לארץ דחשיב כאלו מונח ב"ה דקוח ג"ט כצדד דמי וידו קניא ליה ולס כן איסור גניבה וליסור הנאה מרה"ל לר"ה נאלץ כחמד דכשעה שפ"ל הכים לקוח ידו השנייה הינה כנראה ב"ה וזכורה שעה קני לה אלא אם חזר ידו למעלה מ"ה היה קונה אותו קודם שנעשה הנחה ב"ה ולא היו נאים בלחה וכל זה ע"פ דברי ריב"ס נחום ויש עוד פירושים ע"ש אלא זה עיקר דעת רבינו :

(ג) וכן הכא נחמרת וכו' . בפ"ן בן סורר ומורה אמר רב הכא נחמרת ונטל כלים ואלא פטור מ"ט דמי קנינהו אמר רבה מסתברא מילתיה דרב כששיר ליתניהו אלא נטלן לא וכו' ופרש"י הכא נחמרת חתר את הבית מתט פטור בלתיחזיר א"ע"פ שם קיימין דמי קנינהו דמי נפשות קאנן האול ונחמיב מיחה בלקיחתן מסתברא מילתא דרב דפטור בשש"ר בן עכשיו בן לאחר זמן ליתניהו ותשלומין מדידיה לא מצינן לתיוביה דנחום מיחה אלא נטלן לא מסתברא מילתא דרב דפטור נה דכיון דקיימין קן כל היכא ליתניהו דמריהו וניהו ואין זה חייב בתשלומין דפקדון כעלמא דאין גביה ויהי מסתברא וכן דהגונב כים דפטור משלם נמי דשניה כנראה אלא ליתניהו חייב לנחמרת וכו' ר"ה דוקא שאין הכלי נעין

מגר ומזונו מרשות בעלים לר"ה וכו' אלא אם הגבירה תחלה נבית הבעלים חייב וכו' ברייתא בפ' אלו נערות (לא) . ופסקה הרמב"ם בפ"ג מהלכות גניבה פירוש שנתו מנדר בידו לחתך חזיריה ודוקא בשנתה ופ"ל ג' לארץ דחשיב כאלו מונח ב"ה דקוח ג"ט כצדד דמי וידו קניא ליה ולס כן איסור גניבה וליסור הנאה מרה"ל לר"ה נאלץ כחמד דכשעה שפ"ל הכים לקוח ידו השנייה הינה כנראה ב"ה וזכורה שעה קני לה אלא אם חזר ידו למעלה מ"ה היה קונה אותו קודם שנעשה הנחה ב"ה ולא היו נאים בלחה וכל זה ע"פ דברי ריב"ס נחום ויש עוד פירושים ע"ש אלא זה עיקר דעת רבינו :

(ה) הטוען על הפקדון בכבדו שנגנב ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

וכו' וכן כתב הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה למוקד ליתיהו תהם רבא אנגינה ליה ליתיהו נחמרתיהו אדרינהו כיהליה ולא קליניהו אמר רבא ואלא נפק מפתחיה דרב ליתיהו נחמרתיהו כרב דאמר אמי' הן נעין פטור מלחמורס וי"ל דהיהו מרת חסידות הואי ולכבודו דרב האול דנפיק מפתחיה ואין לנחמ' תמה לעיקר הדין וכו' בעל המאור מיכה בנחום' כהבו דהא דפטור מתשלומין כו' איכא חיוב מיחה כהדיא היינו דוקא דמייהו אדם אצל נבא לנחמ' ידו שמים חייב לשלם וכן כהבו היום' בפרק האוכר אל המעלים (ג) ב"ה נבא לנחמ' ידו שמים וכו' : וב"ש כ"ט הי' ישעיהו דוקא כשגנב בעודו נחמרת וכו' והכי מסתברא . תמה דהכריע דלא כפי רש"י והתוס' כשכחו להדיא דאפי' שבר וכו' בעל המאור ופאשר דלפי שנת דבינו דנחמרתין שחלק עליו וגם מדברי הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה הלכות גניבה נראה שזמנם כך שרי כתב גבי כים עד שהגיהו מרשות הבעלים שהוא שנות היחיד לרשות הרבים ואכדו שם משמע דוקא אכדו שם אלא אם היה הנדר רחוק חייב וצטקו' גניבה כתב גבן כל גנב שיש לו דמייהו אס שבר כלים בניחאו חייב בתשלומין אלא יש שאין לו דמים ששבר כלים בניחאו כגור' אלמח דאיתו פטור מלא א"כ בשגדים בעודו נחמרת וכתב הרב המגיד שזה דעת הרמ"ה וכך היא שעת הרמב"ן ויגדן בן נס רבינו הסכים עמיהו וכמד דהכי מסתברא ודלא כהו שבינו' ה' העול מדברי הרמב"ם שדעתו כפירוש רש"י ליתיהו :

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

וכו' וכן כתב הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה למוקד ליתיהו תהם רבא אנגינה ליה ליתיהו נחמרתיהו אדרינהו כיהליה ולא קליניהו אמר רבא ואלא נפק מפתחיה דרב ליתיהו נחמרתיהו כרב דאמר אמי' הן נעין פטור מלחמורס וי"ל דהיהו מרת חסידות הואי ולכבודו דרב האול דנפיק מפתחיה ואין לנחמ' תמה לעיקר הדין וכו' בעל המאור מיכה בנחום' כהבו דהא דפטור מתשלומין כו' איכא חיוב מיחה כהדיא היינו דוקא דמייהו אדם אצל נבא לנחמ' ידו שמים חייב לשלם וכן כהבו היום' בפרק האוכר אל המעלים (ג) ב"ה נבא לנחמ' ידו שמים וכו' : וב"ש כ"ט הי' ישעיהו דוקא כשגנב בעודו נחמרת וכו' והכי מסתברא . תמה דהכריע דלא כפי רש"י והתוס' כשכחו להדיא דאפי' שבר וכו' בעל המאור ופאשר דלפי שנת דבינו דנחמרתין שחלק עליו וגם מדברי הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה הלכות גניבה נראה שזמנם כך שרי כתב גבי כים עד שהגיהו מרשות הבעלים שהוא שנות היחיד לרשות הרבים ואכדו שם משמע דוקא אכדו שם אלא אם היה הנדר רחוק חייב וצטקו' גניבה כתב גבן כל גנב שיש לו דמייהו אס שבר כלים בניחאו חייב בתשלומין אלא יש שאין לו דמים ששבר כלים בניחאו כגור' אלמח דאיתו פטור מלא א"כ בשגדים בעודו נחמרת וכתב הרב המגיד שזה דעת הרמ"ה וכך היא שעת הרמב"ן ויגדן בן נס רבינו הסכים עמיהו וכמד דהכי מסתברא ודלא כהו שבינו' ה' העול מדברי הרמב"ם שדעתו כפירוש רש"י ליתיהו :

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

וכו' וכן כתב הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה למוקד ליתיהו תהם רבא אנגינה ליה ליתיהו נחמרתיהו אדרינהו כיהליה ולא קליניהו אמר רבא ואלא נפק מפתחיה דרב ליתיהו נחמרתיהו כרב דאמר אמי' הן נעין פטור מלחמורס וי"ל דהיהו מרת חסידות הואי ולכבודו דרב האול דנפיק מפתחיה ואין לנחמ' תמה לעיקר הדין וכו' בעל המאור מיכה בנחום' כהבו דהא דפטור מתשלומין כו' איכא חיוב מיחה כהדיא היינו דוקא דמייהו אדם אצל נבא לנחמ' ידו שמים חייב לשלם וכן כהבו היום' בפרק האוכר אל המעלים (ג) ב"ה נבא לנחמ' ידו שמים וכו' : וב"ש כ"ט הי' ישעיהו דוקא כשגנב בעודו נחמרת וכו' והכי מסתברא . תמה דהכריע דלא כפי רש"י והתוס' כשכחו להדיא דאפי' שבר וכו' בעל המאור ופאשר דלפי שנת דבינו דנחמרתין שחלק עליו וגם מדברי הרמב"ם בפ"ג מנגבה וחיבה הלכות גניבה נראה שזמנם כך שרי כתב גבי כים עד שהגיהו מרשות הבעלים שהוא שנות היחיד לרשות הרבים ואכדו שם משמע דוקא אכדו שם אלא אם היה הנדר רחוק חייב וצטקו' גניבה כתב גבן כל גנב שיש לו דמייהו אס שבר כלים בניחאו חייב בתשלומין אלא יש שאין לו דמים ששבר כלים בניחאו כגור' אלמח דאיתו פטור מלא א"כ בשגדים בעודו נחמרת וכתב הרב המגיד שזה דעת הרמ"ה וכך היא שעת הרמב"ן ויגדן בן נס רבינו הסכים עמיהו וכמד דהכי מסתברא ודלא כהו שבינו' ה' העול מדברי הרמב"ם שדעתו כפירוש רש"י ליתיהו :

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

שנה (ה) הטוען על הפקדון שגנבו על זה ונשבע על זה והא"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו דינו כגנב וחייב בכפל ואם טבה או סבר משלם ד' וד' אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא : (ג) כתב הרמב"ם שאם שלח בו יד החילה פטור מן הכפל א"ע"פ שאח"כ נשבע ובאו עדים

יאות והנזק הרחוק אש נבי פלוגתא דרבנן ורבי יוסף קרית' כרובי וקני' תמיה
 לחסודא ואם קדש האש גבולה אחר ימות זריכה נזר דרבה סבר ללכל ההמות
 קיילא דהרבנן אכל מדאורייתא קרית' דלא קני כעולה ורבי נחמן ורבי עשה ור' יוחנן
 עבלי: וז"ל רבי' ואפילו אין ידוע בדאי שנתיאשו כעפול דקריל' פסק גניבה

כתב הר"ש כך אללא כתב דקימא לן כרבה דישוח קני מדרבנן ואם קדש אשה
 בגולה אחר ימות זריכה נזר דרבה סבר לכל הסמות קני מדרבנן וכו' אללנה דודאי
 ימות קונה מדרבנן ואין זו ספק ונראה דסניורה ליה לרבינו דעב"ל איכה ספק
 לעולה ונזר אמוראים דסניור לה ימות כדי לא קני עמה סניור לה דלגמרי

לן שאינו קונה מן התורה וצריך להחזירה ונראה לא"א הרא"ש
 דל כיון דרבה מספקא ליה אי קני דאורייתא או דרבנן נהי דלא
 קיימי לן בוותיה ברא רמספאק ליה אי קנה דאורייתא אלא כעולה
 ורבי יוחנן דסבירי דלא קני מי"ם אם קדש בו אשה זריכה נזר
 מספק דשום קונה מדרבנן ואפילו אין ידוע בודאי שנתיאשו
 הבעלים דקיימא לן סתם גבולה יאוש בעלים (ו') ואם יש
 עם היאוש שינוי השם ונראה גזרע שחזור לברייתא קונה מן
 התורה וא"צ להחזיר אלא הדמים: (פ) ואם יש עם היאוש שינוי
 רשות קונה פי' שמכרה או נתנה לאחר הרמב"ם כ' דאינו קונה
 אלא לענין שא"צ להחזיר גוף הגניבה אבל צריך ליתן דמיה וכו' כ'
 הרמב"ן והד' יצחק כ' שקונה לגמרי וא"צ ליתן אפי' הדמים והכי
 מסתברא: (י) ודוקא שנתיאשו הבעלים קודם שמכר או נתן אבל
 אם מכר או נתן קודם יאוש אינו קונה אפי' שנתיאשו הבעלים אחר'
 הרמב"ם כתב שקונה וא"א הרא"ש זל כתב כסברא הראשונה: (י)
 ואין נקרא שינוי רשות אלא במוכר או נתן אבל אם סת
 הורישו לבניו לא דרשות יורש לאו ברשות לוקח דמי: (מ) לפיכך
 אם נתיאשו הבעלים ומת והגניבה קיימת חייבת הבעים להחזיר
 דבר זה ויתבאר עוד לקמן בריני גזילה:

השביתה

להדיא בריבן ע"ס (במחלת דף קמ"ה): (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי השם חסי
 הוא גרע וכו'. כ"כ הר"ש ר"ם מרובה
 ונפסקה ליל קונה מדאורייתא כלל יאוש כיון שאינו חוזר לברייתו אבל שינוי השם
 גרע דהיינו חוזר לברייתו וזו איכה יאוש כהדין קונה מדאורייתא והוא מדברי רשב"י
 (דף ס"ו) ד"ה פי' איכה נחמ"ד: (ח) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות
 קונה פי' הא שפיטע דקונה מדאורייתא: וז"ל ס' שמכר' או נהנה ללמח.
 כלומר לאסוקי שינוי רשות דישור דלאו שינוי רשות הוא כדכתב בסוף הסי' א"ל
 בה אחר ונטל ונדפס שטרם או אית טוק כלל לא חזק ולא דמים חסתי
 כ"כ התוספות (כדף ס"ז) ד"ה אחר שללא בסוף הדיבור שכתב חז"ל ותיקן ר"י
 דברייתא ע"כ וכו' עד יאוש גרידל מתי לא קני אפי' לרבה כיון דלפיה סברא אפי'
 ליה ולירק להחזיר הדמים אבל מתקוקן איירי בלעלה בדיוט שנתיאש מקמי
 ליהתא לרבי וכו' אלא לרבי יואל' יאוש ושינוי אפילו בעלה דיוט שנתיאש מקמי
 להחזיר הדמים אבל ביוט שינוי רשות עבלי' רבי יואל' דקנה וכלל דקנה
 מ"ש מילוט ושינוי השם גרע או נתי שינוי השם מעבלי' אפי' כלל יאוש דקנה
 הראשון בל' יאוש חסתי ביוט שינוי רשות וכו' כיון דגנבה טא' כ"ז גנבה
 שלא חזר או נתן צריך להחזיר הדמים קרן וכפל כעין גנבה דאף על פי שקנאה
 רשות כיון שגנבה כ"ז אחר קאחר ר"י דקנאה לגמרי ואין האחר צריך להחזיר
 הדמים אללא כעפולס חסתיים את הגנב וכתיב כ"ז ע"כ כרעה דעס רש"י בפרק
 הגזול בפרק על משנת המחיר כליו וספריו כ"ז אחר עבלי' רש"י שכתב בפרק
 לש (דף קנ"ו) כבאוקמתא דרב זבד אלניה דרב משור' ר' חייל אחר כדיון עם
 נתימ' חיל' יאוש וחל"כ שינוי רשות וי"ש שינוי רשות וחל"כ יאוש וכתב רש"י
 וזל לא אעב דקני לגמרי ואפי' בחייל לא מהדר ל' עבלי' וז"ל רש"י וז"ל אפי'
 בחייל לא מהדר ל' ר"ל אפי' רוצים כעפולס להחזיר ללוקח הדמים שנתן לגנב
 אלא חייב להחזיר להם גוף הגנבה ואיכה לחזור דמ"ת ללוקח חייב ליתן לבעלים
 דמיה כדעת הרמב"ם והרמב"ן אפי' הכי ל' מלשון רש"י שכתב דקני לגמרי וז"ל אפי'
 דמיה חל"כ ליתן דחל"כ לא חייב קני לגמרי: (י) ויאם יש עם היאוש שינוי השם
 וכו'. פסק באוקמתא דרב זבד אלניה דר' יוחנן שמתיה דר' יואל'
 כמ'

קנה מותר בכמה דוכתי מהם בפרק הגזול בפרק (קטו)
 וכן פסק הר"ש בפרק מרובה והרמב"ם כפ"ה מהלכות גניבה וס"ד מהלכות גזילה
 וז"ל בשם הרמב"ם דלוי קונה אללא לענין שאל"כ להחזיר גוף הגניבה וכו' כ"כ
 מהלכות גזילה כתב וז"ל מוכר הגזול או נהנה נמנה אפי' שלא נתקנית הגזילה
 ליה חזרת בעלמא חזר ללוקח האולי' ונתיאשו הבעלים וכו' מהלכות גנבה
 כתב נתיאשו הבעלים מן הגניבה בין שנתיאשו ואח"כ חזר הגנב בין שנתיאשו
 אחר שמכר קנה יאוש שינוי רשות או יאוש חסתי' בגניבה עמלה לבעלים אללא חסתי'
 להם הדמים אם לוקח ממנו שטרם או אית טוק כלל לא חזק ולא דמים חסתי'
 תקנת השאש אם לא היה זה המוכר גנב שטרם: וז"ל רבינו וכ"כ הרמב"ן
 ר"י ומ"ש והרי' כתב שקנה לגמרי וא"צ ליתן אפי' הדמים כן נראה שזול דעת
 ר"י ממש בפרק הגזול בפרק (קד): על משנת המחיר כליו וספריו כ"ז אחר
 וז"ל הרשב"א כפ' האש בתרל' בני טעלו בנתיאשו חסתי' וכו' שהרשב"א כתב
 דאפי' דלויט ושינוי רשות קני דמים מיהא כע' להדוריו השום דבמכירתא אפי'
 לדיה דלויט כדי לא קני ואפי' שכתב הרב שזו עיקר פדיון זריכה קלמוד דלויט
 ושינוי רשות כבולה קלמודא המשעת דקני קרין הגוף דהי לא לה לחזר לכו ר' בנא' (א)
 (סוכה ל) להני חוונכרי כי ובעתא אפ"ה מעכ"ס ליעוז איכו כי היכי דליכי
 יאוש כדף לדיה ושינוי רשות כדריית מתי אפי' חסתי' דמי' אפי' חסתי' לא מייקנה
 לכו קני הגוף דף איה אללא כעין משכין דבדמים כע' להדוריו ואפי' שנתן
 כיום הראשון לכס עבלי': (י) ויאם יש עם היאוש שינוי השם אללא חסתי'
 וכן וכו' בפרק הגזול ומחל' (קטו): איתמר גנב וזכר ואחר כך
 הוכר הגנב רב אומר הדין עם הראשון ורבי יוחנן משמיה דרבי יואל' אחר הדין עם
 כסוי אמר רבי אומר ר' יואל' כלל' כעין נתיאשו חסתי' דמי' חסתי' ללוח ללוח ר' בנא'
 קרין עם הראשון רב זבד אחר כגון שנתיאשו הבעלים כ"ז לוקח ולא נתיאשו
 כ"ז גנב וכהא פלוגי מ"ס יאוש וחל"כ שינוי רשות קני שינוי רשות וחל"כ יאוש
 לא קני וכהא פלוגי חזר בגלמודא כולי' עמלה לא פלוגי דהדר למרבי' וכהא
 כעשו ב' תקנת השאש קמיפלגי וכתבו הר"ה והרשב"א רב זבד אחר כ"כ' כגון
 שנתיאשו הבעלים כ"ז לוקח וכו' ור' יוחנן אחר הדין עם השני יאוש ושינוי רשות
 קני שינוי רשות וחל"כ יאוש לא קני והלכה כר"י: וז"ל בשם הרמב"ם שזוהי
 כפ"כ מהלכות גזילה וכו' וכו' וכן כ"ה הוא תמה דהא באוקמתא
 דרב זבד ר' יוחנן כ"ז דשינוי רשות קרם יאוש לא קני ושמה הוא סוכר דכיון דרב
 פסק דהא בתרא לוק' באוקמתא איתראת בשלל' נתיאשו כלל' דלויט סוכר דכיון דרב
 מסתיה מרובה לחזר שנתיאשו הבעלים כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)
 (מ) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

להדיא בריבן ע"ס (במחלת דף קמ"ה): (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי השם חסי
 הוא גרע וכו'. כ"כ הר"ש ר"ם מרובה
 ונפסקה ליל קונה מדאורייתא כלל יאוש כיון שאינו חוזר לברייתו אבל שינוי השם
 גרע דהיינו חוזר לברייתו וזו איכה יאוש כהדין קונה מדאורייתא והוא מדברי רשב"י
 (דף ס"ו) ד"ה פי' איכה נחמ"ד: (ח) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות
 קונה פי' הא שפיטע דקונה מדאורייתא: וז"ל ס' שמכר' או נהנה ללמח.
 כלומר לאסוקי שינוי רשות דישור דלאו שינוי רשות הוא כדכתב בסוף הסי' א"ל
 בה אחר ונטל ונדפס שטרם או אית טוק כלל לא חזק ולא דמים חסתי'
 כ"כ התוספות (כדף ס"ז) ד"ה אחר שללא בסוף הדיבור שכתב חז"ל ותיקן ר"י
 דברייתא ע"כ וכו' עד יאוש גרידל מתי לא קני אפי' לרבה כיון דלפיה סברא אפי'
 ליה ולירק להחזיר הדמים אבל מתקוקן איירי בלעלה בדיוט שנתיאש מקמי
 ליהתא לרבי וכו' אלא לרבי יואל' יאוש ושינוי אפילו בעלה דיוט שנתיאש מקמי
 להחזיר הדמים אבל ביוט שינוי רשות עבלי' רבי יואל' דקנה וכלל דקנה
 מ"ש מילוט ושינוי השם גרע או נתי שינוי השם מעבלי' אפי' כלל יאוש דקנה
 הראשון בל' יאוש חסתי' ביוט שינוי רשות וכו' כיון דגנבה טא' כ"ז גנבה
 שלא חזר או נתן צריך להחזיר הדמים קרן וכפל כעין גנבה דאף על פי שקנאה
 רשות כיון שגנבה כ"ז אחר קאחר ר"י דקנאה לגמרי ואין האחר צריך להחזיר
 הדמים אללא כעפולס חסתיים את הגנב וכתיב כ"ז ע"כ כרעה דעס רש"י בפרק
 הגזול בפרק על משנת המחיר כליו וספריו כ"ז אחר עבלי' רש"י שכתב בפרק
 לש (דף קנ"ו) כבאוקמתא דרב זבד אלניה דרב משור' ר' חייל אחר כדיון עם
 נתימ' חיל' יאוש וחל"כ שינוי רשות וי"ש שינוי רשות וחל"כ יאוש וכתב רש"י
 וזל לא אעב דקני לגמרי ואפי' בחייל לא מהדר ל' עבלי' וז"ל רש"י וז"ל אפי'
 בחייל לא מהדר ל' ר"ל אפי' רוצים כעפולס להחזיר ללוקח הדמים שנתן לגנב
 אלא חייב להחזיר להם גוף הגנבה ואיכה לחזור דמ"ת ללוקח חייב ליתן לבעלים
 דמיה כדעת הרמב"ם והרמב"ן אפי' הכי ל' מלשון רש"י שכתב דקני לגמרי וז"ל אפי'
 דמיה חל"כ ליתן דחל"כ לא חייב קני לגמרי: (י) ויאם יש עם היאוש שינוי השם
 וכו'. פסק באוקמתא דרב זבד אלניה דר' יוחנן שמתיה דר' יואל'
 כמ'

שמה (א) וכן פסק הרמב"ם ריש הגזול בתרא וכתב ראשון חל"כ שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)
 (מ) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

דרכי משנה

שגג (א) וכן פסק הרמב"ם ריש הגזול בתרא וכתב ראשון חל"כ שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

פירוש

גמרא ורבנא נפקת ב' תירחי דלויט קונא פלטי' מדרבנן ע"ס: ונראה ל"ה יד' מי ה' קונא
 מדרבנן ע"ל': אם קדש בו חסתי' חסתי' גנב מספק ואם קדש עין חסתי' קודם שגנבה כ' ספק
 גנב ל' מספק וקר'ל: ואפילו אם חסתי' חסתי' וכו' דאם גנבה כי' לוקח וינבחר או חסתי' חסתי'
 וז"ל ר"ס כ"פ פסקה דלא יאוש מהגניבה וקודם בו לדיכ' מיקדשת עם חסתי' ביוט
 גמ' מייאש: (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

במקרה דרבה נפקת ב' תירחי דלויט קונא פלטי' מדרבנן ע"ס: ונראה ל"ה יד' מי ה' קונא
 מדרבנן ע"ל': אם קדש בו חסתי' חסתי' גנב מספק ואם קדש עין חסתי' קודם שגנבה כ' ספק
 גנב ל' מספק וקר'ל: ואפילו אם חסתי' חסתי' וכו' דאם גנבה כי' לוקח וינבחר או חסתי' חסתי'
 וז"ל ר"ס כ"פ פסקה דלא יאוש מהגניבה וקודם בו לדיכ' מיקדשת עם חסתי' ביוט
 גמ' מייאש: (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

גמ' מייאש: (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

גמ' מייאש: (ז) ויאם יש עם היאוש שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

פירוש

שגג (א) וכן פסק הרמב"ם ריש הגזול בתרא וכתב ראשון חל"כ שינוי רשות חסתי' כ"ז לוקח דהי"ל וכו' ושינוי רשות עבלי': (מ)

שם הנאי והלוחטו ו'ל המרש כך כתב כ"ה שאינו עשוי למכור כלל ויאלץ לו אם גניבה בעיר והכיר כלל וספרו צד החמים אם בלא עדים שזה כלל על זה ויבעז זה ויחזיר לו כליו לומר דבשאיט עשוי למכור כלל ויאלץ לו אם גניבה בעיר ויאלץ לו אם טרף כלכלו בלא כח ובתוך שיש בו ו'מ"ה אם בלא עדים שזה כלל על זה אם טרף שלל נכר בגמרה הוא מוצא בעצמו שאם אין עדים שזה כלל על זה אם טרף שלל לו אם גניבה כי יאלץ לו אם גניבה מלא היא וילתח משלם לא היו כלים אלו ש' וה' לתמוה על רבות שכתב על דברי הרמב"ם ו'ל כיון שיש עדים מוכיחין שכן כלל אין צריך שיעורו שראו אותם האנשים שהתירו ויאלו וחבילות על כתפיהם והכי מחתרתו שגראה מתדירו שאין זו סתם למה שכתב החלק והספירה מנוחלת שהתלה דבריו על ע"פ פרש"י דכי אמרינן אכל בשאיט עשוי למכור לא צריך להאזינו עמו כולו היא לא היא אלא לומר דלא צריך דניחא פלוגי ופלוגי אכל כל שאר הנאים צריך ויאלו נהתיבם ח"כ שום הנאי כמו שנתבאר ואפשר לומר שרבי כתב החלק ע"פ פרש"י ואח"כ דברי הרמב"ם ו'ל החלקים על פרש"י וכבר דעתי מסתבא דכדברי הרמב"ם ואין להקשות על זה דא"כ היה ליה לומר והרמב"ם כתב ליתשתמע ללאפלטו אח"כ אכל בכתב הרמב"ם ו'ל משמע דלא פליגי אחתי לאחר לטיל שכתב ורוע שאין דרכו על דבריו להקפיד בכך בהרבה מקומות ואין לתמוה עליו שכתב אין צריך שיעורו שראו אותם האנשים שהתירו ויאלו וכו' דמשתע דבאי דלא היה צריך אכל צריך שגאו וכן אדם ולו כדכיתו ויבילה עמד וזוהו כלל נגנבו והא' ליתח להרמב"ם אין צריך שום דבר אלא דינא לו אם גניבה בעיר או לאיחא למימר דמשיקרא דמלתא נקט דהיינו שראו אותם האנשים שהתירו ו'ל דלם לא ראו כן כי לט ענין נתון דלמא כלילא לא גנבו מלא היו ו'מ"ה ו'ל כיון שיש עדים מכירים שהם כלל אין צריך שיעורו שראו אותם האנשים שהתירו ו'ל נראה שזהו המרש שר' אם יבואו עדים שהם כלל על זה אין צורך ואלו האנשים שהתירו ויאלו וחבילות על כתפיהם אכל היכא דראו אותם שהתירו ויאלו וחבילות על כתפיהם ח"כ עדים כסא כליו של זה והוא ליתח דחף ע"כ שטרע לטו שנגנבו כליו וספרו של זה מתן לט דלתח ואלו האנשים שהתירו שגארו לא היו שלו ואלו דלטעמיה איל דנטותן כסא ס' כני האודיעט שהיו שלו וכבר כתבתי שאין ס' מוילאטי מדי ספק ו'ל ועלמס צריך עדים שיעורו שהיו שלו וכן מוצא דכדברי הרמב"ם ו'ל שכתבתי בסמוך גם החיבור וכפי פירוט המאמר ויש לתמוה על היה שקציר וכתב על דברי הרמב"ם זה מוצא שם בגמרה והיה ראו לו לכתוב פירוט הסוגיא דנמתי כיון שהיא שותלת הפרש"י כמו שנתבאר: וכתב עוד שום שכל העשויים להשאל ולהשכיר או לא יאלץ לו אם גניבה בעיר למכור והכי שכתב רבי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר טענת הוא שכתב כתבתי לשון הרמב"ם לטיל בסמוך והם מנוחרים ליתא לו אם גניבה בעיר שכתב ברש"א קמי וכן פירוט דבריו הרב"ד ו'ה ו'ל שרי כתב ר"ה ו'ל זה שיהי עשוי למכור והכי כלים אלו מחלים העשויים להשאל ולהשכיר פ' והוא טוען נגנבו ממני ויאלץ לו אם גניבה אס כמו עדים וכו' כתב עליו הר"ח א"כ אס היו כלים אלו מוכרים והשאלין ואלו הבעירין ואלו מכרו או אינו מוצא בגמרה אכל סובר רבי דמיון פ"ח מה' עותן ונעטן חף בזה יש חילוק והר"ח ו'ל סובר שאכ"ל לא יאלץ אם גניבה נכשע שלל מוכרו ועול וגרש' שדעתו כשהוא אומר נטבין נאחן (מ"ט) ומ"ה"ו שיהי יוכל לומר של שאולין דמיון מנו נאחן בשכונת ור"י סובר מנו כי הלא יאלץ לו אם גניבה אחזקתי וכן כתוב אין ובגן הוא ע"כ (א): ו'מ"ש רבינו ו'ל הרב"ה דכיון שזהו אומר שהם גנבים להשאל ולהשכיר וכו' במקרה כל הנשבעין כן נפסקו יש שהו רובים לדיקון מדקאמר תשיקרו ולא אמרן אלא זה אומר שאולים וכו' והדר חפליני בן עשאים להשאל וכן אין עשאים להשאל ש"ח דאמי' אחר נגבים דבריהם העשויין להשאל ולהשכיר איש נאחן וליחא דחוקא דכיון דלמר נגבים חתירה על חוקתן על כלים שכן עשאים להשאל ולהשכיר כיון שהם טוען שלל ויאלו חתמת ודו בחזקת שאלה וספירות ובתו וליחא וספירות לא מחזקינן איש בגנבו ע"כ ולפי שר"י עלה על דעתו שהרמב"ם מוירי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא כהר"ה הרמב"ם וכוון שנתבאר דלא איירי הרמב"ם אלא דינא לו אם גניבה בעיר וגם הרמב"ם יודה לדבריו ועיין במרדכי פרק הגזל ומאכלי בו לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא ראובן שאכלו כליו או גנבו או נעלוס לפטיסו ובלו ליד ע"כ"ס וקאמס וישאל אחר ממנו נכחיתו משאור ובלו הבעלים וקבעו מיד זה שקאמס כתב רבינו ב"ר ש"ח:

שנה (ב)

שנה (ב) כל דבר (א) שחוקקו גנבו או שרוב הדבר הוא גנבו אמור לקנותו: (ב) לפיכך אין לוקחין סדורעים הלב מלאים

והשכיר אין חוששין כלל שמה מוכר וכו' ופי' דהיינו שאלו קן נאחן בשכונה ולא חיישין לשמה מוכר ח"כ נטען נטעין קן דנאחן בשכונה והכי משמע דנאחן הרמב"ם מדלגא כתב חדא נכח התרוויחו דה"ל לומר נכש"ל שאינו עשוי למכור את כלו או עשוי למכור הרמב"ם ו'ל משמע דלא פליגי אחתי ואלו לו אם גניבה בעיר אס בלא עדים שזה כלל על זה וכו' מדעשה ב' בכתב ובראשונה כתב דינא שם גניבה בעיר ונשתייח לא כתב כך פלחמ דבשאיט מוירי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר וכן כתב נטעין ויוסף ואפי' אחר"ל דלא או שיהי עשוי למכור וכו' מוירי נמו דינא לו אם גניבה בעיר אפי' ח"כ שאלו לו אם גניבה בעיר נאחן כדי לטעור משכונה שנגב הוא מכירו אכל דאי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה מנו נאחן חזרו אלא לרצון שטענה וכו' הרב"ד כהרמב"ם דנאחן הוא אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר אלו מוכרים העשויין להשאל ולהשכיר לא היה צריך לשם גניבה אלא להפטר משכונה שלל האשלין ואלו שסטיין ואלו מוכר ע"כ' וסובר רבינו דבך היא דעת הרמב"ם ואלו כוון שהיה ר"ה מדברי הרמב"ם דחוקק הוא אהר"ה ר"י ומה שהקשה ה' הגיה על האי מנו מהא דלמר כסוף שבעות אחזקתי איש בגנבו לא מחזקינן איש קושית דהסם כשואמר חקה גנבת לו למריקן אחזקתי איש בגנבו לא מחזקינן אכל הכא אלא אחר גנבן ומתן קך הא כתב גנבי אישך ופטר אחזקתי מנו וראשון נראה יותר פיקר וכו' כתב על דברי רבינו בזה שאם טענת ושרי ליה מתריה: ו'מ"ה ו'ל היראה לרא"ה הרמב"ם ר"ל כ"כ כסף טענת:

שנה (ג)

שנה (ג) כל דבר וכו' ו'מ"ה פ' הגזל נחלה ולא כסף מהא דכתב רבינו ריש ס' ש"ס דבגלן כשמישטו ממונו איש גזול מותר ליתסת ממת דהסם ייירי בגזול ידוע וידוע ג"כ שמישטו ממונו איש גזול אכל מהא דאין ידוע שזה הורשה הוא גנב וגם אין ידוע שכל הרעוים זה רובו משוט ממונו איש גנב אלא שאותו דבר שקונה ממונו יש למשט שהוא גנב הילכך חילטין כתר רוב דבר הוא וכו' ועיין דכדברי הרב המגיד פ"ו דגנבה וכו' דגזל:

הגזל

העשויים להשכיר ולהשאל לא היה צריך לשם גניבה אלא להפטר משכונה שלא שאלקו להם כדון הנכנס לתוך ביתו על חידו וכוון שמתבאר בשכונה וכתב כן פ"ח מה' עותן ונעטן חף בזה יש חילוק והר"ח ו'ל סובר שאכ"ל לא יאלץ אם גניבה נכשע שלל מוכרו ועול וגרש' שדעתו כשהוא אומר נטבין נאחן (מ"ט) ומ"ה"ו שיהי יוכל לומר של שאולין דמיון מנו נאחן בשכונה ור"י סובר מנו כי הלא יאלץ לו אם גניבה אחזקתי וכן כתוב אין ובגן הוא ע"כ (א): ו'מ"ש רבינו ו'ל הרב"ה דכיון שזהו אומר שהם גנבים להשאל ולהשכיר וכו' במקרה כל הנשבעין כן נפסקו יש שהו רובים לדיקון מדקאמר תשיקרו ולא אמרן אלא זה אומר שאולים וכו' והדר חפליני בן עשאים להשאל וכן אין עשאים להשאל ש"ח דאמי' אחר נגבים דבריהם העשויין להשאל ולהשכיר איש נאחן וליחא דחוקא דכיון דלמר נגבים חתירה על חוקתן על כלים שכן עשאים להשאל ולהשכיר כיון שהם טוען שלל ויאלו חתמת ודו בחזקת שאלה וספירות ובתו וליחא וספירות לא מחזקינן איש בגנבו ע"כ ולפי שר"י עלה על דעתו שהרמב"ם מוירי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא כהר"ה הרמב"ם וכוון שנתבאר דלא איירי הרמב"ם אלא דינא לו אם גניבה בעיר וגם הרמב"ם יודה לדבריו ועיין במרדכי פרק הגזל ומאכלי בו לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא ראובן שאכלו כליו או גנבו או נעלוס לפטיסו ובלו ליד ע"כ"ס וקאמס וישאל אחר ממנו נכחיתו משאור ובלו הבעלים וקבעו מיד זה שקאמס כתב רבינו ב"ר ש"ח:

שנה (ד)

שנה (ד) כל דבר שחוקקו גנבו או שרוב הדבר הוא גנבו אמור לקנותו: (ב) לפיכך אין לוקחין סדורעים הלב מלאים

העשויים להשכיר ולהשאל לא היה צריך לשם גניבה אלא להפטר משכונה שלא שאלקו להם כדון הנכנס לתוך ביתו על חידו וכוון שמתבאר בשכונה וכתב כן פ"ח מה' עותן ונעטן חף בזה יש חילוק והר"ח ו'ל סובר שאכ"ל לא יאלץ אם גניבה נכשע שלל מוכרו ועול וגרש' שדעתו כשהוא אומר נטבין נאחן (מ"ט) ומ"ה"ו שיהי יוכל לומר של שאולין דמיון מנו נאחן בשכונה ור"י סובר מנו כי הלא יאלץ לו אם גניבה אחזקתי וכן כתוב אין ובגן הוא ע"כ (א): ו'מ"ש רבינו ו'ל הרב"ה דכיון שזהו אומר שהם גנבים להשאל ולהשכיר וכו' במקרה כל הנשבעין כן נפסקו יש שהו רובים לדיקון מדקאמר תשיקרו ולא אמרן אלא זה אומר שאולים וכו' והדר חפליני בן עשאים להשאל וכן אין עשאים להשאל ש"ח דאמי' אחר נגבים דבריהם העשויין להשאל ולהשכיר איש נאחן וליחא דחוקא דכיון דלמר נגבים חתירה על חוקתן על כלים שכן עשאים להשאל ולהשכיר כיון שהם טוען שלל ויאלו חתמת ודו בחזקת שאלה וספירות ובתו וליחא וספירות לא מחזקינן איש בגנבו ע"כ ולפי שר"י עלה על דעתו שהרמב"ם מוירי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא כהר"ה הרמב"ם וכוון שנתבאר דלא איירי הרמב"ם אלא דינא לו אם גניבה בעיר וגם הרמב"ם יודה לדבריו ועיין במרדכי פרק הגזל ומאכלי בו לא יאלץ לו אם גניבה בעיר כתב דלא ראובן שאכלו כליו או גנבו או נעלוס לפטיסו ובלו ליד ע"כ"ס וקאמס וישאל אחר ממנו נכחיתו משאור ובלו הבעלים וקבעו מיד זה שקאמס כתב רבינו ב"ר ש"ח:

דבר י' ו'מ"ה ר' רמיה ועוד דאפשר דנקב הגניבה עקבה משום לפי יאשו אכל היה אירוש לעינין הרמ"ם: (ג) גם כזה יש לחשוב דאורי' ב"י דמחזקת רבינו מוחה במקום שאינו צריך לו א"ל דהרמב"ם ב' דבריו יאשו לו אם גניבה בעיר מ"ה לאו משום נאמנות נקב מן אלא משום דאין אין העל צריך לישבע שלא השאלין ושלא השכירין אכר שבפרקא נאמן אכר וכו' יאשו לו אם גניבה בעיר וכו' הרמב"ם ו'ל משמע דלא פליגי אחתי ואלו לו אם גניבה בעיר אס בלא עדים שזה כלל על זה וכו' מדעשה ב' בכתב ובראשונה כתב דינא שם גניבה בעיר ונשתייח לא כתב כך פלחמ דבשאיט מוירי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר וכן כתב נטעין ויוסף ואפי' אחר"ל דלא או שיהי עשוי למכור וכו' מוירי נמו דינא לו אם גניבה בעיר אפי' ח"כ שאלו לו אם גניבה בעיר נאחן כדי לטעור משכונה שנגב הוא מכירו אכל דאי אפי' לא יאלץ לו אם גניבה מנו נאחן חזרו אלא לרצון שטענה וכו' הרב"ד כהרמב"ם דנאחן הוא אפי' לא יאלץ לו אם גניבה בעיר אלו מוכרים העשויין להשאל ולהשכיר לא היה צריך לשם גניבה אלא להפטר משכונה שלל האשלין ואלו שסטיין ואלו מוכר ע"כ' וסובר רבינו דבך היא דעת הרמב"ם ואלו כוון שהיה ר"ה מדברי הרמב"ם דחוקק הוא אהר"ה ר"י ומה שהקשה ה' הגיה על האי מנו מהא דלמר כסוף שבעות אחזקתי איש בגנבו לא מחזקינן איש קושית דהסם כשואמר חקה גנבת לו למריקן אחזקתי איש בגנבו לא מחזקינן אכל הכא אלא אחר גנבן ומתן קך הא כתב גנבי אישך ופטר אחזקתי מנו וראשון נראה יותר פיקר וכו' כתב על דברי רבינו בזה שאם טענת ושרי ליה מתריה: ו'מ"ה ו'ל היראה לרא"ה הרמב"ם ר"ל כ"כ כסף טענת:

חשן המשפט הרכות גניבה שנו שנה

בו דמיוח כרעית שם כפרק חיובי נשך (סד :) (ז) התוקף כספיתו כל חזירו וכו' ומשם בה מלאכה וקלקלה וכו' כפרק הנזכר
 יתקנה סתוקן ספיקו של חזירו ועשה בה מלאכה אמר רב רצה שברה טעל רצה
 פתחה טעל ושתול סתוקן איש טעל אלף פתחה אמר רב פסקא לא פליגי הא דעבדתה

דמי ומשם כשעת הגולה אפי' לרדף לשלם לנגול אם כעלו המלאכה מדינת דנרמ
 דמיוק דידים ויזית משלם לו כפועל אבל לא כולו שבה דכיון דממלטלי דמי
 איש משלם לו אלף כשעת הגולה שיהי עומד לעשות לו מלאכה כפועל אלף
 דקשיא לפי גירסתנו בכפרי הרמב"ם דנגול עבדים והוקיעו אל' הרי שך לפניך

דמיוח כרעית : (ז) התוקף כספיתו של חזירו או בשאר מבלטין
 ועשה בה מלאכה וקלקלה אם אינו עובדין להשכיר אפילו אם
 נמלו על דעת שיתן מחן שבר דינו כגזול כיון שאין דעת בעלים
 להשכיר ואינו משלם לו אלא מה שקלקלה דכל הגולנים משלמין
 בשעת הגזילה ואם (ט) עומדין להשכיר ונמלה זה על דעת ליתן
 שבר או תלוי ברצון הבעלים רצו נוטלין שכרה רצו נוטלין מה
 שקלקלה לא נמלה על דעת ליתן שבר דינו כגזול ומשלם מה
 שקלקלה : (ס) וכן הדין אם נמלו על דעת שאלה דשואל שלא
 מדעת היו כגזול וכתב הרמ"ה ה"ם שעשה בה מלאכה הוא בעצמו
 אבל השכירו לאחר אפילו שונבם בתורת גולנות כיון דקיימא
 לאגרא השוכר מן הגזול צריך ליתן שכירותו לבעלים בעשרין לא
 קנאה הגזול קנין נסור אלא להתחייב באונסיה נמצא כשנוטל
 הגזול השוכר מן השוכר במזון הגזול הוא נוטל וצריך להחזירו לו
 ע"כ : (י) הדר בהצר חזירו שלא מדעתו פירושו שרואהו דר בו
 ולא איל כלום שאם איל צא ולא יצא ודאי חייב ליתן לו כל שכרו
 אלא לא איל דבר וזה דר בו פירושו ר"י שאם הדר בו לא היה
 צריך

דמי ומשם כשעת הגולה אפי' לרדף לשלם לנגול אם כעלו המלאכה מדינת דנרמ
 דמיוק דידים ויזית משלם לו כפועל אבל לא כולו שבה דכיון דממלטלי דמי
 איש משלם לו אלף כשעת הגולה שיהי עומד לעשות לו מלאכה כפועל אלף
 דקשיא לפי גירסתנו בכפרי הרמב"ם דנגול עבדים והוקיעו אל' הרי שך לפניך
 דממשע דס"ל דעבדים דין כקרקע
 וכדפי' הרב המדני וכוו' שנתפאר כמחון
 ח"כ לפי זה בחוקק עבדו של חזירו
 ובטלו ממלאכה הוה מדינת הוה חייבי לשלם
 כולו שבה אבל לפי הטובא של רבינו
 בדברי הרמב"ם דין עבדים והוקיעו
 כדון כהמה וכמ"ס רב אלפס נישא דהכא
 נמי איש משלם לו אלף כפועל ולפי
 דרבינו נמשך אמר דברי הרמ"ם כתב כון
 האו עממח דעבדי כמקרקעי דמי ואיני
 נגול לחזרוי דלפ"ו משלם כולו שבה
 דלא כרב אלפס והרמב"ם ל"ל . ולפי זה
 כהמה והוקיעו דמשלם כשעת הגולה
 לדברי הכל חייבי כדלא עשה בה מלאכה
 דלמי עשה בה מלאכה וכתלה ממלאכה
 חזירו היה חייב לשלם כדוד שוכר כהמה
 לתלמדה ובדין מחוקק סמיה דכמחון דזק :

(ז) התוקף כספיתו וכו' . שם
 מיתלה דרב ושמואל
 ולא פליגי וכו' דאם אין שומדים להאזיר
 ח"כ גזול הוא ואפילו שברה גדול הפתחה
 לא יבזב ליה אלף פתחה ואי ליכא פתחה

לחזקת מדה דאין מינה עטנה דהא עינא שבה גזילה דגזול הו'
 (י) דרין כתיב חזירו שלל מדעתו וכו' (כ : כ) . איבעית לרב הסדא
 כדר כחצר חזירו שלל מדעתו צריך להעלותו על שבר או לא ה"ד אילימא
 כחצר דלת קיימא לאגרא ונברא דלא עבד למינר או לא נהנה זה לא חסר כחצר
 אלף כחצר קיימא לאגרא ונברא דעבד למינר או לא נהנה זה לא חסר לא זכיבא כחצר
 דלת קיימא לאגרא ונברא דעבד למינר מחי מני ח"ל מחי סתריהן או דילמא כחצר
 אמר לא הכתיב ח"ל מחינין הוא ולא נהנה מה משלם מה שנהנה אמר רבא לא דמי
 למחני' האו לא נהנה זה חסר והאו לא נהנה זה לא חסר הוא אמר רב סחורה אמר
 רב הונא הדר כחצר חזירו שלל מדעתו איש צריך להעלותו על שבר והכנה הרי"ף
 דרב סחורה וכתב עליה הוקף כחצר דלת קיימא לאגרא וכו' דההוא גברא עבד
 למינר מ"ח או נהנה זה לא חסר הוא אמר רב כחצר קיימא לאגרא ח"ל כעלמא
 לו שבר וכו' דלת עבד למינר דהא חסרה מהתנה וכו' הרמב"ם צריך מה"ל
 גזיל' וכתב זה הדר כחצר חזירו וכו' הוא בדברי הסלפת אבל דעת האוס'
 שהא פטור ומ"ס כתב בהמראים שאם חסר הכית בכל שהוא כגון עשהי הדס
 והסדור הכתלים וחסרו מערקו ע"פ עשהי חצר שאינה עשויה לשכר כ"ס
 שהא חסר קנה נתגלגל עליו את הכל וזהו חסר כחצר ע"כ . ו"ל הרמ"ם
 אילימא כחצר דלת קיימא לאגרא וכו' זה לא נהנה זה לא חסר הוא פרי' דה"ה
 נמי כחצר דקיימא לאגרא ונברא דלת עבד למינר דפטור כיון דלא נינהו
 אע"פ דגרם הכסד לחזירו וכו' וכו' חזירו חזירו וכו' וכו' דלת כספיו ח"ן
 זה אלף גרמח בעלמא ולא מחייב אלף כשעת הגזילה ורב אלפס כתב אבל
 כחצר דקיימא לאגרא צריך להעלותו על שבר וכו' דלת עבד למינר דלת
 חסרה מהתנה לאגרא וכתב כחצר דלת עבד למינר דמי רבי וכו' מה עשה זה מה
 חסרו ומה ידוק משמע ח"ל חסרו ויחייב פשיטא לחייב ומיחו כדר הכותבי שעל
 החסרון אינו חייב דלת הוה אלף גרמח בעלמא וכו' יוכיח לחיוביה מחי עממח
 יוכיח לחיוביה משום שאלכ חסרוט זה הוה ולא דמי לטעל כיוול חזירו וכו'
 דר טעל ח"ל חסרו מהחסרון חזירו אבל זה ח"ל אלף נהנה שיהי מוצא
 וידה אחרת נהנס מכל מקום השתא מיהא הא אבל מה שחזירו נפסד עכ"ל :
 ומה שאמר רבינו פירוש שרואהו שדר בו ולא ח"ל כלום שאם אמר ליה אה לא ולא
 יצא ודאי חייב ליתן לו כל שכרו וכו' פשוט הוא . וכו' רבינו ירוחם כמקוב
 י"ב חלק א' גמס ל"ר יונה : ומה' גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך
 שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום
 רש"ס

לחזקת מדה דאין מינה עטנה דהא עינא שבה גזילה דגזול הו'
 (י) דרין כתיב חזירו שלל מדעתו וכו' (כ : כ) . איבעית לרב הסדא
 כדר כחצר חזירו שלל מדעתו צריך להעלותו על שבר או לא ה"ד אילימא
 כחצר דלת קיימא לאגרא ונברא דלא עבד למינר או לא נהנה זה לא חסר כחצר
 אלף כחצר קיימא לאגרא ונברא דעבד למינר או לא נהנה זה לא חסר לא זכיבא כחצר
 דלת קיימא לאגרא ונברא דעבד למינר מחי מני ח"ל מחי סתריהן או דילמא כחצר
 אמר לא הכתיב ח"ל מחינין הוא ולא נהנה מה משלם מה שנהנה אמר רבא לא דמי
 למחני' האו לא נהנה זה חסר והאו לא נהנה זה לא חסר הוא אמר רב סחורה אמר
 רב הונא הדר כחצר חזירו שלל מדעתו איש צריך להעלותו על שבר והכנה הרי"ף
 דרב סחורה וכתב עליה הוקף כחצר דלת קיימא לאגרא וכו' דההוא גברא עבד
 למינר מ"ח או נהנה זה לא חסר הוא אמר רב כחצר קיימא לאגרא ח"ל כעלמא
 לו שבר וכו' דלת עבד למינר דהא חסרה מהתנה וכו' הרמב"ם צריך מה"ל
 גזיל' וכתב זה הדר כחצר חזירו וכו' הוא בדברי הסלפת אבל דעת האוס'
 שהא פטור ומ"ס כתב בהמראים שאם חסר הכית בכל שהוא כגון עשהי הדס
 והסדור הכתלים וחסרו מערקו ע"פ עשהי חצר שאינה עשויה לשכר כ"ס
 שהא חסר קנה נתגלגל עליו את הכל וזהו חסר כחצר ע"כ . ו"ל הרמ"ם
 אילימא כחצר דלת קיימא לאגרא וכו' זה לא נהנה זה לא חסר הוא פרי' דה"ה
 נמי כחצר דקיימא לאגרא ונברא דלת עבד למינר דפטור כיון דלא נינהו
 אע"פ דגרם הכסד לחזירו וכו' וכו' חזירו חזירו וכו' וכו' דלת כספיו ח"ן
 זה אלף גרמח בעלמא ולא מחייב אלף כשעת הגזילה ורב אלפס כתב אבל
 כחצר דקיימא לאגרא צריך להעלותו על שבר וכו' דלת עבד למינר דלת
 חסרה מהתנה לאגרא וכתב כחצר דלת עבד למינר דמי רבי וכו' מה עשה זה מה
 חסרו ומה ידוק משמע ח"ל חסרו ויחייב פשיטא לחייב ומיחו כדר הכותבי שעל
 החסרון אינו חייב דלת הוה אלף גרמח בעלמא וכו' יוכיח לחיוביה מחי עממח
 יוכיח לחיוביה משום שאלכ חסרוט זה הוה ולא דמי לטעל כיוול חזירו וכו'
 דר טעל ח"ל חסרו מהחסרון חזירו אבל זה ח"ל אלף נהנה שיהי מוצא
 וידה אחרת נהנס מכל מקום השתא מיהא הא אבל מה שחזירו נפסד עכ"ל :
 ומה שאמר רבינו פירוש שרואהו שדר בו ולא ח"ל כלום שאם אמר ליה אה לא ולא
 יצא ודאי חייב ליתן לו כל שכרו וכו' פשוט הוא . וכו' רבינו ירוחם כמקוב
 י"ב חלק א' גמס ל"ר יונה : ומה' גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך
 שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום
 רש"ס

ש"ס (א) ו"ל ח"ה גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום רש"ס

ש"ס (א) ו"ל ח"ה גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום רש"ס

ש"ס (א) ו"ל ח"ה גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום רש"ס

ש"ס (א) ו"ל ח"ה גמס רש"ס הוא מה שכתבתי בסמוך שכתב ח"ה גמס התוספות והרמ"ם גמס ר"י ובספר מדיוק מלמתי ר"י כמקום רש"ס

מקום

השן המשפט גזילה שבו

פטור אלל הכא איירי בדאל צא מחצרו ובתצר דלל קיימא לאגרא ואסיקא... דכין דלל חסרו כלום נמי פטור ולכן ביצר רבינו דליחא דנדהמת ליה צא ולא יאל ודלי חיוב ליתן לו כל שכרו אפי' בתצר דלל קיימא לאגרא וגבאר דלל עביר...

צריך לשבור בעגין שאינו נהנה פטור אפילו אם החצר עומד להשכיר ור"ף כתב אם עומד החצר להשכיר צריך ליתן לו שבר אפילו אם הדר לא היה צריך לשבור ולזה הסכים א"א הרא"ש ז"ל והרמב"ה הוסיף לומר דאפילו לא היה דר בו כיון ששוכר להשכיר וגולו כסנו הייב וא"א הרא"ש ז"ל כתב על זה דפטור ואם אין החצר עומד להשכיר א"צ לתת לו כלום אפילו שהיה זה הדר בו צריך לשבור כיון שלא חסרו כלום לפיכך אם חסרו אפילו דבר מועט כגון שהיה הבית חדש וזה חסרו וזה הדר צריך לשלם לו כל מה דאתהני מנייה ודוקא שלא גילה הדר בדעתו שהיה רצונו ליתן לו שבר אם לא הניחו לדור בו בתנאים אבד אם גילה בדעתו שהוא לא הניחו לדור בו בתנאים היה נותן לו שכר קודם שהיה יוצא מבנו צריך ליתן לו שברו: (ז) ואצ"ל בתצר דלא קיימא לאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שהוא פטור ואפי' אם שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו אין צריך ליתן לו שבר אע"פ שנכנס

מה שנהנה וכן נמי שמעינן לה ד מקלקלתא דיתמי ודמתין לקנתא דלחאו האוה גבאר וזכה בה אפילו ואחר ליה דר נתמון מייסוכו ליתמי ולא מייסוכו ואגביה דר נתמון ללמדיניה מנייה ואתמרון ליתמ קסבר ר"ז הדר בתצר חסרו שלל מדעתו צריך להשלם לו שבר ואמרון הוהו מעיקרא קרומונהו יהו דיידי ביה ויהבו ליה ללמדיניה דר מועט כלומר וכיון שהס חסרים אפילו דר מועט מחייבין אותן ליתן שברן משלם משל אס כח לכפות נמכה אח כולו עד כאן לשונו וכן בתפר חסויספוט והרא"ש נצי קלקלתא דיתמי . ובתז ר"ז גני"ג מדר דלא קיימא לאגרא וגבאר דעביר דמיגר אס השמיר הכתלים חייב וי"ל דהוא הדין בתצר דלא קיימא לאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר וי"ל דפטור . כתב המדריכ"י אפי' אס תקף להכירו וגבאר דלא עביר דמיגר וי"ל דפטור . ובתז ע"ז מנסה ביהודי אחד שברח מעירו ולקח הדר ביהו ושאלנו ליהודי ואמרן שאל לו הצטורות ופסק הרא"ש שאל יקון לו דהוי לל קיימא לאגרא שלל יאל היהודי הכיטי ושאלנו לעבו"ס וגמלא זה נהנה זה איט חסר (ג): וי"ל דדוקא שאל גילה הדר בדעתו שהיה רצונו ליתן לו שבר ובי' אבד אס גילה בדעתו שאל לא הניחו לדור בו בתנאים היה נותן לו שבר קודם שהיה יוצא מבנו צריך ליתן לו שברו אלא החייב מיהו שבת"א לחפטי הדר בתצר חסרו אפי' הוא צריך להשלם לו שבר מתמתי הדיקס פ"ח בתצו מד' דדוקא ובי' ר' יובי ואמר אס עמד וגדר את הרביעית מגלגלן עליו את הכל טעמא דגדר ניקף האי מקיף פטור כתבו תוס' וי"ל שזה וזה נהנה זה לא חסר פטור אפי' עמד ניקף נמי וי"ל שאני עמד ניקף דגלי אדעתו דניחא ואלא הלאה ולא עמד ניקף בתצר חסרו דלא גלי אדעתיה אלא בתנאים עב"ל: (י) וב"ש ווא"ל לומר בתצר דלא קיימא לאגרא ובי' אפי' אס עביר דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

מקפוד פטור ש"מ זה נהנה זה לא חסר פטור וקשיא דליחא שתי הכתובות דמקפוד ואלא חסר דגודר הרביעיית ע"מ שישלם לו הניקף אבל בעינן דהדר בתצר חסרו שלל מדעתו איה אלל דנ"ל צא מחצרו אלל ודלי דפשיטת ליה לתלמודא דנ"ל צא מחצרו דחייב לשלם ככל עינן ולא קיימא דלא אלל דנדרושו דר בו ולא צ"ל כלום דהויא דגדר מקיף ופיקן וי"ל דהרא"ש הוסיף וכו' . כ"כ ג"ס הנ"ל בפ' יבד הרגל דשבת שלל בתקום נזח נמי כגון דלדקיה למרייה באגרא דמיגר חייב כדליתא פ' החובל (דף ז"א ע"ב) דליכא דבדנא חסרים בתורה ליה בגדנונה אפי' דמיגר בנ"ל מחובל וכן פסק הרמב"ם עשה ע' (דף קמ"ז ע"ד) וי"ל אסרו בתצר נותן לו דמי שבת בלבד וכן כל כיוצא באלו עב"ל (הרמב"ם) ותמס יג לתמוד נמי למי שגול חצר שעומד להשכיר אפי' ע"פ שאל דר בו חייב לשלם ולא חסדינן ליה לגרמא בתוקן אלל דינח דנרמי הוא דמייקו דיידיס וקשה לו ומחי עשה הא החוקף עבדו של חסרו ועשה לו מלאכתו דכדכ דבינו אס הוי עושה מלאכת רבו ונטלו ממנה חייב לשלם לאגרא דוקא ועשה בו מלאכתו אבל אס לא עשה בו מלאכתו אלא מהדק ליה בגדנונה פטור אלא דבטלו ממלאכת רבו ותלמוד ערוך הוא בפ' הגזול קמ"א וי"ל דכ"ל ליתמי' דר בכ דניול ברך קטינא אחר רב בפ' הגזול קמ"א לא אחר אלל לאורווי דתוחקף עבדו של מיגר כשאינו עושה מלאכת רבו דפטור אפי' עשה בו מלאכתו דיתמי ליה דבטלו ממנה עבדיו ומחויק עשה עושה מלאכת רבו ונטלו ממלאכתו חייב ואפי"כ דלפילו לא עשה בו מלאכתו אלא דהדקיה בגדנונה נמי חייב להרמי' ודברי הרמב"ם שבת וי"ל החוקף עבדו של חסרו ועשה בו מלאכתו ולא בטלו ממלאכתו חסרת פטור טעמו לו לאדם שלא יטעל עבדו ואס בטלו ממלאכתו חסרת משלם לו כפועל דלא שפיר משמע דה"ק ואס בטלו ממלאכתו חסרת משלם לו כפועל אפילו לא עשה בו מלאכתו כלל וכדך דהדקיה בגדנונה אבל לשון רבינו קשה דמשתק דוקא בעשה בו מלאכתו חייב ואין לפרש דלא כ"כ אלא אליבא דהרא"ש ה"ל דמקדמה וכצדקה ליה דנבארקה בגדנונה פטור דאס כסי' תמס כ"ז כתב רבינו דהקדמה כהרמב"ם והכת"ג דהדקיה בגדנונה חייב וצ"ל דרבינו לא קוד בטלוננו וזהו ע"כ דבטלנו ממלאכת רבי חייב אפי' דהדקיה בגדנונה וגם הרא"ש חותם חכמה באי דכדכתב להקדמה בפ' החובל (דף ק"ט מחלה ע"ג) אלל דכתב דדוקא שהכניסו לתוך וסגרו בתוכו אבל אס היה כבר בתוך וסגר עליו הפתח גרמא בניזוקין הוי ע"פ שהביא ראיות לדבריו ולפי זה אפשר ליישב ג"כ דברי רבי הא דכתב דעשה בו מלאכתו וגם בטלו ממלאכת רבו דהקס מילתא דמסיקה הוא דמייקו ע"פ שהיה כבר בתוך וכדך ע"לוי הפתח אבל בלל עשה בו מלאכתו חייב אלל בשכטו חסרו ולא מילתא דמסיקה הוא

כ"כ ג' נהנה זה לא חסר ואלו כשעת הגובה וכ"כ המדריכ"י ש"ר צריך לתת לו הדיקא דהאגרא דה"ל מייק בדידיס כשהכניסו לתוך וסגרו בתוכו ע"פ שהביא ראיות לדבריו ולפי זה אפשר ליישב ג"כ דברי רבי הא דכתב דעשה בו מלאכתו וגם בטלו ממלאכת רבו דהקס מילתא דמסיקה הוא דמייקו ע"פ שהיה כבר בתוך וכדך ע"לוי הפתח אבל בלל עשה בו מלאכתו חייב אלל בשכטו חסרו ולא מילתא דמסיקה הוא

דרכי משה וי"ל דהקדמה כהרמב"ם והכת"ג דהדקיה בגדנונה חייב וצ"ל דרבינו לא קוד בטלוננו וזהו ע"כ דבטלנו ממלאכת רבי חייב אפי' דהדקיה בגדנונה וגם הרא"ש חותם חכמה באי דכדכתב להקדמה בפ' החובל (דף ק"ט מחלה ע"ג) אלל דכתב דדוקא שהכניסו לתוך וסגרו בתוכו אבל אס היה כבר בתוך וסגר עליו הפתח גרמא בניזוקין הוי ע"פ שהביא ראיות לדבריו ולפי זה אפשר ליישב ג"כ דברי רבי הא דכתב דעשה בו מלאכתו וגם בטלו ממלאכת רבו דהקס מילתא דמסיקה הוא דמייקו ע"פ שהיה כבר בתוך וכדך ע"לוי הפתח אבל בלל עשה בו מלאכתו חייב אלל בשכטו חסרו ולא מילתא דמסיקה הוא

דרכי משה (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

דרכי משה (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

דרכי משה (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

הדרכי משה (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

רשות של לוקח בזה לא שטעמו ושינוי רשות לא מהני אלא ללוקח וי"ל ג' (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

רשות של לוקח בזה לא שטעמו ושינוי רשות לא מהני אלא ללוקח וי"ל ג' (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

רשות של לוקח בזה לא שטעמו ושינוי רשות לא מהני אלא ללוקח וי"ל ג' (ג) דמיגר שהוא פטור: וי"ל דאפי' אס שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונצטא שאינו שלו צריך ליתן לו שכרו מאחר דאגרא וגבאר דלא עביר דמיגר שיהיה זה הדר בו צריך ליתן לו שכרו אפילו שכרו מראובן ונתן לו השכר וגמלא שאינו שלו שהוא של שמעון צריך ליתן

חשן המשפט הרכות גזירה ששון

וגנב מהן גזירה וחלל ולא משום דחשוד לרשות כשדות אחרים דכיון דלאן הנכמה עלו אין אדם מושא ולא לו וכ"כ החו"ם (במחלקת דף ז"ה):

(ג) עשה תשובה והחזיר וכו'. ע"ל סי' ש"ה דבין גנב וכו' וה"ל לגזול אלא דבגנבו אפשר דלא ידע בגנבתו וגזולו או אפשר דלא ידע בגנולו אלא

(ג) (ד) עשה תשובה והחזיר הגזילה לרשות הבעלים אף ע"פ שלא ידע בשעה שהחזירה אם אחר כך נודע להם כגון שחזרה כליו ומאכלם שלמים וכו' עד לא ידע הכל נכבדאר כדמות ש"ה: וכו' בשם הרמב"ם וכן אם החזירה לבנים שאין זו משתת או ג"ו נכבדאר כדמות הנכור:

דלא ידע בחזרה: (ד) ומ"ש לסיכך גזל משתוו וכו'. כ"פ הגזול כתרם וכן הוא ע"פ גירסת רש"י והרא"ש ופירושו: ומ"ש בשם הרמב"ם. הוא ע"פ גירסת האלפסי ופירושו הביאו ב"י לפעל כפי' ש"ה: (ה) ומ"ש וכן החוטף כלי וכו'. משנה ג' וכו' הספיקה וכתבאר לפעל כפי' קפ"ח: (ו) הגזול את חזירו ביטוח וכו'. משנה סוף ב"ק ועיין לפעל כפי' ע"ד:

ששון (ה) אין הגזול וכו'. משנה פ"ק הגזול קמח (דף ז') חזירו את חזירו ע"פ ושבע לו וזכינו אחריו אפילו למדו ונבחרה נשבע לו אין לא נשבע לו לא ואסיקתא אמר רבא משת"י ד"ה הוא ולא דמיא ללגלגא דר"ט ור"ט בגזל אחד מה' ואין ידוע מחזירו חסן כפרת האשכח שלום (דף ה' ז') וכלדעל כסותן שש"ה הדכא כיון ידוע למחן גזילה וסמ"י ליה כדאפשר לאהדורי ממונא למריה הו"ל כמ"ד ליה ויכו' לו בידך הילכך נשבע אע"פ דקא"ל ויכו' לו בידך כיון נדעי כפרה לא סגי עד דמטי לדיה ה"ל לא אכתובת הוי גביה פקדון עד דלתי וסמ"י ליה ומפרש רבינו דוקא כהדיה לו קודם שהלך למדי אבל כפר בו ולא הוה כפיו אלא לאחר שהלך למדי הוה כפיו ב"ד אע"פ דלתי חייב להוליכה אחריו למדי מ"ח דרך שדויעטו וכו' וכן גולתמן וכו' וכ"כ הרא"ש לשם (דף קמ"ז תחלת ע"ג) על שם הרמב"ם כחז כנסה לו אחריו שדויעטו ע"פ ספ"ו דגזלה. וכו' מתני' לו אלא ע"ל כסותן קכ"א סעיף ד': (ג) ההזיר לו כל הגזילה חוץ מ"ש וכו'. משנה

(ד) ומ"ש וכן החוטף כלי מיד בנו של חזירו ומשתמש בו וכו' אפי' אם החזירה ליד בנו אלא שהוא קטן לא חתמתין דהאזיל את בנו אלא חטוי לגזול לו איסור שמו וכו' וכתב הרמב"ם בפ"ט א מהלכות גזילה דה"ל לחוטף כלי מיד עבדו של בעל הבית ומשתמש בו שאפי' החזירו ליד עבדו לא יאז: (ו) הגזול את חזירו ביטוח וכו' להחזירו כמדבר לא יאז

(א) עשה תשובה והחזיר הגזילה לרשות הבעלים אע"פ שלא ידעו בשעה שהחזירה אם אח"כ נודע להם כגון שחזרה כליו ומצאם שלימים יצא בדפרישותי לעיל בדיון נבב: (ב) לפיכך גזל מעותיו והבלועים לו בהשבון ונתן לו לתוך כיבוש יצא שוראוי ויגנה המעות שבכיסו וכשימצא יותר ידע בהן לפיכך אם לא ידע דמים שבכיסו לא יצא וכתב הרמב"ם וכן אם החזירם לבנים שאין בו מעות לא יצא עד שיודיעו שהחזירם לבנים פלוני: (ג) וכן החוטף כלי מיד בנו של חזירו ומשתמש בו שחשוב כגזול כפניו שהוא שואל שלא טדעת אפילו אם החזירו ליד הבן שהוא קטן לא יצא עד שיוודעו ליד הבעלים: (ד) הגזול את חזירו ביטוח וכו' החזירו כמדבר לא יצא ואם ירעה הגזול לא יחזירו עד שיגיע לישווב אבל אם סחזירו ביטוח אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא:

ששון (ה) אין הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר בו אלא ויריענו לו כן וכן גזלתך בוא וקנהה ברא"ש נשבע אבל אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

משנה בסוף ב"ק (ק"ח). ודוקק רבינו לכתוב ואם ידעה הגזול לא יקטנו וכו' ללא תימא לא יחזירו לו במדבר ואם החזירו אינו מוחזר שאם גולתו ממנו צריך לשלם לו דליקא דלא אחריו לא יחזירו לו במדבר אלא לענין שאם ירעה לא יקטנו אבל אם לקחו שוב אין לגזול עסק בו: ומ"ש אבל אם מחזירו ביטוח אע"פ שאינו בלאו מקום שגזלו יאז הכי תשתע מדקתני לא יחזירו לו במדבר ולא יקטנו הכי הו"ל לא יחזירו אלא למקום שגזלו: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא הגזול להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו אפילו אם כפר לו ונשבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפילו אם הוא רחוק בטנו הרבה צריך להניע לידו: (ב) ולא יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו ברא"ש שלא עשאו שליח אלא הוא שכירו או לקיטו או מביצאו לו שליח ולא עשאו שליח בעדים אבל עשאו שליח בעדים יתנו לו וכן אם עשאוהו ב"ד שליח ונתן לו יצא ואצ"ל אם נתן לב"ד שיצא: (ג) החזיר לו כל הגזילה או שחבל לו עזיה

ואם יתן לא לבנו של גזול ולא ליד שלוהו כמדבר ב"ד אע"פ שאינו באותו טקום שגזלו יצא: **ששון (ה) אין** הגזול לפנינו ובא להחזיר א"צ לילך אחריו להניע לידו וכו' ד"ה שלא נשבע אבל אם כפר לו ושבע אין לו תשובה עד שיגיעו לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך להניע לידו

חשן המשפט הלכות גזירה שם ששט

והללו את צדקו ושושן נפסד עם בני העיר ותבועים מקדושים חלקם עיין
כתבנות הרמ"ה ז"ל סי' ע"א :
ששט (ב) אסור לקנות שום דבר מהגזלן ואסור להחזיק ידו ולסערו
כאם דבר ז' הרמ"ה ז"ל סי' ע"א וכו' ז"ל הרמ"ה ז"ל סי' ע"א מהלכות גזילה
אסור לקנות דבר הגזלן הנגזל וכן הגזלן ואסור

לסערו על שניו כדן שישיקו עכל עשאה
דברים אלו וכו' ע"כ ע"כ מהחוק ידו
עוברה ענינה ועובר על ולפני עור לא
חתן מכשול עד כאן לשון וכבר נכבד
בסיון ע"ז :

(ג) זמה אסור להלוך ממנו מטלטלין
לפני יאוש כלוה דיו כלוה מן
נגד שם הוא גזלן תפורסם כדך
להחזירו לבעלים וכו' ז"ל הרמ"ה ז"ל
בפרק הנזכר וכתב ה"ה שיש חולקים
לוותר בגזלן מסתמא הוא כגדש מפורסם
דקול וזלא לגזילה והעיקר שלא להוציא
חקן מיד לוקח בלא דמים אם אינו
מפורסם :

(ד) זמה אסור ואם נתיישבו הבעלים
קודם שלוקח קנה כבר נתבאר
בסיון ע"ג דילוש ויטיו רשות קני :
ומה שאמר לעת הרמ"ה ז"ל קנה
גוף הגזילה ומחזיר דמיה לבעלים
ולדעת ר"י אין מחזיר כלום נתבאר
בסיון הנזכר :

(ה) כתב הרמ"ה ז"ל אסור ליהנות
מבדל הגזלן אפילו אחר
יאוש והוא שיועך נודאוי שדבר זה גזל
וכו' ע"כ מהלכות גזילה : [א] אם
מוחר לקנות יין (תכנס) [ב] אם גזל
כהר"ה ז"ל סי' ע"א :

(ו) גזילה אסור ליהנות ממנו וכו' .
ואם יש לו דבר שידוע לנו
שאינו גזלן מותר ליהנות ממנו אפ"י
שהוא מיישבו משוער עד שידע בוודאי
שהוא גזלן כלומר עד שידע בוודאי
שדבר זה שהוא רוצה ליהנות ממנו גזל
הוא נידע בשוף כדלן קמח (ק"ט) .
איתמר גזלן מחזיקו מותר ליהנות ממנו
ר"ב אמר עד שיהיה רוב מיליון ושמאל
אחר אפילו משוער מיליון וספרתי אפ"י
מישוער מיליון מיליון מחזיקו חלו מיד
דיח"ק ליה מדיחיה הוא וידוע דהלכה
כשמואל בנינו וכו' מחזיקו במגמה
דלור"י רב יאסר כותביה וכו"ה הרמ"ה ז"ל
כפ"ה מהלכות גזילה : ומה שאמר רבנו ש"ח פסק עד שיהא א רוב מחזיקו
גזל אינו יודע טעמו : נטלו

כותביה הוא לבעלים מיירי בגזלן ולעולם מיירי בנגד אלל והוא דלף לעולל
מיירי בגזלן וז"כ הרמ"ה ז"ל דלדין רפ"ו דגזילה וז"ל לפי עשה וז' להרמ"ה ז"ל
הרמ"ה ז"ל דמקורא קמ"ד דמיכס הוא גזלן ולכטים הוא גנב מ"ה למאי
דלמיק דב"ש כלסטים מוזין או הכי היינו גזלן תרי גוזי גזלן שהא דר הכי
הלמודא מחזיר דהוה קמח מעיקרא

ואף לשלם כלסטים מוזין קמחי מחזיר
ואי גוזי גזלן ועלה קמחי רב אפי
לא שנה אלל כלסטים עכו"ם וכו' סי'
דקש ליה אלל דיש לקאטא על זה
דליתא בפ"ב דקדושין בעובדא דההוא
איתתא דהוה קה משיח כרעא כביכלא
מיחא אמתא הוה גברא חטף וזי
מחבריה ושנה לה א"ל מיקדשת יי
אמא הוה גברא קמיה דרכא א"ל לית
דקש ליה דר"ש דלמח סמס גזילה
יאוש בעלים הוא וכלל לא קמח ר"ש
אלל בגזלן עכו"ם אלל גזלן ישראל אפי'
סתחא תרי מיישח אלל ליש תפסיה
ניחא ונראה דההוא דמק"ב דקדושין
לא מיירי אלל לענין קדושין דלוריימא
ומדלוריימא והוא אף חלק בן גזלן
וטמא לגזלן ישראל לית דקש ליה דר"ש
סמס גזילה לא היו יאוש בעלים ולא
היו קדושין דלוריימא עד דשמיטתיה
דמישח והוא דר"ב אפי' דחילת בן
לסטים עכו"ם ללסטים ישראל אינו אלל
חדרנין דיון דלמחי מומר אפי' סתחא
נתי קח מיישח וגבזי מחזיק יאוש כדו
קני מדרבנן נכני גזלן ישראל וכן לענין
קדושין קני מדרבנן ונתי גזלן ונכנסיה
הארבתי וזמר כפ"ד :

ששט (ב) אסור לקנות שום דבר מהגזלן ואסור להחזיק
ידו ולסערו בשום דבר ממנו שהוא
מחזיק ידו עוברי עבירה : (א) והלוקח ממנו מטלטלין לפני
יאוש דינו כלוקח מהנגב שאם הוא גזלן מפורסם צריך להחזירו
לבעלים והוא יתבע לגזלן ואם אינו מפורסם עשו בו תקנת
חשוק שנוטל דמיה מן הגזלן ומהזיר לו הגזילה והנגזל חוזר
ותובע מן הגזלן : (ב) ואם נתייאשו הבעלים קודם שלקח
קנה . לדעת הרמב"ם קנה גוף הגזילה ומחזיר דמיה לבעלים
ולדעת ר"י אין מחזיר כלום : (ג) כתב הרמב"ם אסור ליהנות
מבדל הגזלן אפילו אחר יאוש והוא שיועך בודאי שדבר זה
גזלן כיצד ידע בודאי שבהמה זו גזילה אסור לרכוב עליה
ידע בודאי שבית זה גזלן אסור ליכנס בו וכל כיוצא בזה : (ד)
מי שהחזיק גזלן אסור ליהנות ממנו דכל מה שיש לו הוא
בהקת גזילה ואם יש לו דבר שידוע לנו שאינו גזלן מותר
ליהנות ממנו אף על פי שהוא מועט ממנו עד שידע בודאי
שהוא גזלן ור"ת א"ל פסק עד שיהיה רוב מחזיקו גזלן
וא"א הרמ"ה ז"ל כתב כסברא הראשונה וכו"ה הרמב"ם :

נטלו

ששט (ב) אסור לקנות שום דבר מהגזלן ואסור להחזיק
ידו ולסערו בשום דבר ממנו שהוא
מחזיק ידו עוברי עבירה : (א) והלוקח ממנו מטלטלין לפני
יאוש דינו כלוקח מהנגב שאם הוא גזלן מפורסם צריך להחזירו
לבעלים והוא יתבע לגזלן ואם אינו מפורסם עשו בו תקנת
חשוק שנוטל דמיה מן הגזלן ומהזיר לו הגזילה והנגזל חוזר
ותובע מן הגזלן : (ב) ואם נתייאשו הבעלים קודם שלקח
קנה . לדעת הרמב"ם קנה גוף הגזילה ומחזיר דמיה לבעלים
ולדעת ר"י אין מחזיר כלום : (ג) כתב הרמב"ם אסור ליהנות
מבדל הגזלן אפילו אחר יאוש והוא שיועך בודאי שדבר זה
גזלן כיצד ידע בודאי שבהמה זו גזילה אסור לרכוב עליה
ידע בודאי שבית זה גזלן אסור ליכנס בו וכל כיוצא בזה : (ד)
מי שהחזיק גזלן אסור ליהנות ממנו דכל מה שיש לו הוא
בהקת גזילה ואם יש לו דבר שידוע לנו שאינו גזלן מותר
ליהנות ממנו אף על פי שהוא מועט ממנו עד שידע בודאי
שהוא גזלן ור"ת א"ל פסק עד שיהיה רוב מחזיקו גזלן
וא"א הרמ"ה ז"ל כתב כסברא הראשונה וכו"ה הרמב"ם :

(ד) כתב הרמב"ם אסור ליהנות
מבדל הגזלן אפילו אחר יאוש והוא שיועך בודאי שדבר זה
גזלן כיצד ידע בודאי שבהמה זו גזילה אסור לרכוב עליה
ידע בודאי שבית זה גזלן אסור ליכנס בו וכל כיוצא בזה : (ד)
מי שהחזיק גזלן אסור ליהנות ממנו דכל מה שיש לו הוא
בהקת גזילה ואם יש לו דבר שידוע לנו שאינו גזלן מותר
ליהנות ממנו אף על פי שהוא מועט ממנו עד שידע בודאי
שהוא גזלן ור"ת א"ל פסק עד שיהיה רוב מחזיקו גזלן
וא"א הרמ"ה ז"ל כתב כסברא הראשונה וכו"ה הרמב"ם :

(ה) מי שהחזיק גזלן וכו' . בסף ב"ק
סגופתא דרב ושמואל והלכה כשמואל בדיוני דאפילו מיישבו משלו שאינו
גזלן מותר ליהנות ממנו דחילוק ואמרין האי מדי דהייב ליה מדיחיה לאו
ודעת ר"ה דכיון דהייב כסף הגזלן בתרא און לוקחים מן הרושע אחר
והלך גדיים וכו' תשום דחוקתו גנוב או רוב הדבר הוא גנוב וכללעיל בתחלת
מתני' ז"ל דרך סגופתא דרב ושמואל מחזיקי מותר ליהנות ממנו וכו' מירי דליסורא הוא והלכה כרב בלסיורא וכו"ה הרב המגיד ברפ"ו דנגבד דהוה
דעת ר"ה הגאונים ואוכף לתמות על מ"ה ז"ל ומ"ה רבנו ש"ח פסק עד שיהיה רוב מחזיקו גזלן או יודע לו טעם עד כאן לשון דהלל הרב המגיד
מירש טעמו לשם ומ"ה להרמ"ה ז"ל ליכא מיונחא מדך מתני' כדפסק ר"ה פסק עד שיהיה רוב מחזיקו גזלן או יודע לו טעם עד כאן לשון דהלל הרב המגיד
נטלו

דרישה

(ה) ור"ה כתב עד שיחא רוב מחזיקו שאלו גזלן וז"ל אוני יודע טעמו עכ"ל ר"ז דהו
לככה כשמואל בדיוני דלמח דלפני מיישבו ממונו סגו ובס סגו כדמיה חסוק
דלור"י יסורא מתיב וז"ל איש דמ"ל לר"ה דין גזלן הוא כיון דנגבד כדן דלוח
לקטין מטר מן הרושע מנין שמקטן גנוב הוא כיון דאפ"ל שיש ביה מישיב שאלו
גנוב ומש"ל לשון ר"ה ש"ס בהגוזל וגם הרמב"ם ז"ל סי' ע"א וכתב הרמ"ה ז"ל
הרמב"ם ע"ס דגזילה שדברי רש"ח סותרין אחריו וכתב דל"ל דל"ל דיש חילוק בין גנוב
לגניבה ור"ה ז"ל דלוח שוקה גזילה וכו' דהמשנה הל"ל משיע ליה לרב משה"ל פסק ר"ה
כותביה גס בגזילה ומש"ל כתב סגו עד יאוש אחר לדברי הרמב"ם ז"ל דיש חילוק בין רוב
דבר לרוב המחזיק ודעוהו כתב רוב הדבר אסור וברב"ת גזילה כתב רוב החזיק והוא
מותר חס עיקר פכ"ל וזוה עשיה ג"כ דברי רבינו ודל"ת אחריו ממש כאן למ"ה דביין
ש"ס ועמ"ש שם בדרישה :

פרישה

וה"ה און סומכין לא על דברי זכ"ו . מירש דהא לא אמרו אלל סמס גניבס יאוש הוא
אלל כ"י הכל דרופן סתבע בני ללל מתיישב לא מקדיי סמס גניבס אלל סנדי כדרי כדרי
דלוח מן סלסמ"ס כ"י סי' או כדרי לספורי אפ"י סנדי מתיישב סנדי כדרי כדרי כדרי
דלוח קודם סנמישח דכיון דח"ס מייב לחזירי כ"י . ואזי סמס ה"ה לא מתיישב וז"ל דלוח
כלכני יאוש מיירי וקמ"ל דח"ס נח לגנ"ס כדרי לספורי וז"ל כדרי סמס גניבס ודלוח
זי סגו עמ"ל ושמ"ל לו לוחי שלקחתי הייתי מועבד כדן ויהי כדן לספורי לו בסמס והתאם
דח"ס כ"י מ"ה ז"ל לוקח מלסמ"ס וכלסמ"ס חוקק וז"ל סגו כיון שיהיה וזימ"מ מ"ה
יש לו תקנה סמיה ושמ"ל מירי וכל סגו וז"ל גזיר מש"ל בגניבס והתורה חלב מן הדין
לגנ"ס ור"ה ז"ל דלוח שוקה גזילה וכו' דהמשנה הל"ל משיע ליה לרב משה"ל פסק ר"ה
כותביה גס בגזילה ומש"ל כתב סגו עד יאוש אחר לדברי הרמב"ם ז"ל דיש חילוק בין רוב
דבר לרוב המחזיק ודעוהו כתב רוב הדבר אסור וברב"ת גזילה כתב רוב החזיק והוא
מותר חס עיקר פכ"ל וזוה עשיה ג"כ דברי רבינו ודל"ת אחריו ממש כאן למ"ה דביין
ש"ס ועמ"ש שם בדרישה :

סי' ששט (א) (ב) אסור לקנות שום דבר כי' והלוקח ממנו מטלטלין כי' ז"ל הרמ"ה ז"ל
הר"ף והרמב"ם אלל רבנו ס"ל דאפי' גזלן מפורסם עשו ביה תק"ה שבעל ימירי לו דמיו וכמו שפוטק שם סי' כ"ל ומ"ה ז"ל חלוטק דרבינו דיין
זכ לענין חס ידע שוכי שנה ממנו הוא גנוב וכמ"ס לשון ר"ה חס היינו מפורסם לך עשו תק"ה כיון דכל גזלן חלוטק מירו ובגב"ל
צוטק על גלחמו ואף חס ויכשתי בגזלן כיון דגזלן מפורסם הוא נכירס הינדעי דהגוזל ליה חמת ולא ה"ל לקנותו ועוד גזלן מפורסם שלקח בחוקה סמס לו מסתמא בודא הוא
גזלן מש"ל גנוב מפורסם חסוי מוזיל מיר כל עשה לגנוב ממנו וז"ל גזלן שחז"ל שחז"ל מפרסם חסוי מוזיל מיר כל עשה לגנוב ממנו וז"ל גזלן שחז"ל שחז"ל מפרסם חסוי מוזיל מיר כל עשה לגנוב ממנו
בגניבה מסתמא גנוב הוא וז"ל הרמב"ם ז"ל כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה
י"ל דלוח הרמב"ם חס עכ"ל דגזילה וז"ל הרמב"ם ז"ל כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה כדרי גניבה
כס הרמב"ם ז"ל לר"ה R
לקנת הרמב"ם ז"ל לר"ה R
ה"ה ר"ה R
וה"ה ר"ה R
נטלו

ששט (א) רוב מחזיקו שאינו גזלן כפ"ל ומ"ה חרב"י אינו יודע טעמו ר"ל לפי מה שפסק בדברי החל"ה כששמואל בדיוני ואורי רב והתורה כותביה וז"כ ברירשת חזרוה וחזינה שחמה
וחל"ה ומ"ה על הרב"י שכתב שלא ידע טעמו שרי ה"ה סי' ששט כשם דהלכה כרב באיסורי דאבתא ידע טעמו ולא נולן לו :

שאינה של ולקחה פין לא הכיר בה עב"ל. וז"ל הרא"ש אחרת המוכר שה להמירו ונמלאת שאינה שלו שהיתה גזולה בידו אחר רב יש לו מעות ויש לו טעם ונשנה דמחילה אחריו בנזן דיקלף ואלים ארעא ולסקא שרעון שטעל הגזול הסדה כמו שהיה משוכתת ושור הלוקח על הגזול אכל כשנה שהשכיה ללוקח זניאטא שהוציא עליהם לא שקיל גזול דלל גרע דלל גרע הכי לוקח מידו שלל דרשות שטעל מה שהוציא או נמו ששנה יתר על ההוצאה הידיו דשקיל גזול לנפול ששנה ולא היה ליה ללל הנאה ושמואל אחר מעות יש לו ושנה און לו משום דמיחוי כריתת כתב רב אלפס ה"ל דלמרי שנה און לו היינו השנה דלמי מחילה וכו' אבל שנה דלמי מחמת הנאה שקיל ליה הגזול דלמירק בפרק הגזול ע"ש אחר רבא גזול והשני ומרי ט"ז ש"מ שנה דלמי מחמת הנאה דלוקח או הילכך שקיל ליה הגזול לכל הכותם' כהנו דלון לו שנה שנה והיה הגזול ע"ש אחריו בשטעלי דמדרויה קני גזול בשטיו דלל הדרי הילכך תקון דלוקח אמי בשטיו דהדר חמסי חקתה השנים אכל בני קרקע דלוקח גזולה לא עבדי תקפתא כ"כ הרא"ש ע"כ והרמב"ם כ"ט מ" גזולה כתב דכדרי הר"ף וכן הלכה (א) וז"ל רבי' טעל קרן מנכסים משועבדים ושנה טעל מתי מוציא שם גנה' וז"ל הרמב"ם בפרק הגזול: הגזול רבוי נכס הרמה' ז"ל הרא"ש כ"כ הגזול היה כתב דלס פירש לו את השנה או לו קרקע או קני מידו יש לו השנה דלל וז"ל שמה דנכסא אכסא עליה ולא היו לגמרי הולאה ולא מסתבר לי דכיון דהכיר בה שאינה שלו אפי' זינא ליומיה און כאל ולא מתכוין לשלם לזכר אלא ללכול המעשה ודקרון ומיחוי כריתת עב"ל ז"ל הדרי מהגזול כ"ט מה"ל גזולה ויש מי שכתב שאם קני מידו וכתב לו את החתימה שיש לו שנה נכסים אמי"ם שהכיר בה שאינה שלו עב"ל וז"ל הרמב"ם כ"ט ט"ז ר"ן ג"ש הרמ"ה והרשב"א ועיין עוד שם דע שנה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה

קאמר דלוקח מזולן ומגנב וידוע ומכיר שגזול או שגזול לא עשו בו חקתה כזון שהיו אפילו מגנב ומזולן עמנו אינו טובה הלוקח מחזיקו לח"ד גמר ונתן לשם מחנה ז"כ און פסק דלמ"ד גמר ונתן לשם פקדון ועובד מגנב וזולן עמנו מלמ מודה דמבעל הכית אינו טובה כלום כ"כ פלוגתא רשותא ופלי ז"ל מ"ל למרדכי דאפילו הכיר בה גובה מזולן ומגנב עמנו וזלל כמ"ס הדרי כהנהגה סי' ט"ז: וז"ל קרן מנכסים משועבדים אפילו אם לא כתב לו החתימה וכו'. כ"כ האוספות פ"ק דמתייעא (דף י"ד) כ"כ עבדו צריך למלך דעמחא ודלמחא דקון דיש לו ללוקח שטר מחק והרי בעל גזולה היה וז"ל שטר, הוצאה דלמרי' היה החתימה ט"ס הוא וכו' וע"ש: וז"ל נכס רב אלפס וזרי' הרא"ש חולקים עליו. כ"כ דמתייעא וכתב הרא"ש שכן פי' ה"ר דרמיה הלוי כמ"ס 'הפוס': וז"ל וכתב הרמ"ה ה"מ דלל קניל פליה לחתימה ששנה שהגזול וכו'. טעמו משום דכ"פ קמה דמתייעא (דף ע"ו) אקשינן וסב' שמואל לוקח מזולן לית ליה שמה והיא ז"ל שמואל לרכ מהגנה וכו' אלא דלית זיה מתיישב רית אחר ז"ל כ"כ כגון שיש לו קרקע לגזול זה שגנבה ללוקח קרקע ולא מעות דהשנה לא מחוי כריתת א"ד ז"ל וספק כ"כ כגון שקני מידו על השנה דה"ל מחוי השנה מחמת המכר קודם שיש שטר המחמת השנה והאסיקנא דלמ"ג דלסור ללוות טעם כהנהגה אפי' יש לו קרקע ופלי' כ"כ מידו החס הוצאה אכל כה"ל זינא וזרי' וז"ל לרמב"ם שנה און לו שנה כה שאינה שלו כמעות יש לו ושנה און לו שמה אלא שיש לו את השנה און מידו יש לו קרקע יש לו שנה כ"כ לרבי דהכיר בה שאינה שלו הרא"ש מוכר דלמחוי מחוי כריתת כזון דלל הוא זינא כ"כ אפילו ליומיה וז"ל מ"ע דגולה כתב סדרת הרמה' וז"ל הר"י בר ששח נחשונה סי' ר"ן כ"כ הרשב"א וז"ל פסק הרשב"א כ"כ מהגזול אכל כה"ל כ"כ הרמב"ם חלק עליו וכתב דכדרי הרא"ש וזהו דעה הר"ף ע"כ ככ"פ בתלמודו וכו' כתב ר' הסדרות ולפיכך כ"כ פסקא דדינא און הוציא מיד המחוק:

גזול מיהו וזכר לוקח השנה כין ששנה דמחילה כין שנה דמחמת הנאה כמה שנה וז"ל רמב"ם כ"כ הרמ"ה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה וכתב עליו כ"ה דכרי חמיה הם דהא אסיקנא כ"כ דמתייעא הלכתא יש לו מעות ויש לו שנה וז"ל שמה ע"ל פירש לו את השנה או לו קרקע או קני מידו יש לו השנה דלל וז"ל שמה דנכסא אכסא עליה ולא היו לגמרי הולאה ולא מסתבר לי דכיון דהכיר בה שאינה שלו אפי' זינא ליומיה און כאל ולא מתכוין לשלם לזכר אלא ללכול המעשה ודקרון ומיחוי כריתת עב"ל ז"ל הדרי מהגזול כ"ט מה"ל גזולה ויש מי שכתב שאם קני מידו וכתב לו את החתימה שיש לו שנה נכסים אמי"ם שהכיר בה שאינה שלו עב"ל וז"ל הרמב"ם כ"ט ט"ז ר"ן ג"ש הרמ"ה והרשב"א ועיין עוד שם דע שנה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה וכתב עליו כ"ה דכרי חמיה הם דהא אסיקנא כ"כ דמתייעא הלכתא יש לו מעות ויש לו שנה וז"ל שמה ע"ל פירש לו את השנה או לו קרקע או קני מידו יש לו השנה דלל וז"ל שמה דנכסא אכסא עליה ולא היו לגמרי הולאה ולא מסתבר לי דכיון דהכיר בה שאינה שלו אפי' זינא ליומיה און כאל ולא מתכוין לשלם לזכר אלא ללכול המעשה ודקרון ומיחוי כריתת עב"ל ז"ל הדרי מהגזול כ"ט מה"ל גזולה ויש מי שכתב שאם קני מידו וכתב לו את החתימה שיש לו שנה נכסים אמי"ם שהכיר בה שאינה שלו עב"ל וז"ל הרמב"ם כ"ט ט"ז ר"ן ג"ש הרמ"ה והרשב"א ועיין עוד שם דע שנה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה

שעוד (ה) הגזול שורה ומכרה או נתנה לאחר שאין מעשיו
כלום ואח"כ קנאה הגזול מן הגזול נתקיים המכר או המתנה שעשה ולא אמרינן שקנה כחו של גזול וכמו שהגזול

גזול מיהו וזכר לוקח השנה כין ששנה דמחילה כין שנה דמחמת הנאה כמה שנה וז"ל רמב"ם כ"כ הרמ"ה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה וכתב עליו כ"ה דכרי חמיה הם דהא אסיקנא כ"כ דמתייעא הלכתא יש לו מעות ויש לו שנה וז"ל שמה ע"ל פירש לו את השנה או לו קרקע או קני מידו יש לו השנה דלל וז"ל שמה דנכסא אכסא עליה ולא היו לגמרי הולאה ולא מסתבר לי דכיון דהכיר בה שאינה שלו אפי' זינא ליומיה און כאל ולא מתכוין לשלם לזכר אלא ללכול המעשה ודקרון ומיחוי כריתת עב"ל ז"ל הדרי מהגזול כ"ט מה"ל גזולה ויש מי שכתב שאם קני מידו וכתב לו את החתימה שיש לו שנה נכסים אמי"ם שהכיר בה שאינה שלו עב"ל וז"ל הרמב"ם כ"ט ט"ז ר"ן ג"ש הרמ"ה והרשב"א ועיין עוד שם דע שנה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה וכתב עליו כ"ה דכרי חמיה הם דהא אסיקנא כ"כ דמתייעא הלכתא יש לו מעות ויש לו שנה וז"ל שמה ע"ל פירש לו את השנה או לו קרקע או קני מידו יש לו השנה דלל וז"ל שמה דנכסא אכסא עליה ולא היו לגמרי הולאה ולא מסתבר לי דכיון דהכיר בה שאינה שלו אפי' זינא ליומיה און כאל ולא מתכוין לשלם לזכר אלא ללכול המעשה ודקרון ומיחוי כריתת עב"ל ז"ל הדרי מהגזול כ"ט מה"ל גזולה ויש מי שכתב שאם קני מידו וכתב לו את החתימה שיש לו שנה נכסים אמי"ם שהכיר בה שאינה שלו עב"ל וז"ל הרמב"ם כ"ט ט"ז ר"ן ג"ש הרמ"ה והרשב"א ועיין עוד שם דע שנה ע"ל מ"ש הרמב"ם כ"ט ח"ב גזולה שנה ע"ל ועוד ומכרה והשכימה ללוקח אם הגזול יתר על ההוצאה טעל ההוצאה מנעל הגדה והקנין טעל עם שאר הגזול מן הגזול הקנין גובה מנכסים משועבדים ושאר הגזול מנכסים חריז מוציא כתב הרא"ש כשקבל עליו החתימה

שעוד (ה) הגזול שורה ומכרה או נתנה לאחר שאין מעשיו
כלום ואח"כ קנאה הגזול מן הגזול נתקיים המכר או המתנה שעשה ולא אמרינן שקנה כחו של גזול וכמו שהגזול

(ג) ואם יטעון המוכר וכו' כתב דרמ"ה שאל המוכר להביא ראיה שטעמו
דמסתמא דז"ל לא ידע דלמי ע"כ לא היה קונה שה גזולה ולפיכך על המוכר להביא ראיה דידע לוקח שהיה גזולה: וז"ל פסק דלמ"ד גמר ונתן לשם פקדון ונתן לשם מחנה ז"כ און פסק דלמ"ד גמר ונתן לשם פקדון ועובד מגנב וזולן עמנו מלמ מודה דמבעל הכית אינו טובה כלום כ"כ פלוגתא רשותא ופלי ז"ל מ"ל למרדכי דאפילו הכיר בה גובה מזולן ומגנב עמנו וזלל כמ"ס הדרי כהנהגה סי' ט"ז: וז"ל קרן מנכסים משועבדים אפילו אם לא כתב לו החתימה וכו'. כ"כ האוספות פ"ק דמתייעא (דף י"ד) כ"כ עבדו צריך למלך דעמחא ודלמחא דקון דיש לו ללוקח שטר מחק והרי בעל גזולה היה וז"ל שטר, הוצאה דלמרי' היה החתימה ט"ס הוא וכו' וע"ש: וז"ל נכס רב אלפס וזרי' הרא"ש חולקים עליו. כ"כ דמתייעא וכתב הרא"ש שכן פי' ה"ר דרמיה הלוי כמ"ס 'הפוס': וז"ל וכתב הרמ"ה ה"מ דלל קניל פליה לחתימה ששנה שהגזול וכו'. טעמו משום דכ"פ קמה דמתייעא (דף ע"ו) אקשינן וסב' שמואל לוקח מזולן לית ליה שמה והיא ז"ל שמואל לרכ מהגנה וכו' אלא דלית זיה מתיישב רית אחר ז"ל כ"כ כגון שיש לו קרקע לגזול זה שגנבה ללוקח קרקע ולא מעות דהשנה לא מחוי כריתת א"ד ז"ל וספק כ"כ כגון שקני מידו על השנה דה"ל מחוי השנה מחמת המכר קודם שיש שטר המחמת השנה והאסיקנא דלמ"ג דלסור ללוות טעם כהנהגה אפי' יש לו קרקע ופלי' כ"כ מידו החס הוצאה אכל כה"ל זינא וזרי' וז"ל לרמב"ם שנה און לו שנה כה שאינה שלו כמעות יש לו ושנה און לו שמה אלא שיש לו את השנה און מידו יש לו קרקע יש לו שנה כ"כ לרבי דהכיר בה שאינה שלו הרא"ש מוכר דלמחוי מחוי כריתת כזון דלל הוא זינא כ"כ אפילו ליומיה וז"ל מ"ע דגולה כתב סדרת הרמה' וז"ל הר"י בר ששח נחשונה סי' ר"ן כ"כ הרשב"א וז"ל פסק הרשב"א כ"כ מהגזול אכל כה"ל כ"כ הרמב"ם חלק עליו וכתב דכדרי הרא"ש וזהו דעה הר"ף ע"כ ככ"פ בתלמודו וכו' כתב ר' הסדרות ולפיכך כ"כ פסקא דדינא און הוציא מיד המחוק:

שעוד (ה) הגזול שורה ומכרה או נתנה לאחר שאין מעשיו
כלום ואח"כ קנאה הגזול מן הגזול נתקיים המכר או המתנה שעשה ולא אמרינן שקנה כחו של גזול וכמו שהגזול

שעוד (ה) הגזול שורה ומכרה או נתנה לאחר שאין מעשיו
כלום ואח"כ קנאה הגזול מן הגזול נתקיים המכר או המתנה שעשה ולא אמרינן שקנה כחו של גזול וכמו שהגזול

שעוד (ה) הגזול שורה ומכרה או נתנה לאחר שאין מעשיו
כלום ואח"כ קנאה הגזול מן הגזול נתקיים המכר או המתנה שעשה ולא אמרינן שקנה כחו של גזול וכמו שהגזול

ומ"ש רבנו גשם הראב"ד ושכתב הרא"ש דמסתבר טעמיה הו"א שלא היה משתמש בחובתו ויש לו משלו וכו' הכל בספיקו הרא"ש וז"ל ואפשר שאף למאן דשדרו מחתימה אחרתא לגדרי הרא"ש ובתנ"י א"א דשדרו ממתיבתא דלא ז"ל בעל הקרקע טול ענין ואבנין שומעין לו משמע דלמי' בעשיה לבנות יכול בעל הבנין לומר ענין ואבנין אינו נוטל ובעל הקרקע יכול לומר טול ענין ואבנין ומיכה בעל הבנין גרע כמו טפי במקלף דלם בעל הקרקע היה מקרקע לו דמיז לא מניו חו לחומר ענין ואבנין אינו נוטל דכיון שטל דעת לטול ענין כ"ה היה ליה כחומר לחומר וזה לפלוגי בחמה זה אם ירצה דכיון שרצה הלה וזכה זה בטבילו ה"ל כיון שנתרצה וזכה לו חזרו ושוב אין הלה יכול לחזרו' והרשב"א הביא ראיה לזה וראה שדעת הרשב"א נוטה לזה ע"כ ולשיטת תלמידי הרשב"א בחובה כשרא' וז"ל כתבו וז"ל לכל דברנו נרו כמד דהכא בחורבה שאינה עשיה לבנות עסקינן ומשום הכי אי אומר ענין ואבנין אינו טול שומעין לו מפני שיכול לומר שלא יזכה בניית לזה אלא ע"ד שיהן לו כל הוצאות א"ל ורצה וכיון שטול עסקינן שאינו טול אלא בידו על החממה וטל לומר ענין ואבנין אינו נוטל אבל כשהיה העשיה לטעם או בנית העשיה לבנות אינו יכול לומר לו ענין ואבנין אינו נוטל שטול ע"ד שיזכה בו חבירו כנה ונטל וז"ל כל זמן שלא אמר איני רוצה בו אין הלה יכול לחזור בו שהרי חזרו וקנתה לו מיד וכן דעת הרמב"ם דבחורבה שאינה עשיה לבנות עסקינן שמדבריו נב"י מחלוקת גיבול נראה שזהו סבר דתסם חורבה אינה עשיה לבנות ע"כ"ל (ה) כתוב נ"י בפרק הכוזב אמתיה' דלחומר ויזמן לענין שדקוק הרשב"א דמי שדר לחורבה על חבירו שלא ברשות ובכח לא מני אומר חזרו וקנתה אלא שיהן לו כל הוצאות ומסתלק ואם כבר דר חס מעיקרה לא היה קיימת לאגרא כלל א"ל בטענות לו מיד ואי מעיקרה היה קיימת לאגרא ואפילו לשכר חוטט צריך להעלות לו שכר דמיים על עכשיו והביא ראיה מפי' יליד הרנל (הא) ואם השכירו כונה לחזרו' שלא כדן חי חזר ללא קיימת לאגרא היה הכוזב פטור ואי קיימת

(ט) בתב הרמב"ם החלוקה וכו'. פ"י דגולה: ומו"ש ז"ל וכן שנוטל השכר כלכד והימה ידו על העלוונה א"ל שבוטס. פ"י הוכח דידו על העלוונה והואלא יתירה על השכר לטעם ההוצאה כשבוטס וענין לא חקש לטעם ההוצאה ולטעם אלא אטול השכר כלכד א"ל שבוטס שהרי ידו הוא שהוצאה ויתרה על השכר אלא שאין ידוע כמה היא ויתרה והיה צריך שבוטס עכשיו שיהיו טעם אלא השכר כלכד אין צריך שבוטס: המסוב

ואבנין וצא שדרו ממתבתא דשומעין לו אבל אי שביק ליה בעל הבנין ואול ליה וחיינא לבעל החורבה דגדר ליה ומנמר ליה ודאי נחא ליה ומיחייב ברמי בנין עד נמירא וידו על העלוונה והראב"ד כתב שאין שומעין לו דכל חורבה עומדת ליבנות וזה מויק הוא ואין שומעין לו זה השב בחובה עד שישלם לו ויצאויו וא"א הרא"ש לו כתב מסתברא מעמיה דהכא שלא היה משתמש בחובתו ויש לו משלו ושראו לבנות בנין כזה בלי קיפוח פרנסתו דאו דאי תואנה הוא מבקש כדי להפסיד לבעל הבנין ואין שומעין לו הא לאו הכי שומעין לו ע"כ: (ט) שאלה לא"א הרא"ש ז"ל ראובן היו לו בתים והלך מעירו ובא שמעון ודר בהם וראה שהיה הבית רעוע ונמיו ליפול ובנה בו החזיקו והצילו מסכנת נפילה וסיידו וכיירו וכשבא ראובן הוציא לשמעון מכירתו כי אמר שבתחלה כנסם שלא ברשות אם חייב ליתן לשמעון השבח כי אילו לא בנאו היה נוטל או אם אין לו אלא הוצאה. תשובה כיון שהיה רעוע וקרוב ליפול אין ראובן יכול להוציא עד שיהן לו כל יציאותיו שהוציא לחזוקי הבית ולהצילו מנפילה אבל מה שבנה שלא היה צורך לבנות כגון שכנה חדרים וסייד וכו' זה עשה להנאת עצמו ואין ראובן חייב לפרעם לו אלא אומר לו טול ענין ואבנין ושומא זו תהיה על פי בנאין שיראו מה שהיה צריך שמעון מהמת נפילה להוציא וישומו אותו וכשראובן נתן לשמעון זה או יצא שמעון מבית ראובן. עוד שאל השואל ילמדנו רבינו למה לא נחשוב בנין המועיל אע"פ שאינו סכנה ועוד כי הסייד הוא היה בבתיים ומקודם לכן ומבפנים לסייד היה הכותל מעופש ורעוע והוצרך שמעון להרום הסייד כדי לתקן הקיר ותקנו כמו שהיה קודם לכן ותקן שערים וחלונות וגנות הדולפין ומגעולים. תשובה לא בנין שאינו סכנה שהבית היה יכול להתקיים ולעמוד ולהשמר מנפילה לקלל למה נחייב לבעל הבית לפרוע יכול לומר איני רוצה להוציא מעותי בו כיון שהבית היה יכול להתקיים בלי אותו בנין אם בנית להנאתך טול ענין ואבנין: (י) כתב הרמב"ם החצרות (י) הרי הן ראיות לבנין ולהוסף בהן בתים ועליות לפיכך הורו הגאונים שהבונה בחצר חבירו שלא מדעתו ה"ז כנוטע שדה העשויה לישע ושמין (י) לו כמה אדם רוצה ליתן בבנין זה לבנותו והוא שיבנה בנין הראוי לאותו הצר כמנהג אותו המקום: (י) כל מה ששמין לו בין שהיה רעוע או על התרונה אינו נוטל כלום עד שישבע בנקיטת חפץ כמה הוציא ואם יאמר י יבואו הבנאין וישומו ההוצאה והרי היא גלויה לעינים וישערו העצים והאבנים והסייד ושכר האומנים בפחות שבשערים שומעין לו ויטול בלא שבוטס וכן ה"ה שנוטל השבח בלכד והיתה ידו על העלוונה א"ל שבוטס: (יא) כל ש ששמין לו נוטל כששמעין בעל השרה נתתי היורד אומר לא נטלתי היורד נאמן ובשבע שלא נטל כלום ונטל שהרי אומר לבעל השרה והרי עדיין לא שמו לך ולא ידעת כמה היית חייב ליתן ואין נתת אבל אם שמו לו והוא אומר נתתי אע"פ שעדיין לא נשבע היורד בעל השרה נאמן וישבע שבוטס הימת שנתן ויפטר שהקרקע בחוקת בעליון ע"כ: המסוב

לאגרא אגלה שכר ובעל הקרקע ובתב וזהו מסתברא דלמיז לא היה החורבה ו עשויה לשכר ולא היו מעלין ממנה כלל אם עמד זה ובכזה והשכרה הכלל אחרים משתכנו לו כל מה שקבל בשכירות כהיום דלחור (ב"מ לה:) כולד הלה עושה סחורה ככרתו על זה ע"כ. א"ל כתב הר"ר יואב"ד על הרא"ש ששאל על ראובן שהיה לו בית אחד כעולטול"א והוא הלך למקום רחוק ונטל הבית ועשית פרצה בין מנרש היהדים והטב"ס ואחרו הקבל לומר כנה בית לו בעלמך ולא נזק מחומה פירצה וכן עשה חזן רחוקו והלך אחד עם וקנה הבית ומחננה כי אשמו כבר מחק ונזקם לא היו לו [ובל] זה זכה שטרן וזכבם בנינו והסופר טוען שיהיה רחוק שהבית של אותה המוכרת והביד מדין החלמוד ז"ל כמו שכתב שאין לעדים לחמוס על מכירת קרקע עד המבדר להם שהוא של המוכר אבל רוצה אני כי בזמננו זה אין העדים ממדקקים בדבר והמוכרת הוזאת אפשר שירשטו מלמה שמתה אחרי מות בעלה ודלחמו ככתובתה והסופר אינו מחזיק בדבוקו מתכ בעליו אלא יורד כדמקד ויותר קנת סוסתק מן שולאי יורד שלא ברשות בעליו ויזמנו לו כדן היורד לחורבה חבירו ובנה שלא ברשות ממי שקבלו ממי שפטר ממי שפטר שירשטו מלמה ונמקד קנת לחוקק דלחן העדים חומתין אם לא שבעתם כלכתה ע"כ"ל (ח) תשובה (ה) הרא"ש ז"ל ראובן היו לו בתים והלך מעירו וצא ורצה שיה' הבית רעוע ונטול ליפול ויבנה בו והצויה כו' (י) כתב בחזרה זו מה שבנה שלא היה צורך לבנות כגון שכנה חדרים וכו' אומר לו טול ענין ואבנין כו' יש להגמנו בו מה שכתב רבינו בסמוך בשם הרמב"ם שהחצירות ראיות להוסף בהם בתים ועליות ויש להות דשאני בתים ועליות להשכיר למי שיריד בהם בפני עצמם משא"כ בחורים:

(ט) בתב הרמב"ם החצרות הרי הן ראיות לבנין ולהוסף בהם בתים ועליות לפיכך הורו הגאונים שהבונה בחצר חבירו שלא מדעתו הרי זה כנוטע שדה העשויה לישע וכו' עד סוף הסמוך הכל נב"י מ"ג וכתב הרב המגיד כל מי שממין וכו' זה נלמד מדלתרין בפרק [האשה שנטלה עט:] האשה שנטלה לה נכסים הוציא ולא חל שבע כמה הוציא וטול אע"כ דבעל כיווד ברשות. ועל מ"ש כל ששמין לו וטול שטען בעל השרה ואמר נתתי וכו' כתב ר"ה פשוט שכל המחוייב לתת כפיאם כזה ויודע כמה חייב נאמן לומר נתתי וכשאיני יודע ע"כ נאמן לומר דבכא בתרא (ה) וכתב חר' שגב' מחייבין אותו לטעם עד ד' אמות בחוקין שנתן עד שיביא ראיה שלא נתן מ' אמות ולמעלה אין מחייבין אותו סמוך לו כותל אחר אע"פ שלא נתן עליו את הקרקע מנגלגלי עליו את הכל בחוקת שלא נתן עד שיביא ראיה שנתן ואמרי' טעמיה מי יימר דמתייה ליה רבנן ע"כ"ל:

תוספות

הרי שמה (ה) וכו' המבטיח פרק השואל בשם רובי' וכו' דסתם חורבה עשויה לבנות וכו' מבייר ג"י דלעיל: (ה) ועיין בתשובת הרא"ש כלל ז"א א' א' מי שבנה קרקע הממשכנת לו או הוי כיווד ברשות: (ו) (ובמדרס פרק השואל על מי שדר הבית שנים בבית חבירו ובנה בית בביתו ודר בו הרבה שנים וחזר אחר שהוא כנאו והרתן אחר שהוא כנאו ואמר שחייבו נתן לו הקרקע במתנה שאל דרין לחתן וזקן ברישית חזיר וכו' שבוטס על קרקע חבירו שלא ברשות כיון דסתם חצירות ראיות לבנות ידו על העלוונה לנכסו ושמעון שביקש כמה אדם רוצה ליתן בבנין זה: כתב במישרים ג"א ח"ב בפרק חבירו ברב מועט ונראה מנא אינו משלם מה שהחזיר רבד אלא כל מה שנתנה כגון אדם שיש לו בית כמה חורבה ומדריים נוטלים שם אהלים למסורה ונתתם לו דבר מועט ליסירות ובהן אדם שדר ליתן לו כל מה שנתנה ולא מה שנתתם הסודרים לכדו אלא שמין כמה אדם רוצה ליתן לבנות חורבה כו' ע"כ"ל: (י) ועיין ג"י פרק האשה שנטלה דף תק"י ע"א:

ועל

פר"ש (ה) וכו' המבטיח פרק השואל בשם רובי' וכו' דסתם חורבה עשויה לבנות וכו' מבייר ג"י דלעיל: (ה) ועיין בתשובת הרא"ש כלל ז"א א' א' מי שבנה קרקע הממשכנת לו או הוי כיווד ברשות: (ו) (ובמדרס פרק השואל על מי שדר הבית שנים בבית חבירו ובנה בית בביתו ודר בו הרבה שנים וחזר אחר שהוא כנאו והרתן אחר שהוא כנאו ואמר שחייבו נתן לו הקרקע במתנה שאל דרין לחתן וזקן ברישית חזיר וכו' שבוטס על קרקע חבירו שלא ברשות כיון דסתם חצירות ראיות לבנות ידו על העלוונה לנכסו ושמעון שביקש כמה אדם רוצה ליתן בבנין זה: כתב במישרים ג"א ח"ב בפרק חבירו ברב מועט ונראה מנא אינו משלם מה שהחזיר רבד אלא כל מה שנתנה כגון אדם שיש לו בית כמה חורבה ומדריים נוטלים שם אהלים למסורה ונתתם לו דבר מועט ליסירות ובהן אדם שדר ליתן לו כל מה שנתנה ולא מה שנתתם הסודרים לכדו אלא שמין כמה אדם רוצה ליתן לבנות חורבה כו' ע"כ"ל: (י) ועיין ג"י פרק האשה שנטלה דף תק"י ע"א:

הדרושה הנהו ו עשויה לבנות כ"ל עיין ב"ש שם פרק השואל שהצריך כזה: ו לשון הרמב"ם יבוא היימין (פ"ט) ח ח"ל אם היתה החצורה יתירה על השהב והוא ידו על העלוונה וכו' דינו ליטול החצורה ובשבתה והוא אומר איני רוצה ליתן השבח שהיה מזה ובלא שבוטס שומעין לו ואין חבירו יכול לומר לו אי החשב ואלו בייקד או לא תטול כלום (פ"ישית): ש ששמין לו ונוטל שומעין בעל השרה ע"כ"ל: ו

בפרק ה' מהלכות חובל ואינו יודע למאי נ"מ שקראו אוסם תולדות :
(ג) הכה כפטיש ואלה מחמת ידו ניטצו והזיק חיוב משנה כפ"ט הכונס (כ"ג) גן
 היולא עקבת כפטיש ואלה וזיק חיוב :
(ג) הבנאי שקבל עליו לספור הכותל וספר ואמר לה האכניס או הוסיף חיוב
 היה מכה נכד זה ונפל
 נכד אחר פטור ואם מחמת הכהה חיוב
 משנה בפרק כגול עלים (נ"ח) : וכתב
 הרמב"ם כפ"ט מהלכות חובל דעמחא דלם
 מחמת כהכה חיוב מפני שזה כחוקח
 והזיק בו הוא :

(ד) החוצב וכו' . ס"פ הנות והעלייה ע"י סמת הוא המרבעה ומחליקה
 והוא מוסר חוקה לחמר שמוליכה למקום שנוטין סס ומסרה
 לכחף המושיע לכנאי העומד על עמדת החומה הפגוע הלידוק האומנים והכנאי
 מוסרה לאדריכל הוא חצי האומנים שהוא
 כור כאשר יתבאר בנזקי הבור : **(א) הכה** בפמיש ויצא מתחת ידו
 ניצוצו והזיק חיוב : **(ג) הבנאי** שקבל עליו לספור הכותל וספר
 ושבר את האבנים או הוסיף חיוב היה מכה נכד זה ונפל כנדר אחר
 פטור ואם מחמת הכהה חיוב : **(ד) החוצב** שחצב אבן ונתנו לסתת
 והזיק בו הסתת חיוב מסרו הסתת לחסר החמר חיוב מסרו החמר
 לכחף הכחף חיוב מסרו הכחף לכנאי הבנאי חיוב מסרו הבנאי
 למסדר המסדרו על שורת הבנין המסדר חיוב ואם אחר שמסדרו
 על שורת הבנין נפל והזיק אם הן קבלצין כולן חיובין ואם הם
 שכירי יום האחרון חיוב וכולן פטורין :

(ז) החוצב שהצב אבן ונתנה לסתת
 והזיק הכחף חיוב וכו'
 עד סוף הסמין כתיבתו ונמרה כפ"ט
 הכה והעלייה (ק"ה) : ופרש"י חיוב זה
 שהיה נדר חיוב כחם הפול חזרו והזיק
 את החסר או תפסר הוא הוא חיוב
 לשלם ואף ע"ב דשקיתין לכה בקבלות
 וכולן שחמין כחלצה און חיוב אלא חיוב
 שהיה מסורה לו דכיון דכח הוא הוסיף
 מוטל עליו כל הוסיף דמחמתו : וכו' .
 אלו שהיה שחמין כחלצה אמת ומשכחתו
 און כי הדיחום הוא שורש ככנן
 נפלה והזיקה הואיל ואלו כמו דלדריכל
 הוא שלאחר שהיה נפלה וליכא לחיוביה
 משום נדרה דליה כולן חיובים יחד שכלן
 שחמין דנדר ועלייה המלצה לעשות
 וקולו אחריות הוסיף יחד : כשכירות .
 האחרון חיוב : בקבלות . כולן חיובים
 היכי דלא נפלה מיד אחד מהן דעל כולן
 לשמור שחמא מיושבת יפה :

(ח) המזיק לחבירו חזק שאינו ניכר כגון המטמא
 שחורתי או שעירב לו יין נכד בינו מן
 התורה הוא פטור אבל החמין קנסהו כדרי שלא ירגיל עצמו
 לכך לפיכך אם מות המזיק קודם ששילם אין קנסין בנו לשלם וכן
 אם היה שונע פטור שלא קנסו אלא מיד . המנכר יין חברו לעבודת
 כ"ס לא נאמר שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואם היה לו בו
 שותפות או שדווא מוסר או שדותרו בו וקבל דתתראה שחשוב
 כמו מוסר ואוסר חיוב לשלם אע"פ שמתחייב בנפשו שחיוב
 תשלומין חל משעה שהעבירו ועדיין לא נתחייב בנפשו :
שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו ואינו עושה שום מעשה
 אלא שבגברתו בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר
 דדאין דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם הדוחף מטבע של
 חבירו עד שנפל לים חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב לשלמו אע"פ שלא חסרו
 החומר שט"ח לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל שהוא מהול
 צריך לשלם ללוהק הפסוד וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף אלא גייר וכגון שטמאין
 למלוה במה שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי ומיירי שאין עדים
 שידועין

שפה **(א) המזיק** לחבירו חזק
 שאלט ניכר
 כגון המטמא שחורתי או שעירב לו יין
 נכד בינו מן הקודם הוא פטור אבל
 החמין קנסהו כדרי שלא ירגיל עצמו
 לכך לפיכך אם מות המזיק קודם ששילם
 אין קנסין בנו לשלם וכן אם היה שונע
 פטור שלא קנסו אלא מיד . המנכר יין
 חברו לעבודת כ"ס לא נאמר שאין אדם
 אוסר דבר שאינו שלו ואם היה לו בו
 שותפות או שדווא מוסר או שדותרו בו
 וקבל דתתראה שחשוב כמו מוסר
 ואוסר חיוב לשלם אע"פ שמתחייב בנפשו
 שחיוב תשלומין חל משעה שהעבירו ועדיין
 לא נתחייב בנפשו :
שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

שפו **(א) יש** צד במזיק בכמות חבירו
 ואינו עושה שום מעשה אלא שבגברתו
 בא הנזק לחבירו וקיי"ל כ"ר טאיר דדאין
 דינא דנרטי : **(ב) לפיכך** כתב הרמב"ם
 הדוחף מטבע של חבירו עד שנפל לים
 חיוב לשלמו אע"פ שלא העבירו וכן הפוחם
 מטבע של חבירו והעבירו צורתו חיוב
 לשלמו אע"פ שלא חסרו החומר שט"ח
 לחבירו וחזר בו המוכר ושלמו דקיי"ל
 שהוא מהול צריך לשלם ללוהק הפסוד
 וכן השורף שט"ח של חבירו חיוב לשלם
 כל מה שדחה מזיק אע"פ שלא שרף
 אלא גייר וכגון שטמאין למלוה במה
 שאומר שדחה מקויים וכמה פבומי
 ומיירי שאין עדים שידועין

קבל עליה אפי' דלתי ליה אונסא לא מחייב גרמא בנזקין הוא וכתיב הרא"ש וי' לכל גרמא בנזקין דמחייב ליה עד דמסקל ליה או עד דמקבל עליה כל אונסא ולתו מתיב ט' וכו' מחייב הרא"ש בם הרא"ש וכו' דמקבל לזמנא שאכתוב בם' שפ"ו ואפי' שדכרי הרא"ש שם משמע דמוכר לעכו"ם מדינא חיוב נאשם כל אונסא דלתי ליה בין דכל בני רבנות פלגי עליה נקטוקי כותיבוי . חיוב דינא דגרמי כסותין ק"ו . שוכר עדי עקר כסותין ל"ב . כתב י"י בם' האומנים וגבי הטותן ערעון לחידו מחלף נלמוד דכל משלם מחמת דינא דגרמי משלם מעדיית שזכרנו כמות (ד) :

(ז) כתב הרמב"ם הורק כלי על של נעל הכלי וקדם נעל הכלי וסילק הכרים הורק חיוב וכו' שפ"ו מחלכות חול' : ומ"ם ונתן חוק סוף מחייב הראשון דכדינא אחריתו בנז' בעדינא דשדל פסוקי מיפסק גיר' הוא מותר דרבה שכתבתי כמותוך וזו' מחנה הגנה להרמב"ם שהוא פורק שיהא דלא כהלכותו וכו' שכתבתי למטה להרמב"ם ורבה שרבינו לא היה גורם בנזותה מותרת ובה אחר וסילקו חלף וקדם וסילקו כלבו ומ"ם דכתיב הוא דקאמר ה"ר"ף דלית הלכתא כרבה חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף דלככה כרבה דפשוה וזו' נה לי שזכרתי דקין בנז' וה"ר"ף והרא"ש גרסין ליה וכו' דע"ג דגרמי תרומיה ס"ל דלא קאי ה"ר"ף חלף ליתבא דקדם וסילקו חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף פשוה מטעמה דרבה וכו' דמדין הרא"ש שכתב דהגנה לא רחיקי שבו זה והורק לעולם פשוה דפסקי גיריה והמסקל אם הוא לזכרי רוב רחיקי אחרים פשוה כעלמא עב"ל ואין כאן מקום להגנה בכל דשפס דכרי ה"ר"ף דפסקה לית הלכתא כרבה היקו למר דעלמא הורק חיוב בין קדם הוא וסילקו בין סלקו אחר וה"ר"ף כתב וז"ל אחר רעה זרק על מלאכה הגג וכו' תתחיו כרים והכמות וכו' והרב מורה זרק כלי על חבירו מראש הגג ובה אחר וסילק הכרים והכמות שיהי תחתיו או קדם נעל הכלי וסילקו פשוה הורק דכדינא דשדל פסקי גיריה שיהי לא היה ראוי לישגר בנזותה שנה אכל בין המסקל כשאינו נעל הכלי לא דבר רעה ואולי אף רעה וחיוב אחרו שזכרנו מעשה על נפשה כל היקו והרב אלפסי כתב דלית הלכתא כרבה פ"י דגירי דענת רבנו שאין הלכה כרבה שפטר הכוורק אלא אף הורק חיוב שיהא היה גורם הראשון והלמלא וירקו לא נשכר דהיכלך כשאין המסקל נעל הכלי משלמין בין שניהם וכשאלו נעל הכלי משלם הורק ואין נזירות הרב או קדם הוא דמשמע הורק ומלמלא הלכותו וקדם וסילקו או בה אחר וסילקו ודעת הר"ם כרס"י ד"ל עב"ל : (ה) הורק כלים מראש הגג ואין תתחיו ודעת הרמב"ם ובערן באורי בה אחר הורק חיוב והמסגר פשוה וכו' מותרת דרבה פ"ב דנ"ק (ט) :

(ז) כתב הרמב"ם הורק כלי על חבירו וכו' וז"ל הרמב"ם ס"ו החובל כל הגורם להיקח מתוך חבירו חיוב לשלם אף על פי שאינו הוא החובל זה היקו ענינו באחריותו וכו' וז"ל הרמב"ם הורק חיוב . כליד הורק כלי על מראש הגג ע"ג כרים והכמות ובה אחר וקדם וסילקו אחר מורה הורק חיוב נזק שלם כאלו עברו ידיו שסילקו הכרים והכמות גרם לו שישגר וכן כל כיוצא בזה הורק כלי על חבירו וכו' . ויש להקשות דלמ"ד שזכרנו עלו דחיוב המסקל לבדו וכשכחלו אלו עלו דחיוב הורק והמסקל כל אחד מהם אלא לא נאמר דהם כשכחלו עלו אין המסקל חיובי אלא המחלף ועוד מנינו מה שכתבנו להרמב"ם וכו' ויש להקשות דלמ"ד שזכרנו עלו דחיוב המסקל הם על המסקל דחיוב הורק לבדו וכשכחלו איון של המסקל חיובין בין שניהם הורק והמסקל ועוד מנינו מה לא כתב הרב כוורק כלי עלו לחי כה הכרים כמו שכתבנו א"ח"כ כוורק כלי על חבירו ונאמר דמ"ל להרמב"ם כוורק כלי עלו אין חלק בין אם הכרים הם על הורק או על אחר כל שנה איש אחר שאין הכרים עלו וסלקו חיוב המסקל כאלו עברו ידיו דהורק כלי עלו לא הי' לאסוקי אדעתיה וסילקו כגון שיהי טעם לו שאינו כפיתו או כיוצא בזה א"כ אין הורק כלי עלו גורם לכלל כשכחלו כיון שהיו כרים תתחיו מונעטו היה שלא יהיו שזכרנו א"כ המסקל הוא הגורם הראשון כשכחלו הכלי וז"ל אם היו הכרים על הורק שיהא כלי נעל הכלי כשפיעטו דחיוב המסקל הכרים על הורק וגורם ששכח הרב אכל כוורק כלי על חבירו ע"ג כרים על נעל הכלי או יש להקל דלמ"ד נעל הכלי ענינו סלקו הורק חיוב לשלם נזק שלם דהא דחיב דנעל הכרים אלא חיוב הכלי לסלקו כדי שלא יגיע היקו להורק כלי דיש לו רשות לטוול כרים עלו כל שיש שרעה והנזקו מנינו בתכנסו כר כפיטוס על חבירו וכו' דלקמן כסותין מ"י ספיק י"ד אכל הורק אין לו רשות לזרוק כלי על חבירו ע"ג כרים שזיקו עלו אם אינו מונעטו שלא יעל כלי כר' וישל כרים עלו אכל אם אחרו שסילק הכרים חיובי נעל הכרים או דחיב

קחיתא איתמר הספק קחיתו על חבירו בנמי הדליקה טירוש שספק קחיתו לאר הדליקה כדי שתכשר בה האש ומידי דלא היה מטעם היה כרוח איתיה אלא לרוב מנינו דלא היה כרוח שאינה חטויה דמידי דלא אסיק ארעמייה ליה וכו' פשוה דמידי ארס : וכו' איתא בתקנת ספרי רבינו והכופה קמת חבירו בנמי הדליקה : ומ"ם והמנעית את חבירו או שתקע בחלוט ומרשו איתיה בנזק פ' האבול (דף ז"א) : ומ"ם וליבה וליתכא כרוח איתיה בנזק הכנס (דף ס') ומ"ם וישנה טו אהת הכלב איתיה בנזק כיוד הרגל (דף כ"ג) ואף ע"ג דליכא לשם נמי שיהי טו אהת כנתש לא נקט ליה משום דלא שכיחא והכופה מלמכה נמי משלחת בנזק הניקין : ואיסי לחון פרה דחמיל בה טוס איתיה רחויס לקרין כל בני לא דנתיגי האידינא ואף ע"ג נב דליכא נמי הינו טערה כדו ולא סילקו דפרק המניח והכופה עדי שקר ויודש עדות ואינו מעיד וכו' . לא היה טונטו לפרש כל הגרמות דפשוה כה אלא נקט הני דדמי לכו :

גם הוא גורם היקו זהו זורק כלי שאינו עלו זה מסלק כרים שאינו עלו וטעמים שונים של נרשות ולמקד שניהם חיובים שניהם היקוים לנעל הכלי ביחד ואין זה גורם הראשון וזה מ"ם ודע"ג דהיי' יכול לחלק טעמו זה כשזכרנו אלו דכיתובא אשמועינן ואיננו מסלקים הם על חבירו וכו' דלית הלכתא כרבה חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף דלככה כרבה דפשוה וזו' נה לי שזכרתי דקין בנז' וה"ר"ף והרא"ש גרסין ליה וכו' דע"ג דגרמי תרומיה ס"ל דלא קאי ה"ר"ף חלף ליתבא דקדם וסילקו חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף פשוה מטעמה דרבה וכו' דמדין הרא"ש שכתב דהגנה לא רחיקי שבו זה והורק לעולם פשוה דפסקי גיריה והמסקל אם הוא לזכרי רוב רחיקי אחרים פשוה כעלמא עב"ל ואין כאן מקום להגנה בכל דשפס דכרי ה"ר"ף דפסקה לית הלכתא כרבה היקו למר דעלמא הורק חיוב בין קדם הוא וסילקו בין סלקו אחר וה"ר"ף כתב וז"ל אחר רעה זרק על מלאכה הגג וכו' תתחיו כרים והכמות וכו' והרב מורה זרק כלי על חבירו מראש הגג ובה אחר וסילק הכרים והכמות שיהי תחתיו או קדם נעל הכלי וסילקו פשוה הורק דכדינא דשדל פסקי גיריה שיהי לא היה ראוי לישגר בנזותה שנה אכל בין המסקל כשאינו נעל הכלי לא דבר רעה ואולי אף רעה וחיוב אחרו שזכרנו מעשה על נפשה כל היקו והרב אלפסי כתב דלית הלכתא כרבה פ"י דגירי דענת רבנו שאין הלכה כרבה שפטר הכוורק אלא אף הורק חיוב שיהא היה גורם הראשון והלמלא וירקו לא נשכר דהיכלך כשאין המסקל נעל הכלי משלמין בין שניהם וכשאלו נעל הכלי משלם הורק ואין נזירות הרב או קדם הוא דמשמע הורק ומלמלא הלכותו וקדם וסילקו או בה אחר וסילקו ודעת הר"ם כרס"י ד"ל עב"ל : (ה) הורק כלים מראש הגג ואין תתחיו ודעת הרמב"ם ובערן באורי בה אחר הורק חיוב והמסגר פשוה וכו' מותרת דרבה פ"ב דנ"ק (ט) :

גם הוא גורם היקו זהו זורק כלי שאינו עלו זה מסלק כרים שאינו עלו וטעמים שונים של נרשות ולמקד שניהם חיובים שניהם היקוים לנעל הכלי ביחד ואין זה גורם הראשון וזה מ"ם ודע"ג דהיי' יכול לחלק טעמו זה כשזכרנו אלו דכיתובא אשמועינן ואיננו מסלקים הם על חבירו וכו' דלית הלכתא כרבה חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף דלככה כרבה דפשוה וזו' נה לי שזכרתי דקין בנז' וה"ר"ף והרא"ש גרסין ליה וכו' דע"ג דגרמי תרומיה ס"ל דלא קאי ה"ר"ף חלף ליתבא דקדם וסילקו חלף הכא דסילקו אחר מורה ה"ר"ף פשוה מטעמה דרבה וכו' דמדין הרא"ש שכתב דהגנה לא רחיקי שבו זה והורק לעולם פשוה דפסקי גיריה והמסקל אם הוא לזכרי רוב רחיקי אחרים פשוה כעלמא עב"ל ואין כאן מקום להגנה בכל דשפס דכרי ה"ר"ף דפסקה לית הלכתא כרבה היקו למר דעלמא הורק חיוב בין קדם הוא וסילקו בין סלקו אחר וה"ר"ף כתב וז"ל אחר רעה זרק על מלאכה הגג וכו' תתחיו כרים והכמות וכו' והרב מורה זרק כלי על חבירו מראש הגג ובה אחר וסילק הכרים והכמות שיהי תחתיו או קדם נעל הכלי וסילקו פשוה הורק דכדינא דשדל פסקי גיריה שיהי לא היה ראוי לישגר בנזותה שנה אכל בין המסקל כשאינו נעל הכלי לא דבר רעה ואולי אף רעה וחיוב אחרו שזכרנו מעשה על נפשה כל היקו והרב אלפסי כתב דלית הלכתא כרבה פ"י דגירי דענת רבנו שאין הלכה כרבה שפטר הכוורק אלא אף הורק חיוב שיהא היה גורם הראשון והלמלא וירקו לא נשכר דהיכלך כשאין המסקל נעל הכלי משלמין בין שניהם וכשאלו נעל הכלי משלם הורק ואין נזירות הרב או קדם הוא דמשמע הורק ומלמלא הלכותו וקדם וסילקו או בה אחר וסילקו ודעת הר"ם כרס"י ד"ל עב"ל : (ה) הורק כלים מראש הגג ואין תתחיו ודעת הרמב"ם ובערן באורי בה אחר הורק חיוב והמסגר פשוה וכו' מותרת דרבה פ"ב דנ"ק (ט) :

משה

דרכי משה
כמסורה בב"ל : (ד) כתב הרשב"א בתשובה סימן צ"ב חזקת שור שם סימן אף"ג נ"ב שליש שתחידו לטולח ששהו חיי גרמא בנזקין סויה אם לא נבה המלה עיני הדיב משמתינן ליה שליש ע"י שמשלם מה היקו וכן בכל גרמא דנזקין כוונתו ליה לטולח גרם חוקי וכו' וז"ל רמב"ם דגרמי נלומו ע"י כהן דין גרמי ב"י : וכו' חלף הרא"ש וז"ל ב' באי"ש פ"י לא ימטר דמדינת נמנית געס לטולח דייטס פלו אכל גמיו"י פ"י לא ימטר והמדינ"י פ"י בטול אים ס"י ק"ם היקו על הילקין וכו' ומסקי בם' ריב"א דעיקר סילוקו הוא דייב דגרמי לא היינו אלא פשוה קמ וכל מינינא דטיכית קאבו שר נבון סוף כל כ' חסד הילן כל חסד ומקן לחבירו וכל אלא שיהיה לא וכן איתיה ביהובתי : (ז) כתב הרשב"ם פ"י סכ"ל מוכר כ"כ ועד"ל לטולח כמותוך בנזק בנז' שם שכתבתי מעטו וטעם ר"י ששטעם עליו :

פרישה
וכן כל כיוצא בזה כוורק כלי על חבירו ורמי קולו ולא כתב בדיקת שורק כלי עלו וז"ל לא כתב שפ"ל חזק על שלם מורק בידיה טולח ולא נתיב כחן לכותב אלא שזכרנוהו מייבש זה ליריעה דגרמי ור"י לא משתבש אלא לגרמא בעלמא וטעמו דמ"ל דלכתב כר"י א"כ א"כ לא ימטר דמדינת נבדדי הרמב"ם וגם משום דייב' לטעמייה דמ"ל דהורק לטעם טורח אף לכתוב הרמב"ם משום דמייבש גירי דליק וכו"ם כמותך ולפי' מסביר למר דאף כוורק כלי על חבירו חיוב המסקל פ"י קול' : ועיין בב"ב דף דף ס' שאלוהו בנזותו ל' הרמב"ם וסיים שם ה"ל ובהו ימטרנה כמס' קטיות וע"פ סייע כי כיוצא בזה וכו' : (ז) ודעת ר"י פשוה אף על סילוקו דשפטם סילוקו גרמא כתיקן בעלמא הוא וטעמו וכו' :

כאשר
ד הרשב"א בתשובה שהובאה לקמן סימן שפ"ח בב"ל :

פרישה
וכן כל כיוצא בזה כוורק כלי על חבירו ורמי קולו ולא כתב בדיקת שורק כלי עלו וז"ל לא כתב שפ"ל חזק על שלם מורק בידיה טולח ולא נתיב כחן לכותב אלא שזכרנוהו מייבש זה ליריעה דגרמי ור"י לא משתבש אלא לגרמא בעלמא וטעמו דמ"ל דלכתב כר"י א"כ א"כ לא ימטר דמדינת נמנית געס לטולח דייטס פלו אכל גמיו"י פ"י לא ימטר והמדינ"י פ"י בטול אים ס"י ק"ם היקו על הילקין וכו' ומסקי בם' ריב"א דעיקר סילוקו הוא דייב דגרמי לא היינו אלא פשוה קמ וכל מינינא דטיכית קאבו שר נבון סוף כל כ' חסד הילן כל חסד ומקן לחבירו וכל אלא שיהיה לא וכן איתיה ביהובתי : (ז) כתב הרשב"ם פ"י סכ"ל מוכר כ"כ ועד"ל לטולח כמותוך בנזק בנז' שם שכתבתי מעטו וטעם ר"י ששטעם עליו :

השן המשפט הלכות מוסר שפה

(ד) **מסור** מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש

מעות לחתי ואכנס הכותי את שמעון עד שפרעם כשזיל ראונין אין ראונין חייב לשלם לשמעון מה שלקח ממנו האכנס כשזילו אל"ה ח"כ היה החוב שהיה לאכנס על ראונין מן האם טו' ז"ל הרמב"ם נפ"ח מהלכות חובל מי שנתפס על חבירו ולקחו כותי ממוט בגלל חבירו אין חבירו חייב לשלם לו חוץ מן ההתפס ויהיה חבירו חייב לשלם לו חוץ מן ההתפס

עד שפרעם (ה) בשביל ראונין אין ראונין חייב לשלם לשמעון מה שלקח ממנו האכנס כשזילו אל"ה ח"כ היה החוב שהיה לאכנס על ראונין מן האם ואנס לשמעון שיפרע בשבילו או חייב לפרועו ודבר זה כמובאר עוד למעלה בסימן קכ"ח : (ז) מסור סיביעו לא אם נשבע וכו' ולא איפשימא וכתב הרמב"ם שאם תפס הנמסר אין מוציאין אותו אלא נשבע ומהוהו כן בשבירו ולרעת א"ה הרא"ש ז"ל כיון דספיקא דדינא (1) הוא לא מהני הפישה . ופירש ר"ת דלא סיביעיא אי נשבע ונטול אלא כשהמוסר מכווין הנמסר אבל אם המוסר אינו יודע כמה הויק או ישבע הנמסר ויטול אבל ר"י פירש אפי' אין המוסר מודע ודאי לא יטול הנמסר כשביעיה ולזה הסכים א"ה ז"ל : (ט) כתב הרמב"ם אין המוסר לשלם לאנסי נשבע לא שבועה דאורייתא ולא שבועה דרבנן שהיא רשע אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו ונשא מעצמו בלי אונס אבל אם נשבע להראות או להביא אותו ונשא ונתן ביד אע"פ שהיב לשלם אינו רשע אלא בר תשלומין הוא ומשביעין ליה כשאר הכשרים ע"כ : (1) שאלה לא"ה הרא"ש ז"ל רחל שטוענת את ראונין שנסרה ביד אנס והפסידה הרבה וקצת ביררה בעדים וקצת בהוכחות והוא אוסר לא הפסדתיך . תשובה מה שתוכל לברר בעדים שהפסידה יפרע לה וישבע ראונין שאינו יודע

מפני הם הקצו על כל ארס וארס ככל שנה או התפס על התפסה שמוח כל ארס וארס לחלץ בעבדו עליהם הוא או מילותיו ה"ז חייב לשלם לו והוא שיקחו ממנו כפירוש בגלל פלוגי פני עדים וכחז ה"ה ויחשבו פרוק הגזול ריב"ל אחר אין ארס נתפס על חבירו וחייב ליתן לו אלא כחרטום וכגולגולא ואע"ג דחשמע ההס דרבי פלוגי עליה פסק כריב"ל ופירוש ארסו ארסוה האחר נתלמדו ככלי [כ"ב ח. ה.] פירשו סעודה וארוחה ומשאת וז"ל דעמס אלו מפני שחוקה המלך למחנן מחמת דברים אלו איש על חבירו וכו' אינו דבין שפסידו זה עד כאן לשונו וכבר נתבאר כל זה בסיומן קכ"ח :

(ז) **מסור** מיביעה לו אם נשבע ונטול ולא אפשימא כס"ז הכונס [סג :] ומ"ש כסס הרמב"ם ש"ס תפס הנמסר מין מוציאין מידו כס"ה מהלכות חובל מין ולדעת א"ה ז"ל כיון דספיקא דדינא הוא לא מהני תפיסה כס"ט הכונס כתבו כן התוספות והרא"ש והלא כ"כ האי שכתב דכל תיקו דמחנא הוא

חולקין ונתפסות מיימוניות דשיכי לספר ניקוס סימן ו' כתוב שגם רמנו האי כחז כשנשכחו דכיון דסלקא בתיקו כמע"ה ולא כלאר כתיב בספרים : ומ"ש זכ"ר ל"ה חובעו או נשבע ונטול אלא כשהמוסר מכווין הנמסר וכו' ז"ל הרא"ש שס ר"ח היה אומר דהך כתיב מיידי כגון שהמוסר מכווין הנמסר דומיא דנגזל שהגזלן מחטאו אבל אם המוסר עצמו אינו יודע כמה תפס הנמסר נשבע כחומר כתיב הפסיד ויטול ואין נראה לר"י דחשמע דליירי בעיא דומיא דטמון בלא שאין המכשיר יודע כמה הפסיד הניקו והכי מסתברא עפי דלמות בעיה לו נכדעו דטמון בלא מלמדמחה לנגזל דהא טמון לא תמנא לנגזל אע"ג דקאמר עשו תקנתא נגזל בלא עכ"ל וברמב"ם כתב כפ"ח מהל' חובל מי יש עליו עדים שמסר חמון חבירו כגון שראה מעצמו או שנאכנס וגם ונתן ולא ידעו כעדים כמה הפסידו בחסורו והנמסר אומר כך וכך הפסידו והמוסר כופר כמה שטעם א"ה תפס הנמסר אין מוציאין מידו אלא שבע בקצות חסן וזה כמה שתפס א"ה ח"ה הפס א"ה מוציאין מן המוסר אלא כראיה ברורה עכ"ל . ודקדק ה"ה מדבריו שהוא סובר כדברי ר"ת (1) כתוב בהל"ה אם ראונין אומר לשמעון מחרמתי ואין עדים ביניהם ישבע לו היסת שלא מסרו : (2) **בתב** הרמב"ם אין המוסר לשלם לא שבועה דאורייתא ולא שבועה דרבנן וכו' עד כשאר הכשרים בפרק הגזר ופשוט הוא : כתוב בתשובה הרשב"א סימן אלף ונ"ח כשם תקנות ראונין שחובע שחמסר אחרו ויש לו עד אחר והעכו"ם כשחובע עליו ישבע להכחיש העד כפי העכו"ם וכ"כ המרדכי בפרק הרב"ש וכחז עוד בפרק הגזל בפרק ח"ה כש"ה שהחובע על חבירו שחמסר והלה אומר להד"מ שיש לו לשבע כפי הלשון שלא דבר על סגנונו שום דבר שביאו לידי הפסד ממון . דיני מסור במדרכי סוף קמ"א ופ' שנתן את הפסדה : (3) **שאלה** לא"ה הרא"ש ז"ל רחל שטוענת את ראונין שנסרה ביד אנס והפסידה הרבה וקצת ביררה בעדים וקצת בהוכחות והוא אוסר לא הפסדתיך . תשובה מה שתוכל לברר בעדים שהפסידה יפרע לה וישבע ראונין שאינו יודע

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

(1) **שאלה** לא"ה הרא"ש ז"ל רחל שטוענת את ראונין שנסרה ביד אנס והפסידה הרבה וקצת ביררה בעדים וקצת בהוכחות והוא אוסר לא הפסדתיך . תשובה מה שתוכל לברר בעדים שהפסידה יפרע לה וישבע ראונין שאינו יודע

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

דרישה

עבדי זכרתי ידע כלום מהקום ופ"ה חייב כיון דמני לאשתמוטי מיהו ח"כ עוקר הגורם כחן עטור סוף דלא מני לאשתמוטי מיהו וחזוה משמע מ"ש כתיב מהקום הממון ועוד מילי וכן כל שישלם המוסר לשלם לו שכנס המרדכי ש"ה ונדרשא ליה מתורת מילי לאשתמוטי מיהו גמתי וק"ל : (1) חשבויה מה שנתפל לברר ב"י וישבע ראונין עיין כ"ז מ"ש על מ"ה מיהו רעיון ו' השאלה וכו' ליתן קצת טעם מש"ה קולר רעיון ממני שפיקא ח"ה למני זה ודבר הרמב"ם וכן כל מה שישלם מוסר ח"ה ממוני ו' וכתב בתשובה ח"ה ע"ל ללמוד שגם כדיון זה מה"ט כתב הרמ"ם שאלו שבעה שאלו נתבין לחסור ולעיל כפי' ז' שלא כתב שם דברי הרמב"ם כולל שם בתשובה משום דלית שם מקור דין מלשון והוא דומה : ומן

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

ע"ל מיביעה לו וכו' ע"ל כס"ז וכו' וכו' לט"ז כס"ד :
 (ה) **בתב** הרמ"ם אין המוסר בעלילה נשבע וכו' אבל אם אנסויה להראות או להביא אותו וגם כ"ל וכן הוא הלשון ברמב"ם ונתקת ספרים בסמוך הסופר מלת וגם ונתן : (1) **שאלה** לא"ה הרא"ש וכו' וכו' וכו' לט"ז כס"ד :

חשן המשפט הלכות נוקי ממון שצ

ומ"ז הוא דמשלם והצדא נמי דך דרב יוסף אמרי די רב כוס סגפך ומחור שנער ושבר את הכלים משלם ח"ו להדיה פטור ללא הכדא לך דמי רמי בר יוחנן לטקוע הלכה כמחור דא"כ לא הו"ל להצדא דברי רב יוסף אמרי די רב דפליגי עליה אלא ודאי הלכה כרב יוסף אמרי די רב ובתרגומא אפי' הו' צדיה צורוי נמי אמי

הראב"ד: (ג) תרנגול שיהיה הולך ושבר כלים דרך הילכו או רחיה הוא ובשלם נוק שלם היה חוטין או רצועה קשורה ברגליו ושבר בה את הכלי אם גררה ושברה דרך הילכו הוי כנופו ומשלם נוק שיהם זריקה ושבר בה את הכלי משלם ח"ו בד"א בחוט של הפקר או שיש לו בעלים והצניעוהו ונקשר מאליו אבל אם ההוט של בעל התרנגול ויא הצניעוהו אפילו נקשר מאליו זורק התרנגול ושבר בו הייב נוק שלם דלא אמרינן בצורותיה דמשלם חצי נוק אלא כשההיזה דבר הפקר אבל אם מתות דבר שיש לו בעלים ולא הצניעו ושבר בו הכלי יש בו הייב נוק שלם אבל הצניעו בעליו או שהוא הפקר ונקשר מאליו ושבר בו דרך זריקה הייב בלי התרנגול חצי נוק אם הויק החוט אהר שיש פטור דהיה ליה בור וכתיב כי יכרה איש בור ורשינו ולא שור בור לפיכך החוט שיש לו בעלים ולא הצניעו ונקשר מאליו ברנל התרנגול של הפקר הייב בעל החוט הכל בין שבר בו דרך גרייה בין זרקו ושבר בו וכתב הרמ"ה ז"ל א"א שיש לחלק שאם הויק אחר שנח חייב משום בור המתנגלל ונפקא מיניה פטור בו הכלים ואם בהרי דאזיל אויב הייב בו משום אשוי ואם יש להוט בעלים וגם לתרנגול בעלים והויק בו דרך גרייה משלם בו אהר החצי ואם הויק בו דרך זריקה משלם בעל התרנגול רביע ובעל החוט שלשה חלקים ואם הויק אחר שנח פטור בעל התרנגול וחייב בעל החוט הכל ואם קשר אדם החוט ברנל התרנגול הקושר הייב בכל לא שנא יש לו בעלים ולא הצניעוהו ולא שנא של הפקר אפילו שלא נתכוין הקושר

הדליל ושבר זוריקתו כלים דהוי צרות ואפילו קשרו אדם נמי לא משלם אלא ח"ו בעל התרנגול והקושר פטור שלא נתקל אדם בצור ודבר האה לא חיותותא אחתי' אלא בעלמא דאחר וכן איתמר דליל הפקר וכו' קשר מאליו בתרנגול נתקל בו אדם פטור דמאן לחייב דליל לית ליה בעלים בעל התרנגול נמי איש בור אחר החמא ולא שור בור קשרו אדם חייב הקושר דקטייה בהבנכה ויש להאי דליל בעלים . משום גמרי מחייב דהא לאו בור מעליה הוא שרי ליה הויק נתקוס שקשרו גררה לתקוס אחר . בור המתנגלל דמחייב ליה כפי' כהדא שהו והתוספות כתבו קשרו אדם חייב לאו דוקא קשרו דה"א אם היה נתקוס המונע והיחזיק בתקוס ההורפה ששעט בו ואפילו לא הגביה ולא קנאו ודלא כמו שפי' הקוגריים וכדביתאם כתב הרמ"ה ז"ל הויק דליל קשרו ברנלו וזכר איה מהדס ושבר את הכלים משלם ח"ו ומיקו ליה בגמרא בנקשר מאליו ובאדייה אדווי דה"ל צרות ובדליל של הפקר או בדליל של בעל התרנגול ואצניעה דאי לא אצניעה אפי' לא דאדייה אדווי הוא משלם ח"ו דהא דצרות משלם ח"ו אינו ששתייה דבר הפקר אבל אם הצניעה חזרה בעלים משלם ח"ו לצרות אורחא הוא כאכנו סכינו ומשאו שהניח בראש גגו ונפלו ברות מזהב והויקו ודוקא בדאדייה אדווי אבל אם הויק התרנגול דליל דרך הלכות משלם ח"ו דנדר המחזיר לגופו כנופו כמו עגלה המושכת בקרון ואם הויק הליל אחר שנח פטור בעל התרנגול דאחי' ק"ח כי יכרה איש בור ולא שור בור ודליל דאחי' ליה בעלים ולא אצניעה ונקשר ברנל התרנגול דהפקר בעל הדליל חייב ובתרגומא דאחי' ליה בעלים והויק דרך הילכו משלם בעל הדליל חצי ובתרגול מצינו דאחי' אדווי משלם בעל התרנגול רביע ודאחי' חצי ודאחי' חצי דאחי' חצי נ"ב .) כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ודליל של הפקר וקשרו אדם חייב הקושר אפילו לא נתכוון לזכות בו משום בור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר הכל ובעל הדליל פטור מדיע ובעל הדליל ג' חלקים כדרי נתן דאחי' (ב"ב נ. ג.) כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ודליל של הפקר וקשרו אדם חייב הקושר אפילו לא נתכוון לזכות בו משום בור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר הכל ובעל הדליל פטור מדיע ובעל הדליל ג' חלקים (ב"ב נ. ג.) דאפילו לא נתכוון לזכות בו חייב אם הגביה למעלה מנ' או שפוקו מחיקומו שהיה מונח אפילו החזירו למקומו חייב דלפסקיה ליה מעשה ראשון ויה כורה בור מדס והאי דקאמר רב הונא דליל של הפקר משום רביע חיותו קשור מאליו לא בדליל דאחי' ליה בעלים ולא אצניעה חייב בעל הדליל בעל' . וכך הם דברי רבינו מחייב דברי הרמ"ה ז"ל שכתבתי ונתקל רך שמה שכתב רבינו בשם הרמ"ה ז"ל אנו אלא עד חייב בו משום אשוי ואילו הוא תלום דברי הרמ"ה ז"ל והרמ"ה ז"ל כתב כפי' שכלובות נוקי ממון התרנגולין מועדין להלך כדרך כלל ולשבר היה מוט או רצועה קשור ברנליו ונתקל כלי צאותו הוטו ונתנגלל ואשבר משלם ח"ו ד"א בשקשרו אדם

הראב"ד: (ד) תרנגול שיהיה הולך ושבר כלים דרך הילכו או רחיה הוא ובשלם נוק שלם היה חוטין או רצועה קשורה ברגליו ושבר בה את הכלי אם גררה ושברה דרך הילכו הוי כנופו ומשלם נוק שיהם זריקה ושבר בה את הכלי משלם ח"ו בד"א בחוט של הפקר או שיש לו בעלים והצניעוהו ונקשר מאליו אבל אם ההוט של בעל התרנגול ויא הצניעוהו אפילו נקשר מאליו זורק התרנגול ושבר בו הייב נוק שלם דלא אמרינן בצורותיה דמשלם חצי נוק אלא כשההיזה דבר הפקר אבל אם מתות דבר שיש לו בעלים ולא הצניעו ושבר בו הכלי יש בו הייב נוק שלם אבל הצניעו בעליו או שהוא הפקר ונקשר מאליו ושבר בו דרך זריקה הייב בלי התרנגול חצי נוק אם הויק החוט אהר שיש פטור דהיה ליה בור וכתיב כי יכרה איש בור ורשינו ולא שור בור לפיכך החוט שיש לו בעלים ולא הצניעו ונקשר מאליו ברנל התרנגול של הפקר הייב בעל החוט הכל בין שבר בו דרך גרייה בין זרקו ושבר בו וכתב הרמ"ה ז"ל א"א שיש לחלק שאם הויק אחר שנח חייב משום בור המתנגלל ונפקא מיניה פטור בו הכלים ואם בהרי דאזיל אויב הייב בו משום אשוי ואם יש להוט בעלים וגם לתרנגול בעלים והויק בו דרך גרייה משלם בו אהר החצי ואם הויק בו דרך זריקה משלם בעל התרנגול רביע ובעל החוט שלשה חלקים ואם הויק אחר שנח פטור בעל התרנגול וחייב בעל החוט הכל ואם קשר אדם החוט ברנל התרנגול הקושר הייב בכל לא שנא יש לו בעלים ולא הצניעוהו ולא שנא של הפקר אפילו שלא נתכוין הקושר

הנעמי: ומ"ש אכל הצניעו בעליו וכו' הור וכתב זה כדי לכתוב עליו ואם הויק אדם אחר שנח פטור וכו' פי' דלא לא הויק בשעת זריקתו דליל אלא דלאחר הדת הדליל מזוריקתו פטור דבין דליל הויק בהלכות דה"ל רגל וגם לא הויק בזריקתו דה"ל צרות אלא הויק החוט לאחר שנח מזוריקתו וה"ל כור שברה התרנגול ומכריב כי יכרה איש בור וכו' ומ"ש לפיכך החוט שיש לו בעלים כו' לנחמ ליה כי נתשבו תלווי דיניה אל דלא הדליל יש לו בעלים וכו' והתרגומא של הפקר חייב בעל הדליל ח"ו בין שבר דרך גרייה דה"ל רגל בין זרקו ושבר בו דה"ל צרות כיון דהחייב דבר שיש לו בעלים ה"ל כאכנו וככינו ומשאו וכו' דחייב משום אשוי ח"ו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ואם לא הויק הדליל אלא לאחר שנח מזוריקתו כתב הרמ"ה השחא כיון דהבעלים לא הצניעו את הדליל ה"ל בור המתנגלל ופטור בכלים ואם כהדי דאזיל אויב חייב בו משום אשוי פי' ואפי' הויק כלים נמי חייב ואפי' דגם מדברי הרמ"ה ז"ל שכתב דבעל התרנגול ולא אצניעה חייב דאדייה אדווי משלם ח"ו כאכנו וסכינו וכו' ומשמע דהאי חייב בו אף על הכלים משום אשוי וכדפרישית בסמוך מ"מ כתב רבינו כך ע"ש הרמ"ה ליה שה"ל כתב כפי' חלקו זה בדבריו: ומ"ש רבינו ואם יש למוט בעלים כלומר ולא אצניעה גם התרנגול בעלים והויק הם שותפים בזיקו זה אם הויק דרך גרייה משלם כ"ל אהי' אכלים אהי' בו דרך זריקה דה"ל צרות ומשלם ח"ו ובין שבר שותפים ח"ו בעל התרנגול חייב אלא המחצה דהיינו הרביע ובעל החוט ג' חלקים כדרי נתן דאחי' כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ואם הויק לאחר שנח מזוריקתו פטור בעל התרנגול משום דהייב כי יכרה איש בור ולא שור בור וכו' בעל החוט הכל דכיון דלא אצניעה ה"ל בור המתנגלל ולא היה צריך כאן לחזר ולפטר דכשור בו הכלים שנער כתב כן ע"ש הרמ"ה ז"ל: ומ"ש ואם קשר אדם הויק וכו' כ"כ הרמ"ה ז"ל והעם דהקושר הוא שכורה בור ברנל התרנגול וכו' הור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר ח"ו וברנלי אדם זכר חלקו בין חוט של הפקר וכו' וכתבנו מהאי דה"א אם היה החוט מונח בתקוס מונע והיחזיק אדם בתקוס ח"ו וכו' זה נ"קשר בתרנגול ה"ל כאילו קשרו בריש ומביא ל"ב . כתב מהרש"ל על דבר הרמ"ה ז"ל: ולא הכריח ז"ל כי אכנו וסכינו ומשאו פטור מזהב חיותו ודוקא בהלכה ריביי חסום אשוי צ"ח היינו שהניח בראש גגו דהיינו בראשו כסתם אשוי הנאמר ומזהב אכל האי דלא אצניעה היינו שהשליכו בראשו הרבים וכל תקלה בראשו הרבים בור הוא ועוד דבקשרו אדם אמרינן גמ' משום מאי מחייב האשוי בור המתנגלל ולא אמרינן משום אשוי אשוי משום דכל תקלה בריש בור הוא ומ"מ אם קושר אדם הדליל בתרנגול צדיה והלך לחון והויק הוי כאשוי מחייב נמי ככלים

הנעמי: ומ"ש אכל הצניעו בעליו וכו' הור וכתב זה כדי לכתוב עליו ואם הויק אדם אחר שנח פטור וכו' פי' דלא לא הויק בשעת זריקתו דליל אלא דלאחר הדת הדליל מזוריקתו פטור דבין דליל הויק בהלכות דה"ל רגל וגם לא הויק בזריקתו דה"ל צרות אלא הויק החוט לאחר שנח מזוריקתו וה"ל כור שברה התרנגול ומכריב כי יכרה איש בור וכו' ומ"ש לפיכך החוט שיש לו בעלים כו' לנחמ ליה כי נתשבו תלווי דיניה אל דלא הדליל יש לו בעלים וכו' והתרגומא של הפקר חייב בעל הדליל ח"ו בין שבר דרך גרייה דה"ל רגל בין זרקו ושבר בו דה"ל צרות כיון דהחייב דבר שיש לו בעלים ה"ל כאכנו וככינו ומשאו וכו' דחייב משום אשוי ח"ו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ואם לא הויק הדליל אלא לאחר שנח מזוריקתו כתב הרמ"ה השחא כיון דהבעלים לא הצניעו את הדליל ה"ל בור המתנגלל ופטור בכלים ואם כהדי דאזיל אויב חייב בו משום אשוי פי' ואפי' הויק כלים נמי חייב ואפי' דגם מדברי הרמ"ה ז"ל שכתב דבעל התרנגול ולא אצניעה חייב דאדייה אדווי משלם ח"ו כאכנו וסכינו וכו' ומשמע דהאי חייב בו אף על הכלים משום אשוי וכדפרישית בסמוך מ"מ כתב רבינו כך ע"ש הרמ"ה ליה שה"ל כתב כפי' חלקו זה בדבריו: ומ"ש רבינו ואם יש למוט בעלים כלומר ולא אצניעה גם התרנגול בעלים והויק הם שותפים בזיקו זה אם הויק דרך גרייה משלם כ"ל אהי' אכלים אהי' בו דרך זריקה דה"ל צרות ומשלם ח"ו ובין שבר שותפים ח"ו בעל התרנגול חייב אלא המחצה דהיינו הרביע ובעל החוט ג' חלקים כדרי נתן דאחי' כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ואם הויק לאחר שנח מזוריקתו פטור בעל התרנגול משום דהייב כי יכרה איש בור ולא שור בור וכו' בעל החוט הכל דכיון דלא אצניעה ה"ל בור המתנגלל ולא היה צריך כאן לחזר ולפטר דכשור בו הכלים שנער כתב כן ע"ש הרמ"ה ז"ל: ומ"ש ואם קשר אדם הויק וכו' כ"כ הרמ"ה ז"ל והעם דהקושר הוא שכורה בור ברנל התרנגול וכו' הור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר ח"ו וברנלי אדם זכר חלקו בין חוט של הפקר וכו' וכתבנו מהאי דה"א אם היה החוט מונח בתקוס מונע והיחזיק אדם בתקוס ח"ו וכו' זה נ"קשר בתרנגול ה"ל כאילו קשרו בריש ומביא ל"ב . כתב מהרש"ל על דבר הרמ"ה ז"ל: ולא הכריח ז"ל כי אכנו וסכינו ומשאו פטור מזהב חיותו ודוקא בהלכה ריביי חסום אשוי צ"ח היינו שהניח בראש גגו דהיינו בראשו כסתם אשוי הנאמר ומזהב אכל האי דלא אצניעה היינו שהשליכו בראשו הרבים וכל תקלה בראשו הרבים בור הוא ועוד דבקשרו אדם אמרינן גמ' משום מאי מחייב האשוי בור המתנגלל ולא אמרינן משום אשוי אשוי משום דכל תקלה בריש בור הוא ומ"מ אם קושר אדם הדליל בתרנגול צדיה והלך לחון והויק הוי כאשוי מחייב נמי ככלים

פרישה
והנזיר הכי' פ"ט ומשני שלא כ"ר לנכני מ"ה די' לנתיב להסדור ב' ב' . (א) התרגול שיהיה הולך ושבר כלים כ"ו שם דף י"ז ופ"ט ובגמרא דף י"ז ופ"ט ובש"ס א"ש בסוגיא יתבאר שם כל המלוותיה הללו שכתבו כאן רבינו . ומ"ש ד"א בחוט של הפקר כו' על חוט ח"ו חייב משום אשוי ח"ו ונתקל מתנגלל כו' לנחמ ליה כי נתשבו תלווי דיניה אל דלא הדליל יש לו בעלים וכו' והתרגומא של הפקר חייב בעל הדליל ח"ו בין שבר דרך גרייה דה"ל רגל בין זרקו ושבר בו דה"ל צרות כיון דהחייב דבר שיש לו בעלים ה"ל כאכנו וככינו ומשאו וכו' דחייב משום אשוי ח"ו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ואם לא הויק הדליל אלא לאחר שנח מזוריקתו כתב הרמ"ה השחא כיון דהבעלים לא הצניעו את הדליל ה"ל בור המתנגלל ופטור בכלים ואם כהדי דאזיל אויב חייב בו משום אשוי פי' ואפי' הויק כלים נמי חייב ואפי' דגם מדברי הרמ"ה ז"ל שכתב דבעל התרנגול ולא אצניעה חייב דאדייה אדווי משלם ח"ו כאכנו וסכינו וכו' ומשמע דהאי חייב בו אף על הכלים משום אשוי וכדפרישית בסמוך מ"מ כתב רבינו כך ע"ש הרמ"ה ליה שה"ל כתב כפי' חלקו זה בדבריו: ומ"ש רבינו ואם יש למוט בעלים כלומר ולא אצניעה גם התרנגול בעלים והויק הם שותפים בזיקו זה אם הויק דרך גרייה משלם כ"ל אהי' אכלים אהי' בו דרך זריקה דה"ל צרות ומשלם ח"ו ובין שבר שותפים ח"ו בעל התרנגול חייב אלא המחצה דהיינו הרביע ובעל החוט ג' חלקים כדרי נתן דאחי' כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ואם הויק לאחר שנח מזוריקתו פטור בעל התרנגול משום דהייב כי יכרה איש בור ולא שור בור וכו' בעל החוט הכל דכיון דלא אצניעה ה"ל בור המתנגלל ולא היה צריך כאן לחזר ולפטר דכשור בו הכלים שנער כתב כן ע"ש הרמ"ה ז"ל: ומ"ש ואם קשר אדם הויק וכו' כ"כ הרמ"ה ז"ל והעם דהקושר הוא שכורה בור ברנל התרנגול וכו' הור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר ח"ו וברנלי אדם זכר חלקו בין חוט של הפקר וכו' וכתבנו מהאי דה"א אם היה החוט מונח בתקוס מונע והיחזיק אדם בתקוס ח"ו וכו' זה נ"קשר בתרנגול ה"ל כאילו קשרו בריש ומביא ל"ב . כתב מהרש"ל על דבר הרמ"ה ז"ל: ולא הכריח ז"ל כי אכנו וסכינו ומשאו פטור מזהב חיותו ודוקא בהלכה ריביי חסום אשוי צ"ח היינו שהניח בראש גגו דהיינו בראשו כסתם אשוי הנאמר ומזהב אכל האי דלא אצניעה היינו שהשליכו בראשו הרבים וכל תקלה בראשו הרבים בור הוא ועוד דבקשרו אדם אמרינן גמ' משום מאי מחייב האשוי בור המתנגלל ולא אמרינן משום אשוי אשוי משום דכל תקלה בריש בור הוא ומ"מ אם קושר אדם הדליל בתרנגול צדיה והלך לחון והויק הוי כאשוי מחייב נמי ככלים

פרישה
והנזיר הכי' פ"ט ומשני שלא כ"ר לנכני מ"ה די' לנתיב להסדור ב' ב' . (א) התרגול שיהיה הולך ושבר כלים כ"ו שם דף י"ז ופ"ט ובגמרא דף י"ז ופ"ט ובש"ס א"ש בסוגיא יתבאר שם כל המלוותיה הללו שכתבו כאן רבינו . ומ"ש ד"א בחוט של הפקר כו' על חוט ח"ו חייב משום אשוי ח"ו ונתקל מתנגלל כו' לנחמ ליה כי נתשבו תלווי דיניה אל דלא הדליל יש לו בעלים וכו' והתרגומא של הפקר חייב בעל הדליל ח"ו בין שבר דרך גרייה דה"ל רגל בין זרקו ושבר בו דה"ל צרות כיון דהחייב דבר שיש לו בעלים ה"ל כאכנו וככינו ומשאו וכו' דחייב משום אשוי ח"ו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ואם לא הויק הדליל אלא לאחר שנח מזוריקתו כתב הרמ"ה השחא כיון דהבעלים לא הצניעו את הדליל ה"ל בור המתנגלל ופטור בכלים ואם כהדי דאזיל אויב חייב בו משום אשוי פי' ואפי' הויק כלים נמי חייב ואפי' דגם מדברי הרמ"ה ז"ל שכתב דבעל התרנגול ולא אצניעה חייב דאדייה אדווי משלם ח"ו כאכנו וסכינו וכו' ומשמע דהאי חייב בו אף על הכלים משום אשוי וכדפרישית בסמוך מ"מ כתב רבינו כך ע"ש הרמ"ה ליה שה"ל כתב כפי' חלקו זה בדבריו: ומ"ש רבינו ואם יש למוט בעלים כלומר ולא אצניעה גם התרנגול בעלים והויק הם שותפים בזיקו זה אם הויק דרך גרייה משלם כ"ל אהי' אכלים אהי' בו דרך זריקה דה"ל צרות ומשלם ח"ו ובין שבר שותפים ח"ו בעל התרנגול חייב אלא המחצה דהיינו הרביע ובעל החוט ג' חלקים כדרי נתן דאחי' כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ואם הויק לאחר שנח מזוריקתו פטור בעל התרנגול משום דהייב כי יכרה איש בור ולא שור בור וכו' בעל החוט הכל דכיון דלא אצניעה ה"ל בור המתנגלל ולא היה צריך כאן לחזר ולפטר דכשור בו הכלים שנער כתב כן ע"ש הרמ"ה ז"ל: ומ"ש ואם קשר אדם הויק וכו' כ"כ הרמ"ה ז"ל והעם דהקושר הוא שכורה בור ברנל התרנגול וכו' הור המתנגלל ברנלו אדם זכר חייב הקושר ח"ו וברנלי אדם זכר חלקו בין חוט של הפקר וכו' וכתבנו מהאי דה"א אם היה החוט מונח בתקוס מונע והיחזיק אדם בתקוס ח"ו וכו' זה נ"קשר בתרנגול ה"ל כאילו קשרו בריש ומביא ל"ב . כתב מהרש"ל על דבר הרמ"ה ז"ל: ולא הכריח ז"ל כי אכנו וסכינו ומשאו פטור מזהב חיותו ודוקא בהלכה ריביי חסום אשוי צ"ח היינו שהניח בראש גגו דהיינו בראשו כסתם אשוי הנאמר ומזהב אכל האי דלא אצניעה היינו שהשליכו בראשו הרבים וכל תקלה בראשו הרבים בור הוא ועוד דבקשרו אדם אמרינן גמ' משום מאי מחייב האשוי בור המתנגלל ולא אמרינן משום אשוי אשוי משום דכל תקלה בריש בור הוא ומ"מ אם קושר אדם הדליל בתרנגול צדיה והלך לחון והויק הוי כאשוי מחייב נמי ככלים

מכאן

מכאן

חשן המשפט הלכות נזקי ממון תש"י

תגדלו כהמה דוקא בא"י נמי כשרים לעדות עכ"ל :

תי (ה) בור הוא מאבות נזקין . רפ"ק ד"ב ארבעה אמות נזקין האור והבור וכו' ופר"י להנך דמכיון נקרא כהניא אבות קרי

להו"ש רבינו דמכיון כי יכרה איש בור פ"י דלהכי קרייה אב כיון דמכיון נהיה

קרא א"כ רבינו ב"ר"ם ס"ז גבי רגל ור"ם ס"ז א"כ גבי שן : ומ"ש שאחר שחפרו

וכו' : פרק המניח (דף כ"ט) פליגי בה רב ושמואל והלכתא כותמיה דשמואל דנדיט

דבין אפקריה בין אל אפקריה הוה בור : ומ"ש אלא ששך מים . שם פרק המניח :

(ג) אהר הכורה וכו' . גפ"ק הפסדה (מ"ט) : חפר אחד בור

וכו' . גפ" המניח ס"ס ור"ב כ"ה המניח פ"ב מנוקין ממון דאפילו ראה שכיסה זה ולא

ידע שגילה מימי ללא ה"ל לסמוך אכסיוסו דמחא יחזור ויגבהו כיון שאין לו חלק

בבור וה"ל לידע אם חזר ויגבהו משמ"כ כ"ז שזמין כלקחן בסתמן זה סעיף א' :

אחד החופר חו הנזק וכו' . כן כתב הרמ"ם ס"ס : אבד סם מחמתו עשאו וכו' :

מימרה דרבא דפ"ק הכרה (דף מ"ח) : כ"ב הרמ"ם נד"כ נספרי מחייבו וכו' : שם

וגרסה דטעמו דבין דכ"י כ"ה שור בור פטר"י רחמניו תפ"י כי נוסף בראשו מימי

בנזקי הנור מחסו דבין וה"ל למלייה וזה קח מלייה כהמן דבין דמי ח"כ ה"ה

בנזקו ממנו ברשותו ה"ל נמנייה וכו' : **(ג) אהר** החופר בור ברה"ה וכו' .

מנה וברייתא דב"ה הפרה (סוף דף מ"ט) ואל"כ דרבנן דבור ברה"ה

כ"ע לא פליגי דמי כ"ז פליגי בבור בראשו והפקירו רשותו ולא הפקירו טרו דרבי

ישמעאל פטר ר"ע מחייב דמכיון בעל הכבור ישלם בבור דלית ליה בעלים נמי

ספק"י קרו"ל כר"ה וכו' ופר"י האי דנקט ולא הפקירו בורו דאם הפקיר אף בורו

ה"ל בור ברה"ה עכ"ל מל"ה דהיא כ"ע מורו דהייב אכל התום" ב"ש ר"י פ' המניח

(דף כ"ז) ב"ה מי נמלי חלק עליו דדוקא בפקירו רשותו ולא הפקירו בורו הכי

דהייב כיון דליתו בעל הכבור א"כ עליה רמיא למלייה וכו' כדלעיל אבל הפקירו

ואף בורו פטר לכ"כ כיון דלאו איהו בעל הכבור אע"ג דבור ברה"ה חייב על

הרשותו אע"פ דלאו בעל הכבור הוא אע"פ הכי דהכרייה הוה בראשו אבל חופר

ברשותו דחפר בהיתר ועבדו דהפקירו רשותו ובורו אינו בעל הכבור פטור וכ"כ

הרא"ש גפ" הפדה דלא כפ"י רש"י וכן פסק הרמ"ם כפ"י מנוקין ממון וכן הם

דברי רבינו : ומ"ש או ברשותו בנזק ד' פטחים סמוך לרה"ה . כ"כ התום" ס' התנוח

באמות

עשאו בגון שהיה לו שור שחפר חפירה ברה"ה או גלגל אבן וכסלו כו פטור מבואר

שור בור : ומ"ש אבל אם עשאו השור ברשותו חייב לטלוך אחר שידע לו לא סלקו חייב

עליו עכ"ל בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

חשונה אין מחייבין אותו למכור הכל ביחד לאלה חסר מעט ברייתא ס"ס :

(ה) ומ"ש אין מגדלין חזירים בכל מקום חסנה ס"ס והאם בנזק אחר טעמא :

ומ"ש אפילו למשוח נזק עירות וכו' כ"כ ס"ס הרא"ש דהא דקתי אין

מגדלים חזירים אפי' למשוח בן עורות קאמר דליתו למכין לנכ"ס אף מלחמתייהא

אסור דקחין כפ"י דשנייתא וכו' כל שעה

(ג) דרי לה מקרא : (י) **ואסור**

לגדל כלב רע וכו' חסנה כ"כ מ"ב

מ"בנה (פג) : לא יגדל אה הכלב אלא"כ

קאור בשלשלות ופר"י א"ח הכלל . מפני

שט"ך ומנחה ומפלת אה מיראש ע"כ

וגרסא שם שמרין בלשון רבינו ונרדף להגיה

אלא אם כן הוא אסור בשלשלות של ברזל

וכן מלחתי חסר מדויק : ומ"ש אבטרי

הסמוכה לסטר מותר לגדלו וקאסור ביום

ומתירו בגילה דרייתא ס"ס :

(י) ומ"ש אין מחייבין אותו

למכרם בידו וכו' ברייתא ס"ס (פ) :

תי (ה) בור הוא מאבות נזקין דאית

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

חשונה אין מחייבין אותו למכור הכל ביחד לאלה חסר מעט ברייתא ס"ס :

(ה) ומ"ש אין מגדלין חזירים בכל מקום חסנה ס"ס והאם בנזק אחר טעמא :

ומ"ש אפילו למשוח נזק עירות וכו' כ"כ ס"ס הרא"ש דהא דקתי אין

מגדלים חזירים אפי' למשוח בן עורות קאמר דליתו למכין לנכ"ס אף מלחמתייהא

אסור דקחין כפ"י דשנייתא וכו' כל שעה

(ג) דרי לה מקרא : (י) **ואסור**

לגדל כלב רע וכו' חסנה כ"כ מ"ב

מ"בנה (פג) : לא יגדל אה הכלב אלא"כ

קאור בשלשלות ופר"י א"ח הכלל . מפני

שט"ך ומנחה ומפלת אה מיראש ע"כ

וגרסא שם שמרין בלשון רבינו ונרדף להגיה

אלא אם כן הוא אסור בשלשלות של ברזל

וכן מלחתי חסר מדויק : ומ"ש אבטרי

הסמוכה לסטר מותר לגדלו וקאסור ביום

ומתירו בגילה דרייתא ס"ס :

(י) ומ"ש אין מחייבין אותו

למכרם בידו וכו' ברייתא ס"ס (פ) :

תי (ה) בור הוא מאבות נזקין דאית

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב בנזקי חייב

(ג) שור שדחה מצדו לצור האידנה אצל משלם [אלה] ג' חלקים וכו' :
(ה) החופר בור בריח ועל עניו האור והרגו בעל האור
 נוסף בעל השור דמי שדור מורשו נזקל הסור
 ל"כ הרמ"ם נ"י ר"ב המלכות נזקי ממון וכתב ה"ה בריחא האנאה פ"ק דערבין
 דף ו' ופסק כספק בהדיחא וליחא כ"פ
 ג"כ פשוט (קשה) : והאוקומות שנאמרו
 עליה בגמרא א"ל אליה דמי' מלוה ע"פ
 אינה גובה מן הארשים ואין הלכה כן
 כמו שיתבאר פרק י"א מה' מלוה ע"כ :
תיא (ה) תולדות הבור אבנו
 וסבינו ומשאו

שהניח בריח והניק במקומו * כ"כ ד"ק
 (כח) : ובפרק המניח (גג) : ומ"ש בין
 הפקיד בין לא הפקיד מוציא שם דמי
 אפקרינהו בין ברב בין לשמואל היינו טור
 וז"ל לא אפקרינהו לשמואל היו נמי זור ולרב
 היו זור ודמי' להלכה כשמואל כדמי' ומ"ש
 או שהניח בריש גנו ופלט ברוח מצויה
 והניק במקומו אחר שגנו וט' כ"פ ד"ק
 שם מוציא דלכט פשיט ומשאו שהניח
 בריש גנו ופלט ברוח מצויה והניק או
 כדמי' לחלו מוקי פשיט אש וזו בקר דניחמי
 היינו טור : ומ"ש לפיכך ו' כל דין בור
 לייב טוק שלם מתחלתו על מיהת
 כהנה או הוצק ועל נזקי אדם פשוט
 ע"פ מה שנתבאר בסיומן שקדם זה דאין
 חייב על מיהת כבוד אלא על נזקי
 ועל הכנסה חייב בין על מיהתה בין על
 נזקי : ומ"ש בין נתקל בנזק והוצק בנזק
 בין נתקל בנזק והוצק בנזק אלא שם
 נתקל בנזק והוצק בקרקע פטור מירמא
 דמי' אלעזר בריה דרבי' המניח (כח) : ומ"ש
 ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים פשוט
 שזה דין הבור כמו שנתבאר בסיומן שקדם

הוא : ומה שכתב זה והניק רשות ולא הפקירם ונתקל בקרקע
 וניקו שנקלה זו והוצק חייב בעל התקלה ג"כ פשוט שכן הוא דין הבור כמו שנתבאר
 בסיומן שקדם זה ובמכר בריש ג' כ"פ חסדקין דלפיט' אבנו סבינו ומשאו
 שהניח בריש גנו ופלט ברוח מצויה והניק במקומו אחר
 מן הגדולים כהנה גנו ופלט לריח ברוח מצויה והניק כמי' מלוה ע"פ
 אדם כמו בור ומשאו ויש שפסקו בדבר וז"ל דכל דין בור יש להם מדע זה
 ורישט פסק דבריו כדעת הרמ"ם ז"ל : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה והניק
 כשעת נפילה או אפי' אחר נפילה כל זמן שלא פנאי לסלק פטור הכי משמע
 כפירא חייבו וטעמא תוס' דלמטו הוא : ומ"ש אבל לאחר מכן חייב כלומר משום
 דהשמיא חייב אטם וכן כתבו שם כהנא שם : ומ"ש ואי אפקרינהו פטור אפי' אחר
 מכן תוציא ר"ם המניח (כט) : במתקור נזקי אחר כשפלט אונס פטור לרבנן
 דק"ל כותביה : ומ"ש ואם הניח בריח ולא הניק במקומו אלא נתגלגלו למקום
 אחר ע"י רגלי אדם או רגלי בהמה וכו' : ומ"ש ר"ה בריש ב"ק אם הניח בריח
 ולא הניק במקומו ונתגלגל רגלי אדם ורגלי בהמה למקום אחר אם הניק דרך
 של בני אדם להטות בדרישים היט לפניה או שאם עבר כלי שהיה מונח לפניו
 בלא התנוונט פטור אבל כולי האי אין לו להשתגע בהליכוו שיתוי הכלי מתקומו
 ויוצק דרך מלכתו ומשעו הוא בריח או ובעל התקלה פטור ואף ע"ג דמתקור כ"ל
 הרגל (יט) : גבי דליל הנקשר ברגל התרנגול וכלל שעתל מרהר ובה הלכת והלכת
 בה גבי מחייבו בעל הדין ובעל הנחתה מלחא שמי' התם דהלכך והתרנגול לאו
 ואם נתגלגלו רגלי בהמה והניק דרך הילוכן ברגלי בהמה מחייבו בעל הבהמה
 נוגעת בנן חלק בהמה משלמן בעלים הני נזקי דהיינו רביע הנזק ומשעו בעל

נזקיין והאפשר ליישב לדמיון קאמר דמי לא ידע כשעת נפילה מצדו חייב כשאר
 זכרים חוץ מטעם דמי ידע חייב נמי על הטעם דהיינו כמי' התוס' :
(ל) שור שדחה בריח לצור האידנה וכו' : פירוש ג' חלקים וכו' :
 קנסות א"ן בעל הבור משלם אלא ג' חלקים והרביעי תפסיד הניזק
 דליכא למימר דהא דכח כיון דליכא לאשתלמו
 מהאי וכו' דהא ליכא תוס' מקום לאשתלמו
 מיהי' מצינה היכא תפסיד וכו' כהנהכ
 אשירי' מ"ש פסד : כתב הרמ"ם שאלה
 כשדמי' ויש בה"ה ו"ל כתב בה"ה תשובה
 כ"ס גאון ז"ל שאם ישראל וכו' היו
 שותפים בעסקא ועשו סחורה עם יאודי
 אחר והניח לישראל לעבד סחורה בהדיחא
 יותר משתות דלגא הוא דמחייב ככל
 האונסה אפי' דליכא לאשתלמו מהכתיוב
 משתקל מירמל' כ"ר' ז"ל ע"כ וז"ל
 דמי לברא לו העני דלפני לאשתלמו
 מיהי' א"ס יתעשר ומו דהישראל שנתנה
 נספח על הישראל שיהא נזיר מלואה
 והוא כאלו הוא לבדו הניק ומ"מ היכא
 דנתאכס דנתאכס שותף דלפניו דניתיבס
 מוציא מיד המאכס כגון שמתחת ומלאת
 לבנה כספ' ומלא כדיל האס והאי אין
 הישראל משלם אלא ככל ע"כ נ"י פ"ה
 סי' מ"א :

תיא (ה) תולדות הבור אבנו ומשאו שהניחם בריח
 והניק במקום בין הפקידין או לא הפקידין
 או שהניחן בראש גנו ופלט ברוח מצויה והניק במקום אחר
 שגנו שדומה לבור סמוכו במקום שמונה שם לפיכך יש
 לו כל דין בור לחייב נזק שלם מתחלתו על מיהת בהמה או הוצק
 ועל נזקי אדם אבל אם נתקל באבן והוצק באבן בין נתקל בקרקע
 והוצק באבן אבל אם נתקל באבן והוצק בקרקע פטור ופטור בו
 סמיתת אדם ונזקי כלים וכן אם הניחם ברוחו והפקיד רשותו
 ולא הפקירם ונתקל בקרקע וניקו בתקלה זו והוצק חייב בעל
 התקלה ואם נפלו ברוח מצויה והניק בשעת נפילה או
 אפילו אחר נפילה כל זמן שלא היה לו פנאי לסלק פטור אבל
 לאחר מכן חייב ואי אפקרינהו פטור אפילו לאחר מכן ואם הניחן
 ברה"ד ולא הניקו במקומו אלא נתגלגלו למקום אחר ע"י רגלי אדם
 או רגלי בהמה אם הניקו דרך הילוכן ע"י רגלי אדם חייב המגלגל
 הכל שהוא פושע בהוצק זה ובעל התקלה פטור ואם נתגלגלו רגלי
 בהמה והניק בהילוכן חייב בעל הבהמה החצי ובעל התקלה
 החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכה משלם בעל הבהמה
 רביעי ובעל התקלה ג' חלקים ואם לאחר שגנו מלגלגל הניק וזה
 ליה

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

כמי' דעה ניכא אבל אדם דכר דעת הוא וטעם והניק מיפטר בעל התקלה לגמרי
 החצי ובעל התקלה החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכן כשנתקל בעל
 התקלה תלוי בהחלטת רבי נתן ורבנן לבתר דניחוי אי בור גמור וחייב בעל
 התקלה

פרישה
(ה) תיא (ה) תולדות הבור אבנו ומשאו שהניחם בריח
 והניק במקום בין הפקידין או לא הפקידין
 או שהניחן בראש גנו ופלט ברוח מצויה והניק במקום אחר
 שגנו שדומה לבור סמוכו במקום שמונה שם לפיכך יש
 לו כל דין בור לחייב נזק שלם מתחלתו על מיהת בהמה או הוצק
 ועל נזקי אדם אבל אם נתקל באבן והוצק באבן בין נתקל בקרקע
 והוצק באבן אבל אם נתקל באבן והוצק בקרקע פטור ופטור בו
 סמיתת אדם ונזקי כלים וכן אם הניחם ברוחו והפקיד רשותו
 ולא הפקירם ונתקל בקרקע וניקו בתקלה זו והוצק חייב בעל
 התקלה ואם נפלו ברוח מצויה והניק בשעת נפילה או
 אפילו אחר נפילה כל זמן שלא היה לו פנאי לסלק פטור אבל
 לאחר מכן חייב ואי אפקרינהו פטור אפילו לאחר מכן ואם הניחן
 ברה"ד ולא הניקו במקומו אלא נתגלגלו למקום אחר ע"י רגלי אדם
 או רגלי בהמה אם הניקו דרך הילוכן ע"י רגלי אדם חייב המגלגל
 הכל שהוא פושע בהוצק זה ובעל התקלה פטור ואם נתגלגלו רגלי
 בהמה והניק בהילוכן חייב בעל הבהמה החצי ובעל התקלה
 החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכה משלם בעל הבהמה
 רביעי ובעל התקלה ג' חלקים ואם לאחר שגנו מלגלגל הניק וזה
 ליה

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

כמי' דעה ניכא אבל אדם דכר דעת הוא וטעם והניק מיפטר בעל התקלה לגמרי
 החצי ובעל התקלה החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכן כשנתקל בעל
 התקלה תלוי בהחלטת רבי נתן ורבנן לבתר דניחוי אי בור גמור וחייב בעל
 התקלה

פרישה
(ה) תיא (ה) תולדות הבור אבנו ומשאו שהניחם בריח
 והניק במקום בין הפקידין או לא הפקידין
 או שהניחן בראש גנו ופלט ברוח מצויה והניק במקום אחר
 שגנו שדומה לבור סמוכו במקום שמונה שם לפיכך יש
 לו כל דין בור לחייב נזק שלם מתחלתו על מיהת בהמה או הוצק
 ועל נזקי אדם אבל אם נתקל באבן והוצק באבן בין נתקל בקרקע
 והוצק באבן אבל אם נתקל באבן והוצק בקרקע פטור ופטור בו
 סמיתת אדם ונזקי כלים וכן אם הניחם ברוחו והפקיד רשותו
 ולא הפקירם ונתקל בקרקע וניקו בתקלה זו והוצק חייב בעל
 התקלה ואם נפלו ברוח מצויה והניק בשעת נפילה או
 אפילו אחר נפילה כל זמן שלא היה לו פנאי לסלק פטור אבל
 לאחר מכן חייב ואי אפקרינהו פטור אפילו לאחר מכן ואם הניחן
 ברה"ד ולא הניקו במקומו אלא נתגלגלו למקום אחר ע"י רגלי אדם
 או רגלי בהמה אם הניקו דרך הילוכן ע"י רגלי אדם חייב המגלגל
 הכל שהוא פושע בהוצק זה ובעל התקלה פטור ואם נתגלגלו רגלי
 בהמה והניק בהילוכן חייב בעל הבהמה החצי ובעל התקלה
 החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכה משלם בעל הבהמה
 רביעי ובעל התקלה ג' חלקים ואם לאחר שגנו מלגלגל הניק וזה
 ליה

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

הניק חייב (ואפילו בריח חייב) דלא קי"ל כרז אלא כשמואל כדמי' : ומ"ש והניק
 במקומו * כלומר דלמי הניק אלא במקומו איכא תלמוד כדמי' : ומ"ש
 למיחוי נזק שלם מתחלתו וכו' : כלומר לאפוקי לרז כדבדלא אפקרינהו מצדו לרז
 דאזי חייב מתחלתו ל"ש אלא לאחר שגמשה מועד נ"י פתחים : ומ"ש בין נתקל
 בנזק וכו' : מירמא דרי' אלעזר טרק המניח שם וכד' נזן דלפני נתקל בנזק
 שולט דלית ליה בעלים וליכא לאשתלמו מן הקרקע שותקת מבעל הנזק אבל
 נתקל בנזק ונחבט בקרקע וימונז כה פטור אפילו לשמואל דלא מייחז שמואל אלא
 כשניטת בקרקע שגנו : ומ"ש ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים * כ"כ הרמ"ם
 בריש ב"ק דלא כהקמת גדולים שכתב דלכט ופסטי תנן דניחא למדע כהה א"ס
 מצדו וז"ל ולא מייחזי אלא מה שחייב כשניטת ופטור מן מיהת אדם נזקי כלים ומיהת
 כמו בור ופטור מתעון כמו אש וליחא אלא כל דין בור להס' מ"ש : ומ"ש וכן אם
 הניחם ברוחו והפקיר רשות וכו' : פשוט שזה דין טור : ומ"ש ויוצק התקלה זו
 והוצק וכו' : כלומר בין שנירוק בהמתו או מהה בין הוצק חייב עצמו חייב בעל
 התקלה : ומ"ש ואם נפלו ברוח מצויה וכו' : מ' המניח (דף כ"ט) פלוגי
 בה ל"ן וי"י והלכה כרי"י דכשעת נפילה או אפילו אחר נפילה ולא הר"ל פנאי
 לנזקי אטם וכו' ופטור אלא לאחר מהלך דלאו אחר חייב אלא כהמתקור נזקי
 לאחר נפילה אונס פטור אפילו לא הפקירם אלא לאחר שיהי' לו פנאי לסלק :
 ואם הניחן בריח ולא הניקו במקומו וכו' * כ"כ הרמ"ם בריש ב"ק ומיחוי ב"י :

כמי' דעה ניכא אבל אדם דכר דעת הוא וטעם והניק מיפטר בעל התקלה לגמרי
 החצי ובעל התקלה החצי ואם התיחה בהמה והניק דרך הילוכן כשנתקל בעל
 התקלה תלוי בהחלטת רבי נתן ורבנן לבתר דניחוי אי בור גמור וחייב בעל
 התקלה

תיא א ב"ק ד"ק (ג) : ובפרק המניח (כח) : בע"ל :

תיא א ב"ק ד"ק (ג) : ובפרק המניח (כח) : בע"ל :

תיא א ב"ק ד"ק (ג) : ובפרק המניח (כח) : בע"ל :

תיא א ב"ק ד"ק (ג) : ובפרק המניח (כח) : בע"ל :

נתקנס שכולם להזיק חייב בעל הכלי לטקול: [ב] מי שהיה סומך כותל עליונה שהיה רשעה ונפלה התקרה עם הכותל והספילה תקרת האוצר של חמס וזכרה חזית עיני כדברי"ם סימן תק"ו:

תיו (ה) לא יזרוק אדם אבנים או דבר אחר לר"ה שלא יכשלו בנהם רבים: (ו) אין עושין חלל תחת ר"ה ולא בורות שיחין ומערות אפילו על כיפת אבנים חזקה מאד שמא תפחת: (ז) ואין מוציאין זיוין בריה אא"כ הוא למעלה מגמל ורוכבו ודומים זכרונו לברכה כתב רמב"ם שלא יאפיל דרך הרבים: (ח) אבל בסבוי יבול להוציא מדעת בני המבוי משא"כ בריה שאין לו בעלים: (ט) ואם רצה כונס בתוך שלו ומוציא: (י) כנס ולא הוציא יוציא כל זמן שירצה אבל אינו רשאי להחזיר הבתול למקומו. (יא) שדרך שהחזיק בו רבים אמור לקלקלו: (יב) לקח חצה ובה זיוין וגזוזמאות בולטין לר"ה הן בחוקתן ואפ"י אם גפלו חדר ובונה אותן: (יג) אין הנוטה לר"ה קוצצו כרי שירצה נמל ורוכבו עובר: (יד) מניחין בשתי הנטרות פניו כרוחב כתפי המלחין שיוודין שם ומושבין הספינות וכל אילן הנמצא ברוחב זה קוצצין אותו וא"צ להתרות בבעליו מפני שמעכב על מושבי הספינות: (טו) אין שורין מיטם בריה להשחתו זמן רב ואין לובנים בו לבנים. (טז) אבל נבולין שם מיטם צורך בנן אבל לא לעשות לבנים: (יז) הובונה בריה"ה כשומבי"ם (כל שבמבין) האבנים צריך שלא ישחם שם אלא סביא ובונה מיד ואפ"ה אם הויק חייב לשלם: (יח) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

אם הויק קודם שטרע לבעלים שגמל וכן אפי' טרע ולא ה"ל פגאי לטלח חמס הוא ואפילו טרע וזיה לו פגאי חמס הפקירו ה"ל חספוד נזקי לאהר נפילת חמס ופקודו כל זה למד מזכרו הרמ"ם ריש פ"ק דבבא קמח ומזכרו החוסשת (דף ו') כד"ה היינו נור מ"ג:

תיו (ה) לא יזרוק אדם אבנים או דבר אחר לר"ה שלא יכשלו בנהם רבים: (ו) אין עושין חלל תחת ר"ה ולא בורות שיחין ומערות אפילו על כיפת אבנים חזקה מאד שמא תפחת: (ז) ואין מוציאין זיוין בריה אא"כ הוא למעלה מגמל ורוכבו ודומים זכרונו לברכה כתב רמב"ם שלא יאפיל דרך הרבים: (ח) אבל בסבוי יבול להוציא מדעת בני המבוי משא"כ בריה שאין לו בעלים: (ט) ואם רצה כונס בתוך שלו ומוציא: (י) כנס ולא הוציא יוציא כל זמן שירצה אבל אינו רשאי להחזיר הבתול למקומו. (יא) שדרך שהחזיק בו רבים אמור לקלקלו: (יב) לקח חצה ובה זיוין וגזוזמאות בולטין לר"ה הן בחוקתן ואפ"י אם גפלו חדר ובונה אותן: (יג) אין הנוטה לר"ה קוצצו כרי שירצה נמל ורוכבו עובר: (יד) מניחין בשתי הנטרות פניו כרוחב כתפי המלחין שיוודין שם ומושבין הספינות וכל אילן הנמצא ברוחב זה קוצצין אותו וא"צ להתרות בבעליו מפני שמעכב על מושבי הספינות: (טו) אין שורין מיטם בריה להשחתו זמן רב ואין לובנים בו לבנים. (טז) אבל נבולין שם מיטם צורך בנן אבל לא לעשות לבנים: (יז) הובונה בריה"ה כשומבי"ם (כל שבמבין) האבנים צריך שלא ישחם שם אלא סביא ובונה מיד ואפ"ה אם הויק חייב לשלם: (יח) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

מוסכתת מכל הגאונים אלף בע"כ נרדף לשרש דבגאונים לר"ה הלכה זו פטורה ומוסכתת מכל הגאונים אלף בע"כ נרדף לשרש דבגאונים לר"ה הלכה זו פטורה ויכול להוציא אפי' למטה מגמל ורוכבו ואין שאר העבדים ודוקשים בו ויכול לעכב לפיכך דבתי דברי הרמ"ה שכתב ל"ש בחמ"ה ל"ש כ"ה דין מבוי כדון ר"ה והאסור בע"כ דבתי מטולס קאמר הרמ"ה דלא איש מטולס כבר מוזכר ס"פ חוקת פטורה דר' אמי דאין שאר העבדים ויכול לעכב עליו אי מחלי ליה בני מבוי והה"ה בסוף מרובה עשרה דברים נלחמד בירושלים ומד מייבאו אין מוציאין בה זיוין וגזוזמאות חמסי אהל הטומאה ומאוס דלא ליתקוץ עליו בגלים א"ל למיירי בחמ"ה שאינו מטולס ומוציא בה מדעת בני המבוי ואפ"ה אין להוציא בה זיוין למטה מגמל ורוכבו מאוס דלא ליתקוץ בה עליו בגלים אפי' אי ליכא מאוס מיהל הטומאה וכן בנייה פחות מטפה מ"ה אית כ"ה מאוס דלא ליתקוץ אפי' וכן היכא דליכא למחש דליתקוץ בה עליו בגלים כגון למטה מגמל ורוכבו בני מילי להוציא ברחב טפה חמסי אהל הטומאה:

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

תיה (ה) אש ה"ה הוא אב דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים והוא בסוגו שהתולד למרחוק ומוק ע"י הרוח שמוליכו לפיכך

חשן המשפט הגרות חובל ומזיק תבא תכב

(טו) הזורק

זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלה המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) המזיק אשחו בתשמוס המטע חייב בליריעה דברי' פירק המניח (ג.) בעי מייב רבנא בר

נתן מרכ האנא המזיק את אשחו בתשמוס המטע מכה משה דמיא דמייב ומשמע דמיטע בלרענא דברים דוקא אלף בטעמא פטור דהוי דמיטע חייב על הטעם עד שיבא מתכוין : (ח) **כתב** הרמב"ם האומר לחבירו קטע עניי על שנתן שפסוק אפי' חייב וכו' גמ' מה' חובל וכתב ר"ה עניי כפוק החובל (כ.) האומר ממהל את עניי על מנת ליפטר חייב ודקייקין עלה גמ' (ג.) המזיקא הכני פלעני ע"מ ליפטר פטור אמר רב שעת משום פגם משפחה פירוש בממא את עניי איכא פגם שהוא חסר אבר משל"כ בנכניי פלעני ומחריקין קו אמר רבי הוסיפו משום פגם משפחה רבא אמר לפי שאין אדם מוחל ראשו ליבדים עלו שהוא חייב וכן הוא כלאו ויש ליפטר וכו' כן ז' שן שהוא כלאו שער את ידי קרע את כסופי על מנת ליפטר ואמר ליה לאו ז' לאו שהוא כן פירוש כשאלתו הוה כלאו וכשאלתו לאו נכמיה הרי הוא כן דע שריבוי ז' למר דברי יוחנן לא קאי ראשו

מ' דברים : (טו) הזורק אבן ולאחר שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק : (טו) המזיק אשחו בתשמוס המטע חייב ב' דברים : (י) כתב הרמב"ם האומר לחבירו קטע ידו או סמא את עניי ע"מ שתפטר אפי' חייב אפי' הנחבל אמר לו בפירוש ע"מ שתפטר ודאי פטור אלא מיירי שהנחבל אומר קטע ידו או סמא עניי סמא ושאל אותו החובל אתה אומר לי ע"מ שאפטר והשיב לו הנחבל הן אפילו שאומר הנחבל הן שנראה כמו שאומר בניחותא ומשמע שנותן לו רשות ע"מ שיפטר אפי' חייב לכו לפרש דברי חב המניח אמר הן כלומר והיאר הייתי ואמר לך דבר זה ולכך היב חב אבל אם איל בפירוש ע"מ ליפטר פטור : (יט) ב' שחבלו זה בזה (יצא זה בזה) אם חבל האחד בחבירו יותר ממה שחבל בו הוא משלם לו במותר נזק שלם וכתב א"א הרא"ש ז"ל ודוקא שהתחילו שניהם כאחד או לאחר שחבל זה (שני) בחבירו חור גם הוא מיד וחבל בו אבל אם התחיל האחד השני פטור ואמר רשות לשני לחבל ויכול להציל עצמו בחבלה מועטת וחבל בו הרבה חייב מדי דהוה אריה יכול להציל עצמו באחד מאבריו והרנו : (ק) וכן הדיון באדם הרואה חבירו מכה את אביו או בנו או אחיו והרואה הבה המכה להציל את קרובו שפטור וכן אמר רואה אחד מישראל מכה את ערעו ואינו יכול להצילו אם לא שיכה המכה אע"פ שאינו מכה בכת גנש יכול להכות למכה כדי לאפשרושה מאיסורא ע"כ : (פ) כתב הרמב"ם שנים שחבלו באחד כאחד שניהם חייבין ושלשין ביניהן היה אחד מתכוין והשני לא כיון השני פטור מבובשת :

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) המזיק אשחו בתשמוס המטע חייב בליריעה דברי' פירק המניח (ג.) בעי מייב רבנא בר נתן מרכ האנא המזיק את אשחו בתשמוס המטע מכה משה דמיא דמייב ומשמע דמיטע בלרענא דברים דוקא אלף בטעמא פטור דהוי דמיטע חייב על הטעם עד שיבא מתכוין : (ח) **כתב** הרמב"ם האומר לחבירו קטע עניי על שנתן שפסוק אפי' חייב וכו' גמ' מה' חובל וכתב ר"ה עניי כפוק החובל (כ.) האומר ממהל את עניי על מנת ליפטר חייב ודקייקין עלה גמ' (ג.) המזיקא הכני פלעני ע"מ ליפטר פטור אמר רב שעת משום פגם משפחה פירוש בממא את עניי איכא פגם שהוא חסר אבר משל"כ בנכניי פלעני ומחריקין קו אמר רבי הוסיפו משום פגם משפחה רבא אמר לפי שאין אדם מוחל ראשו ליבדים עלו שהוא חייב וכן הוא כלאו ויש ליפטר וכו' כן ז' שן שהוא כלאו שער את ידי קרע את כסופי על מנת ליפטר ואמר ליה לאו ז' לאו שהוא כן פירוש כשאלתו הוה כלאו וכשאלתו לאו נכמיה הרי הוא כן דע שריבוי ז' למר דברי יוחנן לא קאי ראשו

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

תכב (ה) אע"פ שהחבל בחבירו גותן לו כל ה' דברים אין פטור

מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

אלף המניח' כ' גמ' מה' חובל שהוא פטור מטעם המעט מדבריו שאפי' ממוק הוא פטור ויראה שטעמו משום דגמורא פרק קמח דמכות (דף ה.) ממעט לה מדמתיא ומלא פירט למחליה את עצמו ומשמע ליה דגמורא הכתוב הוא למעט לגמרי ואפילו ממוק ולטעמא דגמורא הכי דייק דקדמור אלף בכה פטור לגמרי :
(טו) הזורק זמן ולחור שיצאה מתחת ידו הוציא אחר ראשו וקבלה פטור מ' דברים ומייב בנזק בפרק המניח (ג) ל' לחד לטעם אמר לשלם אלף כלשהו קדמור דבכה פטור הוא לגמרי ומשמע לר' דמיא מייב הוא בנזק דהא רבי היה קרא אונם כר'זן

חשן המשפט הלכות חובל בחבירו תבג

והוא כדבריהם א"ס החובל (דף צ"ב) ת"ר כל אלו שאמרו דמי נושמו אכל אפרו אפי' הניח כל אילני כניחט שבעולם אין נחמל לו עד שיבאק הימנו שנא' השב אשק האיש כי נביח הוא ויתפלל בעדך ופי' רש"י כל אלו שאמרו סלע מנה ומחמס' וד' מלוח דמי נושט בן אכל אפרו שדואג על נושטו אינו נחמל לו עכ"ל אלאה דעל צער של הכושט קאמר דלוינו נחמל לו עד שיבאק ממנו ונקפא לן מחקא"ל רחמנא לאחוינך שיתפלל אברהם בעדו דלא איערערך אלא ודלוי דהכי קאמר תבאק ממנו שיחמול לך על צער שדואג על נושטו פמי חרשוטו אשתו ומפויסט כדי שיהא אוהבך ויתפלל בעדך :

(ג) ובי"ט וכאשר ויפייסנו לא יהא אכוריו וכו' כ"כ הרמב"ם פ"ה דחובל גלשון שכתב רבינו ויהא בתשנה פרק חובל : ומ"ש אלא כיון שיבאק ממנו פעם ראשונה וישגיג וכו' : כראה דכיון דבבבא קאמר ר"י בן גרונא כל התבאק מטו מחבירו אל יבאק ממנו יותר מג' פעמים שאמרו אלא שגנא הויאק בחבירו אכל רבו מפייס ליה עד דתפייס לפיכך קאמר כאן דאל יתאכזר שלא יחמול עד שיבאק ממנו ג' פעמים אלא כיון שיבאק ממנו פעם ראשונה כשהוא חבירו ופייס שנייה כשהוא רבו יחמול לו חיד שאע"פ שהוא רבו לא יצטרך אותו מלחמול לו עד שיבאק ממנו פעם שלישית ואצ"ל יותר מג' עד דתפייס :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

(כ) כתב הרמב"ם גנף האשה וכו' : פ"ט (דף מ"ט) פליגי רבא ורב חסדא רבאשה הגר דלרביה חבל בה לאחר מיתת הגר וזכה האשה בפדיון ולדות ולרב חסדא לא וזכה האשה והרי אין להחבלה זו לאחר מיתת הנובעים ופטר הנובל ופסק הרמב"ם כרביה דזכתה בה האשה והיא באשת ישראל אם נאסרה לאחר מיתת הבעל וזכה בה האשה והשיג עליו הרמב"ם דאין לו מחזור דרכה נמי לא קאמר אלא באשת הגר שאין לו יורשין דקיימא איהי וזכיא בגווייהו אכל אשת ישראל שיש לו יורשים לעולם הם ליוורשיו ע"כ וכתב עליו ה' התורה וכלל כל דאשת ישראל שיש לה רבינו להסדך עליו והסוגיא שפ"ד ד' וי' אינה מכרעת לאחד מן הגדולים ואפשר שהוא כוונת באשר וזית עליו בעל האשה בנותן שהוא בעולם בשעת נטובה אבל אם יח אשה דומיא דאשת גר וצ"ע עכ"ל ועוד נלפע"ד להרמב"ם ס"ו דהא דקאמר תלמודא אכל חבל בה לאחר מיתת הגר זכיה לה איהי בגווייהו ומחוייב לשלוייה לה לדירה אין פירושו כיון דגר קין לו יורשין קדימה איהי וזכיה בגווייהו כמו שפ' הרמב"ם אלא ה"פ כיון דחבל בה לאחר מיתת הגר אי"כ לא זכה בה הבעל כחיו ולפיכך אכילו היה ליה יורשים וזית ליוורשיו וזית בה מתח הבעל כיון דבעל נטובה לא זכה בה דענוה יעבש כאשר וזית עליו בעל האשה כתב דפירושו כשהבעל הבעל כב"ד להשת עליו עונש על כך ואין זה אלא כשחבל בחיי הבעל אבל לאחר מיתת הבעל וזכה האשה בדמיו ולדה ולפי"ה יהא באשת ישראל ולק פליגי דבאשת גר אלא לאורוי דלרב חסדא באשת גר פטור לכיון דאין לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל וזכו בה ויורשיו וזכיה לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל והסוגיא דפרק ד' וי' מכרעת כך בדברי הרמב"ם דמהך כרייתא דתני בה הכה האשה ויאלו ילדיה נותן נזק וצער לאשה דמיו ולדות לבעל אלא הבעל נותן אחר וזכיה איהי וזכיה פ"י א"ס אין הבעל קיים נותן החיובל דמי ולדות ליוורשו ולא לאשה ואם אין האשה קיימת נותן החובל דמי נזק וצער ליוורשה פירך מוכח תלמודא ללא דמקיימין תסם דבשאר נותן דלאו כופר וזית לה בעל דהא כרתה לה בעל ומנו רביה דף דאין האשה נותן ליוורשה כתיב ביוורשה תחת בעלה כותיה דבעל וכופר שאני כיון דהיה ליה ראיין אין הבעל נוטל כרתיא וזיקיה ליוורשה ומתבונן עליה דרכה גרושה נתי תפלוג דמי ולדות ומחדר רב פפא התורה וזכתה דמי ולדות לבעל חפלוג בא עליה בזנות מדמי עתמא חמי קרא כאשר וזית

(ג) ומ"ט וכאשר ויפייסנו לא יהא אכוריו שלא יחמול לו וכו' : שם בתשנה ומנין שלא יהא המומל אכוריו שנאמר ויתפלל אברהם אל האלהים האיש כי נביח הוא ויתפלל בעדך ופי' רש"י כל אלו שאמרו סלע מנה ומחמס' וד' מלוח דמי נושט בן אכל אפרו שדואג על נושטו אינו נחמל לו עכ"ל אלאה דעל צער של הכושט קאמר דלוינו נחמל לו עד שיבאק ממנו ונקפא לן מחקא"ל רחמנא לאחוינך שיתפלל אברהם בעדו דלא איערערך אלא ודלוי דהכי קאמר תבאק ממנו שיחמול לך על צער שדואג על נושטו פמי חרשוטו אשתו ומפויסט כדי שיהא אוהבך ויתפלל בעדך :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

(כ) כתב הרמב"ם גנף האשה וכו' : פ"ט (דף מ"ט) פליגי רבא ורב חסדא רבאשה הגר דלרביה חבל בה לאחר מיתת הגר וזכה האשה בפדיון ולדות ולרב חסדא לא וזכה האשה והרי אין להחבלה זו לאחר מיתת הנובעים ופטר הנובל ופסק הרמב"ם כרביה דזכתה בה האשה והיא באשת ישראל אם נאסרה לאחר מיתת הבעל וזכה בה האשה והשיג עליו הרמב"ם דאין לו מחזור דרכה נמי לא קאמר אלא באשת הגר שאין לו יורשין דקיימא איהי וזכיא בגווייהו אכל אשת ישראל שיש לו יורשים לעולם הם ליוורשיו ע"כ וכתב עליו ה' התורה וכלל כל דאשת ישראל שיש לה רבינו להסדך עליו והסוגיא שפ"ד ד' וי' אינה מכרעת לאחד מן הגדולים ואפשר שהוא כוונת באשר וזית עליו בעל האשה בנותן שהוא בעולם בשעת נטובה אבל אם יח אשה דומיא דאשת גר וצ"ע עכ"ל ועוד נלפע"ד להרמב"ם ס"ו דהא דקאמר תלמודא אכל חבל בה לאחר מיתת הגר זכיה לה איהי בגווייהו ומחוייב לשלוייה לה לדירה אין פירושו כיון דגר קין לו יורשין קדימה איהי וזכיה בגווייהו כמו שפ' הרמב"ם אלא ה"פ כיון דחבל בה לאחר מיתת הגר אי"כ לא זכה בה הבעל כחיו ולפיכך אכילו היה ליה יורשים וזית ליוורשיו וזית בה מתח הבעל כיון דבעל נטובה לא זכה בה דענוה יעבש כאשר וזית עליו בעל האשה כתב דפירושו כשהבעל הבעל כב"ד להשת עליו עונש על כך ואין זה אלא כשחבל בחיי הבעל אבל לאחר מיתת הבעל וזכה האשה בדמיו ולדה ולפי"ה יהא באשת ישראל ולק פליגי דבאשת גר אלא לאורוי דלרב חסדא באשת גר פטור לכיון דאין לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל וזכו בה ויורשיו וזכיה לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל והסוגיא דפרק ד' וי' מכרעת כך בדברי הרמב"ם דמהך כרייתא דתני בה הכה האשה ויאלו ילדיה נותן נזק וצער לאשה דמיו ולדות לבעל אלא הבעל נותן אחר וזכיה איהי וזכיה פ"י א"ס אין הבעל קיים נותן החיובל דמי ולדות ליוורשו ולא לאשה ואם אין האשה קיימת נותן החובל דמי נזק וצער ליוורשה פירך מוכח תלמודא ללא דמקיימין תסם דבשאר נותן דלאו כופר וזית לה בעל דהא כרתה לה בעל ומנו רביה דף דאין האשה נותן ליוורשה כתיב ביוורשה תחת בעלה כותיה דבעל וכופר שאני כיון דהיה ליה ראיין אין הבעל נוטל כרתיא וזיקיה ליוורשה ומתבונן עליה דרכה גרושה נתי תפלוג דמי ולדות ומחדר רב פפא התורה וזכתה דמי ולדות לבעל חפלוג בא עליה בזנות מדמי עתמא חמי קרא כאשר וזית

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

(כ) כתב הרמב"ם גנף האשה וכו' : פ"ט (דף מ"ט) פליגי רבא ורב חסדא רבאשה הגר דלרביה חבל בה לאחר מיתת הגר וזכה האשה בפדיון ולדות ולרב חסדא לא וזכה האשה והרי אין להחבלה זו לאחר מיתת הנובעים ופטר הנובל ופסק הרמב"ם כרביה דזכתה בה האשה והיא באשת ישראל אם נאסרה לאחר מיתת הבעל וזכה בה האשה והשיג עליו הרמב"ם דאין לו מחזור דרכה נמי לא קאמר אלא באשת הגר שאין לו יורשין דקיימא איהי וזכיא בגווייהו אכל אשת ישראל שיש לו יורשים לעולם הם ליוורשיו ע"כ וכתב עליו ה' התורה וכלל כל דאשת ישראל שיש לה רבינו להסדך עליו והסוגיא שפ"ד ד' וי' אינה מכרעת לאחד מן הגדולים ואפשר שהוא כוונת באשר וזית עליו בעל האשה בנותן שהוא בעולם בשעת נטובה אבל אם יח אשה דומיא דאשת גר וצ"ע עכ"ל ועוד נלפע"ד להרמב"ם ס"ו דהא דקאמר תלמודא אכל חבל בה לאחר מיתת הגר זכיה לה איהי בגווייהו ומחוייב לשלוייה לה לדירה אין פירושו כיון דגר קין לו יורשין קדימה איהי וזכיה בגווייהו כמו שפ' הרמב"ם אלא ה"פ כיון דחבל בה לאחר מיתת הגר אי"כ לא זכה בה הבעל כחיו ולפיכך אכילו היה ליה יורשים וזית ליוורשיו וזית בה מתח הבעל כיון דבעל נטובה לא זכה בה דענוה יעבש כאשר וזית עליו בעל האשה כתב דפירושו כשהבעל הבעל כב"ד להשת עליו עונש על כך ואין זה אלא כשחבל בחיי הבעל אבל לאחר מיתת הבעל וזכה האשה בדמיו ולדה ולפי"ה יהא באשת ישראל ולק פליגי דבאשת גר אלא לאורוי דלרב חסדא באשת גר פטור לכיון דאין לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל וזכו בה ויורשיו וזכיה לה תובעים וזכה בה החובל בן חבל בה בחיי הגר וזית הגר בן חבל בה לאחר מיתת הגר דלוינו אפי' חבל בה לאחר מיתת הבעל והסוגיא דפרק ד' וי' מכרעת כך בדברי הרמב"ם דמהך כרייתא דתני בה הכה האשה ויאלו ילדיה נותן נזק וצער לאשה דמיו ולדות לבעל אלא הבעל נותן אחר וזכיה איהי וזכיה פ"י א"ס אין הבעל קיים נותן החיובל דמי ולדות ליוורשו ולא לאשה ואם אין האשה קיימת נותן החובל דמי נזק וצער ליוורשה פירך מוכח תלמודא ללא דמקיימין תסם דבשאר נותן דלאו כופר וזית לה בעל דהא כרתה לה בעל ומנו רביה דף דאין האשה נותן ליוורשה כתיב ביוורשה תחת בעלה כותיה דבעל וכופר שאני כיון דהיה ליה ראיין אין הבעל נוטל כרתיא וזיקיה ליוורשה ומתבונן עליה דרכה גרושה נתי תפלוג דמי ולדות ומחדר רב פפא התורה וזכתה דמי ולדות לבעל חפלוג בא עליה בזנות מדמי עתמא חמי קרא כאשר וזית

אלא ששחבל בה בחייה אף אין הבעל נותן ליוורשו ליתיה אלא ששחבל בה בחיי הבעל :

רדכי משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

תבג (ה) הנוגף האשה וכו' : משנה פ' הורה (סוף דף מ"ח) ור"ל שאין שמין מה שנכתבה האשה תחת הכהן שהפילה הולד שזה הוא נזק שהוא לאשה אלא שמין דמיה עכשיו מהפילה ונותן לבעל דהקורה וזכה לו דכתיב בעל האשה :

אלא ששחבל בה בחייה אף אין הבעל נותן ליוורשו ליתיה אלא ששחבל בה בחיי הבעל :

אלא ששחבל בה בחייה אף אין הבעל נותן ליוורשו ליתיה אלא ששחבל בה בחיי הבעל :

(ג) היתה נשאה לגר והכל זה בחיי הגר נתן דמי ולדות לגר מת כגר פטור כן פירש"י אם האב דקמ קמה שפחה ונשאה חרבה או גזירה טטור וכן מנזר שם בנמי: ומ"ש חסל כל לאמר מיתה הגר כתב הרמ"ם שם לנשה וז"ל כנה שטוח פטור כבר נמנר כמנחם שזה פלוגתא דרבנן ורז חסדל ופסק הרמ"ם כרבה והר"ש פסק כרב הכהל:

(ד) וכתב עוד הרמ"ם אם היה שפחה או כותמת בשעת הדין וכו' דמי ולדות לנשה כפ"ד מהל' חובל וכנסד ה"כ דעת הרב בזה דנשפחה וכותמת לא קרינן בה בעל האשה שאין קדושין תופסין בה וכו' דלמירון נמירה (ב"מ מג'): האורח וכתב ולדות לבעל ואפילו נה עליה נזופת ה"ח בנשה שיש לו בה קדושין הא לאו הכי לא האמרינן ביוצאמי שח"ל ר"ע על אלו על אלו אחרות ויכל ח"ף הוא בעל [ת"ל בעל] מי שטוח רחמי ליקרות בעל ילאו אלו שאין רחמי ליקרות בעל עד כאן לשון וכו' כאלו שאין קדושין בו לכל דבר ויזון ונקה בהן האשה או דעת הרב ז"ל ועקר סכ"ל: ומ"ש ולדעת ח"א ז"ל לא מחכתא בה לנשה וכו' כבר נמנח' כמנחם: (ה) נגף משלם ויאלו ילדיה פטור לא נחבין לנשה חייב כשולמין כן כתב הרמ"ם ז"ל כפ"ד מהלכות חובל וז"ל הנוגף את האשה ויאלו ילדיה ומתה ח"א"ג שיהי שוגג הוא פטור מן השולמין ואינו משלם כלום שנאמר ולא יהיה אבון עטש ועשג לא חלק הכהוב בין שוגג למזיד עטש לא שו מיתה בית דין לפטור מן השולמין כ"ד"ה שנהבין לנשה חסל אם נחבין למזיד ונגף את האשה ח"פ"ט שמה האילו והמיתה כלה כיונה ה"ו כדבר שאין בו מיתה כ"ל ומשלם דמי ולדות וכנסד ה"ה דעת הרב ז"ל דחייבי מיתות שוגגין מהשולמין כדלחסיקנה כדאור כפרק אלו גערות (לה): וכדמרינן דמי חוקיה בזה החלק שאין חילוק בין שוגג למזיד וכונן כרב ארז בר אבהו דלמיכא ע"ד ז' וי' (מכ') אגטיש שנהבונט (ע"ג לז) אע"ד דיש אסון לנשה ועבא ובריה דמי כפרה הגרפתין וז"ל ואלא כהנא דמי חוקיה בזה החלק ואין הא' תלוי בחבירו ואל"כ דרב ארז בר אבהו ס"ל כ"ד"ה דלמיר נחבין לרובו את זה והרב את זה פטור ורבינו ז"ל כבר פסק כ"ד"ה כפ"ד ח"ה רוצה ונראה שו ונאמן יא' דלדמחקת רב ארז בר אבהו כ"ד ז' וי' כששטות על אבי ורבה וס"ל כרבנן דלמיר חייב וכדפירש"י ז"ל אלא חשמה דלכבה וכו' וכו' דמקמי הכי הוא פסק כרב ארז דרב חמי כי אהתא מדורחא חייבי מתני' וכו' וכו' שישות אחרות יש עכ"ל: ומ"ש בנש הרמ"ם ז"ל שח"פ' לא נחבין לנשה פטור מהשולמין שם בהשגות:

תבד (ח) החובל נחביו ואלו חסדל מהם דם חייב בה' דברים הוציא מהם דם חייב מיתה לפיכך פטור משולמין אפילו הוא שוגג: (א) לפיכך לא יקוי הבן לאביו ולא יוציא קיץ מבשרו ולא יפחה לו מורסא שמא יבוא להוציא מהטנ דם: (ב) החובל בחבירו בשבת פטור משולמין אפילו הוא שוגג כיון שיש בו מיתה כ"ד אבל החובל בחבירו ביוה"כ אפילו במזיד חייב לשלם לו דמיו ורבייה קרא להשולמין: (ג) החובל בעבד כעניי שוה פטור חבלו בו אחרים נזק וצער ושבת וחובת לאדון ורופיו יתרפא בו העבד: (ד) אסורו להתרפאות לג' ימים ונעטיה לו סם הרוף ותרפא לג' ימים אותו היתרון הוא לאדון אע"פ שהעבד מצטער יותר על ידי סם הרוף: (ו) מי שהצו עבד וצויו

(א) החובל בחבירו בשבת. משנה פרק החובל ובפרק אלו גערות משרש דכפירושו ריבנה תורה חובל בחבירו יכא. דליכא מיתה דמלס ואינו לוקה מכדי כתיב כאשר עשה כן ועשה לו כן ונתן בו לחם לו דבר שבו נתייב ומהו יבוא ממנו וכן פסק הרמ"ם ס"ד דחובל: (ד) החובל בעבד כעניי שלו פטור. משנה פרק החובל: חבול בו אחרים וכו'. (פ"ק דנטיין (דף ר"ב) חיימה ד"ר יומא דרבא ורשמיא לרבו ויטינו דעבדו ליה סמא מריסא כדלוקומנא ליה חסדל בנמירה ורפ"ה ויחוס' ורפ"ה דלרנבן דיש לעבדו' בנשתי אינו נמי כשמו לאדון ואיכא אחרות מדמכת רבנו כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע דפטור ח"ף דמתי רשמיא לנמיר ורפואתו הוא מן הצדקה ואל"כ דנחבול בו אחר דייך לנשם לרובא הוא שחבל בעבדו פטור שכבר זכה בכל וכמירון הרמ"ם ז"ל חוס' ח"ק דנטיין ויחא חסוקת האוס' כ"פ החובל וקפס דללא כהר"ם בניטין שכתב דרז הרב שחבל בעבדו כדון אחר שחבל בעבדו ואינו פטור כרב ארז היכא דעבד ליה סמא מריסא דפטור מן החומר והוא קירוף שני אל חוס' בניטין ואפשר לישב דכיון דהרמ"ם ז"ל כהן ז"ל כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע ד"ל דלנמיר פטור ובמסקנת האוס' דפ' החובל פסק גס רבנו כן כסמא ח"ה דלא כהר"ם: (ו) ח"ף שח"פ ומכ"ה וכו'. כ"פ השולח (דף מ"ה) שנינו דלמנא דלמנא ח"ע ומכ"ה עובד את רבו וי"ח ואת עבדו וי"ח א"ל ונמנא אחרות בה' שלא יכט

(ג) החובל בחבירו בשבת פטור מהשולמין משנה בפרק החובל (פ"א) והג"ם פאעו מכי שיהא מחייבין כנפשו: ומ"ש אפילו הוא שוגג כבר כתבנו במנחם דהיינו כהנא דמי חוקיה: ומ"ש חסל החובל בחבירו יב"ה ח"פ' כחיד חייב לשלם לו וכו' בפרק החובל (ס"ט) מן החובל ביה"כ חייב בטובן כלומר בחבירו דליכא ממון ומלקות מחוזה משלם חילוק לא ליקי ופולטו אחרו צוה ומשני כפירושו ריבנה חורב חובל בחבירו מהשולמין וכן פסק הרמ"ם ז"ל חוס' ח"ק דנטיין ש"ל פטור משלם חסל ח"פ' ח"ק דנטיין (דף ר"ב) חיימה ד"ר יומא דרבא ורשמיא לרבו ויטינו דעבדו ליה סמא מריסא כדלוקומנא ליה חסדל בנמירה ורפ"ה ויחוס' ורפ"ה דלרנבן דיש לעבדו' בנשתי אינו נמי כשמו לאדון ואיכא אחרות מדמכת רבנו כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע דפטור ח"ף דמתי רשמיא לנמיר ורפואתו הוא מן הצדקה ואל"כ דנחבול בו אחר דייך לנשם לרובא הוא שחבל בעבדו פטור שכבר זכה בכל וכמירון הרמ"ם ז"ל חוס' ח"ק דנטיין ויחא חסוקת האוס' כ"פ החובל וקפס דללא כהר"ם בניטין שכתב דרז הרב שחבל בעבדו כדון אחר שחבל בעבדו ואינו פטור כרב ארז היכא דעבד ליה סמא מריסא דפטור מן החומר והוא קירוף שני אל חוס' בניטין ואפשר לישב דכיון דהרמ"ם ז"ל כהן ז"ל כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע ד"ל דלנמיר פטור ובמסקנת האוס' דפ' החובל פסק גס רבנו כן כסמא ח"ה דלא כהר"ם: (ו) ח"ף שח"פ ומכ"ה וכו'. כ"פ השולח (דף מ"ה) שנינו דלמנא דלמנא ח"ע ומכ"ה עובד את רבו וי"ח ואת עבדו וי"ח א"ל ונמנא אחרות בה' שלא יכט

(ג) החובל בחבירו בשבת פטור מהשולמין משנה בפרק החובל (פ"א) והג"ם פאעו מכי שיהא מחייבין כנפשו: ומ"ש אפילו הוא שוגג כבר כתבנו במנחם דהיינו כהנא דמי חוקיה: ומ"ש חסל החובל בחבירו יב"ה ח"פ' כחיד חייב לשלם לו וכו' בפרק החובל (ס"ט) מן החובל ביה"כ חייב בטובן כלומר בחבירו דליכא ממון ומלקות מחוזה משלם חילוק לא ליקי ופולטו אחרו צוה ומשני כפירושו ריבנה חורב חובל בחבירו מהשולמין וכן פסק הרמ"ם ז"ל חוס' ח"ק דנטיין ש"ל פטור משלם חסל ח"פ' ח"ק דנטיין (דף ר"ב) חיימה ד"ר יומא דרבא ורשמיא לרבו ויטינו דעבדו ליה סמא מריסא כדלוקומנא ליה חסדל בנמירה ורפ"ה ויחוס' ורפ"ה דלרנבן דיש לעבדו' בנשתי אינו נמי כשמו לאדון ואיכא אחרות מדמכת רבנו כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע דפטור ח"ף דמתי רשמיא לנמיר ורפואתו הוא מן הצדקה ואל"כ דנחבול בו אחר דייך לנשם לרובא הוא שחבל בעבדו פטור שכבר זכה בכל וכמירון הרמ"ם ז"ל חוס' ח"ק דנטיין ויחא חסוקת האוס' כ"פ החובל וקפס דללא כהר"ם בניטין שכתב דרז הרב שחבל בעבדו כדון אחר שחבל בעבדו ואינו פטור כרב ארז היכא דעבד ליה סמא מריסא דפטור מן החומר והוא קירוף שני אל חוס' בניטין ואפשר לישב דכיון דהרמ"ם ז"ל כהן ז"ל כסמא החובל בעבד כעניי שלו פטור משמע ד"ל דלנמיר פטור ובמסקנת האוס' דפ' החובל פסק גס רבנו כן כסמא ח"ה דלא כהר"ם: (ו) ח"ף שח"פ ומכ"ה וכו'. כ"פ השולח (דף מ"ה) שנינו דלמנא דלמנא ח"ע ומכ"ה עובד את רבו וי"ח ואת עבדו וי"ח א"ל ונמנא אחרות בה' שלא יכט

פרשה
גר ומינה נלמד לנשה וישראל ועלמה שמת ונעשה רובה כמ"ו ש"ל דמי רובא ונשפחה דקרא וכו' ודמות לבעל מדמתי בעל האשה שחשבן דוכי לנשה מדמתי ואלו ילדיה ואלו כתיב הילרס וכו' ונשפחה ונשפחה הוא דנשפחה כמנחם בה בחיי ככלל דוכי כבעל מיר דמי ולדות ח"פ"ט שלם כהן שיש מירוי לירושו חלל כשחבל בה אחר מיתה דבעל ח"פ"ט ככלל מירוי לירושו דבר שחבל בו כשחבל בה אחר מיתה דבעל ח"פ"ט (והר"ם כתב עטש אחר לרבי הרמ"ם ז"ל) ואל"כ דמי חוקיה בזה החלק שאין חילוק בין שוגג למזיד ונראה שח"ל ר"ע על אלו על אלו אחרות ויכל ח"ף הוא בעל [ת"ל בעל] מי שטוח רחמי ליקרות בעל ילאו אלו שאין רחמי ליקרות בעל עד כאן לשון וכו' כאלו שאין קדושין בו לכל דבר ויזון ונקה בהן האשה או דעת הרב ז"ל ועקר סכ"ל: ומ"ש ולדעת ח"א ז"ל לא מחכתא בה לנשה וכו' כבר נמנח' כמנחם: (ה) נגף משלם ויאלו ילדיה פטור לא נחבין לנשה חייב כשולמין כן כתב הרמ"ם ז"ל כפ"ד מהלכות חובל וז"ל הנוגף את האשה ויאלו ילדיה ומתה ח"א"ג שיהי שוגג הוא פטור מן השולמין ואינו משלם כלום שנאמר ולא יהיה אבון עטש ועשג לא חלק הכהוב בין שוגג למזיד עטש לא שו מיתה בית דין לפטור מן השולמין כ"ד"ה שנהבין לנשה חסל אם נחבין למזיד ונגף את האשה ח"פ"ט שמה האילו והמיתה כלה כיונה ה"ו כדבר שאין בו מיתה כ"ל ומשלם דמי ולדות וכנסד ה"ה דעת הרב ז"ל דחייבי מיתות שוגגין מהשולמין כדלחסיקנה כדאור כפרק אלו גערות (לה): וכדמרינן דמי חוקיה בזה החלק שאין חילוק בין שוגג למזיד וכונן כרב ארז בר אבהו דלמיכא ע"ד ז' וי' (מכ') אגטיש שנהבונט (ע"ג לז) אע"ד דיש אסון לנשה ועבא ובריה דמי כפרה הגרפתין וז"ל ואלא כהנא דמי חוקיה בזה החלק ואין הא' תלוי בחבירו ואל"כ דרב ארז בר אבהו ס"ל כ"ד"ה דלמיר נחבין לרובו את זה והרב את זה פטור ורבינו ז"ל כבר פסק כ"ד"ה כפ"ד ח"ה רוצה ונראה שו ונאמן יא' דלדמחקת רב ארז בר אבהו כ"ד ז' וי' כששטות על אבי ורבה וס"ל כרבנן דלמיר חייב וכדפירש"י ז"ל אלא חשמה דלכבה וכו' וכו' דמקמי הכי הוא פסק כרב ארז דרב חמי כי אהתא מדורחא חייבי מתני' וכו' וכו' שישות אחרות יש עכ"ל: ומ"ש בנש הרמ"ם ז"ל שח"פ' לא נחבין לנשה פטור מהשולמין שם בהשגות:

ב"ד נכדיר מן השולמין וכתב הרב כהנא דמי חוקיה בזה החלק שאין חילוק בין שוגג למזיד עטש לא שו מיתה בית דין לפטור מן השולמין כ"ד"ה שנהבין לנשה חסל אם נחבין למזיד ונגף את האשה ח"פ"ט שמה האילו והמיתה כלה כיונה ה"ו כדבר שאין בו מיתה כ"ל ומשלם דמי ולדות וכנסד ה"ה דעת הרב ז"ל דחייבי מיתות שוגגין מהשולמין כדלחסיקנה כדאור כפרק אלו גערות (לה): וכדמרינן דמי חוקיה בזה החלק שאין חילוק בין שוגג למזיד וכונן כרב ארז בר אבהו דלמיכא ע"ד ז' וי' (מכ') אגטיש שנהבונט (ע"ג לז) אע"ד דיש אסון לנשה ועבא ובריה דמי כפרה הגרפתין וז"ל ואלא כהנא דמי חוקיה בזה החלק ואין הא' תלוי בחבירו ואל"כ דרב ארז בר אבהו ס"ל כ"ד"ה דלמיר נחבין לרובו את זה והרב את זה פטור ורבינו ז"ל כבר פסק כ"ד"ה כפ"ד ח"ה רוצה ונראה שו ונאמן יא' דלדמחקת רב ארז בר אבהו כ"ד ז' וי' כששטות על אבי ורבה וס"ל כרבנן דלמיר חייב וכדפירש"י ז"ל אלא חשמה דלכבה וכו' וכו' דמקמי הכי הוא פסק כרב ארז דרב חמי כי אהתא מדורחא חייבי מתני' וכו' וכו' שישות אחרות יש עכ"ל: ומ"ש בנש הרמ"ם ז"ל שח"פ' לא נחבין לנשה פטור מהשולמין שם בהשגות:

השון המשפט הלכות חובל בחבירו תכר

הן סמוכים על שאלתו פטור חשבת אכל נזק צער ריפוי וזשק בין סמוכים בין אינם סמוכים חייב : (ג) **החובל** נחש' חייב וחס שחבלו באחרים פטורים מנזק שם : ומ' אפילו נשקפה השוטה והתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבונו הכי משפט במתניתין ונשחרר העבד חייבונו לשלם ולא קפתי הכי גבי וכו' הרמב"ם נדחיו כפ' מ"ח ומ' עטס לפי ששענה שחבלו לא היו בני דעת : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב וחס שחבלו באחרים פטורים ממני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

השובה הווי דעין כל ששמן אותו כעבד אין גובין אותו בכבל אבל אם קדמו ותפשו אין מוציאו מיד ואף על פי שלם תפשו יש עלינו עד הדין לנדותו עד שיפייסוהו במסון לפיכך אשה שחבלה כבעלה במה תפייסנו כל מה שקנתה אשה קנה בעלה ואם תפייסנו בכתובה שתקדע נמצא עומדת בלא כתובה אלא אם כתובתה יתירה מכה' כספים יקרענה ויעמידנה על כ"ה עיקר כתובתה כיון שכתובתה תפשה בידו נעשה דינו כמו שאמרו ואי תפשו לא מפקינן מיניה אבל אם אחרים חבלו באשתו קשה עונשן יותר מבעל שהחבל באשתו שווי לה רשות בעלה עליה ולאחרים אין להן רשות עליה לפיכך ב"ד מנדן אותו עד שיפייסה ואת בעלה שאינו דומה מי שחבלה הפניה למי שחבלו בשואה לפיכך ב"ד עליו מן הדין (ש) פוסקין וכמה שיפייסה יקנה בו קרקע והוא אוכל פירות : (טו) **שאלה** לרב חנינא נאון חייב שרב עם אשתו ואחז כשערה ונשמש משערה בידו אם יש לה קנס וכמה נקנסהו . תשובה הכין חייבא לנא קנס זה ושיעורו כמו שאוסרים תלש בשערו נתן לו ת' זוז וא"ת יענין אחרים אבל זאת אשתו אעפ"כ אין לו רשות לביישה ולא לחבול בה : (טז) אבל היום אין דנין דיני נקסות ולא מנכנין אותן וכן בוישה נמי אין מנכין אבל אם קדם ותפשו אין מוציאו מידו ובמקום שלא קדם ותפשו אין גובין מנדן אותו עד שיפייסו לחבירו במסון או ירבה עליו רעים ואפילו במקום שגובין קנס על אשת איש הוא של בעל שכל מה שקנתה אשה קנה בעלה וכ"כ במקום שאין גובין אותו ואין לה רשות בקנסה אבל יש מן הדין לפייסה ולהרצותה ואם ידו מושנת ויסקה לה בלום על כתובתה ויאיים על עצמו שלא ירניל את עצמו לעשות כן וכיון שעושה כן כבר יצא ידי חובתו וראוי לה שתמחול ותתמצה לו :

החובל נחש' וכו' י"ט שם נחשמה : (יג) **החובל** בחיוב הייב והם שחבלו באחרים פטורים אפילו נשקפה השוטה ונתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבוין לשלם : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב והם שחבלו באחרים פטורים מפני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

השובה הווי דעין כל ששמן אותו כעבד אין גובין אותו בכבל אבל אם קדמו ותפשו אין מוציאו מיד ואף על פי שלם תפשו יש עלינו עד הדין לנדותו עד שיפייסוהו במסון לפיכך אשה שחבלה כבעלה במה תפייסנו כל מה שקנתה אשה קנה בעלה ואם תפייסנו בכתובה שתקדע נמצא עומדת בלא כתובה אלא אם כתובתה יתירה מכה' כספים יקרענה ויעמידנה על כ"ה עיקר כתובתה כיון שכתובתה תפשה בידו נעשה דינו כמו שאמרו ואי תפשו לא מפקינן מיניה אבל אם אחרים חבלו באשתו קשה עונשן יותר מבעל שהחבל באשתו שווי לה רשות בעלה עליה ולאחרים אין להן רשות עליה לפיכך ב"ד מנדן אותו עד שיפייסה ואת בעלה שאינו דומה מי שחבלה הפניה למי שחבלו בשואה לפיכך ב"ד עליו מן הדין (ש) פוסקין וכמה שיפייסה יקנה בו קרקע והוא אוכל פירות : (טו) **שאלה** לרב חנינא נאון חייב שרב עם אשתו ואחז כשערה ונשמש משערה בידו אם יש לה קנס וכמה נקנסהו . תשובה הכין חייבא לנא קנס זה ושיעורו כמו שאוסרים תלש בשערו נתן לו ת' זוז וא"ת יענין אחרים אבל זאת אשתו אעפ"כ אין לו רשות לביישה ולא לחבול בה : (טז) אבל היום אין דנין דיני נקסות ולא מנכנין אותן וכן בוישה נמי אין מנכין אבל אם קדם ותפשו אין מוציאו מידו ובמקום שלא קדם ותפשו אין גובין מנדן אותו עד שיפייסו לחבירו במסון או ירבה עליו רעים ואפילו במקום שגובין קנס על אשת איש הוא של בעל שכל מה שקנתה אשה קנה בעלה וכ"כ במקום שאין גובין אותו ואין לה רשות בקנסה אבל יש מן הדין לפייסה ולהרצותה ואם ידו מושנת ויסקה לה בלום על כתובתה ויאיים על עצמו שלא ירניל את עצמו לעשות כן וכיון שעושה כן כבר יצא ידי חובתו וראוי לה שתמחול ותתמצה לו :

דרכי ששה
שכספך דמיל' רבני הקטנים חייב אפי' סמוכים וה"ה כבת כנ"ל : (ב) ועיין בזה בחובל במכריו ע"ז : (ג) וכתב הרשב"א ס' חתקמ"א איש ואשה שחבלו זה בזה לא אמר' ירשלמו כמותר נזק שיש אלא האיש שחבל באשה הוי כאילו חבל בעבדו של בעל דבריו וכו' רש"י לארן והרמב"ם פטור במה שחזר העבד וחבל בו וכן נאון במה שחבל באשת צריך לשלם לבעל כפי מה שיש חלק בחבלת אשתו וכו' שרמא חלקה ביה בין לזון ולזונתו ור"ש :

דרבי אשה
החובל בחיוב הייב והם שחבלו באחרים פטורים אפילו נשקפה השוטה ונתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבוין לשלם : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב והם שחבלו באחרים פטורים מפני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

דרבי תשובה
החובל בחיוב הייב והם שחבלו באחרים פטורים אפילו נשקפה השוטה ונתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבוין לשלם : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב והם שחבלו באחרים פטורים מפני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

דרבי אשה
החובל בחיוב הייב והם שחבלו באחרים פטורים אפילו נשקפה השוטה ונתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבוין לשלם : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב והם שחבלו באחרים פטורים מפני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

דרבי תשובה
החובל בחיוב הייב והם שחבלו באחרים פטורים אפילו נשקפה השוטה ונתפקח החרש והגדיל הקטן אין חייבוין לשלם : (יג) **החובל** באשה ועבד חייב והם שחבלו באחרים פטורים מפני שאין להם מזה לשלם נהגרה האשה ונבשרה העבד חייבים לשלם לפיכך שמוין ב"ד כל לה דבריו ונותנין ליה הנחבל ולבשיריה להן נכסים משלמים ואם יש לאשה נכסי מלוג או נכסי צאן ברזל כופין אותה למכרם בטובת הנאה פירוש שאם תתאלמן או תתגרש שיקחם הויקח ואם תמותו ישארו לבעל ואותה טובת הנאה שקבל בהן התן לנחבל אבל אינה חייבת למכור כתובתה לשלם הנחבל ואם חבלה (ב) כבעלה אם יש בחבלה כדי הכתובה תמכרהה לבעלה ונפרעה בה דמי החבלה ולא חיישתינו כיון שאין לה כתובה תהא קלה בעיניו לנהרשה ולהוציאה שאף אם הם המכרהה לו בשביל חייב בתובה לא ימנע מלהוציאה שהרי אינו צריך ליתן לה כולן שהחייבת לו כנגד החבלה אבל אם כתובתה טובה מהחבלה אין אומרין למכרהה לו כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ואלטלא המכר לא היה מוציאה כיון שכתובתה מרובה מהחבלה ורואין אם כתובתה מרובה מכתובה דאורייתא העמידנה על כתובה דאורייתא ותמכור המותר ונפרעה החבלה מהמותר ואם אינה יתרה על כתובה דאורייתא לא תמכור כלל ובספר אבן העזר פירשתי וכן שחבלו בה אחרים למי יתנו ה' דברים : (יז) **השובה** לנאון ששאלת אשה שחבלה בבעלה ופירוש ששאלתה שחבלה בה כיצד משלמין .

